סמג עשין ריו:

ימר זמי

סמג לארן קסג:

ה ת מיי׳ פי"ג מה' שנגום הל' ה

סמג עשק רח: ר מיי שם פייג הלי ז יפייג מהלי

מעשה הקרבנית הלכה ד: ז ז ח מיי פיינ מהלי שנגות הלי ה

קמג עשין ריו:

תורה אור השלם

ו. ואם נפש אחת החטא לשננה

מִעָם הָאָרַץ כִּעֲשֹׂתְה אָחת מּמִצְוֹת יִי אָשֵּר לֹא תַּעֲשִׁינָה וֹאָשֶׁם:

או דורע אַלְיו חַטָאתוּ אֲשֶׁר חֹטָא וַהַבִּיא קָרְבָנוֹ שְׁעִירת עוֹים תּמִימָה

ויקרא ד כז-כח

נקבה על חטאתו אשר חטא:

בב מיי שם פייג הלי ח והלי ה

ג ב מיין שם פייצ הלייב ופי יג הלייה ממנ שם:

הוא אומר אשר לא העשינה וכו'. ומומר

לא שב מידיעתו הוא לפיכך אינו מביא

קרבן על שגגתו ואמר לקמן בפ"ב ^{ש)} מומר

שאכל חלב והביא קרבן על הדם איכא

בינייהו והכא נמי כי הורו ב"ד שחלב

מוחר ונתחלף לו חלב בשומן לא שב

מידיעתו הוא ולפיכך אינו חייב דהא

הורו ב"ד שחלב מותר וקשיא לר' יוחנן

דאמר חייב דחולה בעלמו הוא: אמר

רב פפא קסבר ר' יומנן. כיון דאילו הוה

ידיע לב"ד דטעו הוו הדרי בהו והוא

נמי הוי הדר ביה הלכך שב מידיעתו

קרינן כיה וחייב קרבן שהרי לא תלה

כ"כ בב"ד שלא עשה על פיהם ממש

ואמטו להכי קאמר רבי יוחנן דחייב

קרבן אבל היכא דעשה על פיהם ממש

אע"ג דאילו הוי ידיע לב"ד הוו הדרי

בהו והוא נמי הוה הדר ביה והוי שב

מידיעתו אפ״ה פטור מפני שתלה ממש

בדעת ב"ד: חמר רכח. חע"ג דחמר רב כי נתחלף לו חלב בשומן דהוי יחיד

שעשה בהורחת כ"ד ופטור מודה רב

שאין אותו יחיד משלים לרוב לבור כגון

שחמרו ב"ד שחלב מותר והלכו חלי לבור

ועשו על פיהם ואכלו חלב ממש והלך

זה וחכל ונתחלף לו חלב בשומן: שאינו

משלים לרוב לכור. ואין מכיאין פר

דבעינן שיהיו כולן ממש שוגגין בשגגה

אחת ע"פ ב"ד: למה לי למסני כולהו.

במתני' ועשה עמהם ועשה אחריהם

שלח עשו ועשה: כשלמת רישת לח זו

אף זו קחני. דהכי משמע לא מיבעיא

זו דעשה עמהם דהוי ודאי תולה בב"ד

דפטור אלא אף זו נמי דעשה אחריהם

הוי תולה בכ"ד ופטור ולא זו בלבד

דעשה אחריהם דפטור אלא אף זו דלא

עשו ב"ד ועשה אפי הכי תולה בב"ד

הוי ופטור: אלא סיפא איפכא מיבעיא

ליה למיסנה. דהכי איבעיא ליה למיתנא

הורו ב"ד וידע א' מהן שטעו או תלמיד

וראוי להוראה והלך ועשה על פיהם בין

שלא עשו ועשה ובין שעשה אחריהם ובין

שעשה עמהם דלא תלה בב"ד דהוי

משמע לא זו בלבד דלא עשו ועשה דלא

הוי תולה בב"ד דחייב אלא אף זו דעשה

אחריהן לא חלה בב"ד וחייב ולא זו

בלבד דעשה אחריהן חייב אלא אף זו

דעשה עמהן דס"ד אמינא הואיל ועשה

עמהם תולה בבית דין קרינא ביה

ולהוי פטור אפילו הכי אמרי׳ הואיל

פי יש טחלין (ב"ב קל:) אין למידין הלכה על פי מעשה. ה"פ החם אם יאמר לך אדם ראימי

מעשה שאירע בכה"ג שהורו כן אין לסמוך על דבריו דשתא לא עיין היטב ושתא אותו מעשה היה קצח משינה. עד שיאמר הלכה למעשה פי' עד שיביא לו מחוך ההלכה

תנשטי היים לקות מתיחה עד שיחות היים המלכור לא עיקר בדאיתה כלותה לאותו דבר מה שלותר כי החלמוד הדברי האחוראן עיקר בדאיתה בירשלות כי פיאה אין למידין לא מהלכות ולא מהגדות ולא מן החוספתא אלא מפי החלמוד: ואיבא דאברי הדא קרוב: ואין להקשות דלא ליתוי כי אם על פיהם ותמילא משמע ואיבא דאברי הדא קרוב: ואיל הייה בירשל על פיהם: עם אל הייה מחלף לו להכי מנא שוגג למיתר באיזה שוגב דוקא על פיהם: עד שיהוי בוד, בשנכה אחה. ציע אם רוב לבור עשו בזה הענין שנתחלף להם והוי כולן בשגנה אחה. ציע אם רוב לבור עשו בזה הענין שנתחלף להם והוי כולן בשגנה אחה אין

 מנהדרין פון, ב) יכמום פון,
 ו מוכה לו וש"נן, ד) לקמן דן,
 ה) שכח מטו ע"ש לקמן יא חולין
 ה: יומא פ., ו) ובס"א: למשומדן, ו) רש"ל מ"ו, ה) (שנועות כו:), ש) ויכמות יש. ניטין טו: כ"מ לת.ן, י) נל"ל או שעירהן, כ) נע"בן, ל) נשסן, מ) נלקתן ד:ן, נ) נסנהדרין פו:], ם) כפ"ח: למשימד, יכן להלן, ע) [דף יא.],

תוספות הרא"ש

זורו ב״ד וידע א' מהן שטעו או תלמיד שהוא ראוי להוראה וכו׳ הרי זה חייב מפני שלא תלה בב״ד. לא זו אף זו קתני לא מיבעיא ידע אחד מסנהדרין גופייהו דטעו דחייב דלא נגמרה הוראה בהסכמת כולן אלא אפי׳ אחד מן התלמידים הדנים לפניהם בקרקע וראוי להוראה חייב ולא מיבעי ראוי להוראה אלא אפי׳ גמיר ולא סביר ונראה לו לפי מה שלמד שטעו בב"ד חייב דכל שאיז דעתו מסכמה לדעת דכי שאין דעון הטכנון דרנון ב"ד תולה בדעת עצמו דתנן במתניי לקמן (דף ד:) שוגגין ועשו מזירין פטורין אלמא דכיון דנראה לצבור שטעו לא הני הוראה הה"נ יחידי ואמרינן נמי זה הכלל התולה בעצמו חייב לאתויי מבעט בהוראה. מי שרגיל לבעט בהוראה אע״פ שעתה הוא מסכים עם ב"ד מיקרי תולה בעצמו ולכ״ש כל אדם שאין רעתו מסכמת עם בית דין:

נם' אין כ"ד חייבין עד שיאמרו להם מותריי אתם. פיי ששאלו לכ"ד מה אנו לאכול חלב שע"ג הכיכה ואמרו להם חלב שע"ג הקיבה ואמרו להם מותריין אתם לאכול לאפוקי אם שנו ולמדו להם בבית המדרש שמותר דלא הרי הוראה. והקשה הרמ"ה ז"ל מה חלוק יש בין מותרין אתם ובין מותרים אתם לעשות. ופי דמותרין אתם דקאמר שמואל לא מיידי ששאלו אם מותרין לאכול דאם אמרו להם מותרים אתם היינו מותרין אתם לעשות דבשאלת השואל תלויה ההוראה ולא בתשובת תלויה ההוראה רלא בתשובת המורה דכיון ששאלוהו אם מתחרין לאכול יודע המורה כשיאמר מותרין אתם שיאכלו על פיו וכשאמר להם מותרין אתם הוי כאילו אמר להם מותרין אתם לעשות אלא מיירי מותון אתם לכשות אלא מין ששאלו להם הוראה (מה) אנו להורות היתר בתלב שעל הקיבה ואמרו להם מותרין אתם דאע"ג דלא הורי אותם לעשות אלא להורות לאחרים הוראה הזי. ולא נהירא לן רכיון שידע המורה ששאלו כדי -----ת היתר לכל שואל יותר להזרות היתר לכל שואי יווש ה"ל לדקדק בדבריו (וכ"ש) [וכשהוא] הורה להם היתר כ"ש דהוי הוראה, ונראה לי לפרש כההיא דקתני בבבא בתרא בפרק יש נוחלין (דף קל:) ת"ר אין למדין הלכה לא מפי תלמוד ולא מפי מעשה עד שיאמרו הלכה למעשה עד שיאמרו הלכה למעשה ילך שאל ואמר הלכה למעשה ילך ויעשה. ותו אמרו התם א"ל רי אסי לרי יוחנן כי אמר לן מר הלכה נעבד. א"ל (דע) דאמרי לכו הלכה למעשה הלי עת מש עו שווי איל ול אינו עם הלי עתה עם עושלו לו אינו שיאור לי עתה עה עושלו לו אינו שיאור לי עתה עה עושלו לו אינו שיאור לי עתה עה עושלו לו אינו כלוי אפי אם ישאלו לו אם בלו אפי אם ישאל לו אם הלכה כך ויאמר להם הלכה כן לא יסמכו ע"ז לעשות מעשה עד שישאלו ממנו פעם שנית בשעת מעשה לפי שכשהאיסור מדקדק המורה בדבריו שלא תארע ע"י תקלה וה"פ הכא אם שאלו להם ואמרו להם מותרין אתם אף בשלא בשעת מעשה קאמר שמואל דהוי הוראה. ורב דימי דקאמר כההיא דפי יש נוחלין: אמר רבא אף אנן נמי תנינא הורוה ב"ד לינשא והלכה וקלקלה חייבת שלא התירוה ב"ד אלא להנשא. דקדק רש"י ז"ל מדקתני הורוה ב"ד להנשא ולא קתני החירוה ב״ד שלא נגמרה הוראה עד שיאמרו מותרים אתם לעשות. והקשה הרמ״ה ז״ל דמה לי הורוה ומה לי התירוה. אידי ואידי חד הוא דהא רב דימי מנהרדעא דהוא מרי דשמעתתא כמותרים אתם מרי דשמעתתא ליה. ועוד הא לעשות סגיא ליה. ועוד הא בהדיא קתני שלא התירוה אלא

להנשא אלמא לענין נישואין בהתירוה להנשא סגיא ליה ופיי

דהכי דייק (דחשיי) (דחזינן]

הורו כית דין כו'. כגון שהורו שחלב או דם מותר: והלך היחיד ועשה שונג על פיהס. מפרש בגמרה: בין שעשו. ב"ד ועשה היחיד עמהם כגון שאכל דם או חלב עמהן: כין שעשו ועשה אחריהן. בזה אחר זה: בין שלא עשו. ב"ד: ועשה. היחיד על פיהן: פעור.

> בב"ד ועשה על פיהם: הורו ב"ד וידע אחד מהם. מב"ד שטעו: או תלמיד ראוי להוראה והלך. אותו אחד או אותו חלמיד ועשה על פיהם שטעה במלוה לשמוע דברי חכמים כדמפרש בגמרא ^{כו}: הרי זה חייב. מפני שלא תלה ממש בב"ד שהרי יודע שטעו ואמרינן בגמ' לו העושה מפי עלמו חייב בהורחת ב"ד פטור: גמ' לעולם אין כ"ד חייבין. כי עשו הקהל או רובו על פיהם כלומר בין למ"ד ב"ד מביאין פר בין למ"ד לבור מביאין פר ולא ב"ד מ" לעולם לא הוי גמר הוראה דלחייב קרבן ולגבי יחיד דלהוי תולה בב"ד: עד שחמרו. ב"ד ללבור מותרין אתם: רב דימי אמר. לעולם לא נגמרה הוראה לחייבן קרבן עד שיאמרו מותרין אתם לעשות: אף אנן נמי חנינא. בפרק אלו הן הנחנקין יו: חור. זקן ממרא לעירו וכו׳ הורה לעשות דמשמע דקאמר מותרין אתם לעשות דנגמרה הוראמו חייב: הורו לה ב"ד להנשת. על פי עד אחד דאי בשני עדים לא לריך ב"ד: וסלכה וקלקלה. בזנות ואחר כך בא בעלה: חייבת בקרבן. לפי שלא היתה תולה בב"ד. מדקמני הורו לה ב"ד להנשא ולא קתני התירוה ב"ד ש"מ דלא נגמרה הוראת' עד שיאמרו מותרין אתם לעשות: הורו ב"ד לעבור. דמשמע הורו ב"ד לעשות דאינה גמורה הוראתם עד שיאמרו מוחרין אתם לעשות: והא לא חנן הכי. כולהו מקשו לרב דימי: **אמר רבא**. מרחי קמני דמשמע הכי והלך היחיד ועשה או שוגג או על פיהם. שוגג כגון שהורו בית דין שחלב מותר ונחחלף לו חלב בשומן ואכלו דפטור אע"ג דלא הוי על פיהם ממש ושלא במתכוין קאכיל ליה אפילו הכי הואיל ואילו מתידע ליה דחלב הוא לא הוה הדר ביה שהרי הורו ב"ד שחלב מותר הלכך תולה בב"ד קרינן ביה ופטור: על פיהם ממש. כגון שהורו ב"ד שחלב מותר והלך ועשה על פיהם לחשמועי׳ דשוגג על פיהם פטור: וחים דאמרי. חדא קחני להכי אינטריך למיתני שוגג על פיהם דמשמע דבשוגג ממש על פיהם הוא דפטור דהיינו על פיהן ממש דידע דחלב הוא ופטור משום דחלה בכ"ד ממש: אכל שוגג שלא על פיהן. כגון שהורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף

מלהביא כשבה ושעירה ' הואיל וחלה

X3636363636363 אבית דין לעכור על אחת מכל מצות האמורות בתורה והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה פפור מפני שתלה בב"ד יהורו כ"ד וידע אהד מהן שמעו או תלמיד והוא ראוי להוראה והלך ועשה על פיהן בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה הרי זה חייב מפני שלא תלה בב"ד זה הכלל התולה בעצמו חייב והתולה בב"ד פמור: גמ' אמר שמואל לעולם אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרין אתם רב דימי מנהרדעא אמר יעד שיאמרו להם מותרין אתם לעשות מ"מ לפי שלא נגמרה הוראה אמר אביי אף אנן נמי ⁶תנינא יחזר לעירו שנה ולימר כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב א"ר אבא אף אגן נמי תנינא ייהורו לה ב"ד להנשא והלכה וקלקלה חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא אף אגן נמי תנינא הורו ב"ד לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה ייתו לא מידי איכא דאמרי אמר שמואל אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרים אתם לעשות רב דימי מנהרדעא אמר אפילו מותרים אתם נגמרה הוראה אמר אביי והא לא תנן הכי חזר לעירו ושנה או לימר כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב אמר רבי אבא והא לא תנן הכי הורו לה ב"ד להנשא והלכה וקלקלה חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא והא לא תנן הכי הורו ב"ד לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה תו לא מידי: והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם: וניתני ועשה על פיהם שוגג למה לי אמר רבא שונג לאתויי הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף

לו חלב בשומן ואכלו פמור על פיהם על וידע שטעו לא תלה בבית דין וחייב: לו חלב בשומן ואכלו חייב שלא חלה פיהם ממש ואיכא דאמרי אמר רבא שוגג על פיהם הוא דפטור אבל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב מילתא דפשיטא ליה לרבא קמיבעיא ליה לרמי בר חמא ידבעי רמי בר חמא הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו בשומן ואכלו מהו אמר רבא תא שמע הלך ועשה שונג על פיהם כו' שונג על פיהם למה לי לאו לאתויי הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו פמור דלמא שונג על פיהם הוא דפמור אכל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב איכא ראמרי אמר רבא ת"ש הלך יחיד ועשה שונג על פיהם מאי לאו שונג על פיהם הוא דפטור אכל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב דלמא או שוגג או על פיהם בפלוגתא הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו רב אמר פטור ור' יוחנן אמר החייב מיתיבי 'מעם הארץ בעשותה סיפרט למומריי רבי שמעון בן יוםי אומר משום ר"ש יי(אינו צריך) הרי הוא אומר אשר לא תעשינה בשגגה ואשם או הודע ייהשב מידיעתו מביא קרבן על שנגתו לא שב מידיעתו אינו מביא קרבן על שנגתו ואם איתא הא לא שב מידיעתו הוא אמר ר"פ קסבר ר' יוחנן כיון דכי מתידע להו לבי דינא הדרי בהו והוא נמי הדר ביה שב מידיעתו קרינן ביה וחייב אמר קסבר ר' יוחנן כיון דכי מתידע להו צבור מ"ם אמר קרא בשגגה יעד שיהו כולן בשגגה אחת: בין שעשו ועשה רבא ימודה רב שאינו משלים לרוב צבור מ"ם אמר קרא בשגגה יעד עמהן כו': למה ליה למיתנא כל הני בשלמא רישא שלא זו אף זו קתני אלא סיפא דלחיובא איפכא מיבעי ליה תוספות

אמר 🦰 המתעסק אלו התוספות ככר היו ברפוס וכ' ע"ג כוה"ל. מצאתי תוס' בת"י על מס' הוריות והעתקתים ולדפוס אצל האשר"י ממס' סוכה. ונקלש ע"י הנ"מ אליהו 🗈 ב"ר אברהם הלוי אישינגען זיל בעהם "סברית הלוי ומנחת אליהו. ובהיות שמציאתו נעלם מעין כל ומי בקשרבר שלא במקום: אשר ע"ב אמרתי להעסירן במקום:

הורו ב"ד. הם סנהדרי גדולה כדדרשינו בת"כ עדת ישראל עדה המיוחדת בישראל ון סנהדרי גדולה: בין שעשו ועשה עמהן. ל"ע אם דד עלמן חייבין להביא כשבה או שעירה דנהי דפר אין מציאין אא"כ רוב לבור עשו על פיהן מ"מ קרבן יחיד ליימו או שמא פטורים לגמרי: הורו דה ב"ד דתבשא. האי ב"ד אינו סנהדרין גדולה ימיתו מו שמת פטורים נגמרה: הורו הד ביד הרושאה, היה צ"ד מיט מנהדרין גדונה. שהרי צ"ד יכולין להסריב לישם שעתה כשו שהרי ביד ירושאה היה צ"ד מיט שעתה כשו שהרו היתה פעורה כיון שחולה בכ"ד: אמר אביי והא אנן הא תנן הבי. הא דלא פרין לנישוא קתא לשתואל כמו דפריך המל לכד יות דלעשוא קתא אמינן למיות דדב בימי אחת לפרוץ ברכן ועד שיאברו מוחרון "עשרה. דימי אחת לפרוץ ברכן עד דא"ל הכי. והא דחנים על דברי רבו עד דא"ל הכי. והא דחנים

עלמו בכ"ד: רב אמר פטור. דמולה בב"ד הוי ויחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור: ור' יוחנן אמר חייב. הואיל ולא הוי על פיהם ממש כחולה בעצמו הוא וחייב: מעם הפרץ בעשותה. ולח כל עם החרץ: פרע למומר ש). דחינו מביח קרבן על שגגמו דאין מקבלין מידו: ר"ש בן יוםי אומר אינו לריך הרי

הורו

מוסף רש"י תו לא מירי. תו ליכא לאקשייי מירי :עוובין פג: אין להמשום על דכר זה (שוובן פגו מין לאון אחר דבר זה (טוכה לו: ליכל לשניי מידי (טורהדין פב) אין להקניע כדבר זה (שם טו: הורו ב"ד שחלב מותר. שעל הקרכ ילא שעל הכליות, דלא הוי עוקר כל הגוף ולקמו דו. מעם הארין בעשותה פרט למומר. מעם ולה כל עם, וגני חטחת כתיב שכח על השונג מוליו הם. רבי שמעון בו'. מכחן למה למד שם. אשר לא תעשינה בשנגה ואשם. וסמיך ליה לו הודע לליי חטלמו לשך מטל והביל לשמו, דמשמע אשר לא מעשינה אם היה יודע שהיה הפור, ושגנה היתה לו ימטה וחשם הוה יכיה שש" משמע שאינו ידע לא עשה אכל בשנגה עשה היה יודע שהיא אסור, ובתו"ל גרם היושב. שאם היה יודע שהוא חלב היה ושב ומבעל מעבירה זו וחודיו וים.

רבינו חננאל

הורו ב"ר. במצות עשה כגון פסח כרת וחטאת כגון שפיכות דמים וכיוצא כזה ליכא קרבן כלל. ואם הורו (בשורת) [בזולת] התנאים הנזכריי, ועשר מיעוט הקהל על פיהו והוא הריו ליחיד כל אחד א קרבן חטאת דקיי״ל כחכמים שאמרו יחיד שעשה בהוראת ב״ד חייב, ואם כשהורו עשו הן ולא עשה אחר מן הקהל אין מביאין פר אלא כל אחד ראחד מביא קרבן יחיד שנא׳ ועשו מעשה חלוי בקהל והוראה בכ״ד ואם הורו יעשה אחד מזיד על פיהן אם ידע שלא כדת הורו וכי א) אין חכמה נגד ה' פטור מקרכן. ואם טעה כמצוה לשמוע דברי חכמים חיים בקרכן וה"ה לקהל או רובו אם טעו במצוה לשמוע דברי חכמים שהורו כגון שידעו שהתירו איסור אבל שכתו מה היה הוא הדין ג) זה הכלל נקוט בידך כל היכא דתשכח פטור (פטור) ב"ד מזה הפר הוא אכל קרבן יחיד איכא. ובזה שביארנו דיי לפתוח בין תבין. ועיקר כל זה (מצוי) [תמצא] כזה הפרק (דף ד:) באותה ששנינו הורו כ"ד שוגגין ועשו כל הקהל שוגגין: אמר שמואל אין כ"ד חייבין עד שיאמרו להן מותרים אתם. פירוש אין ב״ד חייב להביא פר עד שיאמרו לקהל מותדין אתם. אבל אם לא אמרו מותריו אתם אלא שנו כדרכן והלכו הקהל ועשו הרי כל אחד וא' מביא כשבה אי שעירה. דקסבר שמואל דבאמירת מותרין אתם נגמרה הוראה: רב דימי מנהרדעא אמר אפילו אמרו מותרין אתם אין הפר כא דעדיין לא נגמרה הוראה. [עד כו'] יש שומע מהא דהלכתא כמאן ראמר דב"ד מביאין פר משלהן דאם דמא דלא. לימא אין הורית ב"ד הוריה עד שיאמרו כו' אי נמי לימא אין חייבין אמאי אמרו ב"ד ותו אן וויבן אמא אמוד בי וונו הא דתנן בפ״ב (לקמן דף ז.) שאין ב״ד חייבין ליתני שאין חייבין. ובפרקין גופיה (דף ד:) תנן סתמא הורו ב"ד שוגגיי, ועשו כל הקהל שוגגין מביאין פר ותו מדאוקימנא לקמן ההיא דתניא כ״ד מביאין על הן כרבנן. ויש מי שפירש (אמר) ז דאמר} שמואל אין בית דין חייבין. בין למ״ד ב״ד מביאין בין

הרגר יויין (רחשיי) (דחונין)
הרגר יויין (רחשיי) (דחונין)
הרגר שמשתרוה לושא הוציאות מכלל אשת איש לכל דבר ועשאות פנויה אפ״ה בשקלקלה לא מיקרי חולה בב״ר אלמא לא מיקרי חולה בב״ר אלמא לא מיקרי חולה בב״ר בשמתרוה לושא הוציאות מכלל אשת איש לכל דבר ועשאות פנויה אפ״ה בשקלקלה לא מיקרי חולה בב״ר בשק הורוה היתר העשיה. ונ״ל לישב לשור ושרי ב״ר בהימה הורוה ב״ר ובסיפא היתרוה (שורון להנשא לאשמעינן דכל הוראה ב״ר הרציא הורוה ב״ר ברקתני בסיפא ש״מ שבכל מקום (שהשרבה) (שהצריבו) הוראה הור דוקא עד שיורו לעשות ולתכי תוא ברישא הורוה ב״ר ובסיפא התרוה (שיורו) להנשא לאשמעינן דכל הוראה במיחר לעשות: במיחר במי ואייתן תיפוק ליה משום זבת רשעים תופבה וייל דמיירי אחר שעשה תשובה: אמר רב פפא קא סבר רבי יותגן דכי מתיידע להו לבי דינא הדרי בהו והוא נמי הדר ביה שב מידיעתו קרי ביה. דמידיעת איסור

א) ר"ל דוכן ידע ג"כ שאין תכתה נגד הי ואינו לריך לשתוע להם: ב) אולי ל"ל חייבים בפר הקהל: ג) חסר כאן ועיי

א) ועירוכין עו, ר״ה לכ: לג. יכמוח יג. ל: כתוכות נת. נדרים יד: כריתות חוג ב) ח"כ פ' חתרת. נ) שכח לג.. ד) ניכמות כ. וש"נן, ה) ח"כ פ' ייקרת, ו) נ"ת אלא לאו מדמהדר על רובא נ"ל אלא לאו מדמהדר על רובא ברי ועי' ב"ם. ז) נדה מ. זבחים כז: ע"ם פד. ע"ש, ה) בס"א נוסף: ואכלוהו, ס) [מקרא דבירא דחובא פרשה ו],

תורה אור השלם

ו. ואם נפש אחת תחטא בשנגה מעם הָאָרץ בַּעֲשֹׁתָה אחת ממצות יי אשר לא תעשינה ואשם:

מוסף רש"י

יחיד שעשה בהוראת ב"ד. הומ ב"ד שחלב מוחר והלך היחיד ועשה על פיהם, דאנום הוא ושות צגו.

תוספות הרא"ש (המשר) יאמרו לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין תשמע להם ת״ל ללכת ימיז ושמאל את שיאמרו לך על ימין ימין ועל שמאל שמאל מאי (כגון) [כדון] יי יוסי כשם ר' (לאלפי) והילא לפין שבכל מקום שוגג פטור ממלקות ומזיד חייב וכאן אפיי מזיד פטור מפני שתלה כב"ד. פי׳ בכ״מ שוגג פטור ממלקות ומזיר חייב וכאן אפי׳ מזיד פטור ממלקות שאין לך אדם שיתרה בו אל תאכל לפי שהכל תופסין בו היהר ע"פ הוראת ב"ד הלכך אף לענין זה תשיב כשוגג כיון דלכ"ע הוי היתר וגזירת הכתוב היא כי כי דרכים מכיאין ע"פ הוראתם ליחיד נמי חשיב הוראת שגגה: זה הכלל וכו' (ד"א) [זו דברי] ר' יהודה ראמר יחיד שעשה כהוראת ב"ר פטור אבל חכמים אומרים כרי. ומהדר תלמודא למצוא מאי ר"י ומאי רבנן ובתר הכי קאמר אמר רב נחמן אמר שמואל זו רברי ור"מ כו' והא דל"ק זו דברי] ר"ש השגוי במשנתנו (דף ג:) הורו ב"ד נידעו שטעו וחזרו . בהם כיו שהכיאו את כפרתם וביו בהם בין שהביאו את כפודום זבן שלא הביאו כפרתם והלך היחיד ועשה על פיהם ר"ש פוטר אלמא ר"ש פוטר התולה בב"ד אפילו אחר שתזרו בהם והביאו כפרתם וכן רבי אלעזר ור"ע ובן עזאי כולהו סבירי התולה בב״ד פטור. משום דעיקר דכרי האמוראים קאמר רב יהודה זו דכרי ד' יהודה אבל חכ"א משום דמייחי וגם ר"נ אשכח ברייתא דפליגי בה ר"מ (ורב נחמן) (ורבנן) בהא אבל לא אשכחן תנא דפליג על ר"ש דמתני": נפש כי תחטא אחת תחטא כעשותה מיעוטין. ירושל' בכל אתר אתמר מיעוט אחר מיעוט לדבות (וכא אתמר) מיעוט אחר מיטום למעם א״ר מחני׳ שוני היא דכתי מיעוט אחר מיעוט [אחר מיעוט] כיון דכתבי תלתא מיעוטי דרשינן להו למיעוטא והיכי דכתיב תרי מיעוטי אמרי אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות וחלמוד דידן לא סבר הכי הקדש למעט אחר מיעוט והכי ווקוש למעט אוד מיצוט ווובי גמירי לן דכל היכא דאיכא למדרש כולהו למעוטי כי הכא דרשיי כולהו והיכא דליכא למדרש מכולהו מיעוטי אמריגן אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבוח: במאי אילימא בשגגת מעשה. (והכא) [וה״ק מיעוט] הקהל שחטאו בשגגת מעשה חייבין כל א׳ כשבה או שעירה שאין כ"ד מביאין פר על ידיהם לפטרם. רוב הקהל שחטאו בשגגת מעשה יכול יהא פטורין כל א' מלהביא כשבה או שעירה שהרי כ״ר מביאין פר על ידיהם לפטרן: כ״ר מאי עבידתייהו להביא על הצבור בשגגת מעשה והרי לא עשו הוראתם: אלא בהעלם דבו מיעוט הקהל שחטאו בהעלט דבו חייכין כשבה או שעירה שאין ב״ר מביאין בהעלם דבר פר ע"י כל זמן שלא חטאו רוב הצכור, רוב הקהל שחמאו בהעלם דבר יכול וקות שווטאו בתכום דבר כול יהא פטורין כל א' מלהכיא כשבה או שעירה שהרי ב"ד מביאין פר על ידיהם ת"ל מעם הארץ ואע"פ שכ"ד מביאין פר צריך כל א' כשבה או שעירה: והא כי כתיב מעם הארץ כשגגת מעשה הוא

קרבן והא כי כתיב מעם הארץ בשגגת מעשה גרידתא הוא דכתיב ומהכא לא נפקא דליחייבו רוב קהל בהוראה כלל: אלא לאו הכי קאמר מיעוע ההל שחשמו בשננת מעשה. גרידתה חייבין כשבה הו שעירה: שחיי ב"ד מביאין עליהם פר בהוראה. כי הורו ב"ד ועשו מיעוט ההל שחטאו ובשנגת מעשה) על פיהם: הא הן

חייבין. בהוראה כשבה או שעירה דיחיד שעשה בהוראת ב"ד (חייב) וכי היכי דחייבין בהוראה ה"ל חייבין בשגגת מעשה גרידתה: הכל רוב קהל שחטהו בשנגת מעשה גרידתה יכול יהו פטורין שהרי ב"ד מכיאין עליהם פר בהוראה. והן פטורין כדאמר לקמן וה.ן ר"מ אומר שבעה שבטים שחטאו ב"ד מביאין עליהם פר בהוראה והן פטורין וכי היכי דבהוראה פטורין הן לפטרו נמי בשגגת מעשה גרידתא: מ"ל מעם הארן דאפי רובו. חייכין כשגגת מעשה גרידתה דמייתו כל חד וחד כשבה או שעירה דהאי דכתיב מעם הארץ בשנגת מעשה היא דכתיב אלמא שמעיט מהא מחני׳ יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב. ועדיין אני אומר רישא דמתני׳ הכי איתא בת"כ ט בעשותה יכול יחיד שעשה חייב שנים שעשו פטורין ח"ל מעם החרך אפילו מרובין ועדיין אני אומר מיעוט ההל שחטאו חייבין שאין ב"ד מכיאין פר על ידיהם וכו': אמר רב פפא ממאי דלמא לא הן ולא ב"ד. וה"ק מיעוט קהל שחטאו בשגגת מעשה חייבין שחין ב"ד מכיחין פר עליהם בהוראה והן המועט נמי פטורין דיחיד שעשה בהורחת ב"ד פטור: אי הכי כו'. א"כ כדקאמרת לא הן ולא ב"ד לא מחייבי בהוראה כלל א"כ מיעוט ההל בשגגת מעשה גרידתא נמי ליפטרו כי היכי דמיפטרו בהוראה דאי הכי כדקחמרת לה הן ולה כ"ד מחי חיריה דקח מהדר על רובח לחיובה בשגגת מעשה דקתני אבל רוב קהל שחטאו בשגגת מעשה גרידתה יכול יהו פטורין שהרי ב"ד מביאין עליהם פר בהוראה והן פטורין ח"ל מעם הארץ ואפי' רובו דחייב בשגגת מעשה: לאו מכלל דמיעוט. ההל בהוראה פשיטא ליה לתנא דמיחייבי בהוראה כדאמר הא הן חייבין דיחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב וכי היכי דמיחייבי בהוראה (שם) הכי נמי מיחייבי בשגגת מעשה גרידתה והמטו להכי קה מהדר לעיל על רובא לחיוב אלא לדידך דאמרת לא הן ולא ב"ד דאכתי לא נפקא לך דמיחייבי מיעוטה בשגגת מעשה גרידתא אי הכי נהדר ברישא על מיעוטא דליחייבו בשגגת מעשה גרידתה ולבסוף נהדר על רובה לחיובה בשגנת מעשה גרידתה: אלא. מדקה מהדר על רובה ושביק מיעוטא שמע מינה דמיעוט בהוראה פשיטא ליה לתנא דחייבין כשבה או שעירה דהכי קאמר שאין כית דין מביאין עליהם פר בהוראה הא הן חייבין דיחיד שעשה בהוראת בית דין חייב וכי היכי דחייבין בהוראה (הס) הכי נמי שלא בהוראה בשגגת מעשה חייבין וכיון דקיימא ליה לחנא דמיעוט בשגגת מעשה גרידתה חייבין הלכך קא מהדר על רובא לחיובא ולעולם שמעינן מהא מתניחין דיחיד שעשה בהוראת בית דין חייב שמע מינה:

הא לא קשיא דסיפא זו ואין לריך לומר זו קהני. דהכי משמע לא מיבעיא זו דעשה עמהם לא מלה בב"ד ואין לריך לומר זו דעשה אחריהם דודאי לא מלה בב"ד וחייב קרבן וכל שכן אין לריך לומר היכא דלא עשו ועשה דחייב: נמיר. למד הדבר: וסכיר. מבין דבר מתוך דבר: פגם משנה יחירה. להכי אינטריך משנה יתירה שלא לצורך

> לאשמועי׳ אפילו גמיר ולא סביר ולעולם תלמיד ראוי להוראה גמיר וסביר הוא: כגון שמעון כן עואי ושמעון כן וומא. שהיו יושבין לפני חכמים והיו ראויין להוראה כדאמרינן בפרק קמא דסנהדרין (ד' יו:) דנין לפני חכמים שמעון בן עוחי ושמעון בן זומה: אמר ליה אביי. שמעון בן עוחי ושמעון כן זומל כי האי גוונא דידעי שטעו ואפ״ה עשו אמאי חייבין קרבן והם מזידין נינהו ומזיד לחו בר קרבן הוא: וקא טעה במלוה לשמוע דברי **חכמים.** אפי׳ למיעבד איסורא: לדידי נמי. דאמרי כגון שמעון כן עואי ושמעון בן זומא כגון דקא טעו במצוה לשמוע דברי חכמים: לאיתויי מבעט בהוראה. שאם היה רגיל להיות מבעט בהוראה ואתר כך הורו שחלב מותר והלך זה המבעט ועשה על פיהם ואכל חלב דחייב דהואיל והוא רגיל להיות מבעט השתא נתי מבעט וכשהוא אוכל חלב מסי עלמו הוא עושה ואינו סולה בב"ד הלכד חייב קרבן: חולה כב"ד פטור לחיחויי הורו כ"ד וטעו וידעו שטעו ותורו בהן. בין שהביאו כפרמן וובין שלא הביאון והלך היחיד ועשה על פיהם פטור דתולה בב"ד הוא וברשות ב"ד הוא עושה: הא בהדיא **קחני לה. ב**מתני' (לקמן דף ג:) דר' שמעון פוטר: הא לא קשיא דחני כללא זה הכלל והדר מפרש במתניתין: 60 נפש אחת תחעא כשנגה בעשוחה. דמשמע נפש מחטא אחת מחטא בעשותה מחטא הרי אלו שלשה מיעוטי דמשמע בעשותה מפי עלמו חייב למעוטי חולה בבים דין דפטור. והני שלשה מיעוטי מפרש במסכת שבת בפרק המלניע (דף לג.) לר' יהודה חד למעוטי זה עוקר וזה מניח וחד למעוטי זה יכול וזה יכול וחד למעוטי יחיד שעשה בהוראת בית דין לפטור: מביחין על ידיהן. מכיחין עליהן: במאי. חטאו: אילימא בשגגת מעשה שלא בהוראת כים דין. דלא הורו בית דין כלל וכגון שנתחלף חלב בשומן מז שלא בהוראתם דהכי הוי משמע מיעוט קהל שחטאו בשגגת מעשה גרידתא שלא בהורחה חייבין חבל רוב קהל שחטחו בשגגת מעשה שלא בהוראה יכול יהו פטורין שהרי ב"ד מביאין פר עליהם ח"ל מעם הארץ דמשמע דאפילו רובן חייכין בקרבן בשגגת מעשה דמייתו כל חד וחד כשבה או שעירה: ומי מלים למימר הכי. שהרי ב"ד מביאין עליהם פר כי תטאו רוב קהל בשגגת מעשה שלא בהוראה וכי ב"ד מייתו קרבן שלא בהוראה והא לא הורו כלל: אלא בהוראה. דהכי הזי משמע מיעוט קהל שמטאו בהוראה כגון שהורו ב"ד ועשו על פיהם חייבין כשבה או שעירה שהרי אין ב"ד מביאין פר עליהם רוב לבור שעשו בהוראה יכול יהו פטורין מ"ל מעם הארץ דאפילו רובן חייבין: ומי

מהן אחד מהן צריך לומר זו קתני: וידע אחד מהן שמעו או תלמיד וראוי להוראה: תרתי למה לי אמר רבא איצמריך סלקא דעתך אמינא הני מילי גמיר וסביר אבל גמיר ולא סביר לא אמר ליה אביי להוראה גמיר וסביר משמע אמר ליה אנא הכי קאמינא אי מההיא הוה אמינא ה"מ גמיר וסביר אבל גמיר ולא סביר לא תנא ראוי להוראה ממשנה יתירה אפי' גמיר ולא סביר סביר ולא גמיר: ראוי להוראה וכו': כגון מאן אמר רבא כגון שמעון כן עואי ושמעון בן זומא א"ל אביי יכי האי גוונא מויד הוא ולמעמיך הא יחיד העושה מפי פרוניא בעשותה אחת שיחיד העושה עצמו חייב בהוראת ב"ד פמור כיצד הורו ב"ד שחלב מותר ונודע לאחד מהן שמעו או תלמיד יושב לפניהן וראוי להוראה כגון שמעון בן עזאי יכול יהא פטור ת"ל בעשותה אחת יחיד העושה על פי עצמו חייב בהוראת ב"ד פמור יאלא היכי משכחת לה כגון דידע ראסור וקא מעי קבמצוה לשמוע דברי חכמי לדידי נמי דמעו במצוה לשמוע דברי חכמי': זה הכלל התולה בעצמו חייב: לאיתויי מאי לאיתויי ימבעם בהוראה תולה בב"ד לאיתויי יהורו ב"ד וידעו שמעו וחזרו כהן הא בהדיא קתני לה תני והדר מפרש אמר רב יהודה אמר שמואל זו דברי ר' יהודה אבל חכמים אומרים היחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב מאי ר' יהודה דתניא אם נפש אחת תחמא כשגגה בעשותה הרי אלו ג' מעומין העושה מפי עצמו חייב בהוראת ב"ד פטור מאי רבנז רתניא עדיין אני אומר מיעום קהל שחמאו חייבין שאין ב"ד מביאין על ידיהן פר רוב קהל שחמאו יהו פמורין שהרי בית דין מביאין על ידיהם פר ת"ל מעם הארץ אפי' רובה ואפילו כולה במאי אילימא בשגגת מעשה (ב"ד שלא בהוראה} ב"ד מאי עבידתייהו שלא בהוראת בית דין ב"ד מי מייתו שלא בהוראה אלא בהוראה והא כי כתיב מעם הארץ בשגגת מעשה הוא דכתיב אלא לאו הכי קאמר מיעום קהל שחטאו בשנגת מעשה חייבין שאין ב"ד מביאין על ידיהן פר בהוראה הא הן חייבין יכול רוב צבור שעשו בשנגת מעשה יהו פמורין שהרי ב"ד מביאין עליהם פר (בהוראה) ת"ל מעם הארץ יאפילו רובו אמר ר"פ ממאי דלמא לא הן ולא ב"ד אי הכי מאי איריא דקמהדר על רובא לחיובא לאו מכלל דמיעום בהוראה קיימא ליה דמיחייבו בהוראה ונהדר ברישא על מיעום' דמיחייב בשגגת מעשה ולכסוף ניהדר על רובא מליה אמרח הכי. שלבור מביאין לחיובא בשגגת מעשה ייאלא לאו מדלא

ובסוף מהדר על רובא לחיובא בשגגת מעשה ש"מ מיעום בהוראה חייבין הן כשבה ושעירה ושלא בהוראה בשנגת מעשה חייבין מכדי תרוייהו סתמי תנן ממאי דקמייתא ר' יהודה ובתרייתא רבנן אימא איפכא מאן שמעת ליה דדריש מיעומי כי האי גוונא רבי יהודה היא יודתניא רבי יהודה אומר

מהדר על מיעום דמיחייבין בשגגת מעשה

דהיכא דמיעוט אמי למעוטי דבר אחד כמו גבי כהנים כהן ולא ישראל התם אמי לרבויי. אבל היכא דכל חדא אתא למילחא לחוד כדהכא וגבי ואח היא העולה התם לרביי. אבל היכא דכל מדא אחת למילחת לחיד כמהכא וגבי ואח היא העולה החם אחי לחיד לעומים: בשם הארץ אש "א שקצחו. לא גרסינן מעם דהא לעיל ילף מיניה פרע למיות וליג נמו אפילי מקנח דבלאו הכי יוחד ואפילו הרכה משמע דמניאין מדמהדר אחריבו. ארבו בהיב היה מדיב בהיא החיב היה מהיה מהיכי מחיד אפילו או מבריית הייבו. מחיד במקום הואה ועיד היל מעמע ליה מהך ברייתא דאו משום לא מדמר בריים ממעשטא הא לא איצטריך דהא מיחד ילפינן כי היכי דהוא מייב הכי נמי מיעוע קהל. מוכן משעם ממות הכיים ששם ששם או לא איצטריך דהא מיחד ילפינן כי היכי דהוא מייב כנייתם ספרים דברסי מולי מדיל מיינו מריים ביל היא מיים לא היל מיינו מיינוע מרוב מאי שנועו מרוב מליות הא שא מייעו מרובא ומים מרובא למחד הקאמר לא בל הן ולא בית דין אי לדבריך אלא מדאיצטריך למילף רובא שמע מינה למאי דמישוט פשיטא ליה משום דמייתי מה בהוראה כשבה או שעירה:

כתים. והיכי מרבה מניה רום הקהל שעשאו בהעלם דבר: אלא לאו ה״ק מיעוט הקהל שחטאו כשגנת מעשה חייבין שאין ב״ר רומרה. והיכי שבו מעוד רוב הקוף, שכשאו בהיכום ובר: איז או היק מינו הקהל שוטאר בשגנת מעודה הייבין שארך ביד מביאין פר ע"י בהוראה אלא הם חייבין להביא כל א' כשבה או שעירה הלכך את לן לאוקמי קאר מכיעוט הקהל משטר הראה קרבן משבחת לה בין בשננת מעשה בין בתעלם רבר דלעולם מביאין כשבה או שעירה: א"ה מאי אולמי: דמיעוט מרוב. פידשיי ו"ל אם על יריהם והם פטורים הלכך אך בשגנת מעשה יהא פטורין מכשבה או שעירה: א"ה מאי אולמי: דמיעוט מרוב. פידשיי ו"ל אם כרקאמרת דלא הם ולא ביד חייבין מאי איריא דקמהדר ארובא לחיובא להו בשננת מעשה הקוני אבל רוב הקהל שחטאו בשננת

משנה יתירה דאתי" גפיר ולא סביר. תימה דלא ליסני במתני" כ"א תלמיד שאינו ראוי להוראה וכ"מ דא"כ הוה משמע דלא גמיר ולא סביר דהא מרישא ידעינן דקמני ועשה יחיד על היות היותר מרטיב היה משפע לנו למדי גמיר וספר זהו מדשה מעם לקחור לשמוע דברי חפמים חייב דלא מימא מויד הוה: וריישעבייך רא הגיא בעשוחה בי. בריימא היא במיר וגרסי בה בנו שמעון בן עואר ולפר שלימא עפי לאקשייה ממפרי דרחק לותר דשמעון בן עואר היה טועה במלוה לשמוע דברי חכמיה. ולדי הלא הימיר ודידי נמי כו׳ דהא בבריימא מתי קשני הרארי להוראה וגם בספר מדריק הבא מארץ ישראל ליתם: תנא כדל וחדר מפרש. דהך דרישה אתי כרבי שמעון דפטר אם חזרו בהן: הרי אדו מעושין. בירושלמי פריך בכל מקום הוי מיעוט אחר מיעוט לרבות והכא למעט רון השני בינו דוקם ל בתקום שהן וזונת כמו ספ"ק הפנהדרין נטוי) יי ההנים המוצין בפרשה דראשון ממעט ושני לרבות ושלשי למעט ורבישי לרבות וכן לעולם ובירושלמי (פ"ד) דמגילה פריך מעתה לא יצטרך שום כהן. ומשני דנחנם לא הזכיר כהן. ורשב"א פי' בנדה

בן נאיז בען היצו אטו העם להינו לא תטור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל והיינו שנגה דידיה. ירושלי וכי שני הפברה לשמער דברי הכמים. כדכתיב לא תטור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל והיינו שנגה דידיה. ירושלי וכי שני הבי היש לקיש מתני כנון שמעין כן עזאי שני או בי היש להוצה הידע כל החורי היות ידע אותו דבר אין זה שמעון כן נואין שו טידע שה חדבר היאנו יודע כל התורה כולה שמעון כן עזאי מוא אצל אותו דבר כי אנן קיימין ביודע כל התורה כולה יודע אותו דבר כי אנן קיימין ביודע כל התורה כולה יודע אותו דבר אלא שטעו לומר תורה אמרה אחריהן אין זה שמעון בן עזאי כהרא דתני (כלל) (יכול) אם לומר תורה אמרה אחריהן שו

ח א מיי פי"ג מהל' שנגום הלכה

ו סמג עשין מיו: ש ב ג מיי שם הלי ה קמנ שם: י ד מיי שם פייד היה קמנ שם: יא ה מיי שם פיינ היא קמנ

יב ר מיי שם הלי ה יפייב הלייב פמג שם:

רבינו חננאל למ״ד צרור מכיאיז∙ אמר ארי

אף אגן נמי תנינא בפרק אלו הן הנחנקיו דגמר הוראה כשאומר המורה עשו דתנן לענין זקן ממרא חזר לעירו ושנה ולימר כדרך שלימד פטור הודה לעשות חייב. פי׳ דאלמא גמר ההוראה כשמורה לעשות: אמר רכא אף אנן נמי תנינא ביכמות פ׳ האשה שהלך בעלה. הורוה ב״ד להינשא והלכה וקלקלה. פירוש נישאת ב') לכהן גדול ואח״כ נישאת ב') לכהן גדול ואח״כ בא כעלה תצא וחייכת בקרכן בא כענה חצא חייבות בקוכן שלא התירוה אלא להונשא פיי בהיתר ואילו עשית כך פטורה היתה מן הקרבן ביופי כח ב״ר דאלמא הכי קאמרו לה מותרת את להנשא דאי אמרו לה מותרת את מתם הזה משמע לכל אדם: את סוום אחז משמע לכל או ס: אמר רבינא אף אנן גמי תנינא בפירקין הורו ב"ד לעבור על אתת בר'. ותו לא מידי כלומר וות א משלשתן נשמעינה (משלהן) [משלשתן נשמעינה נאין אנו צריכין לדב׳ אחר. דמשמע שאמרו לו עשה כך הינו (עבירה) [הוראה]: איבא דאמרי אמר שמואל אין ב״ר חייב עד שיאמר להן מותרין אתם לעשות רב דימי מנהרדעא אמר אפילו מותרין אתם נגמרה הוראה. אמר אכיי והא אנן לא תנן הכי כו' וקי"ל כשמואל בלישנא כתראה דדייקי מתניתין הכי: פיפקא והלך יחיד ועשה שוגג על פיהם אקשינן למה לי׳ למיתנא שוגג (ניחני) והלך יחיד ועשה על פיהם פירוש דליכא לאיסתפזקי בהא דבין מדיד ובין שוגג פטור הוא מזיד לאו בר קרבן הוא שוגג הא תלה בכ"ד כסבריה דהאי תנא. אמר רבא תנא שוגג לאשמעינן דאי הורו ב״ד שחלב מותר לאכול והלד הוא ואכל חתיכת חלב והוא חושב שהוא שומן דפטור דהא אילו הודיעוהו שהוא חלב לא היה גמנע מאכילתו דכבלל לא היתר מנגע פאכיתה דבכיל היתר הוא בעיניו. ואי קשיא לך אמאי פטור והא עקרי כל הגוף בהורייתן, ג') טעמא מפורש בתוספתא (פ"א) הורו כ"ד לעקור את כל הגוף. אמר אין דם בתורה אין חלב בתורה אין פיגול בתורה הרי אלו פטורין. פי מפר. לכטל מקצת ולקיים מקצת הרי אלו חייבין כיצד יש חלכ בתורה אבל אין חייבין אלא על חלכ הקרב לשמים כו׳. פי׳ דקטעו בקרא דכתיב כי כל אוכל חלב מן הבהמה אשר יקריבו ממנה וגו׳ אי נמי חלב שעל גבי הקיבה והדקין כמפרש לקמן וז ע"ב): א"ד רדייק רבא ממתניתין ע בן: או רו היקוב אממותיונין דקתני שוגג על פיהם פטור כלומר כשהיה שגגתו בדבר שהותר לו על פיהם. אכל אם

א) כ"ה נ"כ בתוק' הרא"ש ועי' ב"ם: בן עי׳ מהרש"ה על רש"י: ב בראה דחשר כאו ואולי ב"ל איכא

תוספות הרא"ש

הוא שב אכל ידיעת חלב בלא תזרת בית דין לאו ידיעה הוא "אכתי לא אתידע ליה דאיכא איסור ולמה ישוב ואע"ג דכי דע נמי החלב אלא שתלה בב"ר שב מידיעתו הוא (דכי) דאי מתידע לבי דינא כהו איהו נמי הדר בה שאני החם דתולה ממש בב"ד הוה הלכך אפילו שב מידיעתו פטור אבל נתחלף לו חלכ בשומו לאו חולה ממש בבית דין הוה וכיון דשב מידיעתו :הוא חייב

למעמיד הא דתניא בעשותה יחיד העושה מפי עצמו חייב בהוראת ב"ד פטור כר. תימה מאי מייתי מברייתא טפי ממתנ" וי"ל דברייתא אלימא ליה משום דדריש לה מקרא א"נ משום דמפרשי טפי או תלמיד היושב לפניהם וראוי להוראה כגון לו זה היינו שמעון בן עזאי: כגון דידע ויאסור וקא

יזאת תורת העולה היא הרי אלו שלשה

מיעומין ואיבעית אימא עדיין אני אומר לא

מצית מוקמת לה כר' יהודה דקתני רוב קהל

שחמאו ב"ד מביאין על ידיהן פר ואי רבי

יהורה האמר צבור הוא דמייתי ב"ד לא דתנן 🕫

רבי יהודה אומר שבעה שבמים שחמאו

מביאין ז' פרים ורב נחמן אמר שמואל זו דברי

ר"מ אבל חכמי אומרי יחיד שעשה בהוראת

ב"ד חייב מאי ר"מ ומאי רכנן דתניא הורו

ועשו רבי מאיר פומר וחכמים מחייבין מאן

עשו אילימא ב"ד מ"ם דרבגן דמחייבי והתגיא

יכול הורו ב"ד ועשו ב"ד יכול יהו חייבין ת"ל

הקהל ועשו מאמעשה תלוי בקהל והוראה

תלויה בב"ד אלא הורו ב"ד ועשו רוב קהל

מאי מעמא דר' מאיר דפומר אלא לאו הורו

ב"ד ועשו מיעום קהל ובהא קמיפלגי מר סבר

יחיד שעשה בהוראת בית דין פמור ומר סבר

יחיד שעשה בהוראת כ"ד חייב אמר רב פפא

דכולי עלמא יחיד שעשה בהוראת ב"ד פמור

אלא ב"ד משלים לרוב צבור קמיפלגי מ"ם

ב"ד משלים לרוב צבור ומ"ם יאין ב"ד משלים

לרוב צבור ואיבעית אימא הורו ב"ד ועשו

רובו של קהל יומאן חכמים רבי שמעון היא

דאמר צבור מייתי וב"ד מייתי ואיבעית אימא

שבמ שעשה בהוראת בית דינו ייומאן חכמי'

רבי יהודה היא דתניא שבט שעשה בהוראת

בית דינו אותו השבט חייב ואב"א כגון שחטאו

ששה והן רובו של קהל או שבעה אע"פ

שאינן רובו של קהל ומתניתין מני ר' שמעון

בן אלעזר היא דתניא 🌣רבי שמעון בן אלעזר

אומר משמו יחמאו ששה והן רובו של קהל

או שבעה אע"פ שאינן רובו של קהל חייבין

אמר רב אסי יובהוראה הלך אחר רוב יושבי ארץ ישראל שנאמר יועש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים

לפני ה' אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום מכדי כתיב וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת עד נחל מצרים למה לי שמע מינה יהני הוא דאיקרי קהל אבל הנך לא איקרי קהל פשימא מרובין ונתמעמו היינו פלוגתא דרבי שמעון ורבנן מועמין ונתרבו מאי מי פליגי רבי שמעון ורבנן ר"ש דאזיל בתר ידיעה מחייב

ורבגן דאזלי יבתר חמאת פמרי יו[או לא] מאי ותימברא אימור דשמעת ליה לר"ש דאזיל אף בתר ידיעה [היכי

רהוי ידיעה וחמאה בחיוב] ידיעה דלא חמאה מי שמעת ליה דא"כ לייתי כי השתא אלא ר"ש חמאה וידיעה

בעי איבעיא להו הורו ב"ד חלב מותר ועשו מיעום הקהל וחזרו ב"ד בהן והורו ועשו מיעום אחר מהו כיון דשתי

ידיעות נינהו לא מצטרף או דלמא כיון דאידי ואידי חלב הוא מצטרף ואם תמצא לומר כיון דאידי ואידי חלב

הוא מצפרף מיעום בחלב שעל גבי "הקבה ומיעום בחלב שעל גבי דקין מהו הכא ודאי כיון דבתרי קראי

קאתי לא מצטרף או דלמא כיון דאידי ואידי חלב הוא מצטרף ואת"ל שם חלב הוא ומצטרף מיעוט בחלב

ומיעום בדם מהו הכא ודאי (כיון) דתרי איסורי נינהו ∞[וכיון דאין איסורן שוה] לא מצמרף או דלמא כיון יי(דאיסורן

שוה) דקרבנן שוה מצמרף ואת"ל כיון (דאיסורן שוה) דקרבנן שוה מצמרף מיעום בחלב ומיעום בעבודת כוכבים מהו הכא ודאי אין איסורן שוה ואין קרבגן שוה יאו דלמא כיון דאידי ואידי כרת הוא מצמרף תיקו איבעיא להו הורו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעוט הקהל ומת אותו ב"ד ועמד ב"ד אחר וחזרו והורו ועשו מיעוט אחר אליב'

רמ"ד ב"ד מייתי לא תיבעי לך דהא ליתנהו אלא כי תיבעי לך אליבא דמ"ד צבור מייתי מאי צבור הא קאי

ינ א מיי פי"ב מהלי שגנות הלי א מתג עשין ריו: יד ב מיי שם פייג הל' ב מתג שם: מו ג מיי שם הל' ב ופייב הל' א: שו ד ה מיי׳ שם פי״ג הלכה כ פמג

יז ר מיי שם הלי ג סמג שם: יח ז מיי שם הלכה ד ועי בהשגות

רבינו חננאל

נתחלף לו חלב בשומן ואכלו רשגגתו אינה ברבר שהותר על פיהן. דשומן מעיקרא שרי וקאי: מלתא דפשיטא ליה לרבא מבעיא ליה לרמי בר חמא דבעי הורו כ״ר שחלב מותר ונתחלף חלב בשומן ואכלו מהו. פיי לדעת האי תנא: אמר רבא ת"ש דתנן הלך היחיד ועשה שוגג על פיהם. שוגג על ועשה שהגג כל פיהם. שהגג כל פיהם למה לי, לאו לאתויי הורו כ״ד שחלב מיתר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו דפטור ודחינן דלמא הכי קאמר שוגג על פיהם הוא דפטור אבל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב. אית ראמרי אמר רבא ת"ש הלך יחיד ועשה שונג על פיהם פטור מאי לאו שונג על פיהם פטור מא נתחלף שונג על פיהם פטור הא נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב. נדחיני דלמא הכי קאמר והלך יחיד ועשה דמשמע הדבר שהורו כגון שהתירו החלב והלך ואכלו או שונג [או] על פיהם. דודאי לאחריי הך תני ליה. ס"א ועשה או שונג [או] על פיהם בפלוגתא הורו בית דין שחלב מותר ונתחלף לו חלב כשומן ואכלו רב אמר פטור (ושמואל) [ור"י] אמר חייכ פי לדעת תנא רמהניתין ומוחבינן אר׳ יוחנן מהא דתניא בספרא ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ, מעם הארץ פרט למומר. פי שאם חטא בשוגג אינו מביא קרבן. דכל עבירה שהתירה אדם לעצמו נקרא עליה מומר. עכשיו אם היה זה נהוג לאכול חלב במזיד ואכלו פעם אחת בשוגג במוד האכזו פעם אווו בשוגג אינו חיים להכיא ותניא כתוספתא האוכל שקצים הרי זה מומר [כו'] עד ר' יוסי ב"ר יהודה אומר אף הלובש כלאים ר' שמעון בן יוסי אומר משום ר' שמעון מה ה"ל אשר לא תעשינה השב מידיעתו. פירוש אם ידוע שאילו הודיעו אדם כשהיה אוכל החלב חלב הוא זה כי היה פורש אותו יכיא קרבן על שגגתו יצא מומר שאינו שב מידיעתו פי׳ הכי קרי בי׳ ר״ש אשר לא תעשינה. כלומר נפע שאיז עושה בדעתה חייכת והאי דנתחלף לו חלב בשומן אילו נאמר לו חלב הוא זה לא היה פורש דבחזקת היתר הוא התלב בעיניו דהא התירוהו לו ב"ד יכל וה מפורש בפרק ג' מוה המסכת. אמר רב פפא קסבר ר' יוחנן דכיון דאילו נודע לב"ד כי אסור הוא היו

תוםפות הרא"ש (המשך)

רוב השבטים: פשיטא מרובים ונמעטו פלוגתא ר״ש ורבנן דתנן חטאו עד שלא נתמנו ונתמנו הרי הם כהדיוטות אלמא אזלינו בתר חטא כי אשתני מחיוב לחיונ והה"נ כי אשתני מחיוב לפטרו הכי אי סברי רבנן יחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור ואי סברי חייב בהוראת ב", פסור ואי טבוי והייב ה"נ אשתנאי מחיוב לחיוב ואזלינן בחר מעיקרא: מועמין ונתרבו מאי. פיי רש"י ז"ל הא דמבעיא לז במיעוטיז ונתרבו משום רלא דמי ממש לחטאו עד שלא נתמנו דמועטין כי חטאו בהוראה לאו בני קרבן נינהו לאתויי כשבה או שעירה אכל מרובין ונתמעטו דמו ממש להטאו עד שלא נמנו דהכא מרובין כי חטאו בני קרבן נינהו. ואי רבנן דתכא סברי כרבנן דר' יהודה דלעיל דאמרי יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב ליכא לפרושי הכי וא"נ סברי כר' יהודה דפטור יחיד שעשה בהוראת כ"ד גראה להרמ"ה ז"ל דלא מסתבר לפלוגי בין נשתנה מפטור לחיוב יכין מחיוב לחיוב הלכך ליכא לספוקי בהא אליכא דרבגן וכ"ש

נשתנו מחיוב לחיוב פטור כ"ש מפטור (לפטור) (לחיוב) ופ"י רקאמר מועטין ונתרבו מאי ידע להך טעמא דקאמר במסקגו ולמבדק להו לרבנן דכי רב הוא דקאמר וכשטעו לומר כהא נמי פליני אמר להם האמת ותסברא אימור שמעת ליה לר"ש דאוול בתר ידיעה דחטא ירודינה בחד חיובא קא בעי ולכך פטור כי נודע להם משנחמנו דאי בירינה לחזר סני לדה ליבעי כדהשתא משיח פר ונשיא שעיר אלא ודאי הריידוב עי הלכך מודה ו"ש דפטור וכ"ש לרבנן דאלי בתר מעיקרא דפטור מפר העלם דבר וגם מכשבה או שעירה אי סברי כרי יהודה דפטור יחיד שעשה בחוראת כ"ד ואי סברי כיבנן דמחייבי יחיד שעשה בהוראת כ"ד פלי ליש במוך לר"ש פטרי אף אם נודע לן מתחילה דר"ש סבר במועטין ונתרבו דלוכני דאולי בתר מעיקרא מייחי כשבה או שעירה כדין מיעטין ולר"ש פטרי אף אם נודע לן מתחילה דר"ש סבר יחד שעשה בהוראה כ"ד פטור והא הסממע לישנא התלמודא דלא פליני כלל משום רעיקר הך סוגיא בחיובא דפר העלם דבר מיידי ובהא [לא] פליני ועוד רבפלוגתא החיובא הכשבה או שעירה אינו נכנס במחלוקת דר"ש ורבנן החטאו עד שלא נחמנו ההא אפיי נודע להם עד שלא נתרבו האיכא ידיעה וחטאה בהדדי פוטר ר"ש: כיון דמתרי קראי נפקא. דחלב שעל הקיבה דאקשת' נפקא לן בחולין פרק אלו טריפות ודף מטן מאת החלב המכסה את הקרב וחלב שעל גבי הדקין דריש ר' עקיבא התם מאת כל החלב אשר על הקרב: או דלמא כיון דאיסורן שיון, רותייהו איסור אכילה נקיבן שוה דעל ושתיהון מביאין צבור פר העלם דבר: נאבל שאר עבירה! (חלב ועבודת כובבים) און איסורן שוה שזה באכילה ווה צבעדה ואין קרבן שוה דעל חלב מביאין צבור פר תסאה געל נאשאון (עבודת כוכבים) פר לעולה ושעיר לתטאת ואומנו הזה מצי להבליע עוד ואתיל ולימא הכי מיעוט בחלב ומיעוט בדם הכא ודאי כיון דבי בוכבים פי הציחות של הייטחות אמנו החוב בי הובל כל חובה את הייטח במוכם בחלב מיעוט בחלב מיעוט בעריות מהו איסורי הור לא מצרפי אל ממטרפי א״ד כיון דקרבנם שה מצטרפין ואחיל כיון דאיסורן שוה מצטרפין מיעוט בחלב ומיעוט בעריות ומיעוט בעבודה כוכבים שאין קרבנן שוה כהי הכא ידאי הא אין קרבנן (שוה) א״ד כיון דאידי ואידי כרת נינהו מצטרפין: איבעיא להו הורו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעוט קהל. פי׳ את"ל חלב וחלב מצטרפין ה"מ בחד בי דינא אבל בתרי בי דינא לא או דלמא לא שנא:

שבור ז אלא חלב המכסה את הקרב יכן דם מאי איכא למימר מיהו לפי התוספ' דמסילמין ניחא אלא חלב המכסה את הקרב יכן דם מלב ודם בחירה אבל אין חייבין אלא על הקרב לשלמים. ואש"ג דדם חיה נאסר. שמא הצדוקים אומרים דגם הוא קרב: וחודו והיר: שדם פוחר. הא דקתני כה"ג דמשמע דוקא משום שידעי בינתים שטעו במלב דהא אפי" לא ידעו נמי

הא דקסני כה"ג דמשמע דוקא משום שידעי ביומום שטעו גמלג דהא אפיי לא דעו נמני הה לדקסני כה"ג דמשמע דוקא משום שידעי ביומום שטעו גמלג דהא אלא נקטי" אגג האחריי לגובני דקסה לדכני לבדיעו מנה אלא הליש" אגג האחרי. דהם לדלא פשיע מההוא דלעיל עד היהי כולן בשגנה אחת. דהסל כיון דמליא בנ"ד הוי שגנה אחם: והוא דישוב ביושרת. ביע מה יביאו ביון שאין קרבנטותים שיון אסיניאו שבנה אחם: והדור שקבודת בוכביום ביושר או ב"ב ביושר ביושר ביושר בו ביושר איי היי רובו בסוף לא איטורי למשיע א שות ביושר ביו

ועשו מיעוט קהל על פיהם דיחיד שעשה בהוראת בית דין פטיר ומתו מקלמן של רוב קהל ונתרבו אלו ולאחר שנתרבו נודע להם שחטאו דהני מועטין ונתרבו לא דמי ממש לחטאו עד שלא נחמנו דמועטין כי חטאו בהוראה לאו בני קרבן נינהו דיחיד שעשה בהוראת בית דין פטור אבל

כי חטאו כהן משיח ונשיא עד שלא נתמנו נעשו בני קרבן ומחייבי לחתויי כשבה או שעירה אבל מרובין ונחמעטו דמי ממש לחטאו עד שלא נחמנו דהא מרובין כי חטאו בני קרבן נינהו ואמטו להכי 'קאמר במרובין ונחמעטו דהוי פלוגתא דר"ש ורבנן אבל במועטין ונתרבו איבעיא לן אי דתי לפלוגתא דר׳ שמעון ורבנן אי לא מי אמרי׳ ר״ש דבחר ידיעה אזיל דאמר אם נודע להם עד שלא נתמנו חייבין כבחחלה הכא נמי מחייב דכי אתיידע להו בחיובא אתיידע להו דכי נחרבו אתיידע להו ומביאין פר ורבנן דבתר חטאה אזלי דאמרי הרי אלו כהדיוטות הואיל וחטאו כי לא נחמנו הכא נמי אזלי בתר חטאה וכי חטאו אכתי מועטין היו ופטורין דיחיד שעשה בהוראת בית דין פטור: ותסכרה הימור דשמעת ליה לר"ש דאויל אף כתר ידיעה. דאמר אם נודע להם עד שלא נחמנו חייבין היכא דהוי ידיעה וחטאה בחיוב: כי השפא. דלהוי כי חטאו משנחמנו דלייתי פר ואמאי קתני משנתמנו פטורין אלא מדקתני פטור ש"מ דר"ש חטאה וידיעה בעי בחיובא ומועטין ונתרבו לדברי הכל פטורין דכי חטאו בפטור חטאו דיחיד שעשה בהורחת בית דין פטור: חו דלמה כיון. דחלב שם אחד הוא דבין מלב המכסה את הקרב ובין חלב המכסה את הדקין שם אחד הוא שחלב פחם איקרו: כיון דפרי איסורי נינסו. דחלב אינו שוה בכל דחלב חיה מותר: או דלמה כיון. דחילו לכור חכלי החי חלב והאי דם שלא בהוראה בשגגת מעשה מייתו כל חד וחד אי בעו כשבה מייתו אי בעו שעירה מייתו דמלי אשוויי קרבנס השתא נמי כי עשו בהוראה מלטרפי: ומיעוט בסרא בעבודם כוכבים. קרבנס שעירה ולא כשבה:

ואם סורם העולה היא העולה. זאת היא העולה הרי אלו שלשה מיעוטי חד פרט לנשחטה בלילה וחד פרט לנשפך דמה וחד פרט ליניחת דמה חוץ לקלעים שאם עלתה על גבי המובח חרד דלא הויא עולה חשובה והכי נמי מפרש במסכח נדה בפרק יולא דופן (דף מ.): ז' שבסים. דהוו רוב

> נודע להן משנתמעטו פטורין: מועטין ונפרבו מחי. כגון שהורו בית דין

שבטים מביאים שבעה פרים דהסבר ר' יהודה דשבט א' איקרי קהל וה:] והן מביאין ילא ב"ד [ר:]: **הוראה מלויה כב"ד.** דכתיב ונעלם דבר " דהיינו שהורו לעבור מעיני הקהל דהיינו ב"ד: ב"ד משלים לרוב לבור. דעשו עם מעט לבור והשלימו לרוב לבור: ^{כי} [לבור מייפי]. ור' מאיר פוטר לבור דהא קא מייתי ב"ד כדאמרי" לקמן [ה.] רבי מאיר אומר שבעה שבטים שחטאו בית דין מביאין עליהם פר והן פטורין לי. ואי קשיא הא אמרי׳ בכל התורה אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות והיכי אמרי׳ אלו ג׳ מיעוטין דממעטינן אותם בירושלמי מי מפרש ה״מ היכא דליכא אלא ב' מעוטין אבל הכא דאיכא ג' מיעוטין בזה אחר זה בחד קרא כולהו אתו למעט וכן בל"ב מדות מנאתי: אוהו השבט חייב. להביח פר דקסבר שבט חחד חקרי קהל: רכי שמעון כן אלעור אומר משמו. של ר' מאיר. והא מתניחא מפרש לקמן ": אמר רב אםי ובהוראה. דקיי"ל כי הורו ב"ד ועשו רוב קהל על פיהם שמביחים פר: הלך אחר רוב יושבי' בארץ ישראל. דאותם שבחולה לארך אינן מן המנין ולא אותן דמנחל מצרים ולחוץ דחולה לחרץ היח: פשיטא מרובין ונחמעטו. כגון שהורו ב"ד ועשו רוב ההל על פיהם דנתחייבו להביא פר ולא הספיקו להביא פר עד שנחמעטו שמחו מהצחן היינו פלוגתא דר׳ שמעון ורבנן דתנן (לקתן י.) חטא כהן משוח ונשיא עד שלא נתמנו דהיו חייבים להביא כשבה או שעירה ולא הספיקו להביא עד שנתמנו הרי הן כהדיוטות ונחייבם להביח כשבה או שעירה כבתחלה הכא נמי חייבין פר כבתחלה רבי שמעון אומר וכו׳ הכא נמי אם נודע להם עד שלא נתמעטו חייבין להביא פר אבל אם

תורה אור השלם

ו. צו את אָהַרֹן ואת כָּנָיו לאמר זאת תורת הָעלָה הוא הָעלָה על מוקדה על המובח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו: ויקראו ב

. 2. ויעש שלמה בעת ההיא את החגוקל ישראל עמו קהל גדול מלכוא חמת עד נחל מצרים לפני יי אלהינו שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום: מלכים א ח סה

מוסף רש"י

בחובן - רש.

ואת תרת תעולה היא. ואמ

היא העולה הר אלו ני משעונין,

לפי שכא המקרא הזה ללמדנו על

הספולן שכעו למומה דלה ירדי,

דלפיון מעולה של מיקדה של

המוכה כל הלילה, משעלה על

מימולה אש ש כל הלילה, לפיקר

מימולה או אין ביי להילה, לפיקר

מימולה או אין ביי להילה, לפיקר

מימולה אין אין אין אין אין אין אין אין

מימולה אין אין אין אין אין אין

מימולה אין אין אין אין אין אין אין

מימולה אין אין אין אין אין אין

מימולה אין אין אין אין אין אין

מימולה אין אין אין

מימולה אין אין אין

מימולה אין מיעט לך כו בי מיעוטין למעט בי תיעט כך כי מישוטין ממעט בי

מסטלין הנחים ביו החבר המתול

הלח המשמע מיעוטיל כלומה הלח

מעלמה לל הדד אבל אחרת

אניים שעלמה הדד, וכחד היב

דמשתע מישוטיל, וכחד כדר היל

דמשתע הישולה עילה כשרה הול

פסילה, והיב עלהל מישיטי ממעטד

פסילה, והיב עלהל מישיטי ממעטד הני תלחל פסולי יודה זו ובטיח זבחים שם: זלח מיעוטל והיל מיעוטל יה"ל דהעולה מיעוטל, דמשתע העולה המיוחדת, כשרה דמשתע העולה המיוחדת, כשרה ולא פסולה, למעוטר הני פסולין שאפילו עלו ירדו, דלא חימא כל הנוגע במוכח לכל פסולין אמא

תוספות הרא"ש

מעשה יהו פטורים שהרי מעשה הוו פטורים שוו ב"ד מביאין פר בהוראה והם פטורים ת"ל מעם הארץ ואפיי רובו דמחייבי כשגגת מעשה. רובו דמחייבי כשגנת מעשה.

ומתוך זה משפע דמעוטא

דמחייבי מטים דאין ב"ד

מביאן עלדו, יהם עשמט לון

מביאן עלדו, יהם עשמם

מביאן עלדו, יהם עשמם

ביאן ב"ד

ביד חייב וכי היכי דמחייבי

בהוראי ה"נ מחייבי בשגנת

במעים דאית לן לאוקמי קרא

במעים דאית לן לאוקמי קרא

במעים דאית לן לאוקמי קרא

מעשה בין בתעלם דבר ומשיה

מעשה בין בתעלם דבר ומשיה

מרשה אורמא להחיובא ואו

מאי אלמיי דמיעוט דפשוט

מאי אלמיי דמיעוט דפשוט מאי אולמי׳ דמיעוט דפשוט לן החייכין בשגגת מעשה טפי מרוב דקמהדר ארובא (וחישבנהו) (לחייכנהו) אדרבה איפכא מסתברא רטפי אית לן לאוקמי חיובא דשגנת מעשה ברוב קהל שחטאו לחיוב כל אי ואי כשבה או שעירה שכן מצינו שחפץ הקב"ה בכפרתם שנתן להם כפרה בהעלם רבר [אכל מיעוט] שאין ב״ד מכיאין (אבי כוס) שאך בי כבאן עליהן פר והן פטורין (גם) בשגגת מעשה יהיו פטורין אלא ודאי מדפשיטא ליה לתנא דמיעוט בשגנת מעשה חייבין וקמהדר ארובא אלמא יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייכ וכי היכי רמיעוט מחייבין בהעלם דבר כל א' כשבה או שעירה ה"נ בשנגת מעשה גרידא [וא"ת] לאו ממיעוט בהוראה קמא ליה לתנא כי היכי דתקשי לך כיון דמיעוט בהוראה פטורין אשתכח דאכתי לא נפקא לן דמחייבו מיעוט כשגגת מעשה גרידתא ואדמהדר ארובא רליחייבא אשגנת מעשה גרידתא נהדר אטגעו מנשה אייווא דליחייםי ברישא אמיעוטא דליחייםי בשגגת מעשה ולבסוף נהדר ארובא לחיובי בשגגת מעשה אלא מיעוט בשגגת מעשה

אית ספרים הנרסי התגן ר' יהודה אומר "כ שכמים שהמאו מכיאין "ב פיים וכן ניאה
הרכי תגן ברישא המתנ" וכתר הכי תני ו' שכמים כו' ולא שכיק רישא המתניתי
הכי תגן ברישא המתנ" וכתר הכי תני ו' שכמים כו' ולא שכיק רישא המתניתי
המנים מיפא: ד"ם מבר יחיד שעשה בהוראת כ"ד פמור. מימה ממי דומקי' לכך לממ'
ה"מ מ"ל לדוקא ימוד שעשה מיני מלכ שנים ישלבה שעשו פעורים ולימ ליה בניימל
"ל"ל לאתר מי בלאה לו "ל"ל מיני מללה לו המרכים ביים מיני מללה ביים מוללה מתני מוללה ליה מוללה ליה מוללה מתנים ליה מוללה ר״מ ס״ל דדוקא יחד שעשה חיינ אבל שנים ישלשה שעשה פטירים ולית ליה בייחמל
זונדיין אני אומת כו׳ דבלא״ה לית ליה דבריימא אית לה יחיד שעשה בהיראת ב״ד חייב
זונדיין אני אומת כו׳ דבלא״ה לית ליה דבריימא אית לה יחיד שעשה בהיראת ב״ד חייב
קהל גרול פלבוא חבור. אע"ג דד״ת מדברי קבלה לא ילפינן הא היי גילו מילתא בעלמא:
בחצשין זורדבו שאי. פרש"י ובעלמא) ובעייון דהני לאו בני קרבן כמו חשיא ונשיא אבל אבל
מרובין ווממעטו כבר הוו בני קרבן. ולא נהירא דאפיי מרובין וממעטו כי נחמעטו לא
מרובין נוממעטו כבר הוו בני קרבן ולא בירא דאפיי מרובין וממעטו כלה מולל מש״ה
מבני קרבן ניהו אם לא דבפר מטאה אולינן אבל המם מרוייהו בני קרבן ניהו אלא מש״ה
מבעיא ליה במועטין ומתכבו דאיכא למימר דאפיי "שן (ד.) אין ב״ד השיבו השבה את הקרב ביי מימה דאמרי לקון ב״ד ולא ביד במבבה את הקרב ביי מימה דאמרי לקון (ד.) אין ב״ד הייבין עד שירו בדבר שאין הלדוקין מודין וכשלמא חלב שעל הדקין דאחי מריבוי׳ (חולין מע) ניסא דאין הלדוקין מודין כו

ארובא אחרוב, בשגנה מעשה. מעשה מעשה מעוקרא בהדוא אין לי אלא אחדי שעשה שנים שעשאו או ג' שעשאו יכול יהו פטורים ה"ל מקרא נפקא ליה לתוא כדקתני תנא מעיקרא בהדוא אין לי אלא אחדי שעשה שנים שעשאו או ג' שעשאו יכול יהו פטורים ה"ל מעם הארץ והכי איתבר לן דמיעוט בשנגת מעשה לאו ממיעוט בהוראה קמא ליה לתוא אלא מקרא בהדיא הוא דקמא ליה והאו דקמא בהר הכי עדיין אני אומר מיעוט הקהל שהטאו בשגנה מעשה חייבין שאין [ביד] מבראין על ידיהם פר בהוראה לאו למימר הלפרי נפקא ליה לתנא אלא משום דכיון דנפקי ליה לתנא מרובים הדאייבים בשגנה מעשה גרידתא מקרא בהדיא כדקתני היל מעם הארץ ואסי ובים אובים אל באוב אובים לא היבוב לחייבים בישנים הקוד באחבים לוחד או אסלו כרוב הקהל מיעוט הקהל בלחוד או אסלו בירוב הקהל מיעוט הקהל שהריר הם ראוים להתרכות לחייבא בשגנת מעשה שכן אין מביאין ע"י פר בהוראה וחייבין הם (הא) אל רוב הקהל לא מרובין ליה שמשה לרוני שהיר כיד מביאן מר ע"י והם פטרון כי היכי מדשרי ברואה ואימים והוא אל הוד בקהל לא מרבין לה בשנה לווע באום ביו באום ביונו פרוב ולך דבי קרא הארץ ואפיר רוב אום ביונו פרוב ולפיותטו וקרבוך דבייו. וליהו הא קשיא לן מאן האי תנא הלקמו פרובין (בי היכי משנה באוט פרוב באום) פרוב ביונו מרוב לפייותו וקרבוך דבייו. וליהו הא קשיא לן מאן האי תנא הלקמו ב"ד פטרו רוב פנייו והם פובור באום בהוראה ב"ד פטרון בל פייותו וקרבוך ביונו בלום בלון באוט פרוב בלון ביונו בלון באוט בהור הא משיא לון מאן האי תנא הלאקמי הכיי מבורון ב"ד מביאן אולה לאים בהוראת ב"ד פטרור וכן פרייות בשבה בהוראת ב"ד פטרור וכן פרייות ביר בא לא אומר לאוקמיה כר" יהודה וכי "הודה הנא" לא דכ"ע יחיר שמעה בהוראת ב"ד פטרור הוב אם בירן אמר היום בה מא הוב רובו של קהל. ירושלמי אמר היוט פר בר"א לא אמר אלא ששה שהם רוב הא ה"ש אם" פוב מורץ אכיור ואכר היום מבום מורץ אם הוב הובו של קהל. ירושלמי שמר הרוב שטרין דוכווה מוריו מוב לחבי מורא אם הרוב וום הוב א א"י שהם רובא פטרין אמר היוט פר מוום מורי אם מהם רוב א שהם רוב אם הרו ויום הבר היום הוב הא ה"ש שהם ברבא פורין אמר היום מוב מום בות בלוסין ודכוות להלוסין ודכום בלהוסין ודכוות אובים אום בות אם בחרץ אם הוב הא ה" שהם בורב אם הרוום ברבי הוב אם היום הברבה בהוב הא היום הוב הא ה"ב" בשרין אום להוב האום הוב הא ה" אע״פ שהם רובא פטורין אמר ד׳ יוסי בר בון מתני׳ אמרה כן מחצית שבטים ובלבד רוב אוכלוסין ודכוותה מחצית אוכלוסין ובלבד

חוזריו מהוראתו ומחזירין אותו

לקתן ה., 3) נשסן, ג) נעירוכין פנ. וש"כן. ד) [לקמן הין, ה) [שם ע"ש מוספתה פ"ה], ו) ני" כ"ש, ו) [לפמ"ש כש"י ד"ה הו דלמה יכיי מיכם דגרסתו הקרב. ק) כש״ח. מ) ימית, י) [יקרל דן. כ) יועי רשית, ל) נעיר גליון השים לרעית) מ) וחיריות פיים הייםן, נ) ודף ה.), עושה בשגגת עלמו לעושה מזיד וברשות בית דין חה הרי אומר

לנו שלא ידע שחזרו ומזיד עשה על פיהם ולא על שגגת עלמו ויחיד שעשה

בהורחת ב"ד פטור: מיתיבי פר העלם דבר של לבור. כגון שהורו ב"ד

בעבודת כוכבים ועשו לבור על פיהם וידעו שטעו וחזרו בהן ולריכיו

מעות כדי ליקח פר ושעירי עבודת

כוכבים של לבור: בתחלה גובין להם.

שנזברין גובין מכל אחד מישראל מעוח

לקנות מהם פר ושעירי עבודת כוכבים

לנורך הרבן דברי ר"ש: ואמאי. האמר

רבי שמעון דפטור דברשות ב"ל הוא

עושה הא כיון דאגבי להי מעות לצורך

פר העלם דבר של זבור הוה מתיידע

ליה שהבית דין טעו וחזרו מהורחתן

ואמאי הרי חילה בב"ד: איבעית אימא

שנכו ממנו סמס. שלא הודיעוהו לצורך

מה הן גובין: וחיבעים חימה דלה הוי

במתם. כי גבו להו ולחחר גבייה הוח

דעשה על פיהס: ר"ש אומר מתרומת

הלשכה הם כחים. דלח הוי מפרסמח

הלכך כי עשה על פיהם הוי תולה

בבית דין הלכך פטר ר' שמעון ותנא

דמתניתין הכי סבירא ליה אליבא דרבי

שמעון דמתרומת הלשכה הן באין: תניא

ר"מ מחייב. דתולה בעלמו הוי: ורבי

שמעון פוטר. דתולה בב"ד הוי: רבי

אלעור אומר ספק. מכיא אשם חלוי:

איכא בינייהו. בין ר׳ אלעור לסומכום

לסומכוס אינו מביא אשם מלוי דהכי

קאתר סומכוס מעשה שלו תלוי הוא

וליכא למימר שמא חולה בעלמו הוה

^{כ)} דלא הוי בר חיוב מעליא דהיכא דהוי

לפניו חתיכה אחת ספק של חלב ספק

של שומן ואכלו בדין הוא דמביא אשם

חלוי משום דאיכא למימר שמא חלב

ממש אכל דהוי בר חיוב מעליא אבל

הכא ליכא למימר שמא תולה בעלמו

ממש הוא שהרי על פי הוראה היא

עושה הלכך מעשה שלו חלוי היא דנד

חיוב שלו מלוי הוא דלא הוי לד חיוב

מעליא הלכך אינו מכיא אשם חלוי: לאדם שחכל מפק חלב מפק שומן. והרי

סבור ששותן הוא ונודע לו שספק

הוא שמביא אשם חלוי משום דשמא

חלב ממש אכל הכא נמי איכא למימר

שמא תולה בעלמו ממש

:610

ש א מיי פיינ מהלי שנגות הלי ד סמג עשין דיו:

בבגדה מיי שם הלכה א סמג :00 בא נ מיי מיינ מהלי ממרים

הלכה ה סמג עשין קיא: בב ז ח מיי פי"ד מהלי שגגות הלכה ה סמג עשין ריו: בג ט מייי שם הלכה א ופייי הלכה כ סמג שם:

בד י מיי שם פי"ד הלכה ב: בה כ מיי שם ופייצ שם הלי ב סתג שם: בו ל מיי פייד שם הלי ב סתג

ot. בו מ תי" פ"ד מהלי שקלים הלי :3

בח נים מייי פי״ד מהלי שננות הל' ה סמג עשין ריו ומכיח חשם תלוי:

במ ע מיין שת פייח כלכה כי

רבינו חננאל ממה שהורוהו והיה חוור שב מידיעתו קרינו ביה: אמר רכא אע"ג דסבר רב דהיכא דהורו ב"ד דחלב מותר ונתחלף לא' תלב בשומן ואכלו דפטור ותב בשומן האכזו ופטוד מודה שאם אכלו חצי הקהל באותה הוראה דלא מייתי ב״ר פר אלא כל אחד מייתי כשבה פו איא כי אווו מיון בשבה או שעירה. שאין זה שנתחלף לו חלב בשומן משלים לרוב הצבור לאתויי פר אלא ודאי לא מצטרף מ״ט דאמר קרא לשגגה. פי׳ דכתים בפרשת שלח לך והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה עד שיהיו הינות נעשונה לשענה צו שיהיה כולם כשגנה אחת (ופי) [ופר] א) ילפיי מעיני מעיני, וקי״ל לסבריה דהנא דמתני׳ כר׳ ייחנן ראע"ג ראינה משנה (מאי הוא) דאע"ג ראינה משנה (מאי הוא) [מיהו] שקלו וטרו לטעמיה: מימקא בין שעשו ועשי עמהן ם פוא בין שעשו ועש עמון בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה פטור מפני שתלה בב״ד. ואקשינן למה לי למיתוא כל הני פיי ליחני שלא עשו ועשה. והגך תרי בבי ליתו בק"ו ופרקינן לא זו אף זו קתני. בין ירכן על אי זו שעשו ועשה עמהן דאיכא למימר משום דעבר בהדייהו הויא תליה גמורה. אף אם עשו יעשה אחריהן פטור ולא זו שעשו ועשה אחריהן דעשו כ״ר בעלמא. אף זו אם דעשו כ״ר בעלמא. אף זו אם לא עשו כ״ר כלל ועשה פטור. ואקשינן אי הכי סיפא דקחני הורו ב"ד וידע אחד מהן שטעו או תלמיד שראוי להוראה והלך ועשה על פיהן בין עשו ועשה עמהן כו׳ כקמייתא. דלחיובא איפכא מסתבר׳ פי׳ הואיל איפנא מטתבור פי הואיק ואמרת לא זו אף זו קתני כן היה לו לשנותה או תלמיר שראוי להוראד והלך ועשה על פיהן בין שלא עשו ועשה בין שעשו ועשה אחריהן בין שעשו ועשה עמהן ב): פיכקא או תלמיד וראוי להוראה. אמר רבא איצטריך דאי תנא אחר מהן הוה אמינא הני מילי מאן דגמיר יסכיר כמי אחד מהן שגמד וסבר אבל גמיר ולא סביר לא תנא נמי ראוי להוראה. א״ל אביי והא להוראה דגמיר וסביר משמע דמאן דלא סביר לא חזי להוראה. א"ל אנא הכי קאמינא אי מאחד מהו הוה אמינא הני מילי דגמיר וסביר אביל גמיר ולא סביר לא תנא ראוי להוראה דממשנה יחירה ראוי להוראה דממשנה יחירה אפין גמיר ולא סביר סביר ולא גמיר, פי׳ דאי לא סביר ולא גמיר מנא ידע והא דמשנה גמיר מנא ידע והא דמשנה תירה מעין דאמרי כקראי אין רבוי אחר רבוי אלא למעט. הא דתנן ראוי להודאה כגון מאן אמר רבא כגון שמעון בן עזאי פיי איזהו תלמיד רארי להוראה אמר רבא כגון שמעון בן עואי הרן לפני חכמים

"או לא כעינן ההוא כים דין דהורו להם מעיקרא דתהוי להו ידיעה. כלומר לא בעינן דתהוי להו ידיעה לב"ד המא ומלטרפי: עד שחפשום הוראה בכל עדת ישראל. דהיינו אותן שישבו להורות: כגון שהרכין ההוא אחד מהם. או תלמיד בראשו דנראה כהודה לדבריהם ונגמרה הוראה:

> במארה אתם נארים וגו'. כגון שהגוי כולו דיכולין לקבלה: הכי משמע אי איכא גוי כולו והא עבר עליה האי גברא אותי אתם קובעים והכי כתוב בספרים במס׳ עבודת כוכבים בפ׳ אין מעמידין ולו:ן: אי איחא לכולהו. סנהדרין של שבעים וא': הוים הורפה. אע"פ שלא הורו כל אותן להירות: שיכח. חיפתה: שישכו מתבר' הורו כ"ד. ועשו רוב לבור על פיהם: וידעו שעעו וחורו. מהוראתו: בין שהכיאו כפרתן וכין שלא הכיאו כפרפן. ולאחר שידעו שטעו הלך היחיד ועשה על פיהם דוה אין מלטרף עם רוב הלבור לפי שלאחר שנודע להם עשה זה: ר' שמעון פוטר. לפי שנרשות ב"ד הוא עושה שוה עדיין לא היה יודע שידעו שטעו וחזרו בהן והוי תולה בב"ד הלכך פטור: ר' אלעור אומר ספק. כלותר ספק אי כתולה בב"ד אי כתולה בעלמו דמי ומביחין חשם חלוי: ואיוה הוא הספק. כלומר אמאי היא חייב אשם תלוי: ישב לו בביתו חייב. אשם תלוי: שהוא קרוב לפטור. דהוי ודאי תולה בב"ד שלא ידע חזרתן הואיל והלך לו למדינת הים: אמר לו כן עואי מאי שנה וה. שהלך למדינת הים מן היושב בביתו: המר לו ר' עקיבה לפי שהיושב ככיתו המשר שישמע. שב"ד חזרו בהן והיי קרוב לתולה בעלמו ולפיכך חייב להביא אשם תלוי וזה שהלך למדינת הים לא היה יכול לשמוע והוי תולה נבית דין ממש הלכך פטור: גמ' כל הורפה שינפה כרוב לכור. מע"פ שב"ד חזרו בהן יחיד העושה אותה פטור: לפי שלא גימנה הוראה אלא להכחין כין שוגג למויד. להודיע שהעושה על פיהם שוגג הוא ולא מזיד הוא חה על פי הורחה הוח עושה לפיכך שוגג הוא ויחיד שעשה כהוראת כית דין פטור. [ס"א] לא ניתנה הוראה לפטיר יחיד החולה בה אלא להכיר לבין

אאו דלמא (ידיעה) דההוא כ"ד דהורו בעינן תיקו אמר רבי יונתן מאה שישבו להורות אין חייבין עד שיורו כולן שנאמר יואם כל עדת ישראל ישגו יעד שישגו כולן 6[עד שתפשום הוראה בכל עדת ישראל] אמר רב הונא בריה דרב הושעיא הכי נמי מסתברא דבכל התורה כולה קיי"ל סרובו ככולו והכא כתי' כל הורו [תנן] הורו הק מאה הואיל וכך אפילו הן מאה ב"ר וידע אחר מהן שמעו או תלמיר וראוי להוראה והלך ועשה על פיהם בין שעשו ועשה עמהן ובין שעשו ועשה אחריהן ובין שלא עשו ועשה ה"ז חייב מפני שלא תלה כב"ד האי הוא דחייב הא אחר פטור ואמאי הא לא נגמרה הוראה הכא במאי עסקינן יכגון שהרכין ההוא אחד מהן בראשו ת"ש יהורו ב"ד וידע אחד מהן שמעו יואמר להן טועין אתם הרי אלו פטורים טעמא דאמר להן מועין אתם דפטורים יהא שתיק מישתק חייבין וגמר לה הוראה ואמאי והא לא הורו כולן אמרי ה"נ כגון שהרכין בראשו מתיב רכ משרשיא סמכו רבותינו על דברי רשב"ג ועל דברי ר"א בר' צדוק שהיו אומרים ייאין גוזרין גזירה על הצכור אלא א"כ רוב הצבור יכולין לעמוד בה ואמר רב אדא בר אבא מאי קרא במארה אתם נארים ואותי אתם קובעים הגוי כולו והא הכא דכתי' הגוי כולו ורובא ככולא דמי תיובתא דר' (יוחנן) [יונתן] תיובתא ואלא מאי כל עדת דקאמר רחמנא ה"ק אי איכא כולם הויא הוראה ואי לא לא הויא הוראה ייאמר רבי יהושע י' שיושבין בדין קולר תלוי בצואר כולן פשיטא הא קמ"ל דאפילו תלמיד בפני רבו יירב הונא כי הוה נפיק לכי דינא

מייתי עשרה תנאי דבי רב לקמיה י כי היכי דנימטיין שיבא מכשורא רב אשי כי הוו מייתי טרפתא לקמיה מייתי עשרה מבחי ממתא מחסיא ומותיב קמיה אמר כי היכא דנימטיין שיבא מכשורא: **מתני'** הורו ב"ד וידעו שמעו וחזרו בהן בין שהביאו כפרתן . ובין שלא הביאו כפרתן והלך ועשה על פיהן ר' שמעון פוטר ור' אלעור אומר ספק איזהו ספק יישב לו בתוך ביתו חייב הלך לו למדינת הים פטור אמר רבי עקיבא מודה אני בזה שהוא קרוב לפטור מן החובה אמר לו בן עואי מאי שנא זה מן היושב בביתו ישהיושב בביתו אפשר היה לו שישמע וזה לא היה לו אפשר שישמע "הורו ב"ד לעקור את כל הגוף אמרו אין נדה בתורה אין שבת בתורה אין עבודת כוכבים בתורה הרי אלו פטורין זהורו לבטל מקצת ולקיים מקצת הרי אלו חייבין לכיצד אמרו יש גדה בתורה אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פטור יש שבת בתורה אבל המוציא מרה"י לרה"ר פטור יש עבודת כוכבי' בתור' אבל המשתחוה פטור הרי אלו חייבין שנא' יונעלם דבר דבר ולא כל הגוף: **גמ'** אמר רב יהודה אמר רב מ"ט דר"ש הואיל וברשות ב"ד הוא עושה איכא דאמרי אמר רב יהודה אמר רב אומר היה ר"ש כל הוראה שיצאה ברוב צבור יחיד העושה אותה פטור לפי שלא ניתנה הוראה אלא להבחין בין שוגג למזיד ∞מיתיבי פר העלם דבר של צבור ושעירי עבודת כוכבים בתחלה גובין עליהן דברי ר"ש ר' יהודה אומר מתרומת הלשכה הן באין אמאי כיון דגבי להו הוי ליה הודע איבעית אימא כגון שגבו סתם ואב"א כגון דלא הוה ליה במתא ואיבעית אימא רב כאידך תנא סבר דתניא איפכא בתחילה גובין להן דברי רבי יהודה ר"ש אומר מתרומת הלשכה הן באין תני ר"מ מחייב ור"ש פוטר ר"א אומר יספק משום סומכום אמרו תלוי אמר ר' יוחגן אשם יחלוי איכא בינייהו א"ר זירא משל דר"א למה הדבר דומה לאדם שאכל ספק חלב ספק שומן ונודע לו ישמביא אשם

דאינו (אלא) אחד כמו פר העלם: משל דרבי אדיעור בר. מימה דהסם בספק אכל ספק לו ולכולי עלמא אבל הכא לו אין ספק. וכן בסומכום. מיהו יש לומר דבהא

בל הוראה שיצחה ברוב צביר. למעוטר דאם חטאו חלי לכור ועשה גם הוא חייבין: שעירי עבודת כוכבים. משום הכי נקיט לשון רכים דאיכא טובא שעירים שעירי ראש חודש ושעירי רגלים שהן מרוצים. ואידי דקאמר התם שעירים נקיט נמי הכא אע"ג תרוייהו שוין דספק היי:

א) רש"א, ב) נמיר מכ. חולין ע. גדה כמון ב) ול"ל מכמן ד) לממנ כן ב) מ"ו לו. כ"ב ס: וכ"ק עמנו, ו) סנהדרין ו: וופס ליתל א"ר יהושע בן לוין, ו) ושם ע"שן, ה) אמר. יעב"ך, ש) ומנחות נב.ן, י) ע" רש"א, ד) נ"א הלכך לא הר בר חיוב מעליא דכשלמא היכא כרי כך הגרי בתרבן אהרן וכצ"ל,

תורה אור השלם

ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דכר מעיני הקהל ועשו אחת מכל מצות יי אשר לא תעשינה ואשמה

2. בְּמַאַרָה אָתם נאָרים ואתי אתם

מוסף רש"י

במארה אתם נאדים. לחם מהגלים עליכם גזירה בארור וכקללה ונאסר עליכם, ואח"כ אומי אתם קיבעים, בוולים. שאמם נהנים שוב מו הארורים ינידו דו) קבלתם עליכם בגדרת ארור להביא המעשר אל בית האוצר, כדבחיר בחלאכי הריאו את כל החטשכ נגרי ואעפייכ ואוחי אחם קובעים, אתם גוולים את המעשר יאת התרומה כדכתיב החם ואמרתם במה הבענור המעשר והתרומה ירשבים ביב שו. דער כולו. כלימד וכל הקהל כולו היבלו את הגדירה וסתמא אם לא היו כולן יכילין לעמוד בה לא יחי כולן יכילין לממיד כה למ היי מספקיון וירינן כסלו, למחה למ חשיפה בירה האיים כסלו, למח עוממיד כה משם.. קולה הדור הדור עוממיד כה משם.. קולה הדוריו את הדביד בשני רבי. זכה דין לפני הרבי יהיה לא מוקה לדכה עומש אם מקן הזה מוקר לדכה עומש אם מקן הזה מוקר לדכה עומש אם מקן הזה מוקר לדכה עומשים. מיומנו מחור מיומים או שיצו מסבשורא. שיניענו נסורת קשנה מן הקורה, כלומר שאם נטעה ישחלש העונש בין כילנו ידקלו מעלי. שיבא, נסורת. כמו (הושע ח) כי שבבים יהיה מו (הושע ח) כי שבבים יהיה עגל שומרון, ומתרגמינן לנסרי לייחין

תוספות הרא"ש

הורו ב"ד וידע א' מהם שטעו ואמר להם טועים אתס פטור הא שתיק חייב (רהיינו) [ה"נן שתיק יכרכש ברישא אבל אי (לא) שתק ולא כרכיש ברישא פטור. תימה אמאי קתני ואמר להם טועים אתם פטור. ליתנו רבותא טפי ונודע לאחד מהם שטעו ושתק פטורים רי"ל משום דלא ליתי למטעי ולמימר דכל שחיק פטור אפרי כרכיש ברישא: מתנ" הזרו ב"ד וידעו שטעו וכו' עד ר"ש פוטר רבי אלעזר אומר ספק, ע"כ ר אלעזר גרסינן דהוא בר פלוגחא דר"ש ובגמ' נמי נחלקו בכרייתא ר״ש ור״מ ירבי אלעזר וסומכוס ותימה היכי קתני אמר ר' עקיבא מודה אני בזה וכי ר"ע על דברי תלמידו אמר מודה אני כזה: תני חשיב ליה יחיר תולה בכ״ר רהוה יה לשיולי: אמר ר' יוחנו אשם תלוי איכא בינייהו רבי אלעזר אומר ספק. פיי דין אוכל ספק חלב אית ליי משום דמספקא לן ותב אית לי משום המספקא לן אי הזה תולה בב"ד כיון דלא נודע לי או לא ה"ל כחולה בב"ד משום דה"ל לשיולי הלכר מביא אשם תלוי כאוכל ספק חלב משום דפשע דמצי לשיולי עליה אי חלב הוא או שומן הוא ולכך חייבתו תורה להביא אשם תלוי להגין עליו עד שיודע לו ויביא חטאת הכי ונמין פשע דמצי לשיולי אס חזרו בהם בית דין הלכך מביא אשם תלוי להגין

היא ואין לסמוך עליה. אבל חכ"א יחיר שעשה בהוראת ב"ר פטור מא" " יהדה דתניא בסיפרא ואס נפש אחת תחטא בשנגה נפ"ש (מחטא היי אלו גי מיעוטין העושה מפי עצמו ח"ב בהוראת ב"ר פטור הא" " יהדה דתניא בסיפרא ואס נפש אחת תחטא בשנה במשחת היי בי מראת ב"ר פטור מא" בי מביאן על הידהן פר אבל ודה למעוטי זה יכול וחד למעוטי זה יכול חשה למעוטי יחיר שמשה ביהוראת ב"ר: מאי רבנו, היומא בסיפרא צדין אי או אומר מיעוט הקדב ה"ב מביאן על ידיהן פר הוא קייר אלא מצה בשנה מששה פי בגון שחיר ב"ר בי משות עליהן פר ח"ל עם הארץ אבירו והני מעשה הוא בשירו ב"ר עישה על הוא בשנה משחת הייב כל אחד ואחד השבה או שעירה. אלא הבוראת ושירה ב"ר עשה היות בשורו ב"ר עשם הי, כו מחיב מהאך שעירה את בשנה מעשה היות בשורו ב"ר עשם הויב לאחד ואחד חטמהו. קחני מיהה את הוא הייב בי מורש בשנה משמה מביא ל אחד ואחד חטמהו. קחני מיהה את הן חיבין. העלמא היחיד שעשה שמות ב"ר ח"ב. א"ל ב אחד ואחד חטמהו, קחני מיהה את הן חיבין. העלמא היחיד שעשה ששחטאו בשנת משה ומיב אל אחד ואחד חטמהו, קחני מיהה את הן היבין. העלמא היחיד שעשה ששחטאו בשנת משה ומיב אל לאחד ואחד חטמהו, קחני מיהה את הן ב"ר ב"ר אחד בשנת משה ומיב אל לאחד ואחד חטמהו, קחני מיהה את הוא בשנת משה ומיב לאחד ואחד משהתו משם הכי קחני עדיהן משאח ה"כים שאין ב"ד מביאין עליהן פר הוא זו מביאן. דוראה ב"ל מואה בל הוא מות ב"ר במא אומר משוט בין אני אמרה דבין מעוט בין בהוא הואר. ש"מ: וממאי דהן ד"ר בי אוא אחת החטש בששותה תמשה היא בל ביו מיות ב"ל בי משה היא בל רוב במא עליה דריש מיל כדי און פביאן ב"ל היום ב"ל בי משה ב"ל בי ממאי דבן היה אואה מאח מחש בששות העשות בשחיטת קרשים פרק המום מקרות ב"ל משות ב"ל העם במות בשות בשחיטת קרשים פרק המום מקרות ב"ל היות ב"ל בי משה ב"ל בי משה אות ב"ל בי משה אות משה שלה ביות ביות בל היות ב"ל משה את ב"ל בי משה ב"ל ב"ל הור ב"ל בי אות ב"ר מי זה בי בור ב"ל משה ב"ר ב"ל משה ב"ר מי אות ב"ל משה ב"ר משה ב"ר

ופי"ד הל"ב סמג עשין כח: לא ב מיי שם פייד הלכה ה: לב ג ה ו ז מיי שם הלכה ב: ד [מיי פיו מהלי חיקית בילה הלכה :[1

תורה אור השלם

ואם כָּל עֲרַת ישׂרָאֵל ישׁגּו וְנְעָלֵם דָּבֶר מַעִינִי הַקְּהֶל וְעָשׁו אַחַת מִכָּל מצות יִי אשר לא תעשינה האשמו: 2. כֵי יפָלא ממוד דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע דברי ריבת בשעריף וקמת ועלית אל המקום אשר יבדר יי אלהיך אל המקום אשר יבדר יי אלהיך 3. ואם טְהָרָה מוּוּבָה וֹספְּרָה לָה

שבעת ימים ואדר תטהר:

ואָיש אַשר ישְׁכָב את אָשָּׁה דְּוָה וָאִיש אֲשָׁר ישְׁכָב את אָשָּׁה דְוָה וגלה את ערותה את מקרה הערה וְהֵיא גֹלְתָה אֶת מקוֹר דמִיהְ וְנַבְּרְתוּ שְנִיהַם מִקְרב עָמָם: ויקרא כ יח גיהַם מִקְרב אָשֶׁר חִשׁכָב עָלִיוּ 2. כָל הַמִּשׁבָּב אֲשֶׁר חִשׁכָב עָלִיוּ כָל יְמֵי זוֹבָה כּמֹשְׁכֹב נִדְּתָה יְהֵיִה לְהֹנְלִ הַכְּלִי אשׁר תֵשֵׁב עָלִיו טְמא לְהֹנְלָ הַכְּלִי אשׁר תֵשֵּב עָלִיו טְמא יהָיָה בטִמְאַת נְדְתָּה:

השבת וכל מלאכה לא תעשו וקרשתם את יום השבת כאשר צויתי את אבותיכם:

?. פי לא תשתחוה לאל אַהַר פּי ייִ קנא שמו אל קנא הוא: שמות לד יד

מוסף רש"י

ברבר שאין הצרוקין מודין בו. שאין מעותו תפורש כתורה כהדים אלם כתשנה או כדברי האתורחים מנהדרון לגם, זיל קרי כי רב הוא. מינוקות של נית רכן יודעין שמינו כלום (שם).

רבינו חננאל (המשך)

כוותיה אלא כדרבנן דאמרי יחיד שעשה בהוראת ב"ד חייב: אמר רב אסי בהוראה הלך אחר רוב רוב יושבי א"י לא תחוש ליושבי חוצה לארץ, דיושכי א"י ניהו דאיקרו קחל שנא' ויעש שלמה בעת ההיא את החג וכל ישראל עמו קהל גדול מלבוא חמת וגוי. מכדי כחיב כל ישראל אמאי כחי תו מלבוא חמת עד נחל מצרים פי דהוא תחום א"י לומר לך הני דא"י איקרו קהל דחוצה לארץ לא: פשיטא לן דהיכא דהוו קהל רוכה כשעשו ונתמעטו קודם שיודע להם היינו חלוקת רכנן ור״ש בפרק כהן משיח שחטא דתנן כהן ונשיא שחטאו עד שלא נתמנו ונתמנו הרי הן כהריוטות פי׳ ומביאין כשבה או שעירה. ר״ש אומר אם נודע להז עד שלא נתמנו אומו אם ודעיהן פו שלא הומנה או חייבין קרכן הדיוט ואם אחר שנתמנו נודע להן פטורין דקבעי חטאה ויריעה. לרבנן מייתי פד לר׳ שמעון פטורין. ס״א פשיטא מרובין ונתמעטו חייבין פירוש לדברי הכל ולאו דסמכא דאע״ג דאמר ר' שמעון בסוף וה הפ' אי צבור מתין הני מילי כשנודע לר ואז מת מהז: כי קא מיבעיא לז היכא דהוו מיעוט בשעת מעשה היכא דהוו מיעוט בשעת מעשה ואותן שלא עשו מת מהן אחר כך עד שנעשו אלו דוב ונודע קר שנעפט הלו דוב ונודע להן [מי] פלעי כה ריש ורבנן. ריש דאזיל כתר יריעה מחייב ורבנן דאזלי בתר שעת החטא פטרי לה. ודחינן ותסברא אימר דשמעי ליה לריש דאזיל אף בתר יריעה פי דבעי שיהא החטא והידיעה כענין אחד ידיעה כלא חטא מי שמעת ליה: דאס היה לייתו כדהשתא פי' יכי הכהז המשיח פר והנשיא שעיר דהשתא בני כך נינהו מדפטרינהו [ר״ש] אלמא כתר תרוייהו אזיל הלכד לדברי דכל מועטיו ונתרבו מביאין פר. ומאי הוא מייחי חד מנייהו כשבה או שעירה דקו"ל כרבנן דאמרי אין בית דין מביאין עליהן בהוראה הא הן חייבין וכן הלכתא: איבעיא להו הורו צבור שחלב מוחר ועשו מיעוט הקהל פיי ופסקה ההוראה שלא פשטה בקהל יותר אבל לא נודע לב"ד ג' תו

הדרו והורו פעס שניה כי החלב מותר ועשו מיעוט אחר והוו

כוכבים דהוי ביטול מקצת וקיום מקלת או מכל מצות נדה דהוי ביטול מקצת וקיום מקנת ולא כל מלות השבת דהוי עוקר כל הגוף ולא כל מלות דנדה ודעבודת כוכבים דעוקר כל הגוף: מלום חרחי משמע. כלומר מלות טובא משמע כגון נדה שבת ועבודת כוכבים דהכי משמע ועשה אחת

מכל מלות ה' דעבד חד מהני או שבת או עבודת כוכבים או נדה ולעולם בעוקר כל הגוף קח מיירי: אמר ר"נ כר ילחק מלות כתיב. בחד וי"ו דחדה מלוה משמע דהכי משמע ועשה אחת מכל מלות דשבת או אחת מכל מלות דעבודת כוכבים או אחת מכל מלות דנדה דהוי מקיים מקלת דשבת ומבטל מקלת והוח הדין לעבודת כוכבים והוח הדין לנדה והוא הדין לשאר מצות דקיום מקלח ובטול מקלח חייב ועוקר הגוף פטור: מה וקן ממרא מן הדכר ולא כל דבר. דהא כתי׳ מן הדבר ותגן באלו הן הנחנקין (סנהדרין דף פח:) האומר חין תפילין לעבור על דברי חורה פטור חמש טוטפות להוסיף על דברי סופרים חייב דהיינו מן הדבר ולא כל דבר: אין ב"ד חייבין. דלא הוי הוראה מעליא עד שיורו להתיר בדבר שחין הלדוקין מודין שיהא אסור שהורו להיתר בדבר איסור שאין כתוב בתורה בהדיא: זיל קרי בי רב הוא. דכיון דאפשר לו ללמוד ולידע לא הוי שוגג מעליא וקרוב למזיד הוי: אחד לאחד. היינו יום כנגד יום: דאמרי כדרכה אסירא. גמר ביאה ושלא כדרכה שריא: והא. שלא כדרכה נמי כתיב משכבי אשה ^{כ)} שני משכבות אחד כדרכה ואחד שלא כדרכה: דאמרי כדרכה אסירא אפי' העראה, דהאי דכתיב את מקורה הערה ⁽⁾ בכדרכה: אי הכי. מאי איריא דקתני שהורו בשומרת יום כנגד יום אפילו נדה נמי כי האי גוונה קיום מקלת וביטול מקלת הוה והוי בדבר שאין הלדוקין מודין בו: אלא לעולם בכדרכה. דחתרי בשותרת יום העראה שריא אפילו בכדרכה וגמר ביאה הוא דאסיר ודקאמרת הא העראה כתיב דאמרי העראה באשה נדה הוא דכתי׳ ולא בשומרת יום הלכך לא מתוקמא בנדה אלא בשומרת יום והוי בדבר שאין הלדוקין מודין בה: ואי בעים אימא. דקאמרת שומרת יום הא כתיבא הא לא קשים דכי קתני כגון דחמרי זבה לם הוה אלא [היכא דחזיא] ביממא כדכתי' כל ימי זובה מו אבל היכא דחזיא בליליא טהורה והוא הדין לשומרת יום דאמרי דהוא היכא דקחוים ביממם דהייני בימי זיבה הלכך לם מתוקמא בנדה אלא בשומרת יום ובובה והויא הוראה בדבר שאין הלדוקין מודין: מושיט וזורק לא כתיבי בהדיא: השחחואה שלא כדרכה. כגון משתחוה לפעור או למרקולים: השחחואה. בפשוט ידים ורגלי׳

כדכתי' (בראשית יט) וישתחו לי אפים ארלה:

ולא מיכעיא למ"ד לכור מכיאין. דכי הביאו כפרתן דתי דהא מפרקמא מלתא ולא הוי האי יחיד תולה בב"ד אלא אפילו למ"ד דכי הורו ב"ד ועשו קהל על פיהם דב"ד מביאין עליהם פר והם פטורין דאיכא למימר לא מפרסמה מילחה כל כך וההי יחיד חולה בביח דין הוא אפ״ה לאו חולה בב"ד הוא שהרי היה בידו לישאל מפני מה ב"ד מביחין פר וחי שחיל חומרים

ולא מבעיא למ"ד צבור מייתי דמפרסמא לו דטעו וחזרו הלכך חולה בעלמו קרינא מלתא אלא אפילו למ"ר "ב"ד מביאין רלא ביה ואית ביה לד חיוב מעליא הלכך מביא אשם תלוי: ספק מבעוד יום נחכפר מפרסמא מלתא אי הוה שאיל הוו אמרין ליה לו. והיא כפרה מעליא: ספק משחשכה אמר ר' יוםי בר אבין ואיתימא רבי יוםי בר נסכפר לו. ולא הוי כפרה מעליא דביום זבידא משל רסומכום למה הדבר דומה לוותו כתיב טי דקיימא לן דפטור דאין לריך לאדם שהביא כפרתו בין השמשות ספק להביה קרבן חחר וחע"פ שהוח קרב מבעו"י נתכפר לו ספק משחשכה נתכפר לו אחר תמיד של בין הערבים אין בו שום פסול דהכי אמר בפ׳ תמיד נשחט ופסחים שאין מכיא אשם תלוי ולא מכעיא למ"ד ב"ד ד' נט.) דאתי עשה דפסח ועשה דאכילח מביאין רלא אפרסמא מלתא אלא אפילי הדשים ודחי עשה דהשלמה ואיכא נמי למ"ד צבור מביאין דמפרסמא מלתא והוי שינויי אחריני טובא והא הכא " (מפני) אמרינן ליה דהכא שבספק מבעוד יום ספק לבין השתשות לית ביה לד חיוב מעליא דליכא למימר שמא משחשכה נתכפר משחשכה אי שאיל לא אשכח אינש לו שהרי בין השתשום כהרף עין ואין דמשייליה: אמר לו בן עזאי מאי שנא מן אדם בעולם יכול לעמיד עליו אם מן היושב כו': שפיר קאמר ליה ר"ע לבן עזאי היום או תן הלילה ופטור. ה"ג ליכא אמר רבא החזיק בדרך איכא בינייהו לבן למימר שמא ממש חולה בעצמו שהרי כבר הורו ב"ד: ולא מיבעיא למ"ד ב"ד עזאי חייב דהא בביתיה איתיה לר"ע -פטור מכיאין. ולא לבור דלא מפרסמא מלחא דהא החזיק בדרך: הורו לו ב"ד לעקור את היא והאי יחיד תולה בב"ד הוא ופטור: כל הגוף: 'ת"ר ייונעלם דבר ולא שיעקר אלא אפילו למ"ד לבור מביאין. ואיכא המצוה כולה כיצד יאמרו אין גדה בתורה למימר מפרסמא מלחא היא והאי יחיד לאו תולה בב"ד ותולה בעלמו הוא אפ"ה אין שבת בתורה אין עבודת כוכבים בתורה אמר חולה בב"ד הוא דכי עשה על פיהן יכול יהו חייבין ת"ל ונעלם דבר ולא שתתעלם עשה: לא משכח אינים דלשייליה. ולא מצוה כולה הרי אלו פמורין אבל אמרו יש סליה אדעתיה למישאל למה הביאו לבור נדה בתורה אבל הכא על שומרת יום כנגד פר הלכך ליכא נד חיוב מעליא דהא יום פטור יש שבת בתורה אבל המוציא לד פטור שייך ביה טפי דתולה בב"ד מרשות היחיד לרשות הרבים פמור יש עבודת הוא הלכך אינו מביא אשם תלוי: החזיק כדרך. לילך למדינת הים ועדיין כוכבים בתורה אבל המשתחוה פטור יכול יהו ישנו בעיר: איכא בינייהו. לר"ע פטור פטורין תלמוד לומר ונעלם דבר ולא כל הגוף דהא החזיק בדרך דכיון דטרוד הוא לא אמר מר יכול יהו פטורין ואי בקיום מקצת היה אפשר לו שישמע דחורו בהן הלכך וביטול מקצת פטורין ובעקירת כל הגוף תולה בב"ד הוא ופטור לגמרי: חנא הכי קשיא ליה דבר כולה מלחא משמע. פטורין במאי חייבין תנא הכי קא קשיא ליה דהורו לעקור כל הגוף דהא לא כחיב מדבר ואימא איפכא דהורו לבטל אימא דבר כולה מילתא משמע ת"ל ונעלם דבר מאי משמע אמר עולא קרי ביה ונעלם במקלת ולקיים במקלת יכול יהו פטורין מדבר חזקיה אמר אמר קרא יועשו אחת מכל וכי הורו לעקור כל הגוף יהו חייבין: מצות מכל מצות ולא כל מצות מצות תרתי **ס"ל ונעלם דבר**. בא ללמד דבטול מקלת וקיום מקלת חייב: מחי משמע. כלימר משמע אמר ר"נ בר יצחק מצות כתי' רב אשי היכי משמע האי ונעלם דהוי קיום מקלת אמר שיליף דבר דבר מזקן ממרא דכתיב ביה ובטול מקלח: אמר עולא קרי ביה בזקן ממרא בכי יפלא ממך דבר לא תסור מן ונעלם מדבר. דהאי מ״ם דונעלם שדיא הרבר אשר יגידו לך ימין ושמאל מה ממרא אדבר דמ"ם נדרשת לפניו ולאחריו וקרי ביה ונעלם מדבר דמשמע מדבר ולא כל מן הדבר ולא כל דבר אף בהוראה דבר ולא דבר: **חוקיה אמר.** מסיפא דקרא כל הגוף אמר רב יהודה אמר שמואל אין נפקא מכל מנות דמשמע מכל מנות ב"ר חייבין עד שיורו ? בדבר שאין הצדוקין של שבת דהוי בטול מקלת וקיום מודין בו אבל בדבר שהצדוקין מודין בו מקלת או מכל מלות של עבודת פטורין מאי מעמא זיל קרי בי רב הוא תגן יש

נדה בתורה אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פמור ואמאי שומרת יום כנגד יום הא כתי' 🕫 וספרה לה יימלמד ישסופרת אחד לאחר ראמרי העראה שריא גמר ביאה הוא ראסירא הא גמי כתיב יאת מקורה הערה ראמרי כדרכה אסירא שלא כדרכה שריא הא כתיב משכבי אשה דאמרי כדרכה אסור אפי' העראה בשלא כדרכה גמר ביאה הוא דאסור אבל העראה שריא אי הכי אפי' נדה גמי אלא לעולם כדרכה ודאמרי העראה באשה דוה הוא דכתיבא ואיבעית אימא ידאמרי זבה לא הויא אלא ביממי דכתיב יכל ימי זובה תנן יש שבת בתורה אבל המוציא מרשות לרשות פסור ואמאי הוצאה הא כתיכא 60ילא תוציאו משא מבתיכם [דאמרי הוצאה הוא דאסור הכנסה מותר ואיבעית אימא] ידאמרי הוצאה ◊ (והכנסה) הוא דאסירא מושים וזורק שרי תגן יש עבודת כוכבים בתורה אבל המשתחוה פטור ואמאי המשתחוה הא כתיבא דכתיב 7לא תשתחוה לאל אחר דאמרי כי אפירא השתחויה כדרכה אבל שלא כדרכה שריא ואיב"א דאמרי השתחויה גופה כדרכה הוא דאסיר ידאית בה פשוט ידים ורגלים הא השתחויה דלית בה פשוט ידים ורגלים שריא בטי

חיינ מו בשאר מנות בכל ענין יהכי נמי הכא ולהכי כתיב הכא דכר למעוטי כל הגוף. מיינ מו בשאר מנות בכל ענין יהכי נמי הכא ולהכי כתיב הכא מכל חלות הי וכתיי וליכא למיומר אפבא דבר מילי דבר משמע דתמיא בתייב כתיב הכא מכל חלות הי וכתיי המשי מכל מלות הי ואי לא דמיחיב אלא בעוקר כל הגוף לא משכמת במלות האמוכות הלא לא מכו מלונותו ואם מחוד ואם משוד אבר של בדוקן מודין בו. הועמק מפיי לכינו אמת הוא ליי בר הבי הייף דבר דבר שוקן משרא. והמם יליף בחושפתא שלון דם לכינו אמת הלו בל ולא כל דכר והני דהכא לא שמיע להו בריותא "דילן משתא והמם לדוקין מודין בו. הוע לה לא שמיע להו בריותא "דילן משתא אמרינא בדרב שאיי בני בל הוא לא לא בי לפרש לא לא מיין מודין בו. הוע מלא מקאו נקשינה ושב לה בא לא המי מקאו נקשינה ושב לה בא לא המי אלא כל לפרש לא ולא כל לפרש מיים עודא על כנון עניל בותרת ושב לה בל אלה לא הוא לא לא כך לפרש קיום תקלא נקשינהו בדה אבר הבא בי שוב המיע לאל דלאמל לאשונועין אפיל בשותרת וש אפילי נדה בכהייב לא הוא הבריב בל אי הוא בשעת בשלא בדה מפין לא הכי אפיל הוא הבריב שלא ברבה גבי הרבוב בר בא בשתע לא בותר משת לדוקין מודין בו הוי קיום מקלא. הבתיב שלא בדרבה נבי הרבוב בי און לדוקין מודין בו הוי קיום מקלא. הרבוב שלא בדרבה נבי הרבוב בי און לדוקין מודין בו הוי קיום מקלא בדרכה בי מודי וובלה בי לא לדוקין מודין בו הוי בוע לאל בדרכה בי מיים ואום במונים לאון לדוקין מודין בי התם בהערלה שלא כדרכה: שלא בדרבה בי מודיו והבנהם בה בי מו לאום היא ותבלה לא הלהכי מורף מודיא והבנסה (שרא) הוא הרשוא). שבת (ב:) ובמסכת שבועות (ה.) אובא אובר הוצה והבנסה (שרא) הוא הרשוא בראום. חייב נמי בשאר מטוח בכל ענין יהכי נמי הכא ולהכי כחיב הכא דבר למעוטי כל הגוף. שבת (כ:) יבמסכת שבועות (ה.): איבא דאמרי הוצאה והבנסה (שרא) [הוא דאמייא]. אע"ג דהכנסה לא כתיבא סברא היא מה לי אפוקי מה לי עיולי (שבת 11:):

תוספות ו שהביא בפרחו בין השפשוה. משמע אבל קודם לכן נמכפר אע"ג דקרב אחר חמיד בין בערכים וקשה דנחוספתא המשמע דפסולין וכן משמע בפסחים שדרתי החם כחיב לא ילין עד ביקר הא כל הלילה ילין וכחיב השלחים עליה השלם כו' ולא משני הא לכחתלה הא דיעבד אלתא דפסולין. ישתא הכא מנו איירי במחוסר כפורים בערב פסח כדאמרינן

 לפי הנהית הגאון נעל מעשה רכ ליל כספק, כ) (לקתן !:),
 ג) וקנהדרין פו, ד. להדרין לנ:,
 ה'יא יהיה לה, ו) נדם ענ., ג) נ"א
 אל יצא (איש) ממקומו (ועיין תוספות עיריכין ח: ד"ה לאו ועי" נהרמב"ם פי"ד תהלכות שגגות דין בהרמנ"ם פ"ד מהלכות שגנות דין בין, מ) ב"ש מ"ו. מ) ויקלה זו, י) בקיי אינו, כ) ויקלה זהן, ל) ושם כן, מ) ושם טון, ל) בקייא: ישתחוו לו, יהול בבראשית מב, מ) פסחים בין מו ישתחוו פ״ד. ע) נ״ט:. פ) שס. ל) כ״ה ע: וש"ג, ק) נ"מ נ"ד:, ר) נ"כ קו"ח:, ם) סנה דרין ל., ס) ל"ל ותיעט בהדים, א) פ"א דמכילמין, ב) נ"ל דילפי, ג) פנהדרון לג: ישם ד"ה שטעה, ד) ל"ל הכנסה הולאה,

תוספות הרא"ש

ולא מבעיא למ״ד צכור מייתי דודאי פושע הוה דאי נפק לשוקא אמרי ליה יזה שישב בכיהו ולא שאל פושע הוה אלא אפי למ״ר ב״ד מייתי אי הוה שאיל אמרי ליה יפושע הוה: סיפבום אומר תלוי. דין אוכל ספק חלב לאחר שהביא אשם תלוי יש לו שהוא תליי מהיסורין אף זה כלא הכאת קרבן חלוי הוא ואין לו לדאוג מיסודין דאנוס הוא דדמי לאדם שהביא כפרתו בין השמשוי בערב פסח ראמריי כפסח שני בפרק תמיד נשחט ראתי עשה רפסח ראית ביה כרת ודחי עשה דהשלמה עליה השלם כל הקרבנות כולם דלית כיה (ספק) כרת (ספק) אי היה יום כשנורק כרת (ספק) אי היה יום כשנורק הדם או לילה דפטור מלהביש קרבן אחר דמוקמינן היום בחזקתו ה"נ מוקמינן האיש בחזקתו קמא ותולה כב"ד הוא בחזקתו קמא ותולה כב"ד הוא כווקות קמא המכזו כב די הוא ולא פושע דלא עלתה בדעתו שיחזרו בהם ב"ד: ו**"א** מבעיא למ״ר ב״ר מייחי כרי. רלא הוה פושע דלא מצי למיזל ללשכת הגזית לשיולי אלא אפי׳ למ״ר הגזית לשיולי אלא אפי׳ למ״ר צבור מייתי כו׳ דלא הוה למיזל לבראי ולשיולי: הא כתי וספרה לה ז' ימים. קים להו דצדוקי (מייתי) [ובייתוסים] דורשים דרשה זו מייתורה דלה: ראמרי הוצאה אסורה הכנסה מותר ואף ע"ג דכמתניי תנן המוציא מרה"י לרה"ר תנא הרצאה משום דהרי אב ולעולם לא איירי בהוצאה אלא בתולדה הכנסד או זריקה ז: דאמרי השתחואה רידה גופה דאית בה פשוט ידים מפור ואת בהיא נברא אני ורגליס (וכן) הבוא נברא אני ואמך ואחיך להשתחוית לך ארצה ורש"י ז"ל הביא הקרא דכתים באחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה ומשם ליכא למשמע ראמרינן כפ״כ דשבועות (דף טו:) קידה על אפים ובה״א ותקוד בת שבע אפים ארצה אלמא כל קידה הוי אפים שמשתחוה בראשו ומרכין פניו כלפי קרקע ויש השתחואה דמפרש בה כלא פשוט ידים ורגְלים כגון אפים ארץ ישתחוו לך (ישעיה מט) וישתחו לאפיו ארצה (בראשית מח) והוא יותר מקידה שמשפיל פניו עד הקרקע אבל היכא דכתיב השתחואה סתם תוא פשוט ידים ורגלים בדכחי להשתחוות לך ארצה:

רבינו חננאל

וורכני סכרי צבור [ורכנן סברי ב"ד משלימין לרוב צבורן איבעית תימא הורו ב"ד ועשו רוב הקהל ומאן חכמים רי שמעון דאמר צבור מייתי יב"ד מייתי פ"ז ופוטר דקתני ר"מ אצבור. ומחייבין דקתני (רכנן) נמי ימחייבין הקתני (דכני) אצבור. והא דרי שמעון מפרש לקמן ואית דאמרי בשבט שעשה בהוראת ב"ד מיירי ומאן חכמים ר' יהודה דתנן. א) בסיפא דפרקין הור: ב"ד של א' מן השכטים כו' עד דברי ד' יהודה. אי בעית תיפא כגוי שחטאו ו' שכטים והן רובן של קהל או ד' אע"פ שאינן רובו של קהל ומאן חכמים ב' ר' שמעון בן אלעור דתניא לבבי ב' ר' שמעון בן אלעור דתניא לקמן רשב"א אומר משמו של לקמן רשב"א אומר משמו של ר"מ חטאו וי כוי פיי הך דתני משמיה דרי מאיר בעי רובה בשבטים ובמנין. ולא איתוקמא דרב נחמן וקי"ל כרב יהודה אמר שמואל דמתניהין רבי יהודה סחימתאה וליח הלכחא

א) גי' רבינו נכונה. כ) גי' שלנו ומתני' מני וגי' רבינו נכון מאד. ג) לגי' שלנו וחורי נ"ד בהן פי' שידעו בנחיים שטעו ועי' מוק' ונראה דרבינו ל"ג מלת כהן לל"ה.

להו תרי מיעוטי רובה מהו כיוו

תר"טן, ד) קדישין עי: סנהדמין לי: ע"ש, ה) ושמות יח עי' רש"י סנהדמין

שיהיו ול״ע ו) לעיל דף ב.. ד) ודברים יבן, (ב) ודף ג:ן, י) וערי למית פיייג מהלי שנגות היילון מייר, כ) ולייל לעיל

דף ג:ן. ל) ודהרא דן. מ) בדפו"י ליתא.

נור פר המשניים להרמבים מעם

ט) וויקרא דבירא דחובא פרשה דן,

ם) ובמדבר יהן. ל) ולקמןן, ק) וייקרה דן, ל) [במדבר טיון, ש) ודף חון, ש) שכת

עג. ע"ם וכנמ".

מורה אור השלח

ו. ששֶׁת יָמִים תעבֹד ובָיוֹס הַשּׁבִיעי תשבת בְּחָרִישׁ ובַקְצִיר תשבת:

שבעים איש מוקני ישראל אַשַּׁר

יָדְעַתְּ כִּי הם זקני הָעַם ושטריו ולְקָחתָ אתָם אל אחל מוער

והתיצבו שם עמר: במדכר יא טו

ז. ושפטו את העם בכל עת והיה

בל הדבר הגדל יביאו אליף וכל

בל זהם הפול ישפטו הם והקל מעליף ונשאו אחר: שמות יח כב

מוסף רש"י

ונשאו אתד. נסנהדרמית שחילק לו

יתרו לשפיע את העם, דאיו כאו

יחדר נספים חם העם, דהין כחן משום שפינה. דלחיב יהקל מעליך ונשאי אחך, ולא מן ינשאי אחך במשא העם נכתדבר יא) יליף, דההוא בשבעים זקנים שהלכו עמי לאהל מועד כתיב, ומשום שפינה ומהדרין

קו וכעייז קדושין עונג.

שמוח לד כא

לוה, כן נ"ל לפני ד"ה

כעי רב יוסף אין חרישה כשכת מהו. הכא לא מבעיא ליה לרב יוסף לנ א מיי פי״ד מהלי שנגות הלי ב סמג לארן ריו: לד ב ג מיי פיש מהלי יסודי הסורה הלכה א והלכה ג ד בדבר שאין הלדוקין מודין כלל אלא בבטול מקלת וקיום מקלת קא מבעיא ליה: מי אמרינן כיון דקא מודו. ב"ד בכולהו שאר מלאכות דשבת דאסירי כבטיל מקלח וקיום מקלח דמי וחייבין: (וכלהו) כדשנין. לעיל [ע"א]

סמג לארן שסד: לה ד מיי שם הלי ה: לו ה ר מיי פייג מהלי שגנות הלי א סמג עשיו ריו: וז מדי פיינ שם הלכה ה והלכה

נ סמג שם: לח ח ט מיי שם פרק יינ הלי ו יחר יחר

לם י כ מיי שם פרק ייב הלכה

רכינו חננאל

דשתי הוריות נינהו לא מצטרפי וכל חד כאנפי נפשה קיימא וליכא פר אלא כל חד מייתי חטאהו או דלמא כיון דאודי ואידי חלב היא מצטרף ואת"ל כיון וכ" מצטרף] מיעיט בחלב שעל הקיבה. ס"א על הקרב [ומיעוט בחלב שע"ג רקין] פי׳ ן המינוט בחלב שע"ג רקלן פ".
הורו בהוראה ראשונה דחלב
שעל הקיבה מוחר. ובשניה
הורו שחלב שעל גבי הדקין
מותר. מהו הכא ודאי כיון
דכמרי קראי קא אתו לא
מצטרפי פ" דקא א) טעו בהאי
החלב קיא זכת בי זור את החקב המכסה את הקרב וגו' (והכי קאמר) [ותניא בספרא] אשר על הקרב. ר' (שמעון) וישמעאלן אומר להביא חלב שעל הקיבה ר' עקיבא אומר להביא חלב שעל הדקין והתם מפרש דמעל הבסלים נמי איתרבי חלבים אחריני ותניא נמי כוותה בתוכפתא שחיטת חולין (ספ"ט) וליכא פר. או דלמא שם חלב אחד הוא ומצטרפי את"ל שם חלב אחד הוא מיעוט את כשם ותכבאות מוא פיעוט בחלב ומיעוט כדם מהו הכא וודאי כיון דתרי איסורי נינהו לא מצטרפי או דלמא כיון שאיסורן שוה פי דאיסו׳ תרוייהו באכילה ובקרבגן שוה דאיכעי כשכה מייתי ואיכעי יא בעי כשבון מייור וא בעי שעירה מייתי מצטרפי את"ל כיון דאיסורן שוה וקרבנן שוה מצטרפי מיעוט בחלב ומיעוט מצטרפי מיעוט בחלב ומיעוט בעבודה כוכנים מהו. הכא וראי אין איסורן שוה פירוש דאין איסור עבודת כוכבים לענין אכילה ואין קרבנן שוה. רהתם בעבודת כוכבים וְעזן בת שנתה הוא דמייתי אכל כשכה שממו המא זה זו אבל כשבה לא ומפרש בסיפרי פרשה שלח לך. לא מצטרפי אי דלמא כיון דאידי יאידי כרת הוא מצטרפי וסלקא בתיקו. ל"א איבעיא להו הורו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעוט צבור וחזרו בהן וחזרו מינוס צבו. החוד בחן החוד והורו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעוט אחד מהו מי מצטרף ההוא מיעוט קמא בהרי מיעוט בתרא ומייתי קרבן אי לא כיון דהוה להו ידיעה במצעי לא מצטרפי או דלמא כיון דתר לבטוכ או דכא כין דות (בידיע') [ב"ד] כר. ומיבעיא לן נמי היכא דהדרו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעוט הקהל ומח אותו ב"ד (ועמד כ"ד) אחר והורו כראשון שחלב מותר ועשו מיעיט אחר דהיו תרי תעטו פיעיט אחר דהיו תרי
מיעיטי דובא מהו. פי' מי אהי
פר אי לא אליבא דרבי מאור
דאמר ב"ד מייתי לא תיבעי לך
דהא ליתנהו. פי' לקמאי הלכך
כל חד מיותי חטאהו כי תיבעי לך אליכא דמאן דאמר צביר מייתי. מאי צביר דמעשה תלי בהו הא קאי ומייתו פר ושייך לרף ג ע"ב) או דלמא הוראה הההוא ב"ד בעינן פי" שיחורו בהן ממנה. וכיון דלא אפשר לא מייתי צבור פר וסלקא בתיקו:

דהשתחואה שלא כדרכה שריא: בחריש הדרך ^{ח)} אפי׳ מקלם דרך ובעבודת כוכבי

דלא הוי עקירת כל הגוף דשומרת יום:

ובקניר השבות. דמשמע כזמן דאיכא חרישה דהיינו בשחר שני שבוע תשבות איכא שבת: **בומן דליכא חרישה.** דהיינו בשביעית ליכח שבת: נביח שהתנבח. כגון שתחלתו נכיא של אמת ולבסוף נביא השקר שהתנבא לעקור דבר מדברי תורה חייב ודברי הכל בחנק: לקיים מקנת ולכטל מקנת. דשחר מנות ר"ש פוטר וה״ה לרבק: ובעבודת כוכבים אפי' אמר לך היום עובדה ולמחר בעלה. דהיינו קיום מקלת ובטול מקלת דעבודת כוכבים חייב דרחמנה אמר להדיחר מן הוא דכתיב וכי קתני חייב כגון לרבנן בסקילה ולר"ש בחנק והכי מתרץ ליה רב חסדה בפ' חלו הן הנחנקין וסנהדרין דף נ.). והיום עובדה ולמחר בטלה כחין שבת בשביעית דמי וקרי להו ביטול מקלת יקיום מקלת ש"מ: מתנר" ואמר להם טועים חסם. לא הוי הוראה מעליא ופטור דבעינו עד שיורו כולן כדאמר לעיל שי ? : או שלא היה מופלא של ב"ד שם. אע"ג דלא הוה מסנהדרין עלמן דאילו הוי מסנהדרין עלמן אפיי (אס) קטן שבכולן לא היה שם לא הייא הוראה מעליא כדאמר ^{כו} לקמן מאם כל עדת ^{לו} איתא לכולה סנהדרי הויא הוראה ואי לא לא ואיכא למימר נצטרך אחד מהן לנאת לדרך ומינו אחר במקומו א"נוקן מו) שאין לו בנים היה לכך נחמנה אחר בסנהדרין: או זקן שאין ראוי לכנים. ל וקשיא לי מפני מה אין ראוי להורחה: ונחמר להלן עדה. ושפטו העדה והלילו העדה (במדבר לה) דהיינו סנהדרין כדתנן בפ"ק דסנהדרין (ד' ב.): כו נחמר כחן עדה. דכתיב (מקרת ד) חם כל עדת ישראל ישגו: (ושפטו את העדה) מה להלן ראויין להוראה כו': גמ" והחם מכ"ל. דכולהו דהויין ראויין להוראה: אמר רבתסדה. גמר ממשהדמשה אוקיסנהדרין דהוו כולן כאויין להוראה דכתי' והתילבו שם עמך עמך בדומין לך דליהוי (הם) כולן ראויין להוראה ה"ג בעינן דסנהדרי דעלמא ליהוו ראויין להוראה והואיל

ומלינו דעדה האמורה כאן כולן ראויין

הוי עקירת כל הגוף: (וכולה) כדשנין.

(וכולה) כדשנין. דמושיט חורק שרי דלח

בעי רב יוסף אין חרישה בשבת מהו מי אמרי׳ "כיון דקא מודו בכולהו מלתא כבימול מקצת וקיום מקצת דמי או דלמא כיון דקא עקריין ליה לחרישה כל עיקר כעקירת גוף דמי ת"ש יש נדה בתורה אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פטור ואמאי הא עקריין לשומרת יום כנגד יום כל עיקר אמר לך רב יוםף שומרת יום דקאמרין כדשנין ת"ש יש שבת בתורה אבל המוציא מרה"י לרה"ר פטור ואמאי הא עקריין להוצאה כל עיקר התם גמי כדשנין ת"ש יש עבודת כוכבים בתורה אבל המשתחוה פטור ואמאי והא עקריין להשתחויה כל עיקר אמרי השתהויה נמי כדשנין בעי ר' זירא אין שבת בשביעית מהו במאי מעו בהדין קרא יבחריש ובקציר תשבות בזמן דאיכא חרישה איכא שבת ובזמן דליכא חרישה ליכא שבת מי אמרינן כיון דמקיימין לה בשאר שני שבוע כבימול מקצת וקיום מקצת דמי או דלמא כיון דקא עקריין ליה בשביעית כעקירת הגוף דמי אמר רבינא ת"ש מרברי תורה לעקור דבר מדברי תורה חייב לביטול מקצת ולקיום מקצת רבי שמעון אומר יפטור ובעבודת כוכבים "אפילו אמר היום עובדה ולמחר בטלה חייב שמע מינה אין שבת בשביעית כבימול מקצת וקיום מקצת דמי שמע מינה: **מתני'** מהחרו ב"ד וידע אחד מהן שטעו ואמר להן טועין אתם או שלא היה מופלא של ב"ד שם או שהיה אחר מהן גר או ממזר או נתין או זקן ישלא ראוי לבנים ה"ז פטור שנאמ' כאן עדה ונאמר להלן עדה ימה עדה האמורה להלן כולן ראוין להוראה אף עדה האמורה כאן עד שיהיו כולן ראוין להוראה: גבל' או שלא היה מופלא של ב"ד שם מגלן אמר רב ששת וכן תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה אמרו הורו בדבר שהצדוקין מודין בו פטורין מפני שהיה להם ללמוד ולא למדו לא היה מופלא של ב"ד שם גמי פטורין מפני שהיה להם ללמוד ולא למדו: נאמר שם עדה ונאמר כאן עדה

ישראל ישגו כתיב 🕫 דבעינן שוגגין בכ"ד והכא הוה ליה שגגת מעשה בלא הוראה ומביאין כל אחד מן הקהל כשבה או שעירה דכיחיד דמו: הורו כ"ד שוגנין ועשו הקהל מוידים פעורים. דמזיד לאו בר קרבן הוא: במ" שעמה דשוגגין ועשו מוידים דפעורין. דמזיד לחו בר קרבן הוא לא לביר ולא יחיד הא שוגג דומיא דמזיד דלא הוי ממש חולה בב"ד הוי שוגג חולה בעלמו וחייב בשגגת מעשה קרינא ביה: כגון שהורו ב"ד שחלב מוחר. שעל החרב ולא שעל הכליות דלא הוי עוקר כל הגוף: ונתחלף חלב בשומן ואכלו. דחייב דחילה בעלמו הוא. והאי דקרי ליה דומיא דמזיד משום דכי היכי דמזיד לאו תולה בב"ד הוא האי שוגג נמי לאו תולה בכ"ד הוא. ותפשוט הא דבעי רמי בר חמא (לעיל דף ב.): אמר לך. רמי בר חמא האי דקתני שוגגין ועשו מוידים לאו למידק מינה קא אמי אלא איידי דתנא מזידין ועשו שוגגין תנא נמי שוגגין ועשו מזידים וכדי נסבה ולח דייקי׳ מינה כלום ובעיא דידי׳ מהא ליכא למשמע מינה: כותבר' הורו ב"ד ועשו

כל הקהל או רוכן על פיהן מביאין פר.

(כגון) ב"ד ולח לבור: בעכודת כוכבים

כ"ד מכיחין פר ושעי' דכרי ר"מ. דבעביד׳

כוכבים בהוראה פר ושעיר מייתי דכתי׳ כפ׳ שלח לך אנשים ^ה וכי תשגו ולא תעשו

את כל המצות האלה דהיינו בעבודת

כוכבים כדאמר לקמן בפרק הורה כהן

משיח ש) איזו היא מלוה ששקולה כנגד כל

המלות הוי אומר זה עכוד' כוכבי' וכתיב

ובמדבר טון ועשו כל העדה פר בו בהר

אחד לעולה לריח ניחוח לה׳ ומנחתו ונסכו

כמשפט ושעיר עזים אחד לחטאת: רבי

יהודה אומר י"ב שבעים מכיאין י"ב

פרים. דכל שבט ושבט אקרי קהל

וקסבר לבור מביחין פר ולח בית דין:

במקום שכינה המ"ל. [ל"א] עתר משום

שכינה כלות' ברור לדיקים גמורים שאני

רולה להשרות שכינה עליהם: אתך

כדומין לך. שיהיו רחויין להורחה: מרעב" הורו כ"ד שוגנין ועשו הקהל

שוגגין. על פיהם ב"ד מביאין פר רבי

מאיר כדאית ליה ור׳ יהודה כדאית ליה

ור"ש כדאית ליה לי דהוי הוראה מעליא:

הורו כ"ד מוידין ועשו הקהל שוגגין.

לא הוי הוראה מעליא דאם כל עדמ

להוראה שמעינן מינה נמי דהייני סנהדרי גדולה דחניא בח״כ ^{כו} עדת ישראל

עדה המיוחדת לכל ישראל ואיזו זו סנהדרי גדולה: ואימא עמך משום

שכינה. דלגופיה הוא דאתא כלומר שיהו עומדין עמך ולא יכנסו לפני ילפנים במקום שכינה דסלקא דעתא אמינא והואיל דכתב פי אספה לי דיכנסו

תוספות הרא"ש

בשבת מהו כון, (וא"תן תיפוק ליה בסבת מווד כי קוא הקיד כוקלית דהוה דכרים שצדוק ובייתוס מודים בו דכתיב בחריש ובקציר תשבות וי"ל דלית ליה לרב יוסף הא דשמואל דאמר איו חייביו עד שיורו בדבר שאין הצדוקים מודים בו. וברייחא דמייתי דב ששת לקמן תנא דבי ר' ישמעאל מפני מה אמרו הורו בדב' שהצדוקים מודים בו פטורים כר'. לא שמיע מווים בו פסון סימור לא שמיע ליה לרב יוסף, והרמ"ה ד"ל הירץ מדלא כתיב מחריש ומקציר תשבות אפשר דמפרשים צדיקים בחריש ובקציר תשבות בימות החמה ובימות הגשמים: והא קא עקרו ליה לאיסור דשומרת יום כונד יום לנמרי. והוה ליה כטוסר אחד מאבות מלאכות של שבת אלא וראי כיון דמודו בשאר הלכות נדה כביטל מקצת וקיים מקצת דמו יכן כשבת נמי: זו דאמרי כדיכה אסורה ישלא כדרכה מותרת לא קא אעקרא איסור דשומרת יום כנגד יים לגמרי: הא משכבי אשה כתיב מלמד ששני משכבות יש באשה מילתא באנפי נפשיה כמי חרישה יקצירה. וכי אמרו דשלא הוו שהי קביהו זכ אכורו שלה כדרכה שרי נמצא דעקרי איסור ביאה שלא כדרכה כדכתיי בקרא וה"ל עוקר כל הגוף: ראמרי גמר מיא לעוקר כל הגוף הממיי גמו ביאה שלא כדרכה אסורה העראה מותרת נמצא דלא עקרי איסור שלא כדרכה לגמרי. והא את מקורה הערה כתיב וכיון דכתיב העראה בהדיא בתרא הוי מילתא באנפי נפשיה כמו חרישה בשבת וכי שרי לה הא עוקר כל הגוף אלא ודאי כה"ג לא הוה עוקר כל הגוף כיון דמודו כשאר הלכות נדה: דאמרי העראה גופיה כדרכה אסורה ושלא כדרכה מותרת דבהעראה גופיה איכא ביטול

שבו זר. היה במנין דא"כ אפיי קטן שבהם נמי כדאמרי לעיל שיהיו כולן בהוראה. וקשה דהא אחומב לעיל, (יי"ל דלריכין לומר דלפני החי' לא היה כחוב לעיל הא דמסיק ואלא מאי כל עדת דקאמר רממנא בו' עי לקמן ברש"ידף (ה') [1] ע"א) ובח"כ מוסיף נמי אם אמר א' איני יודע דכמאן דליחי דמיא: אחד בהן גר או כפור. בירושלמי שעברו ומנוהו. דמי שאין ראר להוראה נעשה כאבן:

במוכל אות בינות המינה המינה המינה המינה בעי היירא אתייל אין חרישה בשבת דכעיקר כל הנוף משפח איטור שלא כדרכה דאיכא קרא באנפי נפשיה מוקסי לה בנכר ביאה: בעי היירא אתייל אין חרישה בשבת דכעיקר כל הנוף בעי רב יופף אין חדישה כו'. רישא דאבות מלאכות דפ' כלל גדול חונקט אבל חרישה לדיקין מדדן בה ולרב יופף נמי כעי דבר שאין מודין כו כדלקמן אמר לך רב יופף כוי משתע דסבר כשמואל: ש"ם אין שבה כשביעית כי'. משמע דאין לדוקין מודין בהאי דרשא אע"ג דלעיל דרשי ליה יהיה לה לשומרת (יבט) [יוס]: או שאא היה בופאא שבב"ד שב. פרש"י ולא

מייתי צבו פר ומקא בתיקף:

ארי ותנון ס"א רי נתן מאה
ארי ותנון ס"א רי נתן מאה
ארי ותנון ס"א רי נתן מאה
שישבו להזרות, פיר אם היי ביד
שישבו להזרות, פיר אם היי ביד
שביר ולהן את ארי ותנון מיי אם היי ביד
שביר ולהן את רב הוג בריה דרב יהושע הכי ני מסתבוא דבכל התורה כולה שיייל רובו ככולו והכא כתב כל ערת וישראל ישגו עד
שישני כולה את רב הוגע בריה דרב יהושע הכי ני מסתבוא דבכל התורה כולה שיייל רובו ככולו והכא כתב כל ערת הואל
ביך אפילה דו ק". פיי אילו כך היה דבהרואת ריב ביד סניא ליפא רתננא ואם עדת ישראל ואגן הינון אולין בסונין דכל אורייתא
דברובא פגיא מדטרת וכתב כל טימ רבעינן הוראת בולהו. ואותבינן עלה מהא דתניא 2) הורי ב"ד ינודע לאחד מהן שטעו יאמר
לרן טועים אתם הרי אלו פטורון טעסא דאמר להו הא שחיק חייבין אמאי והא לא אשיי בהדייהו ודחינן הכא במאי עסקין דכרכיש ידן בוכ מהוטוו איז שמון קטבסה השני וייחה אם אוכן ידן מממי הואר ממשבים. יישה: סיא בטרבין ויישה וייטני הך. פיי לא תימא הא שתיק חייבין, אלא הא נגנע האטר חייביק ההו (במשבה) (במודה) מו אותיכא מהא דתנן: 0 בפרקין כי האי גוונא ודתינן כקמיתא ואותיב רב משרשיה מהא דאמרו רבגן בעיז פרק אין כעמידין סמכו רבותינו על דברי רשב"ג ועל דברי רי אלעזר ב"ר צדוק שהיו אומרים אין גוורין גורה על הצכור אא"כ רוב הצבור יכולין ישר היה האמר רב אדא כר אהבה מאי קרא במארה אתם נאדים האחרי אתם קובעים הגוי כולו אי איכא גוי כולו וקא עבר עליה. האי גברא אותי אתם קובעים אי לא לא. פ" ה"ק אי איכא גוי כולו בגזרה נדאיז במארה איתן שעוברין עליה גוולין אותי ואי לא לא. זהכי קא מותבינן דהא הכא כתיב הגוי כולו ואפילו הכי כחר רוב צבור אולי רבנן וש"מ דאע"ג דכתיב כל בתר רובה ניזיל

חקב. ואזהור החייב באש מינוי זה הישם בכיחו כשעה ידיעה תצבור בישות לכל הדמי הל לשאר ברשות עצבה ודמי אינ דמן אינו למה שהי הדמן. היד מינוי החיים בייתו בשנה והשוב בכיחו בשפר לו שישמע שחזרה ובקודה אינו למה אינו להשוב הידיעה שמשה בכיהו איל שחזים אינוי הוה שמשה ביות צבור הידיעה בכיהו איל שחזים בייתו אבור ושהי אדמה ביות בצור לו שישמע שחזרה ובקוד או אינו למוד ביית ביות ביית שבור הידיעה אות ביות צבור השרים אלא להבחין בין שונג למוד פיי לא ניתן הפר הקרב על החוראה אלא להבחין שכל מי שירע בו לא יובל מזיד הייחי והאי בין שבור מודה אות אחתי בתחום האינות בתחלה מגבין הביר ייד הידית הידיעה ביות בביות הידיעה ביות בביות בייתות בייתות

עד שיהו כולן ראוין להוראה: והתם מגלן

[©] דאמר רב חסדא אמר קרא בוהתיצבו שם עמך עמך בדומין לך ואימא עמך לשכינה אלא אמר ר"נ בר יצחק אמר קרא [©]ונשאו אתך אתך בדומין לך: **מתני'** יהורו ב"ד שוגנין ועשו כל הקהל שוגנין מביאין פר המודרן ועשו שוגנין מביאין פר המודרן ועשו שוגנין מביאין כשבה ושעירה בשוגנין ועשו מזידין הרי אלו פטורין: **גמ'** שוגנין ועשו מזידין

הרי אלו פטורץ הא שוגג דומיא דמזיד חייב והיכי דמי ישהורו בית דין שחלב מותר ונתחלף לו בשומן

ואכלו לימא תפשום הא "דבעי רמי בר חמא אמר לך משום דתנא רישא מזידין ועשו שוגגין תנא סיפא שוגגין ועשו מזידין: מתני' הורו ב"ד ועשו כל הקהל או רובן על פיהן מביאין פר ובעבודת כוכבים מביאין פר ושעיר

דברי ר"מ ר' יהודה אומר י"ב שבטים מביאין י"ב פרים -ובעבודת כוכבים מביאין י"ב פרים ושנים עשר שעירים

ה סמג עשין רח:

מא ב מיי שם הלי ב ופייג שם הלכה

. פנות שם. מב ד מיי שם פייד הלכה ד סמג

מג ה מיי שם פייב הלכה א ופרק

רבינו חנגאל

פיי כן נמי זה היחיד עשה. ואיכא למימר מזיד ואיכא למימר שוגג

הלכד מייתי אשם תלוי ושייר לדף

ד ע"א) ולא מבעיא למאן דאמר צבור מייתי הפר דהא מפרסמא מלתא ואיכא למימר בדעת עצמו

תלה דחייב. דחניא בתוספתא (פ"א) יחיד שעשה בהוריית עצמר חייב שנאמר והנפש אשר תעשה

וגר׳ אלא אפילו למאן דאמר ב״ד מייתו קרוב לתובה הוא דאי שאיל הוו אמרי ליה: א״ר יוסי בר אבין

. ואי תימא ר' יוסי בר זבירא משל רסומכוס למה הוא רומה

שהביא כפרתו בין השמשות ספק

ביום נתכפר לו ספק בלילה נתכפר לו דפטור מאשם תלוי פי' קי"ל

ער דפטור מאשם תלוי פי קי"ל דכל הקרבנות אינן כשרים אלא ריות דיריי ----

ביום דכתי בפרשת צו את אהרן

כיום צותו את כני ישראל להקריב וגו' ותניא כסיפרא כיום צותו

למרנו לכל הקרבנות שאינו כשריו

אלא ביום והשתא אם נזרק דם חטאתו בין השמשות ואיסתפקא

ליה אי הוות שהות ויום הוה אי לא

ולילה הוה לא מייתו תו על אותו

חטא שהביא עליו כפרתו אשם

תלוי דכהנים זריזין הן בהו ובחזקת מתכפר קאי A) ואי קשיא לך היכי אפשר זריקת דם בין השמשות והא תמיד בין הערכים

קרב. ומפרש בפסחים בתחלת פ׳

קיב: וטפו ש בכטוום בוווווון ממיד נשתע אין לך דבר שמתעכב אחר תמיד של כון הערכים אלא

קטורת ונרות ופסח ומחוסר כפורים בערכי פסחים שטובל ואוכל פסחו. ר' ישמעאל בנו של

ר" יוחנן כן כרוקה אומר אף מחוסר כפורים בשאר ימות השנה

שטוכל ואוכל כקדשים לערכ

משכחת דאי עבר ועבד. אי נמי

משכתה דאי עבר ועבד. אי נמי משכתה לה כגון שקדם הקטרת אימוריו לזריקת דמו רכי האי גוונא כשר. ב) די ג' ד' שי דלא עכרה חצות לילה. כדגרסינו בשחיטת קדשים פרק המובח מקדש (דף פה) אמר עולא אימורי

קדשים קלים שהעלן לפני זריקת רמים אם עלו לא ירדו נעשו לחמו

של מזבח אמר רכ זירא אף אנן נמי

תנינא ונשפך דמה. ומה התם שאם בא לזרוק אין לו מה לזרוק לא

תרד. הכא דאם כא לזרוק זורק לא ב"ש. תרגומה אקדשי קדשים ב"ש. תרגומה אקדשי קדשים דאלמא פשיטא להו דקדשי קדשים כי האי גוונא אם עלו לא

ירדו וסיפא אסיקנא הא דעולא דפשיט ר׳ יותנן כוותיה ג' ולא מיבעיא למאן דאמר ב״ד מייתי

צניעא מלתא רוודאי פטור אלא .

אפי למאן דאמר צבור מייחי ליכא עלה צד חובה דלא אתרמי ליה

איניש לשיוליה ולית הלכתא אפר׳ כחד מתניי דמתניתין ולא דברייתא, אלא הלכתא כר׳ מאיר

לחוריה דאמר שמואל לעיל אבל

חכ״א יחיד שעשה בהוריית ב״ד חייב. אמר ברוך ראינו מי שפירש

ד) ראע״פ שהוקרב אחר תמיד של בין הערבים אין כו שום פסול. דהכי אמרינן בפרק תמיד נשחט

דאתי עשה רפסח וראכילת קדשים

ודחי עשה דהשלמה. והאי טעמא

שיבושא הוא דהנך כפרות דשרינהו רבנן למקרב בתר תמיד

הני מילי כפרות דטמאים בגון

מצורעים וזכין דמעכבים מלמיכל קדשים כדתנן (פי״ד דנגעים) הכיא

כפרתו אוכל בקדשים ותנן נמי בתחלת כלים מחוטר כפורים אסור בקדשים אבל כפרות חטאים כגון

שגגת שכת עריות וחלבים דלא

מעכבי אכילת קרשים לא קרבי בתר תמיד, ומה שהראונו מן השמים כתכנוהו. בין תכין: מיםקא איזהו ספק כו'. אקשינן ובן עזאי לא שני ליה בין יושב בביתו

:55

רינ הלכה ב סמג שם:

רבי שמעון אומר י"ג פרים ובעבודת כוכבים

אכל חלב (דף יט.) חלב ונותר לפניו ואכל את אחד מהם ואינו יודע

אחה מהן אכל רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר ותניא

אמר רבי אליעזר מה נפשך אם חלב אכל חייב אם נותר אכל חייב

אמר לו רבי יהושע הרי הוא אומר אשר חטא בה עד שיודע לו במאי

חטא הכא נמי סבירא ליה לר׳ אליעזר

מה נפשך אם חלב אכלו בהוראה מביאין

פר ואם דם אכלו בהוראה מביאין פר

וחייבין ממ"נ: אפי' סימא רבי אליעור

ושאני הכא דכחיב ונודעה החטאת אשר

מטאו עלים והקריכו. דמשמע שיודע

להם החטא שחטאו עליו ע"פ ביח דין:

החם נמי כח כחיב חשר חעת כה.

דמשמע עד שיידע לו במה חטא: כה.

(פרט למתעסק דבה) משמע דמחכוין

לעשות החטה פרט למתעסק בשבת

כגון שנתכוין להגביה את התלוש וחתך

את המחובר דפטור אבל ממעסק בחלבי

ובעריות חייב שכבר נהנה כדחתר בפ'

ד' מיתות (סנהדרין פב:): ד' קהל כחיבי. מעיני הקהל והקריבו הקהל ^{ל)} דלימא קרא

מעיני קהל מאי הקהל חרי וליכתוב קרא

והקריבו קהל מאי הקהל מרי והרי

ארבעה. מטאת הקהל ^{מ)} לא קא משיב דהא

לא כתיב לא בהוראה ולא בהקרבה:

לחייב על כל קהל וקהל. על כל שבט ושבט

דשבע אחד איקרי קהל כדאמר לקמן: וחד להוראה שלויה בכ"ד. כדאמר לעיל

(דף ג.) הקהל ועשו הוראה תלויה בב"ד

ומעשה חלוי בקהל וחד ⁰ למידה דשאר

שבטין שלח חטחו נגררין חחר החוטחין

ומביאין על ידיהם פר פר: וחד לשבע

שעשה כהוראת כית דינו. כדתנן בסיפא

דמתניתין הורו ב"ד של אחד מן השבטים

כו": ג' קהל כסיכי. מעיני הקהל לח

דרשינן ביה מרתי דהא לשמוש הוא

דאתא דאורחיה דקרא דמשמעי הכי

כדאמרי אינשי מעיני דפלגיא הכא נמי

מעיני הקהל משמע מעיני של קהל וחד

הוא אבל והקריבו הקהל דרשינן ביה

תרי דלכתוב קרא והקריבו קהל מאי

הקהל תרי הא תלת: חד לחייב על כל

קהל וקהל. דר"ש נמי ס"ל דשבט אחד

איקרי קהל אייתרי ליה תרי לג"ש נאמר

קהל למעלה וכוי: ור"ש בן אלעור

מ"ט. דכתיב בהורחה דעבודת כוכבים

א) לעיל ג., כ) מ"כ פ' מקרא, ג) לעיל ג. ע"ש, ד' ול"ל דתניאן, כ) (שניעות ימ:) כרימות יע., ז) כרימות יע., ז) לעיל ג., מ) ועי מופ' פוטה ח, ד"ה האלות וכוי מה שהניחו כהושי"ו. מ) וע"בו. י) (ע"בן, כקושרי), ש) [ע"בן, דן, מ) [שסן, כ) [לברירה. יענ"דן, ס) [בתדבר בון, מ) [ושעיר רש"ש], (DC) (D

תורה אור השלם

ו. ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דָּבֶר מִעִינִי הַקְּהָל וּעְשוּ אַחָת מִבְל מִצְּוֹת יִי אשר לא תעשינה ואָשְמוּ: ריקרא ריג 2. ונודעה החטאת אשר חטאו עלִיהָ והקריבו הקַהְל פר כן כָקֵר לתִטָאת וִהַבִּיאו אתו לפני אהַל מועד: ויקרא דיר 3. או הודע אליו חטאתו אַשר תְטָא בָּה וְהַבִּיא אֻת קרבָנו שעיר עזים וכר תמים: ויקרא ד כג 4. והיה אם מעיני הערה געשתה לשְּגָה ועשו כָל הִעֵּדָה פר כּן בְּקֶר אֶחָד לִעלָה לֹרִיתִ ניחֹח לִיִּי ומִנחתו ונסבו בִּמשׁפָּט ושעיר עזים אחָד לחטָת:

במרבר טו כד זנסלח לכל עדת בני ישראל
 זלגר הגר בתוכם כי לכל העם במדבר טו כו בשנגה:

מוסף רש"י

ו' שכמים שחמאו. זהוו רוב שנטים מניחים שנפה פרים, זקפנר כ' יהודה דשנט חחד ליקרי קהל והן מכיחין ולח ב"ד בעיר בו, מה נמשך. משנה היח בכריתות ויט.) חלב ונותר לפניו לכל לחד מהן בשונג ואינו יודע אחה מהן, ושבת ויידע עשה מהן, ושבת וייה"כ עשה מלחכה באחד מהן ואינו יודע נמונט כומת מהן חויכו יודע באיזה מהן, אשמו נדה ואחומו עמו כבים, שגב באחת מהן ואינו יודע באיזו מהן, כ"א מחייב חטאת כ" יהושע פוטר, למר ר"ל ממה נפשך כו' שבועות יחם. להוראה תלורה בב"ר, דכמינ ונעלם דנר, דהיינו שהורו לעבור, מעיני הקהל דהיינו ב"ד (לעיד ג.).

תוספות הרא"ש ירעו ב״ר שהורו ושכחו מהו הורו. פי" נורע להם לב"ד שהורו (כ"ד) בטעית אלא ששכחו כמה הוא את כחלב אם כדם והצבור אכלו שניהם אחד בהוראת כ"ד ואחר מדעתם אע"פ שממה נפשך אכלו בהוראת כ"ד דכר שזרונו כרת פטורין דכתים ונודעה החטאת אשר חטאו עליה שורדע חטא אשר חטאו הצכור ע"פ ב"ד. (שאם) [ואם] הורו כ"ד שחלב הקיבה מוחר והצבור אכלו חלב ואינם יורעים אם היה חלב האינם או חלב אחר יראה הקיכה או חלב אחר יראה שהצבור מביאין כל א' מהם אשם תלוי כי ספק חלכ הקיבה כספק שומן הוא להם כיון שהתירוהו כ"ד ואם חזרו ב"ד ונורע להם שחלב הקיבה אכלו יביאו פר ואם חלב אחר אכלו יביאו כל א' כשבה או שעירה: אי אינו אלא חטאו ב' יחידים ייחיד שעשה כהוראת כ״ד פטור אבל כ' חייכין להביא כל אחר פר: הא כיצד חטאו שני שבטים מכיאין כ' פרים וה"ה שבט א' מביא פר אלא אגב דתנא שני יחידים תנא נמי ב' שבטים והדר תנא ז' שבטים דאע"ג דאיכא רוב שבטים ורוב גברי דסד"א רוב שבטים וואב גבור יסו א כחד קהל דמי ותסגי ליה בפר אי אפילו הכי מביא כל שכט ושבט פר: חד לחייב על כל קהל וקהל. לאשמעי דשבט אחד אקרי קהל וממילא שמעי אבל יחידי לא וחד למעשה חלוי בקהל והוראה תלוי׳ בב״ד בדדרש ליה (לעיל דף ג.) מהקהל ועשו (דאי) ודהאין הקהל אפנויי מופני

רבי שמעון אומר שלש עשרה פרים. פר לכל שבט ושבט ופר לבית דין. וטעמייהו דכולהו מפרש בגמרא: הורו בית דין ועשו שבעה שבטים או רובן. של כל שבט ושבט דשבעה שבטים וכגון דהוי רובן של ישראל מביאין פר וכו׳ דברי רבי מאיר [דס"ל] ב"ד מביאין פר ולא לבור: רבי יהודה

אומר ז' שבעים שחטאו מביאין ז' פרים ושחר שבטים שלח חטחו מביחיו פר פר על ידיהם. כלומר פר לכל שבט ושבט. ואמר בגמרא ^{ט)} דו׳ דקאמר ר׳ יהודה לאו

דוקא דהוא הדין לשבט אחד שחטא על [פין הורחת בית דין הגדול שהשחר שבטים שלא חטאו מביאין על ידיהן פר פר ואיידי דקאמר ר"מ ז' דאיהו בעי רובה ממש קה"ר יהודה נמי: וחכמים אומרים אין חייכים פר אלא על הוראת כ"ד הגדול. אכל שבט אחד בהוראת בית דינו כשגגת מעשה דמי ומכיאיו כל אחד כשבה או שעירה: עדם ישראל. היינו סנהדרין כלומר סנהדרין של ישראל דהיינו ב"ד הגדול: גמ' ידעו שהורו וטעו מה שהורו. כלומר הורו ב"ד שחלב מותר בבטול מקלח ועשו קהל על פיהן ואכלו שוגגין חלב ודם דהוי חד בשגגת מעשה בלבד וחד בהוראה ואח"כ ידעו שהורו שלא כראוי אלא שטעו במה שהורו דאינם יודעים אם על החלב הורו או על הדם יכול יהו חייבין פר דליהוי הוראה מעלים: מ"ל ונודעה החטחם. חשר חטאו עליה והקריבו כלומר דלריך שיודע החטאת שיהיו יודעין על מה הורו אם על החלב או על הדם: ולא שידעו החוטאין. דלא סגי בידיעה דחוטאין דאע"ג דעשו בהוראה דממה נפשך חד מנייהו בהורא׳ הוה דהא אכלי לתרווייהו חלב ודם אפ״ה פטורין דלריך שיברר להם אותו חטא שעשו בהוראה: חשאו שני שבטים מכיחין כ' פרים. והוא הדין דכי חטא שבט אחד שמביא פר אחד והא קמ"ל דשני שבטים לא סגי להו בפר אחד: לחייב על כל קהל וקהל. דשבט אחד איקרי קהל כדמפרש טעמא לקמן ": מה הקהל האמור למעלה כ"ד עם התהל. דתרוייהו כתיב למעלה ב"ד עם קהל דכתיב ^{כו} ונעלם דבר מעיני הקהל דהחי מעיני היינו ב"ד: אף קהל האמור למטה. והקריבו הקהל ב"ד עם הקהל. הכי דריש ר"מ מה קהל האמור למעלה ונעלם דבר מעיני הקהל בית דין ולא קהל כלומר דהוראה תלויה היא בב"ד ולא בקהל דהא לא כתיב ונעלם מההל אלא מעיני הקהל דמשמע מב"ד של קהל ולא מקהל אף קהל האמור למטה והקריבו הקהל בית דין ולא לבור: מה נפשך. דתנן במסכת כריתות בפ' ספק

שלשה עשר פרים וי"ג שעירים פר ושעיר לכל שבט ושבט פר ושטיר לב"ד הורו ב"ד ועשו ז' שבמים או רובן על פיהן מביאין פר ובעבודת כוכבים מביאין פר ושעיר דברי ר"מ יהובה אומר או' שבמים שהטאו מביאין ז' פרים ושאר שבטים שלא חמאו מביאין על ידיהן פר ישאף אלו שלא "חטאו מביאין ע"י חוטאין ר"ש אומר ח פרים ובעבודת כוכבים ח' פרים וח' שעירים פר ושעיר לכל שבם ושבם פר ושעיר לב"ד הורו ב"ד של אחד מן השבטים ועשה אותו השבם על פיהן אותו שבם הוא חייב ושאר כל השבמים פמורין דברי רבי יהודה וחכמים אומרים יאין חייבין אלא על הוריות בית דין הגדול בלבד שנאמר יואם כל עדת ישראל ישגו ולא עדת אותו שבם: גמ' יח"ר ידעו שהורו ופעו מה הורו יכול יהו חייבין ת"ל יונודעה החמאת יולא שיודעו החומאין אשר² חמאו חמאו שני שבמים מכיאין שני פרים חמאו שלשה מביאין שלשה או אינו אומר אלא חטאו שני יחידים מכיאין שני פרים חמאו ג' מביאין ג' ת"ל הקהל הקהל חייב וכל קהל וקהל חייב כיצד חטאו שני שבטים מביאין שני פרים חטאו ז' מביאין ז' ושאר שבטים שלא חטאו מביאין על ידיהן פר פר שאפילו אלו שלא חטאו מביאין ע"י החוטאין לכך נאמר קהל לחייב על כל קהל וקהל דברי רבי יהודה ר"ש אומר ז' שבמים שחמאו מביאין ז' פרים ובית דין מביאין על ידיהן פר שנאמר למטה קהל ונאמר למעלה קהל מה קהל האמור למעלה ב"ד עם הקהל אף קהל האמור למטה ב"ד עם הקהל רבי מאיר אומר ז' שבמים שחמאו ב"ד מביאין על ידיהם פר והן פטורין נאמר קהל למטה ונאמר קהל למעלה מה קהל האמור למעלה ב"ר ולא צבור אף קהל האמור למטה ב"ד ולא צבור יורבי שמעון בן אלעזר אומר משמו

בפרשת שלח לך אנשים ^D והיה אם מעיני העדה אלמא אפי׳ מיעוטא חטאו מביאין פר ושעירה ^{ע)} דכתיב מעיני משמע מקנת עיני ולא כל עיני וכתיב פי כי לכל משמע דרובא אין דרובו ככולו ומיעוטא לא הא כילד וכו׳ דמעיני אפי׳ מיעוט קהל כגון ברוב שבטים והאי דכתי" כי לכל דבעינן רובא דקהל אפילו במיעוט שבטים: החטאו ששה שבטים והם רובו של קהל או ז' אע"פ שאינו רובו של קהל מביאין פר אמר מר ונודעה החמאת ולא שיודעו החומאין מאן תנא אמר רב יהודה אמר רב ואיתימא רבא דלא כרכי אליעזר יזדתנן ®אמר ר' אליעזר מה נפשך אם חלב אכל חייב נותר אכל חייב רב אשי אמר אפילו תימא רבי אליעזר שאני הכא דכתיב יאשר חמאו עליה התם גמי הכתי' יאשר חמא בה ההוא מיבעי ליה ∘פרט למתעסק

מ"ם דר' יהודה קסבר ארבעה קהלי כתיבי קהל הקהל קהל הקהל חד לחייב על כל קהל וקהל וחד "להוראה תלויה בב"ד ומעשה תלוי בקהל וחד לגרירה וחד לשבם שעשה בהוראת ב"ד ור"ש תלתא קהלי כתיבי הקהל קהל הקהל מעיני הקהל אורחיה דקרא הוא כדאמרי אינשי מעיני דפלניא חד לחייב על כל קהל וקהל ותרי אחריני נאמר לממה קהל ונאמר למעלה קהל מה להלן ב"ד עם הקהל אף כאן ב"ד עם הקהל יור"מ קהל הקהל לא דריש הלכך תרי קהלי כתיבי מיבעי ליה לנאמר למטה קהל ונאמר למעלה קהל מה להלן ב"ד ולא צבור אף כאן ב"ד ולא צבור ורשב"א מ"מ כתי' יוהיה אם מעיני העדה אלמא מיעוטא דכתי' מעיני וכתי' יכי לכל העם בשנגה למימרא דרובא אין מיעומא לא הא כיצד עשו ו' והן רובו של קהל או ז' אע"פ שאינן רובו של קהל חייבין

תוספות שבורו הקהל האמור למעלה הוא בית דין עם הצבור ואי לא כמיב ההוא קהל ה"א דקהל למטה היינו לצור ולא בית דין ולרבי מאיר משמע איפכא. וע"ק אליכא דרכי שמעון ליות ד" קהל כחיבי ווייתהל ליה חד קהל למעשה מליי בקהל ולא היה ציין לאחדור אקרא אחרילא. מיהו ליכא למפרך לר"מ לדרוש ג' קהל כרכי שמעון למדרש מעשה חלוי בקהל ניין דאית ליה ג"ש דקהל בכית דין אחור א"כ לא מני למילף משם מעשה חלוי בקהל דהא לעיל אחר הקהל ועשו הוראה חליה בב"ד ומעשה חלוי בקהל א"כ תי שלמד משם סובר דקהל האמור למעלה בלבור מיירי ולר"מ לא ס"ל הכי דבלבור מיירי:

למי שהוא במדינת הים ופרקינו החזיק בדרך איכא בינייהו פי׳ לעולם שני ליה (מאי הואי) [מיהו] כי האי גוונא איכא בינייהו כנון שנודע לצבור בשעה שהיה ה החזיק רדרך איכה בעייהו פיל לעולם פעי ליה (מאי הוא) קמיהן כי האי גוונא איכא פנייחים כנון שנודע לצבור בסעה שהיה היא מקוק ליפטר לעיר אזרות והתחיל ללכת לבן עואר חייכ דהא איחה צמתא לריים עטור דהא החזיק בדרך, סיא מר סב כר מהווהו במקול יה לשיולי ומר סבר מטרד טריר: פתג" הורו כ"ד לעקור את כל הגוף כר: ת"ר בסיפרא ונעלם דבר ולא שהתעלם כל מצוד. אמרו אין עבר מחודה אין שבודת בוכבים בחודה יכול יהו חייבין חייל ונעלם דבר ולא שחתעלם כל מצוד. אמרו אין שבר מרודה אין שבודת בוכבים בחודה יכול יהו חייבין חייל ונעלם דבר ולא שחתעלם כל המצוד. אני ביונה אין שבוד ביונה להיה אין שבר וביונה לקרה אין בעודה וביונה לקרה ביונה היונה ביונה להיה ביונה ב למימר דפטרר על ביטול מקצח דא"כ על מה אמר הכתוב והקריבו הקהל וכעל כרתם מחייבי ומאי אצטריך ליתני יכול יהו פטורין ופרקיון תנא הכי קא קשיא אימא איפכא רבר כולה מילחא משמע. ח"ל ונעלם דבר. מאי משמע רנעלם דבר ביטול מקצח הוא. אמר עולא קרי ביה ונעלם מדבר חזקיה אמר מהאי גמי משמע דבמקצת מיירי דכתיב אחת מכל מצות ה' מכל ולא כל ואקשינן מצות

יויים אישהי אפשר משפט דלמנוי קרא מעימים ועשר הקהל למה לי למסמוך מעשה לקהל לומר מעשה בקהל והוראה תלויה בבית דין מדסמיך ונעלם דבר למעיני: הי'ג רשיי ור"ש תלתא קהל כתיבי קהל הקהל ותרי לג"ש ובכל ספרי ספרד כתוב ור"ש הרי קהל כתיבי תו לחייב על כל קהל וקהל וחד לבית דין כי היכי דצבור מייתי ב"ד גמי מייתי מעיני הקהל לא משמע ליה כו' (ולא גרסי) (ולגירסא) ית לא הריש היא החרייהו הקהל מאינה מיושרת נירסא זו דהא בברייתא דלעיל יליף ריש הא דב"ד מייתי מהרי קהל מגיש וגם משמע דרוקא ה״א דמעיני הקהל לא דריש כדאמרי אינשי מעיני דפלניא: ורבי שמעון בן אלעור מאי טעמא כתיב והיה אם מעיני העדה ∜ נעשתה לשגנה אפ״ מיעוטא. פ״ רש״י ז״ל דמעיני משמע קצת עיני ולא כל עיני. והקשה הרמ״ה ו״ל אם ממ"ם דמעיני קדריש אמאי דייק ממעיני דכתי גבי ע"ז דלא איירי בה (ה"ל] למילף ממעיני הקהל דכתיכ בשאר מצות דאיירי בה ותו הא מעיני העדה בכ"ד הוא דכתיב וגבי הוראת כ"ד (ותו) ואגן אמיעוטא דקהל קא מהררי לענין מעשה ולא אמיעוטא דכ"ד ולענין הוראה ועור הא כהריא אמייגן כסמר, דהאי מיעוט מעשתה לשגגה לחוד הוא דרייקי לה מדקאמרינן וצריכי ראי

אם חלב אכל חייב בו'. מימה מי דמי התם בין נחלב בין בנותר חד קרבן הוא אכל

אם הרב את הריב ברו. מיתה מי דמי החם כין במכנ בין בנותר מד קרכן הוח מכנ הכל קרבן הוח להי הכל קרבן בישר מיל איני שה לעל שנו שוה לעל. ואיני דלם איירי אלא בעניינים בהל בין בישר מיל איני אלא בעניינים שור כעין חלב ודם כדפרש": ור"ש חלהא קהלי בחיבי בו'. יש ספרים הגברי ערי קהל כמיני וכן נכלה ועם לעימר דמד קהל בקל לעימר אל הלומח דקרה וחוד הקבל דמשיק הים הפקל הים וויירי בבית דין ולא בלבור וחד קהל לע"ש ולפי הגיכאה הכחוב בספרים כנו שמעין דאיירי בבית דין ולא בלבור וחד קהל לע"ש ולפי הגיכאה הכחוב בספרים בני למימר דמרוייהו אתו לג"ש ולא נהירא. מיהו אפשר דמלמודא בעי למימר לרבי

ב) ולעיל ג. ע"שן, ג) ועירובין פג. ו) פסחים לב: יבמות ז: ובחים לב: ע"ם, מ"כ פרשה הקרא, ה) [ויקרא ד],
 מ") בראשית לה, י) שסן,

תורה אור השלם

ו מהים את מטיני הטרה נעשתה אחר לעלה לריח ניחה ליי ומנחתו ונסבו כמשפט ושעיר עוים אחד יוְשָׁרְגוּ 2. ונסלח לכֶל עָדַת בני ישרָאל ולגר הגר בתוכם כי לכל האם בשגנה: בשגנה: בי וואַמד יהושפט בקהל יהודה וירושלם בבית יי לפני החצר התרשה: רברי הימים כב ה ויאמר אלי הנני מפרף והרביתך. 4. ויאמר אלי ונתתיף לקהל עמים ונחתי את הָאָרץ הָואת לַזַרער אַחריר אַחוָת וְלְקָחוֹ פָר בַּן בְקָר וּמנחְתוֹ סֹלְת בַלוֹלְה בַשְׁמֵן ופר שני בַן בְּקָר תִּקְח לחטאת: 6. והלוים יסמכו את ידיהם על ראש הַפְּרים ועשה את האחָר חַטָאת ואָת הָאחָד עלָה לִייִ לֹכָפּר במדבר חיב על הלוים:

מוסף רש"י

ויעמד יהושפט. אומו היים נטהרו יצראל מטימאה שנידיהם, כדברי הימים ובמית זה. החדשה. הר שחידשו והוסיפו על הדושתו כו כיום ואמרו טכול יום לא יכנס לה (פסחים צב.) או: שמידשי כה כהלכומיה צב.) או: שמידשי כה כהלכומיה זבחים דב.. במחנה הייה. כהל **סכית** יבמות זי...

תוספות הרא"ש

אסר אביי אמר קרא (והיה אם מעיני העדה) ישגגה עד שתעשה שגגה על ידי אחרים דפשטי׳ דקרא מעיני העדה לא קאי אב״ר מדלא כתיב ונעלם מעיני העדה אלמא משמע דאציכורא קאי. ומ״מ מדכחיב נעשתה לשגגה ולא כתיב ועשו הערה בשגגה. אלמא משמע שנעשתה שגגה על ידי אחרים שהורו להם היתר. ורבא אמר אמר קרא כי לכל העם בשנגה. דמשמע בכלל כל העם הם וכשגגת מעשה אי אפשר לכלול בית דיי עם הצבור דהא אמרי בסמוך מדכתים נעשתה לשגנה מפקי ב"ד משגנת מעשה אלא ע"כ שגגת מעשה דכתים בב"ד בשגגת הוראה איירי: ה"ג כי שמעינא ליה לר' יהודה ז' שבטים ולא כמו שכתוב במקצת ספרים כי שמעי ליה לרבי יהודה ב' שבטים דאף אששה מבעיא ליה משום דלא תני ר' יהידה לעיל גריר' אלא בז' שבטים ומסתבר למימר דדוקא רובא הוא דגררי למעוט' ומשום לכתוב ב' שבטים וליתא רמשכט א' עד ז' שבטים קא איכעי: וכמאי אי בהודאת בית דינו ר"ש ל"ל. פרש"י ז"ל דהא לא מייתר ליה קרא לעיל להוראת ב"ד והא לאו ראיה היא דתלמודא קא דרשי לעיל הני קהלי אליכא דאינהו דתנאי ודריש לכל תנא ותנא לפום מאי דשמעי' ליה בקרא חהוא תנא ואי לאו דשמיע ליה בהדיא דרי ואי לאו דשמיע ליה בחוזה יח שמעון פטר שבט שעשאו בהוראת ב"ד הוי מצי למימר דר"ש סבר כר' יהודה דרריש חד לדרשא זו כי היכי דריש ליה ר' ביסי ערצ פא סמוד הודה אלא ודאי אהא קא סמוך

יים אים אים דקתני במתניתן וחיכיא אינם דרכיא אינם דקתני במתניתן וחיכיא אינם היים אלא על הוראת כ"ד הגדול בלבד ומרקתני חכמים מסתמא מכלל רבנן כני פלוגתייהו דרי יהודה ר"ש בכלל ולקמן מיכח דדומא ר״ש היא ולא ר״מ: ואימא עד דאיכא שני שבטים דהתם שבט יהורה ובנימין הוה וכן מולת קרא (דתני) ודכתים) בקהל יהוד׳ ידוקאה שרייה להידו מני הי מני הי אם שביט וחומם כבי החידום בין החידוק מוקר קודות הי ללה מביק בין הירושלים, היינו הירושליי (נירושלים) היינו שבט בנימין שהיתה העיר בחלק בנימין כרמוכה בפי איזרו מקומן ודף גדן: אלא אמר רב אחא ברי עקב הקהל גדים יהיה ממך כי זה הפסוק נאמר על לידת בנימין לבר ומהאי קרא דליכא למשמע כניה והיל לאחנוי מההוא קרא דכתיב גרי הקהל גדים יהיה ממך כי זה הפסוק נאמר על לידת בנימין לבר ומהאי קרא מייחי בירושלמי כל שבט ישבט קרי קהל שנאמר גדי ייתי אם זה המכוך ביו המלו בניתו למנה בל היו בנוך בנו היוה איהו ביו היום ביו ביו סבר סבבס בביו אית האים אחת הקד וקהל גוום היה ממך ועדיין לא נולד ביותן ומה שפיי רשיי ברוחי עקב ותחיד לקהל עמים בשני שעוד לצאת ממני קהל ועמים לפי בן אלא שעחיד א' משבטי ליחלק ומעחה אותה מתנה אני נוחן לך. מה שכחוב כשהוא אומר וקהל גרום הרי שנים דמשמע דיש לי בן אלא שעחיד א' משבטי ליחלק ומעחה אותה מתנה אני נוחן לך. מה שכחוב כשהוא אומר וקהל גרום הרי שנים דמשמע דיש

שבור ול מינני ליה דאיירי בו' שבטים: בגון שחבאו ששה שבבים והי, רובן בר'. מימה א"כ מ"ט מינני ליה דאיירי בו' שבטים: בגון שחבאו ששה שבבים והי, רובן בר'. מימה א"כ מ"ט דרכי שמעון דלא מחייר אלא פר אחד הא לא אסכמן דפליג אר' יהודה אלא דכני גמי פר לנים דין אבל מודה מיהו לרצי יהודה דשבט אחד איקרי קהל: הגני בפרך והרביתיך וני'. מימה דשביק קרא דאמר הקב"ה ליעקב גוי וקהל גוים יהיה ממך:

ור"ש ור"מ. דרכשי חרי קהל לג"ש ולא אייתר חד להוראה חלויה בבית דין קהל כגון שחטאו שבעה שבטים דהוו רובן אבל היכא דליכא רובא כיחיד דמו ופטורים דיחיד שעשה בהוראת ב"ד פטור או דלמא כיון דסבירא ליה דשבט אחד איקרי קהל לא שנא שבט אחד ולא שנא שבעה מביאין פר לכל בכית דין: רכא אמר כי לכל העם בשגנה. שיהו כולם תלויין בשגגת שבט ושבט ופר לצ"ד: אלא הכא במאי עסקינן כגון שהעאו ששה וכו'. דכיון דאיכא רוב רובא כל דהו האמר

דמביחין פר ופר לב"ד: אלא לאו רבי שמשון. וקחני שבט אחד חייב על הורחת בית דין הגדול חלמח כי חמר שבט אחד איקרי קהל אפי׳ כי חטא שבט אחד כמרובין דמו ומביאין פר ופר לב"ד והכי סבירה ליה לרבי שמעון דהיכא דאיכא רובא בגברי ורובא בשבטים מביאין פר לכל שבט אבל היכח דחטחו ששה והן רובן חו שבעה ואינן רובן כשבט אחד דמו ומביאין פר ופר לבית דין מדקתני מה הן מביחין וכו׳ ולא מתוקמא רישא אלא כרצי שמעון בן אלעור כגון שחטאו ששה וכו׳ וקאתר רבי שתעון שני פרים פר להו ופר לבית דין: מדכחיב קהל יהודה אלמא דשבט אחד איקרי קהל: ודלמא שאני שבט יהודה דהוה עמיה בירושלים שבע כנימין. ושני שבטים הוא דאקרי קהל אבל שבט אחד לא: אלא מהכא הגני מפרך והרביחיך ונחחיך לקהל עמים וגו'. והיכא אמר ליה הכי דכתיב מו וירא אלהים אל יעקב עוד בבואו מפדן ארם וגו' וכתיב ' ויאמר לו אלהים אני אל שדי פרה ורבה גוי וקהל גוים יהיה ממך וגו': מאן הוה אתיליד ליה בההיא שעסא. כלומר מאן הוה עתיד למילד ההיא שעתא בניתין ושתע תינה דקאתר ליה רחמנא השתא מחיליד לך קהל אחרינא: י"א שבעים לא. בתמיהה והא אמרת דשני שבטים איקרו קהל יהודה ובנימין אלא ודאי הכי קאמר ליה דהשתא מתיליד לך קהל אחרינא אלמא שבט בנימין לבדו איקרי קהל:

אם כן הוראה תלויה בבית דין מנא להו: מעיני העדה נעשמה לשגגה. שתעשה לשגגה על ידי אחרים דהיינו על ידי הוראת ב"ד דהוראה תלויה

> חטאו מביאין פר: הוה אמינא בים דין כהדי רוכח. ולח יהו מביחין פר עד שיעשו בית דין עם הלבור דליבעי לבית דין הוראה ועשיה כתב רחמנא והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה שחעשה שגגה על ידי אחרים דהוראה בלבד תלויה בבית דין: י**לפינן מעיני מעיני.** כחיב הכא מעיני הקהל ^או וכחיב בעבודת כוכבים והיה אם מעיני העדה: אבל חד שבע דליכה רוכה לה. והוה הדין לשנים חו פר לכל שבט ושבט ופר לבית דין: הי בהורחת בית דינו רבי שמעון לים ליה. דהא לא מייתר ליה (לא) קהל להוראת בית דינו: אלא לאו רבי יהודה היא. וקתני מה הן מביאין פר אחד אלמא לא מייתו שאר שבטים בהדיה: אמרי הכח במחי עסקינן וכו'. ותנח קמח רבי שמעון בן חלעור הוח ורבי שמעון דאמר שני פרים קסבר פר לכל שבט ושבט דשבט א' איקרי קהל כגון שחטאו הוים רובם בגברי ורובה בשבטים הוח דמביה פר לכל שבט ושבט ופר לב"ד אבל היכא דאיכא ששה והן רובא או שבעה ואינן רובא כיון דלאו רובא בגברי ורובה בשבטים כחד שבט דמו ומביחין פר חחד ופר לב"ד: חיבעיה להו שבע אחד שעשה בהוראת כית דין הגדול לרכי שמעון מי מייתו. פר חו לא מי אמרינן כי אמר ר' שמעון לחייב על כל קהל וקהל דשבט אחד איקרי

> הההל וב"ד להורחה תלויה בב"ד ומעשה תלוי בקהל: הוה אמינא אפי' מיעוע. שלשה שבטים: רבי שמעון חמניה בעי. שבעה שבטים והן רובן של קהל דכי

ורבי שמעון ורבי מאיר דהוראה תלויה בבית דין ומעשה תלוי בקהל מנא להו אמר אביי דאמר קרא יוהיה אם מעיני העדה נעשתה לשנגה רבא אמר ימלכל העם בשנגה וצריכא דאי כתב רחמנא והיה אם מעיני הערה נעשתה לשגגה הוה אמינא אפילו מיעומא להכי כתיב לכל העם בשגגה ואי כתב לכל העם בשגגה הוה אמינא עד דעבדי בית דין בהדי רובא להכי כתיב והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה והא כי כתיבי הני קראי בעבודת כוכבים הוא דכתיבי ילפיגן מעיני מעיני: הורו ב"ד של אחד וכו': איבעיא להו שבט אחד לרבי יהודה בהוראת ב"ד הגדול מי מייתו שאר שבמים או לא מי אמריגן שבעה שבמים הוא דמייתו שאר שבטים בהדייהו משום דאיכא רובא אבל חד שבט דליכא רובא לא או דלמא לא שנא תא שמע מה הן מביאין פר אחד רבי שמעון אומר שני פרים במאי עסקינן אילימא שחמאו שבעה ר"ש תמניא בעי אלא דחטא שבט אחד במאי אי בהוראת בית דינו רכי שמעון לית ליה אלא לאו בהוראת בית דין הגדול ותנא קמא מני אי נימא רבי מאיר הא רובא בעי אלא לאו רבי יהודה 🌣 (וכגון שחמא שבמ אחד) אמרי הכא במאי עסקינן כגון שחטאו ששה

משמו חמאו ששה והן רובו של קהל או שבעה אף על פי שאינן רובו של קהל מביאין פר תא שמע רבי יהודה אומר שבט שעשה בהוראת בית דינו אותו השבט חייב ושאר כל השבטים פסורין ובהוראת ב"ד הגדול אפילו שאר שבטים חייבים שמע מינה אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא דקתני ועשה אותו השבט על פיהם אותו השבט חייב ושאר כל השבטים פטורין למה לי למיתנא ושאר שבטים פטורים הא תנא אותו השבט חייב וכיון דתנא אותו השבט חייב ממילא ידענא שאר שבטים פטורין אלא הא קמשמע לן דבהוראת בית רינו הוא דשאר שבטים פטורים אבל בהוראת ב"ד הגדול אפילו שאר שבטים חייבין שמע מינה איבעיא להו שבם אחד שעשה בהוראת בית דין הגדול לרבי שמעון מי מייתי או לא תא שמע מה הן מביאין פר אחד רבי שמעון אומר שני פרים בעי אלא דחמא שחמאו שבעה) שני פרים שמנה פרים בעי אלא דחמא שבמ אחד ובמאי אילימא בהוראת בית רינו רבי שמעון לית ליה אלא בהוראת בית דין הגרול ותסברא תנא קמא מני אי רבי מאיר הא רובא בעי אי רבי יהודה שאר שבטים נמי מייתו (אלא) הא מני רבי שמעון בן אלעזר היא וכרתניא תא שמע וחכמים אומרים לעולם אינו חייב אלא על הוראת בית דין הגדול יימאן חכמים אילימא רבי מאיר רובא בעי אלא לאו רבי שמעון היא שמע מינה ורבי יהודה ורבי שמעון? אשבט אחד דאקרי קהל מנא להו אמרי דכתיב יויעמד יהושפט בקהל יהודה וירושלים יי(נכח חצר בית ה') החדשה יימאי חדשה א"ר יוחנן ישחידשו דברים ואמרו מבול יום אל יכנם במחנה לויה מתקיף לה רב אחא בר יעקב ממאי דלמא שאני ירושלים דהוה נמי בנימין אלא אמר רב אחא בר יעקב דכתיב יויאמר אלי הנני מפרך והרביתיך ונתתיך לקהל עמים ונו' מאן אתיליד ליה ההיא שעתא בנימין ש"מ ה"ק רחמנא מתיליד לך השתא קהל אחרינא א"ל רב שבא לרב כהנא רלמא הכי קא"ל רחמנא לכי מתיליד לך בנימין הוא דהוו י"ב שבטים דמתקריית קהל א"ל אלא שנים עשר שבמים איקרו קהל אחד עשר שבמים לא איקרו קהל "תניא ר"ש אומר מה תלמוד לומר יופר שני בן בקר תקח לחמאת אם ללמד שהם שנים והלא כבר נאמר יועשה את האחד חמאת ואת האחר עולה לה' [אלא] יכול [תהא] נאכלת חמאת ללוים ת"ל ופר שני שני לעולה מה עולה לא נאכלת תומפות

שבמים והן רובן של קהל ורבי שמעון בן

אלעזר היא דתניא ייר"ש בן אלעזר אומר

. ה"א עד דעברי בית דין בהדי רובא בו'. מימה השתח אע"פ שמיעוט נשארו מלכור לא חיישינן כ"ש דלא ניחוש לבית דין כיון דרובא נינהו בפלחא אי היי בעינן כולהו ניחא דליבעי בית דין בהדייהו: שבעה שבסים הוא הסייתו כו'. לר' יהידה דקאתר בברייתא לעיל אפילו שני שבטים ה"מ למיבעי אבל בבי שבטים לא אלא אמחני

יש נדה בתורה נקיט איסודא - דקאמר בכרייתא לעיל אפילו שני שבטים ה"מ למיבעי אבל בצי שבטים לא אלא אמתנ דסמיך לנדה ואילו קביעת ובה בתור הבי את: תא שמע יש שבת בתורה אבל הבוציא מרשות היחיד לרשות הרבים שטור ואמאי זהא כתיבא פיי ויצו משה ויעבידו קול במחנה. יגרסינן בשי הזור בשנה את החבצ א שה שהוהידה לישורה ביט שנה האת ההתנה ביצב בשנה בין קר במונה. זו עובר הוה בשנה בשבת מכדר זריקה הולדה הרוצאה היא הוצאה נופא היכא כיונה. או הכובל בשבת מכדר זריקה ולהדה הרוצאה היא הוצאה ביט מבונה בין לא תעשה כל מלאכה. אונרסי בין מערכות הוצאה שהוצאה בין היא הוצאה בין היא הוצאה בין היא הוצאה בין היא הוצאה בין הוצאה

הרריותן הדרות דכל אלו אינן רארים להיות מכלל אלו המורים שנאמר כאן ואם כל עדת ישראל ישנו תאמר להלן ושפטו העדה מה להלן בעינן שיהו כולן "אויין להוראה דכתיב בהו והקל מעליך תשאו אתך דבכתי דינין מירי כדמפיש (בע"א פעהריין) נשפי הריין (שפים במוריין) מירים אלא בישור במורים במו

עין משפט

נר מצוה

פר"ב מהל' שנגום הלכה א סמג עשין רח: מה ב מיי פ"ג מהלי ביאם מקדש הלכה ו (ופ") מהלי כים

אמר מדבר גופיה נשמעינה דגמר מדבר דוקז ממרא, דכתים כי יפלא ממך דבר מה להלן דכר ולא כל הגוף אף בהוראה דבר ולא כל הנוף והכי תניא בתוספת' הורו לבטל במקצת ולקיים מקצת הרי אלו חייבין . שנא: דבר נאמר כאו דבר ונאמר שנא יובר מה דבר האמור להלן להלן דבר מה דבר האמור להלן מקצתו ולא כולו אף האמור כאן מקצתו ולא כולו אתה אומר מקצתו ולא כולו או אינו אלא מקצתו ולא כולו או אינו אלא כולו ת"ל בין דם לדם ולא כל דם בין דין לדין ולא כל דין בין נגע לנגע יגר׳ א) וכהאי גוונא מפרש בסוף פ׳ אלו הן הנחנקין (פ״ז.): אמר רב יהודה אמר שמואל לעולם אין ב״ד חייבין עד שיורו ברכר שאין הצדוקין מודין בו פי' שהוא מדברי מון בו כי פוווא מורין בו חכמים אבל צדוקין מורין בו פטור' מאי טעמא זיל קרי בי רב הוא. כלומר אין אלו ראוין להוראה ושוגגין קרובין למזידין הן אצל הוראה שהיה להן ללמוד ולא למדו. ואותיבנה ממתני אי נמי מברייתא יש נדה כתור' אבל הבא על שומרת יום (פנויה) [פטור] אמאי והא כתיב יהיה לה מלמד שהיא וסופרתן אחד לאחד (ת"ל) [דכתי"] כל מי זוכה כמשכב גדתה יהיה לה יכל הכלי אשר תשב עליו וטמא וכל הכלי אשר תשב עליו (טמא יהיה) ותניא בסיפרא (פ״ח) מנין שהיא משמרת אחד לאחר ת״ל [טמא] יהיה. יכול כשם שהיא ן טמאן יוויה: יכול כשט שהיא משמרת אחד לאחד כך תשמר שני לשני, ודין הוא מה אם הזב שאינו סופר אתד לאחד טופר שבעה לב׳. זבה שהיא סופרת אחד לאחד אינו דין שתשמר שני לשני ת״ל יהיה לה אין לה אלא יום אחד. ודחינן מתניי כגון דהורו דכדרכה אסירא השומר: יים כנגד יום שלא כדרכה שרי׳ ואקשינן דשלא כדוכה נמי בהדיא כתב משכבי אשה ראלמא תרוייהו שוו יפרקינז כגון דאמר' גמר ביאה הוא דאסיר בשומרת יום כנגר יום אבל העראה שריא ודחינן [האי] סכרא דהעראה בהדיא לחים כה את מקורה הערה. והדרינן למימר כגון ראמרי העראה בשומרת יום כדרכי אסירא כשלא כדרכה שריא. אמאי נקטת שומרת יום בנדה נותה ירוליז לומר כדרכה הוא מפור כלל , ללכור כודכור הוא ראסירא דכתים מקורה. ופרקי: ראמר: כי כתים העראה באשה דוה כתיב פיי רכתים ואיש אשר ישכם את אשה דוה וגלה את עריתה את מקורה הערה וגוי אבל בשומרת יום כנגד יום לא ומותר להעדות בה אפי' כדרכה. אי בעית תימא לעולם רשרו גמר ביאה כדרכה בשומרת יום גמו ביאה כדוכה בשומות יום ודקאמרת הא כתיב יהיה לה לא פליגי עליה (מאי הרא) ימיהון אמרי ובה אינה אסירה ימיהון אמרי ובה אינה אסירה אלא ביום דכתיב כל ימי זוב טומאתד אבל בלילות שריא. פי׳ קי״ל דלא מקבעא זבה אלא ש קי דרא מקבנה זבון אלה סמוך לנדתה דכתים על נדתה. השתא כיון דתזת דם יום חי דבעיא לנטורי ט' וקשרו לה הבעיא ענטורי ט וקשור להל טי דהוא פלג יומו בההוא טעמא דאמינא. והיינו דקתני תנא שומרת יום. ואי קשיא לך אי הכי אפין זבה (הם) [איי] הכי נמי (מאי הוא) [מיהו] כיון דתני

אף חמאת לא נאכלת ייכיוצא בו אמר רבי

יוםי יהבאים מהשבי יהגולה הקריבו [עלות]

לאלהי ישראל פרים שנים עשר וגו' הכל עולה

הכל עולה סלקא דעתך אפשר שחמאת

עולה אלא הכל כעולה מה עולה לא נאכלת

אף חטאת לא נאכלת דתניא רבי יהודה אומר

על עבודת כוכבים הביאום ואמר רב יהודה

אמר שמואל על עבודת כוכבים שעשו בימי

צדקיהו בשלמא לרבי יהודה משכחת לה

להני שנים עשר חמאות כגון דחמאו שנים

עשר שבפים דמייתו שנים עשר שעירים

אי נמי דחמאו שבעה שבמים ושארא אינך

בגרירה ולרבי שמעון נמי משכחת לה כגון

דחמאו אחד עשר שבמים דמייתו אחד עשר

שעירים ואידך דב"ד אלא לרכי מאיר דאמר

בית דין מביאין ולא צבור שנים עשר היכי

משכחת ליה כגון דחמאו והדר חמאו והדר

חמאו עד תריסר זימני והא מייתי להו הנהו

דחטאו אמר רב פפא כי גמירי חטאת שמתו

בעליה במיתה הני מילי ביחיד אבל לא

בצבור אלפי שאין מיתה בצבור מנא ליה לרב

פפא הא אילימא מדכתי' בתחת אבותיך יהיו

בניך אי הכי אפילו ביחיד נמי אלא יידוקיא

דרב פפא משעיר דראש חדש דאמר רחמנא

מייתי מתרומת הלשכה והא מייתי להו

מישראל והגך דפיישי היכי מייתו אלא שמע

מינה חטאת שמתו בעליה בצבור קרבה מי

דמי שעיר ר"ח דלמא לא מייתו מצבור אבל

הכא ודאי מייתו אלא מעמא דרב פפא מהכא

רכתיב 3כפר לעמך ישראל אשר פדית ה'

יראויה כפרה זו שתכפר על יוצאי מצרים

מדכתיב אשר פדית מי דמי התם בולהו

איתינון מגו דמכפרה אחיים מכפרה נמי

מיי' פ"ד מהל' פס מוקדשים הל' א יהל' כ: מו ב מיי שם הלי ב ופ״ה מהלי

רבינו חנגאל מאז דאית ליה בני דכתיב כרחם מאן דאית ליה בני דכתיב כדחם אב על בנים ראיכא לאקשויי אי הכי מאי שנא זקן. ואי קשיא לך לרב חסרא דגמר ממשה מכדי כיון דקי"ל דהאי ערת ישראל בב"ד הגדול קא מיירי כדמפרש בסיפרא לישתוק קרא מיניה. הוא גופיה לגמר ממשה ואמאי גמיר מסנהדרין קטנה. דאיהי גופה ממשה גמרא. איכא לפרוקי אי ממשה גמו א. אינא לפו דך אי מהחם הוה אמינא הני מילי דבעי דומין לו בדיני נפשות וכיוצא בהן. אבל (היחידתה) [דהוראה] היא אע"ג דלא דמו קמ"ל ג"ש. אמריי מנא לן דהורייתן בלא המופלא דהיינו ראש הישיבה אינה הוראה, ומהדרינן דאמר רכ ששת וכן תנא דכי ר' ישמעאל מפני מה הורו בדכר שהצדוהיו מפני מהיה בוכי שהניקן מודין כו פטורין. ס"א הורו בדבר שבתורה פטורין. הואיל והיו להן ללמוד ולא למדו: *) אמר מר נאמר כאן עדה ונאמר להלן עדה. אמרינן והתם מנא לן דבעינן דלא ליהוי כהו חד מהני. אמר רב חסדא גמר מב"ד של משה רכתיב והתיצבו שם עמך. עמך בדומין לך. ואמרינן ואימא עמך לשכינה פי׳ שלא יכנסו לפנים ממחיצתך. אלא אמר רב נחמן כר יצחק והקל מעליך ונשאו אתך. פי דהא לאו בסנהדרין גדולה מיירי בפרשת יתרו. אלא בבתי דינין שככל מקום ומקום בכתי דינין שככל מקום ומקום בתי דינין שככל מקום ומקום גני וכסוף פ"א דסנהדרין מפורש דהא] דבעיא דומין לו ילפינן מקטנה: פתנ" הורו ב"ד שוגגין ועשו כל הקהל שוגגין מביאין. פי׳ כ״ר מביאין פר, אבל אם הודו ב"ד מידין כגון שהיו יודעין שהחלב אסור והתירוהו ועשו הקהל שוגגין כל אחד מהקהל הקהל שוגרין כל הווו בניקוד. מכיא כשבה או שעירה. ואף ע"ג דלא הוו שבין מידיעתן קו"ל הוו שבין מידיעתן כרבי יותגן בריש פרקין, שמעיי דכל היכא דלא הויא הוראה ועשו הקהל כל אחד מן העושין מביא כשכה או שעירה. אכל אם הורו בית דין שוגגין ועשו הקהל מזידין דידעי דאיסורא קא עברי ודליתא מצוה לשמור דברי תכמים באיסורא פטוריו מלהביא אתו למידק שוגגין ועשו מזירין היא דפטורין הא שוגגין ועשו שוגנין דומיא דמזידין חייבין היכי דמי שהורו שחלב מותר ונתחלף להם חלב בשומז ואכלוהו נימא תפשוט כעיא דרמי בריש פרקין הופשרט בכלא הזכר בו שיפוץ ן בהך גוונא לעניינה חוכה. ודחינן לעולם אימא לך דכי האי גוונא פטורין ואי אמרת ליתני הא כ"ש מזידין הך בבא דשוגגין ועשו מזידין תנאה איידי דתנא מזידין ועשו שוגגין ולא חשמע מיניה מידי דלאו דוקא היא: פתגי' הורו ב״ד ועשו כל הקהל או רובו על פיהם מביאין. פי׳ ב״ד פר ובעבודת כוכבים מביאין פר ושעיר דברי ר"מ דקסבר ב"ר לחודה מייתי והקהל פטוריו: רבי יהודה אומר אם חטאו כל די"ב שבטים מביאין י״ב פרים דכל שבט אקרי קהל כדמפרש לקמן ובעבורת כוכבים י״ב פרים וי״ב שעירים דקסבר העושין מביאין וב״ד פטורין: (שייך לדף ה) ר׳ שמעון אומר [י"ג פרים ובעבורת כוכבים} י"ג פרים וי"ג שעירים

דקסבר הני והני מייתי פר ושעיר

קול השמחה שמע מינה דרובא הוו אותן דבוכין והוי כחטאת שרוב בעליה קיימין ומשום הכי קרבה: והא מוידין הוו. דורו של לדקיהו ובני קטלא נינהו ולא בני קרבן נינהי והיכי מתכפרים בהנך חטאות: הוראם שעה היחה. דאף על גב דהוו מוידין הוו מחכפרים: חנו רבנן מח אחד מן הלכור. כגון שהורו ב"ד ועשו

לבור על פיהם ולא הספיקו להביא עד שמת אחד מן הלבור חייבין וכו': מח אחד מן ב"ד. והוים ליה מטחת שמת אחד מן השותפין דהויא כמתו מקצת בעליה ולא קרבה. הא דאיקרי להו שיתפין לא משום דחטאת של שותפין דעלמא קרבה דאין שנים מביאין קרבן אלא האי דאיקרי להו שותפין משום דלא מלי קרי להו לבור דהא לאו לבור נינהו הלכך קרי להו שותפין: דאין לכור מתים. דאין דין מיתה בלבור דכי גמירי מטאת שמתו בעליה למיתה אזלא ביחיד ולח בלבור: שמעינן ליה לר"ש דאמר מעאם השומפין אינה מסה דסניא פר ושעיר של יום הכפורים שחבדו והפריש אחרים מחתיהם. ונתכפרו בהן ואח"כ נמצאו האבודים כולן ימותו דברי רבי יהודה ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו והא הכא דפר של יום הכפורים דהיינו פר של אהרן הוי חטאת השותפין דכהנים מתכפרים בו וקאמר רבי שמעון ירעו דלא הוי כחטאת שכפרו בעליה בעלמה דלמיתה חולה משום דחטאת שותפות לאו כחטאת יחיד דמיא אלא כחטאת לבור דמיא והוא הדין כי מת אחד תן השותפין דלא כחטאת שתחו בעליה דמיא אלא חטאת השותפין היא ואינה מתה והכא הוא דהאמר ירעו משום דהא כפרו בעליה אכל היכא דמת אחד מן השותפין אימא לך דסבירא ליה לרבי שמעון דקרבה דחטחת השותפין אינה מתה הלכך לא מיתוקמא כרבי שמעון: רבי יהודה אומר כולן ימוחו. דהכי ס"ל דאפי׳ מטאת לבור מתה: אמר לים רב יוסף כהנים קא אמרת שאני כהנים דאיקרו קהל דכחיב על הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. דאתקוש לקהל וכיון דאיקרו קהל משום הכי קאמר רבי שמעון דפר חטאת דידהו כחטאת שעיר דקהל דמי דאינה מתה אבל בחטאת השיתפין לעולם אימא לך דס"ל לרבי שמעון דכי מת אחד מן השותפין דלח קרבה וכי מת חחד מן בית דין פטור וחכתי נוקמה כר"ם: הכל עולה סלקה דעתך. והכתיב שעירי עזים לחטחת ש: הף העהת. דהקריצו לא נאכלת לפי שהיו שעירין של לבור הנשרפין לפי שהכניסו דתן לפני ולפנים כדכתיב" וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש כדתנן (זכחים דף מו.) פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין דהיינו

יהודה על עבודת כוכבים הביאום: ואידד דב"ד. ואחד שהביאו ב"ד הרי י"ב: בין לר' יהודה בין לר' שמעון בין לרבי מאיר היכי קרבי הנהו חטאות והא מייתי הנהו דחטאו בימי לדקיהו דהוו חטחת שמתו בעליהן: לפי שחין מיתה בלבור. דאע"ג דמתו לבור לא אולא למיתה חטאת דידהו: אילימא מדכתיב סחם אבוסיך יהיו בניך. דמשמע דבנים במקום אבות קיימי וכאבות חיים דמו והכח איכח בנים דדורו של לדחיהו: אי ככי אפי' ביחיד נמי. לימא חטאת שמתו בעליה דלא למיתה אולא דלהוי הבן במקום חב: משעיר דר"ח. דהוי חטאת דאמר רחמנא דניתו מתרומת הלשכה דכל קרבנות לבור מתרומת הלשכה הם בחין והת דלמת מייתו להו מישראל לאחר שנתרמה תרומת הלשכה: ו**הנך**. ישראל דפיישו: **היכי** מייתו. שעיר דר"ח דחתה מתרומת הלשכה והם הוי מטחת שמתו בעליה חלח ש"מ וכו": מי דמי שעיר דר"ה דלמא. מיתו מלכור דלמא לא מיתו דספק הוי ואהכי קרבה אלא הכא דורו של לדקיהו ודאי מתו: ראויה כפרה זו. בעגלה ערופה שתכפר על יולאי מלרים וכיון שתכפר על יולאי מלרים ויולאי מלרים מתים נינהו אלמא אין מיתה בלבור וה"ה לדורו של לדחיהו דחע"ג דמתו מתכפרין בהנהו חטאות: הפס. גבי עגלה ערופה כולהו איתנהו בחיים דעיקר כי אתיא עגלה ערופה אהני (דהיכי) דאיתנהו קא אתיא ומגו דמכפרה אחיים מכפרה נמי אמחים דהיינו יולאי מלרים אבל הכא מי הוו חיים הני דורו של לדקיהו: ודלמא מעופי הוו. דהאי דכתיב ורבים מהכהנים והלוים דלמא מעוטי דלבור דבית שני הוו והוה ליה חטאת שמתו רוב בעליה ולא קרבה והכא כתיב דקרבה: הא לא מלית אמרת דמעוטי הוו אלא ודאי רבים הוו דכתי׳ ואין העם מכירים קול מרועת השמחה לקול בכי העם ואותן דבוכים מדור של בים הראשון היו ומדאין מכירין

שעירי עבודת כוכבים דלבור דחמר רב

 ל) ממורה טו: (כל הענין ע"ש שינושם), כ) (ל"ל בני הגולה),
 ג) (ל"ל דיוקא), ד) (כרימות כו.), ב) (כ"ל ואין העם מכירים קולן, ו) (מיספתה), ו) יומה נ. סה. שנועות יא. כ) ול"ל אותריםן. כו) ולפירי מטאם רש"ש, עורא חן, י) ורקרא

תורה אור השלם

 הבאים מהשבי כני הגולה הקריבו עלות לאלה פרים שנים עשר על כל ישראל אילים תשעים וששה כבשים שבעים ושבעה צפירי הטאת שנים עשר הכל עולה ליי:

שנים צָשָׁוּ וְיִבּל כּוּלְוּלְיְיְ... עזרא ח לה 2. תַחָת אָבַתְּיךְּ וְהִיוֹ בְּנֵיךְּ תשיתַמוֹ לשָרים בָּלֶל הָאִרץ: תהלים מה יו

פרית יי ואל תתן דם נקי בקרב עמקי ישראל ונכפר להם הדם:

ורבים מהכהנים והלוים וְרָאשִי הָאָבּוֹת הַוְקְנִים אשר רְאוֹ את הבית הָרְאשׁוֹן בּיִּסִדוֹ זה הָבִית בַּעִינִיהֵס בכִים בַקוֹל גְּדוֹל ורבים בתרועה בשמחה להרים עזרא גיב יאַין הָעָם מָכיִרים קול

תרועת השמחה לקול בכי העם כי הָעָם מריעים תרועה גדולה וַהְּכֶּוֹל נִשִּׁמִע עָד לִמִּרְחוּק:

עזרא ג יג 6. וְכפּר אַת מְקְדֵּשׁ הָקְדְשׁ וְאַתְ אַהַל מועד וְאַת הַמוּבַתְּ יכָפּר וִעַל הַכֹּהָנִים ועל כָל עָם הַקְהָל

מוסף רש"י

כיוצא כו אמר ר' יומי. ל6 ליתפרש היכל מתוורה שו .. עבודת כוכבים הכיאום. כנגד מנים עשר שבטים שעבדו ע"ו בימי לדקיהו ולבור בע"ז מכיחין שעיר ע"ז יעשו כל העדה פר לעולה יגו" ישעיר עדם אחד לחטאת יגו' ואותן שעירין נשרפין הן מחיך למחנה כפר העלם דבר והן שעירין הנשרפין, כדאמרינן כאיזהו מהומן ובמנחות בהקימן רבה (מ.) נפקא לן מהאי קרא דכתבי גבי פר העלם דבר ועשה לפר וני כחשר עשה וגו' והכי תנים ועשה כחשר עשה מה מ"ל לבפול בהדות כו' וסיפה דברייתה החטחת לרבות שעירי ע"ו לידון כפר העלם דכר (תחורה שם). שעיר של יום הכפורים. שהן מטאות הפנימיות ישבועות יא: תחתיהם. ותמלמו הלחשונים החתיהם. ונמלמו הלחשונים ייומא סה ה ישותו בודן, דלל דמי לשעירי הרגלים דמנן בהו במתניתין לא קרבו ברגל זה יקרבו ברגל אחר, אבל אלו אינן ראויין עד ום הנפורים לשנה הרחה וכרכ יום הכפורים לשנה הכחה וכנו עברה לה שנה והיו להו מחרומה ישנה יהלכך ימוטו כדין מטאח שכפרו נעליה, שהלכה למשה מסיני ספפר פענים, שאנים למנים מפיני חמש העלות תחות חו לחת מהם ישבועות יא א. שאין חשאת צבור שתה. לל נלמכה הלכה רחמש חטאות מחות אלא ביחיד

תוספות הרא"ש

לו והא אין כפרה למתים. כלומר היאך הקריבו הבאים מהשבי בני הגולה על דור של צדקיהו שחטאו הלא אין כפרה למתים פירוש מחיים דאין מביאין עליהם אחרי מותם: מי רמי שעיר ר״ת דלמא לא מתו.

דמי ששיר דייח זכמה לא מונה. אוף עינ דידעי מתו קצת מישראל מים אלי מעות שעלו מרקופה דלמא מאותן מעות הן שנתנו אותם שהם עדיין. חיים כדתנן בפרק ג' דניטין השולח חטאתו מקריבין אותו בחזקת שהוא קיים אלמא מספק חולין ומקריבין: ראויה כפרה להו ניחא אלא לר"ש דאויל אף בתר יריעה ממאי רבשעה יריעה רובה דקהל הוי. ומייתי קרא דעולי גולה רוכן היו מאותן שראו כית ראשון: ○ סבאר דלמא ר"ש היא. דכרימ לא מתוקמא שפיר דמאי קמיל אי מת א' מן צבור שב"ד חייבין. אבל אי מוקמת לה כר"ש א"ש דאשמועינן אע"פ שמתו מקצתן המביאין קרבן חייבין השאר להביא: "ספע" לר"ש דאמר חטאת שותפין לאו למיתה. הלכך לר"ש חייבין: ר"א ור"ש אומרים ירעו עד שיסתאבו. ופר יוה"כ חטאת השותפין הוא וקאמר ר"ש שהופיק את לכותה הוכיק והשהופיק את שהופיק לכיכול שמטחבה. המי הושהופיק הומה המחום ההאימה שהופיק ההיקים האחרת שאני דאנה מהה וביוה"ם שמתכפר באחר יועה. וב"ד שמת אי מהן יקריכר הנשארים. ה"ג רש"י א"ל רב יוסף כהנים ומשום האיקרו קהל קאמר ר"ש החטאת דידהו בחטאת הקהל דמי ואינה מתה אבל חטאת השותפין ס"ל דמתה ומתוקמא שפיר כר"ש. וגירסא זו

ה"צ נמ"כ וכן היה ר"י אושר ע" עבודת כובבים הביאום ולחל לפרושי דנרי כ' יוסיו. אילים ובבשים. לריך עיון מלי טעמל נשרפו שהרי לינן כלון על עכודת כוכנים: הוראת שעה היתה. הול הדין דעל כולהו מלי למרוצי הכי: ור' שבעון

קאמר ר"ש רחטאת דידהו בחטאת הקהל דמי ואינה מתה אבל חטאת השותפין ס"ל דמת ומתחקמא שפיר כר"ש. וגירסא וו
הקריבו הקהל חטאו בי שבטים מביאין כ' פרים ג' מביאין ג' ושאר כל השבטים שלא חטאו מביאין על ידיהן פר פר אע"פ שלא
אינה נכונה האדרבה מדהרציא הקרבל וחייב על קהל וקואל. פיר ישבט אקרי קהל: מאי שעמא ריי ידי והידה די קהל קהל קהל קהל קהל קהל הקרל לחייב על קהל וקואל. פיר ישבט שעשה בהודית ב"ד חייב: "
שמעון אומר ז' שבטים שחטאו מביאין ז' פרים וביד מביאין על ידיהן פר שנאמר למטה שעשה בהודית ב"ד חייב: "
שמעון אומר ז' שבטים שחטאו מביאין ז' פרים וביד מביאין על ידיהן פר שנאמר למטה לה קהל מעריה קהל באל מעלה ב"ד עם הקהל בשנגה אף למטה ב"ד עם הקהל (בשנגה) פיי בקרבן, ולקמן מפרש דלר"ש אפיי

""" מש שמעון אומר ז' שבטים שחטאו מביאין של ידיהן פר שנאמר למטה פריק בקרבן, ולקמן מפרש דלר"ש אפיי
""" מביא נ"ש" אל משמע ליה דובה תורה כלשון בני אדם דאמרי אינשי מעני הקהל מה למעלה קהל בספה ברי ב"ד מביאין של ידיהן פר הוק פורין שנא למטה הקהל והקריבו הקהל ומאר למעלה קהל מעלה הקהל מעלה קהל קמא לא משמע ליה דובה תורה כלשון בני אדם דאמרי אינשי הקול ומאר למעלה קהל מעלה קהל מעלה קהל למעלה ב"ד ול אבור ביד במיאן של ידיהן פר וחייב על ליה דוב מעליה דבה תורה כלשון בני אם דם האר ליקמן מפרה ליה לעלה הליה ליה למעלה קהל במעלה הקהל והאר על מטה ב"ד ולא צבור בקרבן. ד"ס קהל הקהל אד דיש הלכן התי קרא יועש ליה דוב האר אל מערה ב"ל מעלה קהל מעלה קהל מעלה קהל מעלה קהל מעלה הקהל בחשבין מורן שנא ליהדוק פר. מאון ועלצור ב"ד שמצון והוכרים בחשב של וורן וורדון מרוב ב"ד מביאין על ידיהן פר. אוא לור ב"ד שמצון אומר פשמת. ב"ב משמע לידיה ב"ד מעל אור ב"ד מביאן על ידיהן פר. אין ועמראם דומב הוא מעלה שון לידיהן פר. אין ועמצאן דור ב"ד מביאן על ידיהן פר. אין ועמראם לובה הא מעד מבים ומינות ב"ד מעושה ב"ד. מעני מריב ב"ד אלא אם עשו קהל (או) (און איסר משל היה מעל ליה מע ל היה מעל ליה אל מערה בל לכל הל חד כראית ליה מעלה לה אמר ב"ד היי שר אור לשור ב"ד מביים לל דור ב"ד מביש של וון וון אימר מוב הל לכל חד כראית ליה מנא לה אם שעיני הרים ב"ד מיר מוב ה"ד מביר הייב ב"ד אלא מתייב ב"ד אלא אם עשו קהל (או) און איכר חוב ב"ד מרא להיה מוב"ל הייב ב"ד אור ב"ד הייב ה"ד מוב ה"ד מה אור ב"ד ה"ד מביר ה"ד מוב"ל הייב מוב"ל ה"ד מבי

אמתים אלא הכא מי הוו חיים אין הכי נמי דכתיב יורבים מהכהנים והלוים וראשי האבות וגו' ודלמא מועמין הוו ולא רבים הוו הכתיב סיולא הכירו בקול) תרועת השמחה לקול בכי העם [וגו'] והקול נשמע ער למרחוק והא מזירין הוו הוראת שעה היתה הכי נמי מםתברא דאי לא תימא הכי יאילים תשעים וששה כבשים שבעים ושבעה כנגד מי אלא הוראת שעה היתה הכא נמי הוראת שעה היתה יות"ר מת אחר מן הצבור חייבין אחד מבית דין פמורין מאן תגא אמר רב חסדא אמר רבי זירא אמר רב ירמיה אמר רב רבי מאיר היא דאמר ב"ד מביאים ולא צבור הלכך מת אחד מן הצבור חייבין רהא קאים כוליה בית דין מת אחד מבית דין פמורין רהויא לה חמאת שמת אחד מן השותפין ומשום הכי פמורין מתקיף לה רב יוסף ונוקמה כרבי שמעון דאמר בית דין עם הצבור מת אחד מן הצבור חייבין דאין צבור מתים מת אחד מבית דין פטורין כדאמרינן דחטאת שותפין היא א"ל אביי שמעינן ליה לר"ש ראמר חמאת שותפין אינה מתה ידתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהם ימותו כולן דברי רבי יהודה ר"א ור"ש יואמר בירעו לפי שאין חמאת צבור מתה א"ל רב יוסף כהנים קא אמרת שאני כהנים ראיקרו קהל דכתיב יעל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר

תוספות ירעו. אף על גב דלא דמי דהכא ממו בעליהם מכל מקום לא מזו למקרכה ומה לי פסול זה ומה לי פסול אחר יאפילו הכי שמעינן ליה דירעו: הדרן עלך הורו בית דין

י קשב הוא יו כל הי פי השכיז כל שבט ושבט רכל הזר חוד אקרי קהל ופר ב"ד: הורו ב"ד ועשו זי שבטים על פיהם. פי פריש רישא כל הקהל השתא מפרש רובי בשעשו זי שבטים שהי רוב במספר מביאין על ידיהן כ"ד פר. ובעבודת כוכבים פר ושעיר דברי ר"מ ר' יהודה אומר ז' שבטים שחטאו מביאין ז' פרים ושאר שבטים שלא חטאו מביאין על דייהן פר פר. פי' כל שבט ושבט מביא שאע"פ שלא חטאו מביאין על דיי החוטאין, ולפנונו ממררש כי אפי אם חטא שבט אחד בהוריית כ"ד הגדול כל אחד ואחד מהי"א שבטים מביא פר אע"פ שלא חטאו והכא אגב דתני ר' מאיר ז' תנא נמי איהו: ר' שמעון אומר ז' פרים ובעבודת כוכבים ח' פרים וח' שעירים (פר) ושעיר לכל שבט ושכט ופר ושעיר לכ"ד: היא כמי המני בפק הרו המני אשר האי היא היא היא היא היא הוט ביוה. הוכ מהיה היו ביות היא היא היא היא היא היא היא האו גמי בשגנת מפעדה הכחיב אשר הוט בה. פיי בד רבר ידוע ופרקינן ההוא פרט למתעסק, דאר רי אליעור עיקרה בכריתות [פרק] ספק אכל חלב והחם גרסינן אמר רב נחמן מתעסק בחלבין ובערית חייב שכן נהנה מתעסק בשבח פטור מלאכת מחשבת יסרה תורה. וכבר פרשתי בפרק ד' מיתות. והא דר׳ אליעזר נמי כבר פרשתי בסוף פרק ידיעות הטומאה בשבועות: ירושלמי בסוף אסרו הזה הכבו פו של בעל בי מהווה הוא היא לאילה (כבו כי של ביטון פוץ די היוטוסאה בסודה היצבים) פקר הורק בשבת תני אין מתעסקין לא בחלבין ולא בערות והמתעסק בשבת פטור בחלבין ובעריות חייב. היך עבידה אמר הריני קוצר תצי גרוגרת וקצר כנרוגרת פטור. הריני אוכל חצי זית ואכל כנית חייב. הריני מתחמם בה והערה בה חייב: אשר חטאו עליה והקריבו הקהל חטאו ב' שבטים מביאין ב' פרים ג' מביאין ג' ושאר כל השבטים שלא חטאו מביאין על ידיהן פר פר אע"ם שלא

אלא

ב) ממירה טו., ד) נסוכה כ: יכמות מו.

מא: זבמים לם מימום ינו פב ממוככ

מון יתן נדה לון, ה) פ״ל שעשה כ״ע,

ו) הוראתי יענ"ץ, ו) נ"ש, ה) מ"כ פ" מהרם. פו ב"ש מ"ו. יו ולם מיתוחמם

כל"ל ב"ש, כ) וכמדבר יבן, ל) ומנחומא

פנחם ון, מ) ובמדבר בן, כ) וייהרח כון.

ס) וויקרא דן, ע) ב"ם מ"ז.

תורה אור השלם

ו. ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך

הארץ הזאת לורער אחות הארץ אחות בראשית מח ד

עוקם: 2. ועתה שני בניף הנולדים לף בארץ מצרים עד באי אליף מצרימה לי הם אַפּרִים ומנַשָּה

3. אָם הכהן הָמְשִיה יחטָא לאשָׁמִת הָעָם והקָריכ על חַטְאתו

אשר חטא פר כן בקר תמים ליי

מוסף רש"י

למד שתום. שניפרה געליה

סמום, מי המשורש. ולד יתמירה

ישמתו בעלים, שמפורש לנו לחינן בלבור (תפורה מז). וכי דנין אפשר משאי אפשר. כה ללה הימנסו להגן

שלשה כלביר לחיתה, משום דלא משכחת להו כלבור, לא לענין מיחה

ילה לענין ההרבה. דהה לה מחרמי בלביר לעולה שוו חו

תוספות הרא"ש

וא"ל אכיי) א"כ כשחטאו

בהוראת ב"ד עם הצבור יכיאו פר לעצמן, וכ"ת ה"נ נפישי להו פרים דשבט לוי יביאו ב"

להו פרים דשבט לדי יביאו כ פרים: #י אמר רב אחא שבט לזי אינו קרוי קהל רכל אותן שלא

נטלו חלק באריו אינם קרוים קהל

לד״א. וה״פ רקרא ומולדתך אשו

הולדת אחריהם. פיי כשיבואו ליד

מלוכת הארץ רוים אשר הולדם אז

קראו שבטים ליטיל נחלה לבדם קיאו שבטם ליטיל מותה לבדם כאפרים ומנשה שאותם לבדם עשיתי שבטים לנחלה. אלמא משמע לענין נחלה דוקא הוקשו

לראובן ושמעין ולא לד"א. והכי מסקי' ראפרים ומגשה לא אקרו

שכטים לענין פר אלא שכט יוסף

מייתי פר אחר ישכט לוי אכי

קות ומיוני פון אבי כוינים נווי רעם אקרי קהל מיהו (קהל) לא

ע״ש אחיהם (יקראו) אפו ימנשה [יקראו] בנחלתם. כי

ושעיברה שנחה, דלה ידעינן איתנהו בלבור אי לאי, להכי

בראשית מח ה

בראובן ושמעון יהיו לי:

ונתתיר לקהל עמים ונתתי

מח א מיי פיינ מהלי שגנות הלי

ממ כנד חוו מוד חבלי מחולי מוקדשים ה"א: מוקדשים ה"א: את מי" פט"ו מהלי שגגות הלכה

ח סמג עשיו כיו: :סמג שם

נ ד מיי שם וכלי 6: ד ח מיי שם פלי כ:

רבינו חננאל

אמר קרא כי לכל העם בשגגה עד שתיעשה שגגה ע"י אחרים כלומר (מאדם) (מהעם) היתה המעשה. ועיקר זה אותה הברייתא השנויה לאחור (לעיל דף ג ע"א) יכול הורו ב"ר ועשו הו כ"ד עצמז יהו חייכיו .בש. זון בחד עצמן יהו חייבין כר: וצריכי תרווייהו. פי' כין לאביי בין לרבא דאי אשמטייי כר: וצריכי חרווייהו. פיי כין נעשתה לשגה הוה אמיעה נעשתה לשגה הוה אמיעה אפיי מיעוטא קמ"ל לכל העם ואי אשמעינן לכל העם הוה אמינא אפיי רובה לא מחייבי אמינא אפיר חבה לא מהיב עד דעבדי ב״ר בהדייהו קמ״ל והיה אם מעיני תעדה נעשתה כר. דמשמע אחרים עשו: אקשינו היכי ילפינו מהני קראי לכל מצות והא בעבודת כוכבים ופרקינן אתיא מעיני מעיני פי בחיב הכא מעיני הקהל וכתי׳ התם מעיני העדה. איבעיא להו שבט אחד לר׳ יהודה שחטא בהוריית ב״ד הגדול מי מייתו שאר שבטים כל שכט פר אי לא כי שמענא ליה לר׳ יהודה בז׳ שבטים ראיכא למימר על כן חייב השאר הואיל וז׳ הן רוב הכל וקיי"ל דרובא ככולה וכאילו הן גמי עשו. אבל שבט אחד לא מייתו הנך דלא עבוד על יריה או דלמא לא שנא. ואתאן למפשט דשבט א' לר' יהודה לא מייתו עליה מהא דתניא סתמא מה הן מביאין פר. שמעון אומר שני פרים. במאי אילימא בשחטאו שכטים ר"ש ח' פרים כעי במתני' אלא שבט א' (ומאי היא) [ובמאי אי] בהוריית בית דינו ר"ש לית ליה אלא לאו בהוריית ב״ד הגדול. מאו תנא קמא אי ר"מ רוב כל ישראל בעי אלא לאו ר' יהורה פיי וכתני פר א*י שיימ.* וכחינו לא הכא במאי עסקינו כגון שחטאר ו' שבטים והן רובו של קהל או ז' אע"פ שהן מיעוטו ומאן אור אל פ שהן מינוסו ומאן תנא קמא ר' שמעון בן אלעזר. ואי קשיא לך היכי מוקמינן לה בו' שבטים והא ב' פרים תני ר"ש כאן ושמעיגן לר"ש במתניי דבעי פר פר לכל שבט. הני מילי כז' (דנינהו) [דאינהו] רובה דגברי ועד השתא לא פשיטא לן שבט אי לרי שמעון אי ומייתי אין לא ובעיא לקמן: ת"ש דאית ליה בשבט א' דתניא ר' יהודה אומר שבט שעשה בהוריית בית דינו אותו השבט חייב ושאר כל השבטים פטורין הייב ושאר כל השבטים פטורין בהוריית כ"ד הגדול מביאין כל השבטים על ידו: אמר רב אשי מתני' גמי דיקא דתגן בסוף (פרקי) ופרקין) הורו ב"ד של א' מן השבטים ועשה אותו שבט על פיהם הוא חייב ושאר שבטים פטורין דברי ד' יהודה שאר שבטים פטורין למה לי כיון דתנא אותו שבט חייב ביון יותר אוהוד שנט חייב. שפטיא רשאר שבטרים לאו (אלא) לאשמעינן דבהוראה בית דינו שאר שבטים פטורין. אבל בהודיית כ"ד הגדול אפיי שאר שבטים חייבין ש"מ: איבעיא להו שבט א' לר"ש בהודיית כ"ד הגדול מי מייתי הוא ומייתי כ"ד עליה אי לא מייתי תר מינייהו. כי שמענא ליה לר"ש די משום דהוו רובא אבל אי לא מייתי או דלמא לא שנא, ת"ש מה הן מביאין פר אחד ר"ש אומר כ' פרים

למהל עמים ונחתי את הארץ הואת לורעך אחריך אחוות עולם כל שיש לו אמוום איקרי קפל. וכהנים ולוים אין להם אחוה: כראובן ושמעון יהיו לי. דבתרי שבטים חשיב להו כראובן ושמעון: וכה כמיב על שם החיהם יקראו בנתלתם. דלנחלה הוקשו אפרים ומנשה לשאר שבטים שיהיו נוטלים בנחלה כשאר שני שבטים ולא לדברים אחרים הוקשו אבל אין מציאין ב' פרים ואכתי חשרי להו מי"ב שבטים אלא שמעינן מינה דלוי איקרי קהל וכהנים לא איקרי קהל ושומפין נינהו ולא מתוקמה כר"ם דקרה הכי משמע ומולדתך: כנחלתם כך חנייתם. שיעקב אבינו חלק להם את הארץ וליום היאך יחנו לדגליהם וכן מלינו במדרש תנחומא ^{לו} דיעקב אבינן תקן להם דגלים וחלק להם הארך לי וכן מצינו איש על דגלו באומות "י באות אשר צוה להם אביהם שלאותן רוחות שנחלקו לשאת מטתו לאותן רוחות חנו לדגליהם והיינו דאמריי כנחלתן כך חנייתן: מאי הוי עלה. אי הוה דוקה הא דאביי דאמר דשמעינן ליה לר"ש דאמר דחטאת השותפין אינה מתה או לאו דוקא: מ"ש דסניא ר"ש אומר וכו': שאין לבור מפרישין נקבה. שאין אתה מוצא קרבן לבור שהיתה באה נקבה: שאין ממורה בלבור. דכתיב ⁰ לא יחליפנו ולא ימיר דלשון יחיד הוא ולא לבור ושותפין והכי מפרש בפ"ק דמס' חמורה (דף יג.): שנסכפרו בעליה ושעברה שנחה לא שמענו. אם מתים בלבור אי לא: וכי דנין אפשר משפי אפשר. הא ולד חטאת ותמורת חטאת ושמתו בעליה אי אפשר בלבור וקא אמר מה מציני: הא לא קשיא דלא הוי דנין אפשר משאי אפשר משום דר"ם בחד מחום גמיר להו דכי נלטוו ישראל על ד' חטאות בחד מהום גמיר להו הלכה למשה מסיני שיהיו נהוגות יחד במקום אחד או ביחיד או בלבור וקא דייק ר"ש אי ס"ד בלבור הנך כולהו מי איתנהו יחד בלבור אלא ש"מ דביחיד אמורה ולא בלבור דכי היכי שמתו בעליה ולד חטאת ותמורת חטאת ליתנהו בלבור ה"נ שכיפרו בעליה ושעברה שנתה ליתנהו בלבור דעל כרחיו ילמוד סתום תן המפורש והכי אמרינן במס׳

אלא מעתה. דכהנים איקרו קהל לייתו פר בהוראה: וכ"ת הכי נמי פפי להו שבטים. לר"ש הויין י"ג שבטים וחנן [ה.] רבי שתעון אותר י"ג פרים פר לכל שבט ושבט ופר לב"ד דלא הוו אלא י"ב שבטים: אלא אמר רב אחם כר יעקב שכעו של לוי לה היקרי קהל. והוה הדין לכהנים דלה איקרו קהל דכהנים הויין בכלל שבט

(ואכתי נוקמה) כר׳ שמעון: ונסחיך

אלא מעתה נייתו פר בהוראה וכי תימא הכי נמי טפי להו שבטים אלא אמר רב אחא ברבי יעקב שבמו של לוי לא איקרו קהל דכתיב הגני מפרך והרביתך ונתתיך לקהל עמים וגו' כל שיש לו אחוזה איקרי קהל וכל שאין לו אחוזה לא איקרי קהל א"כ חסרי להו י"ב שבמים אמר אביי 2 אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי אמר רבא והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם לנחלה הוקשו אולא לדבר אחר ולא והא חלוקין בדגלים כנחלתן כך חנייתן כדי לחלק כבור לדגלים והא חלוקים בנשיאים ההוא לחלוק כבוד לנשיאים דתניא שלמה עשה ז' ימי חנוכה ומה ראה משה לעשות שנים עשר ימי חנוכה כדי לחלוק כבוד לנשיאים מאי הוי עלה ת"ש ⁶ דתניא ר"ש אומר יחמש חמאות מתות ולד המאת ותמורת המאת יוחמאת שמתו בעליה וחמאת בעליה וחמאת שנתכפרו שעברה שנתה יואי אתה יכול לומר ולד שאין צבור מפרישין נקבה חמאת בצבור ואי אתה יכול לומר תמורת חמאת בצבור שאין תמורה בצבור ואי אתה יכול לומר חטאת שמתו בעליה בצבור שאין צבור מתים שנתכפרו בעליה ושעברה שנתה לא שמענו יכול ימותו אמרת ילמוד סתום מז המפורש יימה מצינו בולד חמאת ותמורת חמאת ושמתו בעליה ביחיד דברים אמורים ולא בצבור אף ישנתכפרו בעליה ושעברה שנתה ביחיד דברים אמורים ולא בצבור ייוכי

רנין אפשר משאי אפש' ר"ש בחד מקום גמיר: הדרן עלך הורו בית דין:

הכהן משיח לעצמו שונג ועשה שונג הורה ועשה ישונג מזיד פר מביא כהו ישהוראת פמור ועשה נמ' לעצמו כהוראת ב"ד לצבור: ועשה שוגג מביא פר פשימא אמר אביי חהכא במאי עסקינן כגון שהורה ושכח מאיזה מעם הורה וכשעה ישמעה אמר הריני עושה על דעת ייהוראתו דמהו דתימא כיון דאילו מתידע ליה "[שמא] הדר ביה כמזיד דמי ולא

לחייב קמ"ל: מזיד ועשה שוגג כו": מנא ה"מ ⊕דתנו רבנן ילאשמת העם הרי משיה כצבור ש(שיכול) והלא דין הוא

יצישה שוגג. מימה היכא הוי שוגג כלא הוראה אי אכיל בשמיקה ולא מיקרי הוראה הא מאחר שאינו מורה לאחרים כי אם לעצמו מה לי בשתיקה מה לי בדיבור: (אין) ובחוראתון בית רץ ביו. כמה עניינים שונה הכא מה שכפר שנה כפרק קמא אלא משום דאתי לפרושי רישא אמאי שוה להוראת זבור לענין שוגג ועשה כרי

כי שמענת איה לדישור שמום הזה דוד וצה אני, אל אני מישה זה דוכאה את אנה, ודש שהון, מביאין פו אות דיש אונם ביפום במאי נסקנון אולומא התטאו די הייש חיד בעי גלא כשבט אי ובמאי אי בהוויית בית דינו רייש ליוה אל אב הוראת ביה הנות היה במאי נסקנון אינות בישה בים ביתי אי הבי יהודה שאי שבטים ויש" בשבט אי נמי מייתי ורחינן ותסברא דבשבט אחד מיירי מאן הנא קמא אי שבטים והן רובא בגברי או זי אעייג דהן מיעוט ומאן הנא קמא רשב״א פי ומרסני לריש בתיר ש״מ דכי מחייב כל שבט שבט בבר אינון דובה דובה יורבה במגין שבטים רפר אחד מביאין וב״ד כר אבל דח שבטא לא: הייש התון בטוף (פרק) (פרקי) וחכ"א אינו חייב אלא על הוראת כ"ר הגדול מאי תכמים ארוב ביע אלא ריש ש״מ המחייב ריש כל שבט אחד להביא פר ופר ביד ש״מ. פיי וההיא מתניתא אוקימוא וסברא ארוב ברוב בישה מתניתא אוקימוא וסברא

דר"ש (ררבין) (דרין) חד רובא דרין שבט אי שור דפר אחד מביאין וב"ד פר. אבל היכא דאיכא חדי רובי כל שבט אי שור דפר אחד מביאין וב"ד פר. אבל היכא דאיכא חדי רובי כל שבט אביא פר וב"ד מביאין פר אי על כולן: אקשינן ודי יהודה ור"ש שבט אחד ראיקרי קהל מנא להו איד יוחנן K האמר קרא ברברי הימים ויעמוד יהושפט בקהל יהודה וירושלם וגר' הנה קרא יהודר קהל: מתקיף לה רב אחא כ" יעקב אם משם לא מיקרי קהל

יית היה היה הסכב בקור שבט יהודה ובנימין הוו. פיי הנותיים לדחבעם. אלא אמר דכ אתא מר יעקב מהתם P אני אל שדי פדה ורבה נוי וקהל גיים יהיה ממך מאן אחיליד ליה החיא שעתא בנימין שיים הכי קאמר ליה רחמנא השתא מתייליד לך קהל. א"ל רב בר שבא לרב כהנא אימא הבי קאמר ליה כשיהיה שבט בנימין או יקראו כל השבטים קהל א"ל רב כהנא י"ב אקרו קהל

ותו לא אלא על כרחך ילמוד סתום מן המפורש. וקא דייקא מהא מתניתא דכי היכי דאמר ר"ש ה' מטאות מתות ביחיד ולא בלבור דמההיא דוהיא דייה ר"ש דיחיד ולא בשותפין דהיינו ב"ד משום דאי אתה יכול לומר ולד מטאת בשותפין שאין השותפין מביאין נקבה דפר ושעיר הוא דמביאין ואי אתה יכול לימר ממורת חטאת בשותפות שאין תמורה בשותפין דעלמא וכ"ש בב"ד דה"ג תנן במס' תמורה (דף יג.) אין השוחפין עושין תמורה וילמוד סתום מן המפורש מה מצינו בולד חטאת ותמורת חטאת ביחיד דברים אמורים ולא בשותפין אף חטאת שמתו בעליה ושכפרו (על) בעליה ושעברה שנתה ביחיד ולח בשותפין דחטאת שמת אחד מן השותפין קרבה הלכך הא דקתני מת אחד מב"ד פטור

סמורה בפ' יש בקרבנות יחיד (ד' טו:) אמר ר"ש בן לקיש ארבע נתנו להם

דמתות והחמישי׳ ירעה ויחד ניתנו שיהיו נוהגות במקו׳ ח׳ ומספק העמידום

על חמש שיהיו חמשתן מחות ואי ס"ד דארבע ניתנו להם בלבור הנך כולהו

ד' מתות מי איתנהו בלבור הא לא משכחת לה דאפשר בלבור אלא שנים

לא מתוקמא אליבא דר"ש: הדרן עלך הורו בית דין

הורה כסן משים. הורה שוגג ועשה מויד או שהורה מויד ועשה שוגג פטור מקרכן שהוראת כהן משיח לעלמו כהוראת ב"ד ללבור מה הוראת ב"ד לזכור אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגנת מעשה אף הוראת כהן משיח לעלמו אינו חייב אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה כדמפרש בגמרא לאשמת העם הרי משיח כלבור וכי הורו בית דין מזידין ועשו קהל שוגגין לא הוי הוראה והוי שגגת מעשה לחודיה והוו יחידין ומייתו כל חד יחד כשבה או שעירה אבל כהן משיח כי הורה מזיד ועשה שוגג לא דיניה כיחיד ופטור לגמרי דהכי אמרינן בפרק בתרא (דף יא.) מעם הארן כו פרט למשיח

מיהי כהנים (נינהי) (נהי) דלא מקרי קהל מ"מ הכתוב קראם עם דאינו מביא קרבן בשגגת מעשה: בפ״ע ישקולים עם הקהל וכצבור בפי ליישור מתה אבל מטאת דמו ואין חטאתם מתה אבל מטאת שותפים ס"ל לר"ש דמתה ומתוקמא שפיר כר"ש: א"ה בצרי במ" שונג ועשה שונג מכיה פר פשיעה. דכי הולה בשוגג יעשה שוגג דהוי שוגג מעלים ומבים פר קרבן: מהו להו. האי א״ה לא קאי אמלתיה דרב יוסף דהא שני שפיר דאע״ג דכהנים לא אקרי קהל אקרו עם וקרבנם בקרבן צבור דמי. אלא יאי בנט בקובן בבוז זמו. אלא פריך אהא הקאמר דשבט לוו לא אקרי קהל אוכ לא דוו אלא יווא חרים לכהל ומשני אמרים ומושה פרים לקות. ומשני אפרים ומנשה מביאין שני פרים. הדר פריך והא כתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם. לנחלה הוקשו ולא

דתימה כיון דהי מחידע ליה. מחיוה טעם הורה שמא היה חוזר בו מאותו טעם וכי שכח ההוא טעמא ואף על פי כן הוא עושה ומולה בהוראמו ראשונה אימא כמזיד דמי ולא מחייב קרבן קה משמע לן: שיכול. לגמור מדין קל וחומר שמשים כלבור ולא לריך למכתב לאשמת העם אע"ג דאילו לא נאמר לאשמת העם הייתי למד מו הדיו): 7175

תשום דשוו פר כהן משיח ולכור להדדי: שוגג וקשה שוגג ששישא. לעיל כש"ק וד:) דקתני שוגגין ועשו שוגגין לא פריך נמי פשיטא ולריך לומר אגג דחנא הכא דהחם ליכא לשניי כדהכא דהים שלקא דעתך למימר דכולהו סנהדרין שכחו מאיזה טעם הירו:

איקרי, וקבעי חלמודא מאי הוה עלה משום דמחוקמא רברי רב יוסף קבעי חלמורא הי מנייהו עיקר דברי אביי אז רברי ריי. וכסיק דרברי אביי ציקר רכי היכי רגבי צבור אר"ש ילמוד סתום מהמפודש ה"נ גכי חטאת השותפין דאין נקבה ותמורה בחטאת השותפין ולשיטת רש"י ו"א (ניחא) (ניחא) (דברי ריי רעיכ כהנים לא אקרי קהל דא"כ נפישי להו פרים נמצא דסבר ר"ש דאין חטאת שותפין מתה. וא"ב מאי בעי העיקר מתה א"ב מאי בעי תלמודא מאי הוי עלה: הדרן עלך הורו בית ר"י פ"ב שהוראת כהן משיח לעצמו כהוראת ב"ד לצבור. הקשה הדמיה ז"א למאי אצטריך ליה השתא האי הקישא דמשיח לצבור. אי להורה שונג ועשה מויד תיפוק ליה משום דמזיד לאו בר קרבן הוא. וכן ככהן משיח גופיה 3 שונג כתיב. ואי להווה מודר

יותרה שונג לפשה מהיד הפוק קידה משום דמוד לאה בדיקו האידול אם ביריעתה הוא, מחייך אצטריך כגון שהדה במדר מטעם שאינו נכון וכשבא מעשה לידו שכח זדונו וסבר שמטעם נכון הורר ואכלו בחזקת היתר שאילו נודע לו שהיה איסור לא היה אוכלו ושב מידיעתו הוא, וכר"ג גבי שוגג ועשה שונג מחייב כדמפיש כגמרא, ונ"ל דבחנם דחק דהא דקתני שהיראה כהן המשיח לעצמו כהוראה ב״ד לצבור אחיובא קאי ולא אפטור לאשמועינן דלא מחייב כהן משיח אם לא שהורה היתר מתחלה. וכן משמע מתוך פרש״י זיל דלפטור לא צריך להיקשא כיון דלאו הוראה היא ממילא ידענא דמיפטר דתניא לקמן דכהן משיח לא מחייב על שגנח מעשה: בת״ד אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם. וליכא לפרושי שחטא כהן בהוראה (והאנשים כנון) (לאשמת העם) שחטאו עם הוראתו. רהא מעיקרא נפש כי תחטא בשגגה ועשה מאחת מהנה כתיב ועלה כתיב אם הכהו המשית: שיבוף. פרש״ שחסאו עם הראחו. הוא מעיקוא נפש כי תחסא בשננה ועשה מאחה מהנה כדבי נעה כיונים אם הכוך המשחק שבורי. פרשה דיל שיכולני ללמוד שמשיח כצבור מדין קייג, ולאו דיקא קייז אלא מבנין אב קאמר. והיפ שיכולני ללמוד רבר זה מבנין אב. והלא דין רוא אף בלא פסוק ואייכ קרא לייל. ומיהוד לשון שיכול אינו מיושב רמשמע להכי צדין קרא שיכול הייתי לומר בעינן אחר אם לא היה פסוק. ויימ שיכול קאי אדינא בתרא (והכא) [וה"ק] שיכול הייתי לומר שיתחייב משיח בשנגת מעשה בלא העלם דבר (כרמשמע) [כרמסיק] בתר הכי ולהכי מצטריך קרא. וקודם שסיים דבריו קאמר אררבה והלא דין הוא אף בלא פסיק:

או בפר"ח ג"ל לא גרם מלת אלא: בו ע" בסמוך סד"ה דח"ר:

ייא לא אקרו קהל. פיי ויעפוד יהושפט וגוי ייכ שבטים מבעיא: הכי תניא בספרא בפרשת כהן משיח והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן בקר. פר יכול זקן חיל בן בר עד רייש אומר מה חיל ופי שני בן בקי אם ללמך שהן בי והלא כבר נאמר ועשה את האחד ונוי [יכול] נאכלי חטאת ללום חיל ופר שני בן בקר וגי שני לעולים מעולה לא נאכלה ושייך לרף רי עיאו אף תח חטאת לא נאכלה כיוצא בי אכר רי יוסי הבאים מהשבי בני הגולה הקריבו עולות לאלהי ישראל פרים שנים עשר על כל ישראל צבור יים היכי משכחת לה ן משני כגון כו') אקשינן אברייתא אמאי הקריבום. והא מתים היו אותם שעבדו עבורת כוכבים כי הרגום נבוכדנאצר בכובשו ירושלים וקייל דאין כפרה למתים. אמר רב פפא כי אין כפרה לתבו אתים היו אותה שעבדו עבורת כוכבים כי הרגה אקשינן מנא ליה לרב פפא הא אילימא מדכתיב תחת אבותיך יהיו בניך וגרי אי הכי אפי יחיד נמי אלא דוקייא דרב פפא משעירי ראשי חדשים משומים. פי לכפר על הדברים המפורשים בשבועות פ"א וקאמר רחמנא ניתו מתרובת היו בפרה מדידהו. אלא ש"מ חטאת שמתו בעליה צבור קרבה. פי וש"מ שיש כפרה לצבור מחים. ודחינן האי סברא מי דמי התם בשעירי ראשי חדשים ספיקא הוא שמא מת מהצבור המואה את אות המידה אותן ששקת והשקרים ותן יופים הלכי מידה מדינה הדרושה במדיך במה ביר מוש ששקת והשקרים במידי האם הום מספקה המדיב במדיך במה במדיך בהה במדיך במדיך המידה במדיך המידה במדיך המידה במדיך המידה במדיך במדיך המידה במדיך במדיך המידה במדיך במדיך המידה במדיך במדיך במדיך המידה במדיך המידה מודים המידין הוו פיי עבודת מעוטא הזוו הבך רלא עבדי לאו בני פי נינהו. נפשטנא מדכתים האין התומת השמחה לקול בכי העם וגדי פיי בוכין מאן הוו המידין הוו פיי עבודת.

סמג עשין רעו: ו ב מיי שם פט"ו הלי ו סמג שם: ז ג מייי שם הלי א: חד מיי שם הלכה ד:

מה מיי שם הלי ח: י רמיי שם ופייד הלי ח (ופייגן הלכה ב שמג שם:

רבינו חננאל

כוכבים שעבדו בימי צדקיהו בזדון הוות ומזיד לאו בר קרבן הוא. ומהדרינן ולטעמ׳ אילים צ״ וכבשים ע"ז שהקריבו מי אשכחנן להו בכל התורה כולה. פי׳ חדא דאיל וככש לא אשכחגן דאתי חטאת בכל החורה כולה. וחו דטפי מפר ושעיר לא אשכח בעבודת כוכבים אלא הוראת שעה היתה וליכא למיסמך עלה וכל השמועה ישנה נמי בחמורה בפרק יש בקרבנות היחיד: מתג" הודו ב"ד של אחד מן השבטים ועשה אותו השבט על פיהם אותו שבט חייב ושאר כל השבטים פטוריז. דברי ר' יהודה וחכמים אומרים הגדול בלכד שנאמר ואם כל עדת ישראל ולא עדת אותו השבט מפורש בספרא עדת ישראל עדה המיוחדת בכל ישראל זו סנהדרין . גדולה שבלשכת הגזית אוקימנא לעיל (דף ה:) דמאן חכמים ר״ש: ת״ר הורו ב״ד. פי׳ ועשו קהל או רובו על פיהס וידעו שטעו וחזרו בהן מת אחר מב״ד פטורים אחד מן הצבור חייבים. מאן תנא אמר ר' זירא ואמרי לה אמר ר' ירמיה בר אבא ר"ס היא דאמר ב"ד מייתו ולא צבור והכין טעמא מת אחד מב"ד פטורים מלהביא פר התוא לה חטאת שמתו בעליה מת אחד מן הצבור חייב: ב"ד להביא הפר דהא כולהו ב"ד קיימי. מתקיף לה רב יוסף ממאי דלמא ר"ש היא דאמר צבור מיותי וב"ד מייתי והכי קאמר מת אחד מב״ד פטור׳ דהוה ליה חטאת שמתו בעליה מת אחד מן הצבור חייבין שאין הצבור מתין. פיי ב"ד לאו צבור נינהו אלא שותפין. א"ל אביי לא מצית לאוקמא כר"ש אביי לא מצית לאוקמא כר"ש השותפין לא אזלא למיתה. דתניא פר ושער יותיכ שאבדו והפריש שמנית מחודים איל או בחפרים אחרים תחתיהן פי׳ ולא הספיק . להקריבן עד שנמצאו הראשונים ימותו. דברי ר' יהודה דקסבר ר' יהודה חטאת צבור מתה. והכי מפורש בתוספחא יומא (פ״ג) ר אלעזר ורי שמעון אומרי ירעו עד שיסתאבו וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה שאין חטאת צבור מתה. פי הנה הפר של יוה"כ דלאר דצבור הוא אלא דשותפי אהרן וביתו כדכתים והקרים אהרן את פר החטאת אשר לו וגדי ורינו אצל ד' שמעון כדין השעיר דהוא תטאת צבור ראלמא אם מת אחד מן השותפין קרב כררך שאם מת אחד מן הצבור קדב. ואמאי קתני מת אחד מב"ד פטורין אפילו כי מת ליקרב. והא מתניתא איתא ביומא בפי הוציאו לו. והכי תניא בתוספתא תמורה (פ"ב) המפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה ולא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה והרי שתיהי עומדות יביא איזו מהן שירצה והשניה תרעה עד שתסתאב וימכר ויפלו דמיה לנדבה. ד' אומר תמות ומודים חכמים לר' במפריש חטאתו ואבדה והפריש אחרת תחתיה והקריבה ואח"כ נמצאת הראשונה שתמות. ות"ר בספרא פרשת יחיד ואם ככש יביא קרבנו ימנין את אומר המפריש חטאתו ואת"כ נמצאת הראשונה שתיהי עומרות שיביא איזה מהו שירצה ת"ל יביא יכול יביא שתיהן ת"ל יביאנה אחת הוא מביא ואינו מביא שתים. ואמרי עלה בתמורה פרק יש בקרבנות היחיד (דף טו) והא חטאת רפיישא מה תהא עלה. אמר רב

על העלם דבר עם שגגת מעשה אף משיח לא יהא חייב אלא על העלם דבר ושגגת מעשה: מדנר׳ הורה. כהן משיח בעלמו כגון דמורו בתרי איסורי ב"ד בחלב והוא בעבודת כוכבים: נתכפר לו בפני עלמו. דמביא פר בפני עלמו דאי הורה הוא בפני עלמו ולא הורו ב"ד כלל לא איצטריך למיתני דחייב להביא פר דמקרא מלא הוא אלא כי

אינטריך למיתני כגון שהורו בשני איסורים: הורה עם הלכור. ב"ד כגון דהורו בחדא איסור הוא בחלב והן בחלב: נח**כפר לו עם הלבור.** שהוא מתכפר כשל ב"ד ומפני מה מתכפר בשל בית דין עם הלבור כי הורה עם הלבור לפי שבדברים הרבה שוה משיח לב"ד שאין ב"ד חייבין קרבן עד שיורו לבטל מקלת וכן המשיח וכו' והואיל והושוה משיח לב"ד הלכך כי הורה עם הלבור ועשה עם הלבור מתכפר עם הלבור. והא דקתני שאין ב"ד חייבין ולא קתני שאין לבור חייבין סחמא כר"מ דחמר לעיל בפ"ק ^{כ)} ב"ד מביחין על ידיהן פר והן פטורין: ולא בעבודת כוכבים. אין חייבין קרבן: גמ' מה נשיא חשא עם הלבור מתכפר לו עם הלבור. משום דבשגנת מעשה בלבד הוא מביא שעירה והואיל וחטאחו בשגגה מעשה הוא כיחיד דעלמא הלכך כי חטא ע"פ ב"ד עם הלבור דהוי העלם דבר עם שגגת מעשה מתכפר עם הלבור ועוד שכן מתכפר לו עם הלבור ביוה"כ לפיכך מתכפר לו עם הלבור אף משיח הורה בפני עלמו וכו': ת"ל. דכתיב בכהן משיח על חטאתו אשר חטא למשמע דכי חטא בפני עלמו הוא דיביא בפני עלמו הא אם חטא עם הלבור מתכפר לו עם הלבור: ה"ד. דכי הורה משיח בפני עלמו דמורי בתרי איסורי דמתכפר בפני עלמו אי דהוא מופלה ב"ד והן אינן מופלאין פשיטה דמתכפר בפני עלמו דהוראה דידהו לאו כלום היא: ובעי איתויי. כל חד וחד מלכור: כשכה או שעירה. דהח מנן לעיל בפ"ק (דף די) או שלא היה שם מופלא של ב"ד דלא הויא הוראה שאע"פ שאינו מסנהדרין שאילו היה מסנהדרין אפי׳ [אס] קטן שבכולם לא היה שם לא הויא הוראה כדאמרינן ⁶ מאי כל עדת דאי איתא לכולה סנהדרין הויא הוראה ואי לא לא הויא הוראה וכשגגת מעשה לחודיה דמי דמייתי כל חד וחד כשבה או שעירה ה"נ כי הוי הוא מופלא והן אינן מופלאין כי הורה בפני עלמו הואיל והוא לא היה שם עמהן פשיטא דמתכפר בפני עלמו דהורחה דידהו לחו כלום היח: וחי הן מופלפין והום פינו מופלם. כי הורה בפני עלמו אמאי מתכפר בפני עלמו: והא הוראה דידיה לאו כלום היא. דכיון דאינו מופלא לא ידע מאי קא מירה ולא הוה הוראה מעליא וכשגגת מעשה לחודיה דמי ואשכחן משיח בשגגת מעשה גרידתה פטור לגמרי כדחמרינן בסוף פירקה משחין הטחתו שוה ליחידים:

לבור מולא מכלל יסיד. דיחיד מביא כשכה או שעירה ולבור מכיא פר: נשיא מולא מכלל יחיד. דבכלל אם נפש אחת ^{נו} הוא ומולא מכללו דיחיד מביא כשבה או שעירה ונשיא מביא שעיר: מה נשיא בשגגת מעשה כלא העלם דבר וכו': לבור בפר ואין מביאין אשם פלוי. כלל כדאמר לקמן דכתיב ביה באשם תלוי ל) ואם נפש כי מחטא וגו׳

ולא ידע ואשם וכתיב וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע הי מי עיקר הדין שהוא דן כך הוא לבור בפר ומשיח בפר מה לבור אינו חייב אלא

שחטאתו ושגגתו שוה חייב בשגגת מעשה בלא העלם דבר יצא כהן משיח שחטא בהעלם דבר וכ״ש לבור דילא מאשם תלוי משום דהעלם דבר בהדיא כתיב בהו ואין חטאתו ושגגתו שוה דבעינן העלם דבר עם שגגת מעשה ועוד דנבור אינו בכלל נפש: נשיא. משיח מביאין שעירה בעבודת כוכבים דכתיב בפרשת שלח לך אנשים בעבודת כוכבים "י ואם נפש דאחד יחיד ואחד נשיא ואחד משיח במשמע: ומכיא אשם ודאי. בין נשיא וכין משיח דכתיב באשם גזילות ובאשם מעילות חי נפש ומשיח ונשיא בכלל נפש אחת הן ולבור אין מביאין אשם ודאי דאינן בכלל נפש אחת והא דתנן ^{טו} אין חייבין אלא על דבר שזדונו ככת ושגגתו מטחת וכו המשיח הכי משמע דב"ד הוא דאינן חייבין כלל עד שיורו בדבר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטאת שאם הורו בשחייבין על זדונו כרת ושגגתו חשם פטורין לגמרי ועוד דבחשמות חין בהם דין שוגג דעל ודון הוא מביא אשם וכן המשיח אין מביא פר אלא בדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת אבל במקום אשם ודאי חייב אשם לפי שהוא בכלל נפש אחת דלהכי הושוה ללבור דאין מביחין פר במקום חשם: ומנה ליה. דאין משיח מביא אשם תלוי: דכתיב. בחשם תלוי וכפר הכהן על שגגתו חשר שגג מחטחתו מי שחטחתו ושגגתו שוה דאינו חייב עד דהוי הכל בשגגת מעשה דהיינו יחיד יצא משיח שחטאתו ושגגתו אין שוה דאינו חייב אלא על העלם דבר עם שנגת מעשה: לאשמת העם ע"כ לא קאמר ליה. כלומר מלאשמת העם קאמר דנפקא ליה דאין חטאתו ושגגתו שוה דמשיח כלבור והא אכתי לא קמה ליה היקש דלאשמת העם דעדיין לא הועמד לאשמת העם במקומו דהא האמר אע"ג דאילו לא נאמר לאשמת העם יכולני ללמוד מן הדין דמשיח לריך העלם דבר עם שגגת מעשה ל בלבור וקאמר נראה למי דומה לבור בפר ואין מביאין אשם תלוי ומשיח בפר ואין מביא אשם חלוי בענין וה הוא דומה משיח ללכור אע"ג דאילו לא נאמר לאשמת העם והכא האמר דמלחשמת העם נפקח ליה דמשיח אין חטאחו ושגגתו שוה דאין מביאין אשם תלוי והלא בלא אשמת העם הוא דן ולמד: אלא אשם כדי נסבה. אלא

ל) (לקמן י.ן, כ) מ"כ פרשה הקרל, ג) נהקרל דן, ד) (שם הן, כ) (שס) ו) ל"ל ימשים, ז) (כמדבר טו), ם) וייקרא ה], ש) [לקמן ח.], י) צייל כצבור, כ) [לעיל ה.], ל) [לעיל ג:], מ) ולקמן טון,

תורה אור השלם

אם הכורן הָמְשִׁיתִּ יְדוּטְא לאַשמֶּת הָעָם וְהַקְּרֵיבּ על הַטְאַתוֹ אָשר הָטָא פָּר בּן בְּקָר תִמִּים לִייִ לִתְּטָאת: ויקרא דּג 2. והכיא איל תמים מו הצאו גרפר לְאָשֶׁם אָל הַכּהן וְנְפַרּ עָלִיו הַכּהן עַל שְׁגְּנְתוּ אֲשֶׁר שָׁגָג וָהוא לא יָדַע וְנָסִלָּח לוֹ: ויכרא ה יח

תוספות הרא"ש

צבוד מוצא מכלל יחיד. דרחיר יאת נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ. וצבור שחטאו בשג"מ בכלל כדררשיגן לעיל רפ״ק דמייתו כל חד וחד כשבה או שעירה. והוציא הכתוב צבור שעשאו (בהוראתו) (בהוראה) מכלל זה (בותראת) ובחוד אתן מככל ל להביא פר ומשיח נמי בכלל נפש והוציאו מזה הכלל לחייבו בפר: או כלך לדרך זו נשיא מרצא מכלל יחיד. שגם נשיא מוצא מכיל זרון. שגם נש א היה ככלל ואם נפש להביא כשבה או שעירה ויצא לדונו בשעיר. ואית ספרים דגרסי נשיא מוצא מכלל צבור ומשיח מוצא מכלל צבור. וה״פ נשיא מוצא] מכלל צבור שעשו (מוצא) נשגגת מעשה דמייתו כשבה או שעירה כל חר מנייהו דכתים מע"ה ואפילו רובא. וגם נשיא היה בכלל ויצא לירון בשעיר. וגם משיח היה בכלל בשפרו הגם כשלו היה בכלל ויצא לידון בפר, וליכא לפרושי דנשיא ומשיח היו בכלל אם מעיני העדה דבהא לא יצא נשיא מכלל שגם הוא בהוראת ב"ד מתכפר עם הצבור: הודה בפני עצמו (מתכפר עם שאחרים איגן) מתכפר כפ"ע. מדקתני מתכפר בפ"ע משמע שהיה ראוי להתכפר עמהם. וה"ר כגון שחטאו גם הצבור בהוראת ב״ד ואשמועינן דלא סגי ליה לדידיה פר צבור. דאי בדלא הורו צבור כלל מאי מתכפר לו בפ"ע פשיטא אלא במאן מתכפר לו. ועוד קרא כמאי מתוקם אם לא בענין כמאי מתוקם אם לא בענין במא כחוזקם אם לא בענין זה שחטא (כולא) [בלא] צבור. ובגמ' מוקי לה כגון דאורי בתרי אסורי הוא בחלב והן . כע"ז. הורה עם הצכור ראורו תרווייהו בחלב מתכפר לו עם הצבור, ורישא משנה שאינה צריכה היא דהאיך מתכפר על חלב שאכל רחייב עליו פר בשעיר שמביאיז הצבור בע"ז אלא אגב סיפא נקטוה דמקרא ררשיני ליה בגמרא דסר״א כמו שאינו מתכפר עם הצבור ביוה״כ אלא מביא לעצמו. הה"נ אס חטא עם הצבור בהוראה יביא פר לעצמו:

שאין ב״ר חייבין עד שיורו לבטל כר. ופרש״י ז״ל שבא לפרש הטעם למה מתכפר עם הצבור דהואיל ושוה משיח לצבור שאינו חיים אלא על שגגת מעשה עם העלם דבר מתכפר נמי עמהם כשהורה ולא (מהם) (עמהם). ולא (מהר באין צריך טעם לזה נהירא דאין צריך טעם לזה דהאי קרא דריש בגמרא, ועוד בהדייהו ולא בע"ז (וליתא) (וליכא) לפרושי דאף אם הורה ועשה משיח עם הצבור בע"ז מתכפר עמהם רהא משיח בעכודת כוכבים כיחיד. ונראה לפרש שאין ב״ד חייבין כו' תחילת דבור הוא. (תני ושאין) [רתני שאין] כה"ג תנן ברפ"ק דמסכת יו"ט שאפר כירה מוכן הוא וחחילת

כירה מוכן הוא: **שאין** ביד חייבין, פרשיי זיל מחמא ברים דאמר בפידקא דלעיל ב"ד מביאין על ידיהן והן סטורין. וחימה דבריש מכילתין פירש אתא דאמר שמאל אחמא ברים דאמר בפידקא דלעיל ב"ד מביאין על ידיהן והן קחל או רובן עבירה ע"פ של ביד בין למ"ד לקמן כ"ד מביאין פר ובין למ"ד צבור מביאין. נ""ל משום דקתני (הכ") (הכא) וכן המשיח משמע אין ב"ד חייבין לכדי לקמן כדי, מכיאר ובין לכדי לבניה מביאר, ו"" משחם דקוני (הכי) (הכא) ברו מהשיח משמע אין ביד חייבין על הכאך קרבן קאי דון מאר מבשיח, ו"" משחם החרות עם הגברור ועשה עם הצבור יביא פר לעצמו רדין הוא. סי דרין הוא שלא יביא ושקלי וטרי עד דסתר האי דינא. וראוי הוא שיביא לעצמו. אלא רילוף לה מקרא שמתכפר עם הצבור: ה"ד הא דקאמרת הורה משכחת לה דהורה כהן משיח הדה די הא דקאמרת הורה במיע מתכפר בפיע. דעים בראימא תרי הוראות כדפריטית. והיכי משכחת לה דהורה כהן משיח וגם הרור ביד, ומוקי לה ר"פ בשוין שכולן מופלאים ולא בריר לי שפיר מאי הפי מופלא דראוי להוראה היינו דגפיר כליל תלכורא כשמעון בן עזאי וגביר וסביר ומאי חסר ליה להיותו נקרא מופלא. ואפשר דמושיבין בסתהדרין אע"פ שאינו ראוי להוראה: שכולן ראוים להוראה: דראה מידי שכולן האוים להוראה:

צבור מוצא מכלל יחיד ומשיח מוצא מכלל יחיד מה צבור אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אף משיח לא יהא חייב יאלא על העלם דבר עם שנגת מעשה או כלך לדרך זו נשיא מוצא מכלל יחיד ומשיח מוצא מכלל יחיד מה נשיא מביא בשנגת מעשה בלא העלם דבר אף משיח מביא בשגגת מעשה בלא העלם דבר נראה למי דומה צבור כפר אואין מביאין אשם תלוי ומשיה בפר יואין מביא אשם תלוי מה צבור אינו חייב אלא על העלם רבר עם שגגת מעשה אף משיח לא יהא חייב אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה או כלך לדרך זו נשיא מביא שעירה בעבודת כוכבים ומביא אשם ודאי ומשיח מביא שעירה כעבודת כוכבים ומביא אשם ודאי מה נשיא מביא בשגגת מעשה אף משיח מביא בשגגת מעשה ת"ל ולאשמת העם הרי הוא משיח כצבור מה צבור אינו מביא אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אף משיח אינו מביא אלא על העלם דבר עם שנגת מעשה אימא מה צבור הורה ועשו אחריו בהוראתו חייביז אף משיח כשהורה ועשו אחריו בהוראתו יהא חייב ת"ל יוהקריב על חטאתו אשר חטא על מה שחמא הוא מביא ואין מביא על מה שחמאו אחרים אמר מר משיח בפר ואין מביא אשם תלוי מנא ליה דאין מביא אשם תלוי דכתיב יוכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג מי שחמאתו ושגגתו שוה יצא משיח שאין שגגתו וחטאתו שוה דכתיב לאשמת העם הרי הוא משיח כצבור לאשמת העם ע"כ לא קאמר ליה אלא אשם כדי נסבה: מתני' יהורה בפני עצמו ועשה בפני עצמו מתכפר לו בפני עצמו יהורה עם הצבור ועשה עם הצבור מתכפר לו עם שיורו לבטל הצבור שאין ב"ד חייבין עד מקצת ולקיים מקצת הוכן המשיח יולא לבמל מקצת בעבודת כוכבים עד שיורו ולקיים מקצת: **גמ'** מנהני מילי ⁹ דת"ר הורה עם הצבור ועשה עם הצבור יכול יביא פר לעצמו ודין הוא נשיא מוצא מכלל יחיד ומשיח מוצא מכלל יחיד מה נשיא חטא בפני עצמו מביא בפני עצמו חטא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור אף משיח חטא

תאמר במשיח שאין מתכפר לו עם הצבור ביום הכפורים הואיל ואין מתכפר לו עם הצבור ביום הכפורים יכול יכיא פר לעצמו ת"ל יעל חטאתו אשר חטא הא כיצד חטא בפני עצמו מביא בפני עצמו חטא עם הצבור מתכפר לו עם הצבור היכי דמי אילימא דהוא מופלא והם אינן מופלאין פשיטא דמתכפר לו בפני עצמו הוראה דלהון ולא כלום ובעי אתויי כשבה או שעירה כל חד וחד ואי לו בפני עצמו הא הוראה דידיה ולא כלום היא ראינון מופלאין והוא לאו מופלא אמאי מתכפר אמר תוספות מה צבור הורו ועשו אחריהן בהיראתן כי". מיתה היאן שייך לדמותו לנ"ד דהכתיד. לאשתת העם ועפי מסתכר לותר מה לכור אין חייבין עד שיורו הן אחרים אף משיח לא יהיה חייב כי": לא אם אסרת בנשיא שבן סכפר דו ביוה"ב. המ"ל שכן נשיא

בפני עצמו מכיא בפני עצמו חמא עם הצבור

מתכפר לו עם הצכור לא אם אמרת בנשיא

שכן מתכפר לו עם הצכור ביום הכפורים

שרבון: אין מכיל בהוכלה אלא דאלימת פריך שמתכפר בצבור: ואי דאונהו (ברי) ביפדאים הוראה רידיה בר' דהא אימקש לאשמת העם ומכן לעיל כרי כדפרשיי:

רי שמעון אומר מתה. ושקלינן וטרען בה טובא. ואסיקוא דרי יהודה אליבא דייבנן דפליגי על רי בתוספתא אמרה ורתון התח תטאות יחיר שכפרו בעלים (מתה) ושל צבור אין מתות. יי יהודה אומר וימותון אוקימנא באבודה ומצאת בשעת הפרשה ורי יהודה אליבא דרי: אמר ליה רב יוסף כהניס קא אמרת כהנים עם לעצמם שנאמר על הכתנים ועל כל עם הקהל יכפר. פיי דינם כדין צבור ולא בשותפין. ולענין הטאת שותפין לר׳ שמעון מחה. א״ל אכיי (שייך לדף ו' ע״ב) אלא מעתה נייתי פר בהוראה. וכי הימא הכי גמי טפי להו שבטים. [ס״א גפישו להו פרים] פירוש למאן דאמר כל שבט ושבט מייתי י״ג פרים בעי ולר׳ שמעון י״ד: הינה או כל ידי לשל או שבנים, גם אנש או היו של של היו אל למקן אמנו לשני שבט שבני היו ידי עודי פני או שלשמן ידי? אמר רב תחא בר ינקל לא מיית: בהרוגה אלא מאך דאקרי קהל ושבטו של לוי לא אקרי קהל שנאמר ויאמר אלי הגני מפרך אינו קרוי קרל. פי ולרים לרת להו אחודה, אמרים אי הרב בצר להנ. פירוש ידא הזו ורפרקינן משמיה דאביי אפרים ומנשה כראובן וישמעון יהיו לי, א"ל רבא ודא בתיב על שם אחיהם יקראו בנחלתם. לנחלה הקשתים לראובן ושמעון ולא לדבר אחר אהדר לידי אביי ולא והא חלוקיון בדגלים. פירוש דכתיב רגל מחנה אפרים וגוי ועליו מטה מנשה. ופרקינן כרי לחלוק כבור לדגלים. פירוש

המוונא חוא כ׳ יהודה אומר רועה

ל.ן, ד) פנסדרין פח:, פו (ושעירה ביחיד מנלן. ג'' רש"ח, וו) ונמדכר

טון, ז) וויתרם כן, ס) ובמדבר טון, ירא דו. יו ושטו. כן וייקרא דן,

תורה אור השלם

אם הבהן המשיח יחטא
 לאַשׁמַת הָעָם וְהקריב עַל חָטָאתו

אַשר חְטָא פָּר כַן בּקָר תִּמים לִייִ

לחשאונ: 2. ובפר הכהן על הנפש השגגת בחשאה בשגגה לפני יי לכפר עליו

3. ואָם נפָשׁ אָחָת תַחְטָא בשנְנְה

מוסף רש"י

משיח בעבורת כוכבים.

והקריבה עו בת שנתה לחטאת:

במדבר טו כח

במדבר טו כז

א א מיי פט"ו מהל' שננום הלכה ה סמג עשין רמו ועיין ככ"מ: יב ב מיי שם פייצ הלכה א כ

יפי"ג הלכה מ: ינ ג מיי שם פט"ו הלי א והלכה

> יד ד מיי שם הלי 6: מו הו מיי שם הליג:

רבינו חננאל

פירוש הואיל ונחלקו בדגלים לטעם שאמרנו אילו הקריב אחד והברו לא איכא זילותא. דתניא [מג"ת פי"ב] שלמה עשה ז' ימים בחנוכת הבית מפני מה עשה משה י"ב בדי לחלוק כבוד לנשיאים. פי׳ שאם הקריב זה ולא יקריב זה איכא קפידא וקיימא לה קושיא דאי הכי בצרו להו וליכא למימר כהנים עם לעצמן ולעולם קסבר ר׳ שמעון חטאת השותפין לא אזלא למיתה. מאי הוה עלה פירוש דהא דרב יוסף מי מתוקמא האי כרי שמעון אי לא. ת״ש דתניא בספרא פרשת נשיא ושחט אותו ולא תמורתו ולמטה הוא אומר ושחט אותה ילא וולדה ולא תמורתה מכאו היה רבי שמעון אומר כו' ר"ש אומר ה' חטאות מתות וולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ושנתכפרו בעליר ושעברה שנתה ואי אתה יכול לומר ולד חטאת בצבור. פיי ימות לפי שאין הצבור [מפרישין נקבה וא"א יכול לומר תמורת חטאת כצבור לפי לומר תמורת חשאת בצבור עפי שאין הצבור) ממירין. פי דתנן כתמורה הצבור והשותפין מקרישין אבל לא ממירין. ואי את יכול לומר חשאת שמתו בעלים בצבור לפי שאין הצבור בעלים בצבור לפי שאין הצבור בישרים ביש מתים פי׳ כולם הלכר כל אלו השלשה לתנהו בצבור. יכול כפרו בעלים ושעברה שנתה יהו מתות בצבור אמרת ילמד סתום ממפורש. פי׳ סתום דצבור א) מפורש דיתיד. מה ולד תטאת ותמורת חטאת ושמתו בעליה דברי' אמורים ולא בצכור אף כיפרו בעלים ושעברה שנתה ביחיד דברי׳ אמורים ולא כצבור. הלכך קרכין כצבור. פי הוא הדין לשותפין נמי דאמרינן אי אתה יכול לומר ולד חטאת בשותפין שאין שותפין מביאין נקבה פי רכחים בחטאת יחיד וכפר עליו. ותניא בספרא שתהא כפרה לשמו שלא יכפר על שנים כאחת. ולא תמורת חטאת בשותפין לפי שאין שותפין ממירין וה"נ ילמוד סתום ממפורש דכולהו ה' חטאות לר' שמעון בשותפין לא מייתי ולא מתוקמא האי דמת אחד מב"ד פטורין כד"ש דלסבריה חייבין וכמאן דאוקמה כר"מ סלקא סוגיא דשמעתא: הדרי סוגיא דשמעתא: הדריי לאַקשויי אהא דקתני ר' שמעון ילמוד סתום ממפורש וכי דניו אפשר משאי אפשר. פיי היאך נדון כפרו בעליה ושעברה שנתה דאפשר בהו בצבור מולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה דאי אפשר בהן בצבור. ופרקינן בחד מקום גמיר. פי׳ כך גמיר ר״ש מפי רבותיו הלכה למשה מסיני כי בותי המנות אין אחת מהן נוהגת אלא במקום שנוהגות כולן וכיון דאי אפשר באותן הג' לנהוג בצבור (הכי) (הני) נמי אין נוהגות ובעל כרחך למד סתום ממפורש והחם בתמורה בסוף פרק יש בקרבנות היחיד אקשינן עלה כי האי גוונא וכי דנין אפשר משאי אפשר. אמר ר"ל ד' נתנו והעמידום על הי פי׳ אלר הה׳ חטאות ר׳ מהן נתנו למיתה וה׳ נשתכח דינה בימי אבל משה. דגרסינן התם בפרק יש בקרבנות היחיד א"ר יצחק אף חטאת שנתכפרו

אמר רב פפא. בשוין דהוא מופלא והן מופלאים הלכך אינטריך למיתני דכי חטא בפני עלמו אע"ג דהוראה דידהו הוי הוראה מעליא אפילו הכי מתכפר בפני עלמו משום דקא מורו בשני איסורי חטא עם הלבור אע"ג דהוא מופלא דהוראה דידיה הוי הוראה מעליא אפ״ה מחכפר עם הלבור

משום דקא מורו בחדא איסורא: בשני מקומות. משיח במקום אחד וב"ד במקום חחר: במעמייהו. בפסוקים דחלב ועבודת כוכבים מתרי קראי נפקי: וחלוקין כקרכנות. דב"ד מייתי שעיר אעבודת כוכבים והוא לא מייתי שעיר: דהום שעירה. לחודיה דכתיב בעבודת כוכבים בפרשת שלח לך אנשים 1 ואם נפש דחתד יחיד וחחד נשיח במשמע: הוח בחלב המכסה את הקרב. דהוי דבר שאין הנדוקים מודין דהא לא מפרש קרא מאי ניהו דאפי׳ אמוראי פליגי בשחיטת חולין באלו טריפות (דף כ:) מאי ניהו כרם הפנימי וכ"ש חלב שעל גבי הדקים שאין הלדוקים מודין דהא לא כתיב בהדיא. אי נמי דהורו בחלב שעל הקרב בין בכזית לפחות מכזית דכזית לא כסיב בהדים והוי דבר שחין הלדוקין מודין: אע"ג דקרכנן שוה. דהן בפר והוח בפר: כיון דמתרי קרחי קח חמו. כדאמרינן לעיל בפרק קמא (דף ג.). ואת החלב " וי"ו יתירא להביא חלב שעל גבי הדקין: הם פלינין בטעמייהו. הם חלוקים בפסוקים ומתכפר בפני עלמו: או דלמא שם חלב אחד הוא. והורה עם הלכור הוא ומתכפר עם הלכור: והן כדם. כגון בדם המובלע באיברים או בין כזית לפחות מכזית והוי דבר שחין הלדוקין מודין: כחר קרבן אוליגן. דכיון דשוין בקרבן הורה עם הלבור הוא ומתכפר עם הלבור. מיקו: לפי שינחה עבודת כוכבים. מכלל פר העלם דבר של לבור לידון בעלמו בהבחת פר ושעיר: נאמר כאן. בעבודת כוכנים מעיני והיה אם מעיני העדה ^{ח)}: ונאמר להלן מעיני. ונעלם דבר מעיני הקהל ש: מה להלן ב"ד. דכתיב ינעלם דבר מעיני הקהל ועשו ואמרינן לעיל בפ"ק (דף ה.) הורחה תלויה בב"ד דכתיב ונעלם דבר מעיני הקהל דהיינו ב"ד ומעשה חליי בקהל דכתיב הקהל ועשו ובעבודת כוכבים לא כתיב ב"ד דכתיב והיה אם מעיני העדה נעשחה לשגגה יי ואי ס"ד ב"ד והא אין מעשה חלוי בב"ד אלא בקהל דהכא כתיב מעיני העדה נעשתה דהיינו מעשה אלא מה להלן ב"ד דכחיב בפרשת ויקרא אף כאן בית דין: מתבר' אין חייבין בקרבן וכו'. אין

אמר רב פפא כגון שהיו יימופלין שניהן סבר אביי למימר חמא בפני עצמו ועשה בפני עצמו היכי דמי דיתבי בשני מקומות וקא מורו בתרי איסורי אמר ליה רבא אמו שני מקומות גורמין אלא אפילו יתבי בחד מקום וכיון דקא מורו בתרי איסורי חמא בפני עצמו הוא: פשימא הוא בחלב והן בעבודת כוכבים חמא בפני עצמו הוא דהא חלוקין במעמייהו וחלוקין בקרבנות דהוא בפר והן בפר ושעיר דהא קא מייתו הני שעיר והוא לא מייתי וכל שכן הוא בעבודת כוכבים והן בחלב דחלוקין בקרבנותיהן ס[לגמרי] דהוא שעירה ואינהו פר אלא הוא בחלב המכסה את הקרב והן בחלב שעל הדקין מהו מי אמרינן אף על גב דקרבנן שוה כיון דמתרי קראי קאתו הא פליגין בטעמייהו או דלמא שם חלב אחד הוא אם תמצא לומר שם חלב אחד הוא הוא בחלב והן בדם מהו מי אמרינן בטעמייהו הא פליגין או דלמא כיון דשוין בקרבן בתר קרבן אזלינן "תיקו: שאין בית דין חייבין עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת וכו': מנלן דעד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת כדאמריגן באידך פירקין יונעלם דבר דבר ולא כל הגוף: וכן המשיח: מנלן דכתי' ילאשמת העם הרי משיח כצבור: ולא בעבודת כוכבים כו': מגלן דתנו רבגן לפי שיצאה עבודת כוכבים לדון בעצמה יכול יהו חייבין על עקירת מצוה כולה נאמר כאן מעיני ונאמר להלן מעיני מה להלן בב"ר אף כאן גמי בב"ד ומה להלן דבר ולא כל הגוף אף כאן נמי דבר ולא כל הגוף: מתני׳ באין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה יוכן המשיח ולא בעבודת כוכבים אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה: גמ' מנלן דתנו רבנן ישגו יכול יה חייבין על שגגת מעשה ת"ל ישגו ונעלם דבר אין חייבין אלא על העלם דבר

עם שנגת מעשה: וכן המשיח: מגלן רכתיב

י לאשמת העם הרי משיח כצבור: ולא בעבודת כוכבים אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה: מגלן דת"ר לפי שיצאה עבודת כוכבים לדון בעצמה יכול יהו חייבין על שגגת המעשה נאמר כאן מעיני ונאמר להלן מעיני מה להלן אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אף כאן אין חייבין אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה ואילו משיח בעבודת כוכבים לא קתני מתניתין מני רבי היא דתניא משיח בעבודת כוכבים רכי אומר בשגגת מעשה וחכמים אומרים "בהעלם דבר יושוין שבשעירה ושוין שאין מביא אשם תלוי ותסברא בזדונו כרת ובשגגתו חמאת מי קתני אלא תני הא הוא הדין להא ה"נ תנא הא והוא הדין להא מ"ם דרבי אמר קרא בוכפר הכהן על הנפש השוגגת בחמאה בשנגה הנפש זה משיח השונגת זה נשיא בחמאה בשנגה רבי סבר חמא זה בשנגה יהא ורבנן סברי מי שחמאתו בשנגה יצא משיח שאין חמאתו בשנגה אלא בהעלם דבר ושוין שבשעירה כיחיד סמנלן דאמר קרא יואם נפש אחת אחד יחיד ואחד נשיא ואחד משיח כולם בכלל נפש אחת הן: תוספות מעשה תלוי בקהל כדמשמע נעשתה ה"נ האי עיני דשאר מנוס: דת"ר ישני יבוד יהיו

ריתבי בתרי פקיפות וקפורו בחד איסורא. מימה מאי אנטריך כשוין אפי' לא שוו מימי הולאסן הוראה דהא דימרא. מימה מאי אנטריך כשוין אפי' לא שוו מימי הוראסן הוראה דהא דבעיק לעיל מופלא דכ"ד שהיה להן ללמוד ולא לתדו והכא מאי אנטרכין ללמוד כיון דכאיסור אחד הורו ושניהן הורו שה ונראה כספרים דבכי מלמא דרב משעם בשין במד דמוקי במד אסור". באפר כאן שעיני. מימה דלעיל בפ"ק משמע בדברי אניי דלא ידעיק שאר מאוח אלא מעבודת כוכבים והכא משוט לן איכל אייל אדי לא מיי לע למילף כי הכא דעיי דעבודת כוכבים לא שאט לן שהא ב"ד אלא ה"ק ילפינן עיני עיני כלומר האי עיני דעבודת כוכבים ילפינן משאד מלא שהא ב"ד אלא ה"ק ילפינן ההוא מעיני מאוח אה לכי היכי דבני עבידת כוכבים מלא מעיו מהא ב"ד הדר ילפינן שהוא מעיני מעוד מוכבים

בעליה נשתכחה בימי אבל משה והעמידו כל הה׳ למיתה. כלומר ואי ס״ד רהני ד׳ כצבור נתנו הא אי אפשר בכולהו. אלא ש״מ ביחיד נתנו ובעל כרהך ילמד סתום ממפורש: אמר ברוך קדמנו באור תנאין י״א אשר אין חולק כי״ מהן כי הן צורך ההוראה ואותו ביחיד תנו ובעל כרחך ילמד מהום מספרים: אמר ברוך קדמנו באור רנאין "יא אשר אין הולק כיי פהן כי הן צורך הדוראה ואוח: שחלק באי הואר לי יהודה האוכר שמחקיימת בכיי שבט. ואין הלכד כמידו אל מתכנים, עשטיו נבא החלוקה דיטב לאמר כי נחלקו חכמי המשנה ג' מחלוקת בביאת הפר. א) משום ר' מאיר נחלקו בה ב' התנאין, אחד אמר כי ר' מאיר היה סובר כ' הקהל הכתוב בכרשה כל קהל שבטי ישראל הוא ולעולם אין מביאין פר עד שישרו ורב ישראל בשבטים ובמספר הגברים וכשעושין החובה חלודה במי שההוראה חלודה והן כיד. הלכך כיד יכיאו פר אחד וכל ישראל פעורין נציבורה נכנבים פר ושיעיו רכל ישראל פטורין ור' שמעון בן אלעור אומר לא היה ר' מאיר מבקש רוב מספר שבטים ורוב מספר גברים אלא או זה או זה: ב') ר' יהודה הסובר כי הקהל הכתוב בפרשה שבט הוא. וכך שורתו אם חטא שבט או רובו בהוריית בית דינו אותו שבט מביא פר וב"ד וכל ישראל פטורין אבל חטא בהורית בית דין הגדול (במץ) (כולון על אותו חטא ""ב פריס מביאין, אבל אם היה החטא כמינוט שבט ליכא פר ובין כך ובין כך כ"ד לעולם פטור. ג) י" שמעון הסובר כי הקהל שבט הוא אבל אין לו חובת פר כלל ולא לביר על ידו אלא בהוריית כ"ד הנדל וכך דינו כשהונו ב"ד הגדול ועשה שבט או רובו על פיהם אותו שבט מביא פר וב"ד מכיא על ידו פר כי כשם שנשתתפו בשגגה ישתתפו בחובה ושאר ישראל פטורין. והוא הדין לב׳ שבטים או ג׳ או ד׳ או ה׳ או ו׳ והן רובו או ו׳ והן

ב"ד חייבין קרבן אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה וכן המשיח ולבור הוא דכי עבדי בשגגת מעשה לחודיה מייתו כל חד וחד כשבה או שעירה דדיניהם כיחידים דכיון דלא עשו ע"פ ב"ד מחלקי כולהו מהדדי והוו יחידים ויחידים חייבין בשגגת מעשה חבל משיח בשגגת מעשה לחודיה פטור מכלום כדאמר לקמן בפרק

בתרא (דף יא.) מעם הארץ כן פרט למשיח דאינו מביא בשגגת מעשה כלל והיינו דקאמר יצא משיח שאין חטאתו בשגגה דהיינו בשגגת מעשה וכו': במ' ואינו משיח בעבודת כוכבים לא קתני. דקתני ולא בעבודת כוכבים אין חייבים אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה ולא קתני וכן המשיח ומדלא קתני וכן המשיח מכלל דמשיח בעבודת כוכבים חייב בשגגת מעשה לחודיה: מתני' מני ר' היא דתניא משיח בעכודת כוכבים ר' אומר בשנגם מעשה. לחודיה: וחכ"א בהעלם דבר. כלומר עם שגנת מעשה כשאר מצות. ושוין שאין מביא שום אשם מלוי: ומסברת ודונו כרת ושגגתו חטאת. דעבוד' כוכבי' דקתני ולא בעבוד' כוכבים אלא על דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת מי קחני וכן המשיח והא קי"ל דמשיח נמי בעבודת כוכבים אינו חייב אלא על דבר שזדונו כרת ועל שגגתו חטאת כדאמרי׳ לקמן [ה.] נאמר כאן עליה כו׳ לאשמת העם הרי משיח כלבור ואפי׳ הכי לא קחני במחני׳ וכן המשיח: אלא הנא בהא. בדבר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטחת ל כשחר מנות וכן המשיח והוח הדין בעבודת כוכבים דמשיח כלבור דאינו

חייב בעבודת כיכבים אלא בדבר שודונו

כרת ושגגתו חטאת: הכא נמי תנא בהא.

דחין חייבין בשחר מצות אלה על העלם

דבר עם שגנת מעשה וכן המשיח והוא

הדין לעבודת כוכבים דמשיח כלבור כי

היכי דאין ב"ד חייבין על עבודת כוכבים

אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה

ודלא כרבי: מאי טעמא דרבי אמר

קרא. בפרשת שלח לך וכפר הכהן על

הנפש השוגגת וגו׳ סבר רבי תטחה

בשגגה הכי משמע חטא זה בשגגה יהא

כלומר בשגגת מעשה לחודיה ואפילו

משיח: ורכנן מכרי מי שחשאו בשננה.

דהכי משמע וכפר הכהן על הנפש

השוגגת דיכיה שעירה בשגגת מעשה

מי שחטאו בשגגה בשאר מצוח: ילא

משיח שחין חטחתו בשנגה. בשחר

מלות כלומר בשגגת מעשה אלא

בהעלם דבר עם שגגת מעשה דעל

שגגת מעשה לחודיה פטור לגמרי:

משוח בקרבן עבולת כוכנים, רבי אומר בשננת מעשה. אפילו לא נעלם ממנו איסור עבודם ככובים אלא ששנג במעשה חייב, ואע"ג דבשאר מלוח אין מביא קרבן האמור בו אלא א"כ נעלמה ממנו הלכה, דכתיב גבי חטאת לבור ינעלם דבר. כגוז הורו ב"ד שמלב מותר ועשו ע"ו העלמתן, דבפר כהן משוח כחיב לחשמת העם, הרי משום כלביר, אפילו הכי בעבודת לוכנים שקרבנו שוה לשאר יחידים, כדקחני יאדל, מחייב בשגגת מעשה בלה העלם דבר, יהכסים אוסרים. אף כאן איני חייב אלה בהעלם דבר יסודדרין סאיני, ישרין שבשעירה. כיחיד, ואפילו לרבנן דלה משיי ליה כשאר יחיד להסחייב כלא העלם דבר מולים הן שאין קרבנו בעבידת כוכבים חלוה משחר ימיד שמבים שעירה. יחיד ואחד נשיא ואחד משוח במשמע, ואע״ם שנשיה ימשוח חלוקין תן היחידים בשהר מלות, שהנשיה מביה שעיר זכר ונהכל וכהן משיח פר ונשרף והיחיד מכיא כשבה או שעירה, נענודת כוכנים שון הן :mm. ושיין שאין מביא אשם תלוי. על שום לא הודע שנתורה, משום דגבי אשם מלרי כחיב על שנגחי אשר שגג, משמע מי שמביא מטאח על הידע

תוספות הרא"ש

דשננת תעשה תביא אשם חלוי על לא

ישגנה וועשה ווכים משם עלה על נכן הודע. יצא תשוח שאין תביא חטאת אלא בהעלם דכר, ואשמעינן הכא אפילו לרכי דאמר שיש לך קרכן

שהתשוח חייב בשגנת מעשה מול היא שאין מכיא אשם חליי שש:..

ונעהם דבר דבר ולא כל הגוף. וכן המשיח דכתים לאשמת העם הרי משיח כצבור. והקשה הרמ״ה ז״ל למה לי הקישא להאי מלתא הא במשיח גופיה כתיכ מאחת מהנה דמשמע מאחת ולא ואנז בהוראה הוא דבעינו למילף דמאחת לדרשא אחרינא כדדרשינן מניה בשבת פרק הבונה (דף קג) שאם כתב שם משמעון חייב. לפר שיצאת ע"ז לידוז בעצמה יכול שבאת עד ליוון בעצמה כולה יהו חייבין על עקירת מצוה כולה נאמר כאן כרי מה להלן כב"ד אף כאן בב"ד. מה להלן דבר ולא כל הגוף כו". הקשה הרמ"ה ז"ל מה צריך ללמוד ע"ז משאר מצות דאיירי בב״ר. דמהיכי ידעי בשאר מצות דאיירי בכ"ד אלא מדכתים מעיני הקהל רמשמע ב"ד דכמו שאדם הילך אחר מאור עיניו כך כל הקהל הולכין לאור הוראתו מעיני הערה רמשמע בית דין. ותירץ משום דבעבודת כוכבים כחיב מעיני העדה. ועדה משמע בכל דוכתא ב"ד כדכתיב ושפטו העדה והצילו העדה. הלכד אי לאו

מעיני מפרשינן מעיני מופלא שבב"ד שהוא עינם של שאר סנהדרין שאם (הורו) [הורה] לבדו כלא האחרים ועשו הצבור על פיו חייבין. הלכך צריך ללמוד הנוכא שבב - שהוא כם לא שהוא וביה לא מנותי היה היה ביה בהרכאה היה להיה ביה היה לבשרה בשרה עבודה ביה ביה משאר מעות משאר מצות דכתיב בהו מעני הקהל וכולא סנהדרין הם עיני. נוראה שבחנם דחק דהא (בשאר) קרבשאר) מצות ידענן דאיירי בהררשי באידך ברייתא ת"ר ישגו יכול יהו חייבין על שגנח (שעשו) (מעשה) ח"ל ישגו ונעלם הלכך דרשו ונעלם מעיני היינו בית דין שנעלמה מהם הוראה הקהל ועשר שתדא הוראה בב"ד ומעשה הקהל. אבל גבי עבודת כוכבים דלא כתיב ונעלם אלא והיה אם מעיני העדה נעשתה לשנגה. לא משמע דאיירי כב"ד כלל אלא בשנגת מעשה דעדה: ודא בעבודת כוכבים כר' דת"ד לפי שיצאת כר. הקשה הרמ"ה ז"ל למה לי למילף עבודת כוכבים משאר מצות לענין העלם דבר ושנגת המעשר. והא בעבודת כוכבים נופא כתיב נעשתה לשננה וכתיב כי לכל העם בשנה. הרשו מנייהו לעיל בפ״ק (רף ה׳), דמעשה תלוי בקהל והוראה תלויה בפ״ד. אלמא לא מחייבי קהל כלא הוראת ב״ד. וחירץ דסוניא דלעיל אליבא דר״מ ור״ש דלא מייתר להו קהלי למריש מעשה חלויה בקהל והוראה בב״ד אבל לר׳ יהודה דריש ליה מקהל יתירא לית ליה האי דרשא נעשתה לשגנה וברייתא דהכא ר״י דסתם ספרא ר׳ יהודה: ואילי משיח בעבודת כוכבים לא קחני. דלא קחני בעבודת כוכבים וכן המשיח אלמא דמשיח בעבודת כוכבים מחייב בשגגת מעשה גרידתא. וליכא למימר הא דקתני ולא בעבודת כוכבים אצבור ומשיח דאיירי בהו מקמי הכי ראיכ הויל למשבקי למשיח עד לבסוף ולחני אין חייבין כו' ולא בעבודת כוכבים כרי והדר לתני וכן המשיח. והשתא דשבקי עבודת כוכבים לבסוף משמע דמשיח בעבודת

מעשה מנור בקהל דמהשתע נעשחה הייל החי עיני דסחר מנות: דרו"ר ישני יביה יהיו חייביי צד שנגת בקשוה. מימה למלי אילטריך הא כבר ילפיט מדבר דבר דמקאת דבר בניטן והא לא שייך כי אם כהוראה ועוד איך יהיו חייבין על שגנת מעשה למיד ב"ד מכילון פר טיביה חטא ויעיד מינגד מה חטאו ב"ד ועוד הניא פ"ק עם הארץ לרבות אפיי רובו ואפיי כולו דמייםו שעירה או כשבה ולא פר. וי"ל דאי לאו דמשמע דבעיט העלם דבר לא הייט אומרים שכ"ד היי חייבין אלא לבור דאפייג דלעיל דרשיט דמעה מלוי בקהל והוראה תלויה בב"ד השתא מיהו לא דרשיט הכי מיהו הקישא דדבר צ"ל דממחלה לריך למילף הוא ואמ"כ לומר דבר ולא כל הגוף:

כוכבים לא סבעיא העלם דבר: אלא חנא הא וה״ה להך. פי״ תנא (כר״) [עבודת כוכבים] נכד ב״ד וה״ה לגבי משיח. דמשיח (כר״) [כב״ד] אף לענין (כר״) [עבודת כוכבים]: וכפר הכהן על הנפש השוגנח. הנפש זה נשיא השוגנת זה משיח. קרא יתידא קדריש שלא חאמר הואיל ויצא נשיא ומשיח מכלל יחיד בשאר מצוח. אף בעבודת כוכבים כן. קמ״ל דבכלל יחיד נינהו. ויבגן האי בחטאה בשגנה הכי משמע וכפר הכהן על הנפש השוגנת דהיינו מעשה גרידתא. וכחב עלה בחטאה בשגנה. מי שחטאו בשנגה הבי משמע וכפר הכהן על הנפש השוגנת דהיינו מעשה גרידתא. וכחב עלה בחטאה בשגנה. מי שחטאו בשנגה הבי משמע הבי הכי משמע וכפר הכהן על הנפש השוגנת דהיינו מעשה גרידתא. וכחב עלה בחטאה בשגנה. מי שחטאו בשנגה בשאר מצות דמביא כפרה גם בעברת כוכבים בשנגת מעשה. יצא משיח שאין חטאו בשנגה גרידתא כשאר מצות אלא צריך הע"ד. שאינו סביא כפרה גם בעברת כוכבים אם לא בחע"ד ושגית טעשה: ושיון שבשעירה כיחיד. דכתיב ואם נפש אחת תחטא בשגגה דמשמע בשנ"מ. גרידתא. לא אמרי׳ דמשיח מישה בשגגת מעשה דלהכי אהני מיעוטא דבחטאה בשגנה למעט משיח כשגגה גרידתא ואין לומר דמבחטאה בשגגה המשמע בשנ"מ. גרידתא. לא אמרי׳ דמשיח מישה בשגגת המעט"ד מעדים המעט"ד מבידתא אלא הבי לכתוב וכפר עליו הכהן בחטאה (אלא) כשנגה (אלא) כתיב השונגת לרבות משיח לאמעונינן דלא ממעטינן סבתטאה בשגגה אלא שאינו מכיא בשגגה גרידתא אבל בהע"ד עם שגגת מעשה מביא שעירה. ואגם דכתים השוגגת כחים נמי הנפש דלרבות נשיא לא אצטריד:

ו סמג עשין ריו:

ית ג מייי שם פיייב הלייה: יש ד מייי שם פטייו הלכה ה:

ב ה מיי׳ שם פ״א הלכה כ והלכה ד

בא ר ז ממי פ"ד מהל' עבודת

כוכנים הלי ו פתג שם: בב ח מיי שם פייב הלייד ופייל מהלי

מוסף רש"י

אין בית דין חייבין. להכים פר על

סעלם לבל יינתות מי. ילא בשבורת

ביכבים. אין חייבין לכור להכים פר לעולה ושעיר לחטאם, עד שיורו על

דכר שודונו כרת ושגנחו חטאה, כגון זיכוח וקטור ונסוך והשתחואה, אכל מחבק ומנשק לא נשם מה. לאשטח

חשב. כלומר אשמשו כאשמש לבור

ייעם. כנית הבית יהיה לכם. לפנין יישם: תורה אחת יהיה לכם. לפנין

קרבן כתיב בפרשת עבודת כוכבים,

חורה כל החורה במשמע, הוחשה כל

החורה לענין הרכן לעבודת כוכבים שם.. הוקשו קרנות של שניות של כל עבירות לשל ע"ז, מה ע"ו קרנן

שלכ אינו בא אלא על עביכה נחורה

שחייב על זדונו כרת, דסמיך ליה

והנפש אשר מעשה ביד רמה ונכרמה

שבח שם - אלמא כולה פרשמא כדכר

שודונו כרת ושנגתו מטחת מישתע מבחות מה. אשכחן יהיד נשיא

ומשיח. נהך היקישא לא תשתע אלא הני דכתיב והנפש ואלו לבדן במשתע

שהן יחידין, דהני הראי כתיכי בפרשת

יאם נפט אמת כעכודת כוכנים ושם). ויאפר עליון פתחתון. לנור מיחדים (שם). רבים, עיר הנדחת ושם, יבול נחלוק בקרבנותיהם.

חשון. בות מהוק בקי בחודהם. אם עבדו בני עיר אחת עבודת כוכבים בשונג יהו חלוקים בקרבנם שלא יכיא כל אחד קרבנו שעיר כיחידים ישם.

ת"ל תורה אחת יהיה ונו'. פון חלוקים מחורם יחיר פלפ רוכ ישרפל

אי כילן, כדכתיב יאם מעיני העדה,

אכל כני עיר אחת יחיד הם (שם). צבור מייתי פר לעולה בו'. היינו העלם דכר שהורו כ"ד שעכודת

כוכבים מותרת ועשו לבור על פיהם ישם. אי גפי צייך ואין דו הקנה. תפילו לת משכתת לה קרבן לחלק

נימא צריכים הני מרובים חילוה ביו

יחיד וליכם הלכך מין להם כפרה, קמ"ל ושם, בדי. שם חכם וגיסיו

קת ל משון בו ל עם מכני (מון פה). משי הגבורה שמענום. לכתיב אתם את דכר אלהים שתים א שתעתי, בתכילתא (תכות כר).

שנת הלכה מו:

מים, ב) רש"ח מ"ו, ג) יכמות ח:, ד) ניכמות ע.ן, ד) שכת סת: ניכמות ע.ן, ו) כס"י מה להלן, ו) ניכמית ע.ן, ח) ניכמית ע.ן, ש) רש"א מ"ז, י) [כרכות טו: ושם נסתון, ל) מכות כד., ל) נויקרא דן, מל [במדכר טון, ל) ויקרא יתן, מ ם) נדברים כהן, ע) נבפ' שלח טו לא, נשם ר' ישמעאלן, ש) נבמדבר טון, ל) (שמות כן, ק) (שסן, ר) (שם), ש) (שם), ש) (שם), א) (ספרי שלח טו ככן, כ) (שמות לד), ג) ערי מכות

חורה אור השלח

ט פיף ע"ל,

ו. וְהביא אָיִל תְמִים מן הַצאן בערכן לאָשָם אָל הַכהן וכפר עליו הכהן על שנגתו אשר שנג והוא לא ידע ונסלח לו:

2. ונודעה החמאת אשר חטאו עַלִיהָ והקריבו הקָהֶל פַּר בן בְּקֵר לחָטָאת והבִיאו אתו לפני אהל לחָטָאת יהביאו אתו לפני אהל ויקרא דיד מועד: נושה אל אַהוֹתָה לא תקח לצרר לגלות ערוַתָּה עלִיהָ לצרר לגלות ייקרא יח יח בחייה: . אַשר נְשיא יוְחָטָא רְעשָׁה אָחַת מַכָּל מצות יִי אָלהיו אֲשר לא תעשינה בשנגה ואשם:

ייקיא ד כב. 1. ואם כָּל עדת ישראל ישגו וִעַלם דְבָּר מַעִיני הַקְּהָל וְעֲשׁו אָחָת מַכָּל מִצְוֹת יִי אשר לא תעשינה ואָשמו: ריקרא ר יג 1. ואם נפש אָרָת תחָטָא בשנְּגָה. מעם האָרץ בעשתה אַחת ממצות יי אשר לא תעשינה ויקרא ד כנ ואשם: ואם נפש אחת תחטא בשגגה והקריבה עז בת שנתה לְחָטָאת: במרבר טו כז לחטאת: 8. האזרח כבני ישראל ולגר הגר בתוכם תורה אחת יהיה לכם לעשה בשגנה: והנפש אשר תעשה ביר רמה מן האזרח ומן הגר את יי הוא מגדף ונכרתה הנפש ההוא מקרב במרבר טו כט-ל יעמה: 9. וכי תשגו ולא תעשו את כְּל הִמִצות הָאלה אֲשר דכר יִי אל במדבר טו כב משה משָּוּה: 10. את כָּל אֲשֶׁר צוְה יי אַלֵּיכָם בַּיִּד מִשָּׁה מוְ הַיּוֹם אשָׁר צוְּה יִי

והלאה לדרתיכם: במדרה מו בו אָנֹבּי ייָ אֶלֹהֶיף אֲשָׁר הוצאתיף מארץ מצרים מבית תבְדים שמות כ עבְדים שמות כ 12. לא יהיה לְךְ אָלהים אָחַרי שמות כג על פני:

תוספות הרא"ש מת להלן דכר שחייבין על זדונו כרת ושגגתו חטאת. תימה מנ"ל דבאחות אשה מייתי חטאת כשגגה הא אכתי לא קי"ל דדבר שחייבין על זדונו כרת שמביא על שגגתו חטאת. וי"ל דהא דקאמר על שגגתו חטאת לאו דוקא. אלא אגב סיפא דתני ועל שננחו חטאת ט פאי זכרישא, וה״פ מה עליה האמור באחות אשה בדבר שודונו כרת אף עליה האמור כחטאת בדבר שודונו כרת נאמר שמביא על שגגתו חטאת. ועי"ל דעל שגגתו חטאת למעוטי דאיז מביא חטאת אלא על דבר שזרונו כרת. דאי לאו ג״ש ה״א דעל כל חטא שיחטא יביא קרבי. הלכך מפרשיי שפיר מה להלן באחות אשה ודוגו כרת ושגגתו חטאת. דממילא הוה אמריי דעל כל חטא מביא חטאת. אף עליה האמור בקרבן דוקא על זדונו כרת: מא' נייתי פר צבור בשאר מצות הוא רמייתו. נפשום ליה לחלמודא שאין לנו לבדות קרבן חדש שאין מתכפרין כו בשום מקום על עבירה ידמ"ל הכי ומאיו נייתי נייתי קרכן הכא על עבירה במקום אחר הא אינם חלוקים בקרבנותיהם. וקרבן חדש שאין מתכפרים בו בשום מקום על עבירה א"א להביא:

ושוין שאין. משיח מביא אשם תלוי דכתיב באשם תלוי וכפר הכהן על שננתו אשר שנג והוא לא ידע מי שמטאו בשנגה ילא משיח. ולרבי היכי מצי אמר יצא משית והא לרבי חטאו בעבודת כוכבים בשגגה הוא דהא

טל שזרונו שודונו לפי יכול אחרינא כדאמרינן בפ"ק דיבמות (דף ב:) ואשה אל אחותה וגרי עליה יי מה ח"ל

בשגגה דבעבודת כוכבים בלבד הוא דחטאו בשגגה אבל בשאר מצות אין חטאו בשגגה בלבד אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה: ורכנן. סברי ילא משיח שאין חטאו בשגגה לא בעבודת כוכבים ולא בשאר מנות אלא העלם

דבר עם שגגת מעשה. ולדברי הכל משיח אין מביא אשם חלוי וכ"ש לבור דאין חייבין אשם תלוי דהעלם דבר כחיב בהו בהדיא ל: כותנר' אין ב"ד חייבין. קרבן אלא על דבר שודונו כרת ושגגתו מטאת יאם הורו בדבר שחייבין אשם ודאי פטוריו דכחיב באשם ודאי ואם נפש אחת וב"ד אין הם בכלל נפש אחת ועוד דבאשמות אין בהן דין העלם דבר דחייבין אשם ודאי על המזיד כשוגג: וכן המשיח. אין מביא פר אלא על העלם דבר שזדונו כרת ושגגתו חטחת חבל במקום אשם ודאי חייב להביא אשם ודאי לפי שהוא בכלל נפש אחת ולהכי השוה לנבור דאין מביא פר במקום אשם אבל אשם יביא כדתנן לקתן (ד' ט.) אשם ודאי הנשים המשים והיחיד חייביו וב"ד פטוריו: במ' נחמר כחן עליה. ונודעה החטחת אשר חטאו עליה (ויקרא ד): ונאמר להלן. לגלות ערותה עליה (שם יח): נשים. נמי לא יביא שעיר אלא על דבר שזדונו כרת ושגגתו חטאת כדתנן (ט.) כל מצות שבתורה שחייבין על זדוכן כרת ועל שגנחן חטאת יחיד מכיא כשכה או שעירה ונשיא מביא שעיר דיליף מלות מלות: יחיד. נמי אינו מביא חטאת אלא על דבר שודונו כרת דתנן (שם) כל מצות שבתורה וכו": אמר קרא. בפרשת ויקרא אם נפש: וילמוד תחתון מעליון. יחיד מנשיח: לפי שילחה **עבודת כוכבים.** דהכא כתיב מי וכי תשגו ולא תעשו ולא כתיב הכא כרת: יכול יהו חייבין על דכר שפין זדונו כרת. כגון מגפף ומנשק ומרבץ כדאמרינן במסכת סנהדרין בפרק ד' מיתות (דף ס:) בלא מעשה וחינו בכרת: וילמוד סחחון מעליון. יחיד נשיא ומשיח מלכור: אלא לרבנן דמפקי להאי עליה. לדרשא

לפי שנאמר ם) יכמה יבא עליה וגו': חורה

תניא לעיל [1:] משיח בעבודת כוכבים רבי אומר בשגגת מעשה אלא רבי סבר דהכי מתרן קרא לטעמיה מי שכל חטאו בשגגה יצא משיח שאין כל חטאו

אושוין שאין מביא אשם תלוי מגלז רכתיב יוכפר (עליו) הכהן על שגגתו אשר שגג רבי סבר מי שכל חמאו בשגגה יצא זה שאין "[כל] חמאו בשגגה אלא בהעלם דבר מידי כל כתיב אין דאם כן גכתוב על שגגתו למה לי אשר שגג הא קמ"ל דער דאיכא כל חטאו בשגגה ס(יצא משיח שאין כל חטאו בשגגה אלא בעבודת כוכבים ולא בשאר מצות אלא בהעלם דבר עם שגגת מעשה) ורבנן מי שחמאו בשגגה יצא משיח שאין חטאו בשגגה ילא בעבודת כוכבים ולא בשאר מצות אלא בהעלם דבר עם שנגת מעשה: מתני' ⁹⁰אין בית דין חייבין עד שיורו בדבר שזדונו כרת ושגגתו חמאת יוכן המשיח ולא בעבודת כוכבים עד שיורו שזדונו כרת ושגגתו חפאת: דבר גמ' מגלן דתניא סרבי אומר נאמר כאן עליה וגאמר להלן יעליה מה להלן דבר כרת ושגגתו חטאת אף כאן דבר כרת ושנגחו חמאת אשכחן צבור משיח מגלן לאשמת העם הרי משיח כצבור יליף מצות מצות כתיב גבי נשיא ⁴ועשה אחת מכל מצות ה' וכתיב בצבור יועשו אחת מכל מצות מה צבור דבר שזדונו כרת ושגגתו חמאת אף נשיא דבר שזדונו כרת ושגגתו חמאת יחיד אמר קרא יואם נפש וילמד תחתון מעליון: ולא בעבודת כוכבים בעבודת כוכבים מגלן דת"ר שיורו: שיצאה עבודת כוכבים לדון יהו חייבין אפילו על דבר שאין זדונו כרת ושגגתו חמאת נאמר כאן מעיני ונאמר להלן מעיני מה להלן דבר שזרונו כרת ושגגתו חמאת אף כאן דבר שזדונו כרת ושגגתו חמאת אשכחן צבור יחיד נשיא משיח מגלן אמר קרא יואם נפש אחת אחר יחיד ואחר נשיא ואחר משיח כולן בכלל נפש אחת הן וילמד תחתון מן העליון הניחא למאן רמפיק לה לעליה לג"ש כראמרן אלא

אחת יהיה לכם לעושה בשננה והנפש אשר מעשה כיד רמה. בעבודת כוכבים משתעי הרא דתניא בסיפרי ^{ע)} ר"ש אומר בעבודת כוכבים הכתוב מדבר שנא' כי דבר ה' בוה ^{פ)} שבוה על דיבור ראשון שנאמר בו ³⁾ אנכי ה' אלהיך ולא יהיה לך אלהים אחרים על פני: מה עכודת כוכבים שחייבין על זדונו כרת. דהכא כתיב קי הכרת תכרת אף כו': אשכחן

יחיד ונשיח ומשיח כין בעבודת כוככים ובין בשאר מלות. דכתיב יי ואם נפש וכתיב ש) תורה אחת יהיה לכם והנפש אשר תעשה כיד רמה דיחיד ונשיח ומשיח בכלל ואם נפש אחת: לבור מנלן ילמוד עליוו מו התחתוו. דכתיב בפרשה למעלה וכי משגו ^{מ)} דהיינו לבור וילמד מסחמון מואם נפש מו מה להלן דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת בין בעבודת כוכבים בין בשחר מלות דגבי יחיד הוקשה כל התורה כולה לעבודת כוכבים אף לכור אין חייבין אלא בדבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטחת בין בעבודת כוכבים ביו בשאר מלות: רבים בסייף. במזיד אנשי עיר הנדחת: יכול נחלוק בשונג בקרבנוחיהם. דכי היכי דחלוק לבור מיחידים דקרבן לבור בעבודת כוכבים לא דמי לשום קרבן יחיד ה"ג נחלוק בקרבנותיהם דלהוי חלוק דמרובין שעשו שונגין דעיר הנדחת דלא להוי דמי לעולם לשום קרבן לא ללבור ולא ליחיד: ח"ל סורה אחם. דעיר הנדחת דשוגג כיחידים דמו ומייתי כל חד וחד שעירה כיחיד: מאי גייחי. אנשי עיר הנדחת רבים דבסייף: נייתי פר לבור בשחר מלום הוח דמייםי. ולח הוי חלוק וכ"ש דבעי' חלוק בין אנשי עיר הנדחת ללבור דהא אין לבור נעשין עיר הנדחת כלל: יחיד נמי היינו קרבנו. ולה הוי חלוק: אילטריך. תורה אחת דס"ד וכו': אי נמי לריך. לחלוק בקרבן: ואין לו מקנה. לעיר הנדחת בשוגג דאי אפשר לחלוק: קמ"ל. חורה אחת דמייתי כל חד שעירה כיחיד: ולה מעשו הם כל המלות אינו היא מלוה ששהולה כנגד כל המלום הוי אומר זו עבודת כוכבים. שכל המודה בה ככופר בכל התורה כולה 6): כחיב [חת] כל חשר לוה ה' אליכם ביד משה. דמשמע שלוה ע"י משה וכתיב אשר דבר ה' דמשמע שהיא בדיבורו של הקב"ה כלומר ששמעו ישראל מפיו כשדבר עם משה: איוו היא מנוה שהיא בדבורו של התב"ה ולוה ע"י משה הוי אומר זו מבודה כוכבים. דאוכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום דהיינו ששמעו בדבורו של הקב״ה ולוה ע״י משה בכמה פרשיות שבתורה כגון לא תשתחוה

לאל אחר בי דלא שמענו אלא מפי משה:

רבינו חנואל

מיעוטו לעולם כולן מכִיאין פר אחד וב"ד פר. אבל כשהיו החוטאים ז' שכטים והן רוב ישראל כמספר אנשים מביאין שבעה פרים וב"ד פר וכעבודת כוכבים ז' פרים וז' שעירים וב"ד פר ושעיר ולעולם השכטים שלא עשו פטורין. ואע"פ שסתם ר חייא בתוספתא (ריש מכילתיז) כרכי יהודה דתניא הורו ב"ד ועשה כל הקהל או רובו על פיהז בזמו שהוראתו הורייה ב"ד כיון כוכן שווו און דודיה ב"ד פטורין והעושה על פיהם מכיאין פר. אין הורייתן הורייה ב"ד הייבין פי' כל אחד כשבה או וו בן פי כל אות כשבת או שעירה והעושין על פיהן מביאין כשבה או שעירה פי כל אחד. לא חיישינן לה דכיון דרבי לא שנאה ר' חייא מנא ליה כדאמרינן ביבמות פרק החולץ (דף מג.): הדרן עלך הורו בית דין

הורה כהן משיח לעצמו כו' כתיכ אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם וגו'. יש לומר ולברר כי זה הפר נמי ביאתו תלויה כח' תנאין, הא' שאינה נוהגת ההוראה אלא בכהן משיח לכדו אכל במרובה בגדים או כשעבר או משוח מלחמה לא. רתניא כספרא משיח יכול זה המלך ת"ל כהן אי כהן יכול המרובה בגרים ת"ל משיח. אי משיח יכול אף משוח מלחמה ת"ל (משיח) והמשיחו שאיז על גביו משיח. ומבואר עוד בפרק כהן משיח (דף יב). ובמגילה (דף ט:) ובתוספתא הוריות ובתוספתא מגילה (פ״א). הב׳ שיהא מכם מופלא דאמריגן לקמן (דף ז) אי דהן מופלאין והוא אינו מופלא הוריה דידיה ולא כלום היא. הגי שחהא הורייתו בשוגג מעין טעות ב״ד שאמרנו כפרק העכר ועשייתו

שזדונו כרת ושגגתו חמאת מנא להו נפקא להו ייםרמתני ליה ר' יהושע בן לוי לבריה ∗תורה אחת יהיה לכם לעושה בשגגה והנפש אשר תעשה רמה וגו' הוקשה כל התורה כולה לעבודת כוכבים "מה עבודת כוכבים שחייבין על זדוגו כרת ועל שנגתו חמאת אף כאן ישחייבין על זדונו כרת ועל שנגתו חמאת אשכחן יחיד נשיא ומשיח בין בעבודת כוכבים בין בשאר מצות צבור מנלן יליף עליון מתחתון ורבי הא דר' יהושע בן לוי מאי עביד ליה מפיק ליה לכדתניא "לפי שמצינו שחלק הכתוב בין רבים ליחידים רבים בסייף וממונן אבד ייחידים בסקילה וממונן פלם יכול נחלוק בקרבנותיהם ת"ל תורה אחת יהיה וגו' שמתקיף לה רב חלקיה מהגרוניא מעמא רלא חלק הכתוב הא חלק הוה אמינא נחלוק מאי נייתי פר צבור בשאר מצות הוא דמייתו נייתי פר לעולה ושעיר לחמאת צבור בעבודת כוכבים הוא דמייתו נייתי שעיר נשיא בשאר מצות הוא דמייתי נייתי שעירה יחיד נמי היינו קרבנו ®(אלמה לא) איצמריך ס"ד אמינא צבור מייתי פר לעולה ושעיר לחמאת הני נייתי איפכא פר לחמאת ושעיר לעולה א"נ יצריך ואין לו תקנה קמ"ל רכ"ע מיהת כי כתיבי הני קראי בעבודת כוכבים הוא דכתיבי מאי משמע אמר רבא ואי תימא ר' יהושע בן לוי ואמרי לה כדי אמר קרא °וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה איזו היא מצות "שהיא שקולה ככל המצות הוי אומר זו עבודת כוכבים דבי רבי תנא אמר קרא "אשר דבר ה' אל משה וכתיב "אשר צוה ה' אליכם ביד משה איזו היא מצוה שהיא בדיבורו של הקב"ה וצוה על ידי משה הוי אומר זו עבודת כוכבים 🤊 דתנא רבי ישמעאל יי אנכי בי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום דבי רבי ישמעאל תנא

לרבנן דמפקי לה לעליה לעריות וצרות דבר

בזבחים ג:) ויש לומר דגילוי מילחא בעלמא הוא ולא היקש דתרוייהו בכלל יחיד ובכלל נפש מיהו לעיל קשה דיליף עבודת כוככים משחר מלוח ושחר מלוח מוקן ממרא והלא הלמד מגדרה שוה אין חחר ומלמד בגזירה שוה נע" ובחים ניפשט הש"ם דדבר הלמד מצמת הנהדים שה הין הנו יחת שה שה הין היו היו ביש ביש ביש ביש ביש ביש בנוירה שה מו היו היו לכך עיון גדולן יש לומת בכנוירה שה היו היו שהיא שקולה בענר כל המציר. דכוין דמוידה ברכו ממודה לוכן לו המציר. דכוין דמוידה בה מה לוכך לו לקיים כל המלוח ומסממא יעצור על כולן ובספרי מפיק לה מאח בריתי היסר משמע שכל הברית מיסר:

אין חייבין אלא על דבר שודוגו ברת ושנגתו תבאת. סימה למלי הלמר על שנגתו תנולת הלה היל גופה מעולת היל ומנבחו השתה, מלמה למנול נולת על בענכנו מעולת הל היל גופה מעולת היל ומה שיך לומר לין מיינין מעולת הלא על דכר שבגנהו מעולת הלה ביה להכל מנייל מתוך במיינין מעולת הלה מניילון פר: ויחיד האבר בירא ומני הכל ע"יל מעולת על בגנמו הכל מניילון פר: ויחיד האבר בירא ואם נשיה ה"ע ה"מ למילף גני ימיד מלות מצות דה"נ כמינ ואם נפש את מעול מעולת היל מלה להיל מילה: ילפוד תותחון פעל"ת. מתול לים למלה בירי ניחל לים למלה בירי מיול לים למילה: ילפוד תותחון פעל"ת. ול"ת היכי יליף ימיד מנשיל והל נשיל גמיר מג"ש ואינו מחר ומלמד בהיקש (כדלימל מל"ת היכי יליף ימיד מנשיל והל נשיל גמיר מג"ש ואינו מחר ומלמד בהיקש (כדלימל הל"ח.

ביד שאמרנו בפרק דעבר ועשיתו באחת מכל המצות שפירשנו כי כ"ד חייבין עליהן חרץ מעבורת כוכבים שדינו בה בשעירה כאשר יפורש לפנינו. הר: שחהא הורייתו באחת מכל המצות שפירשנו כי כ"ד חייבין עליהן חרץ מעבורת כוכבים שדינו בה בשעירה כאשר יפורש לפנינו. הר: שחהא הורייתו במר בדרן ב"ד דכח"ר לאשמת המנה ברשלמה אלי השמנה תחייב הכהן המשיח זה הפר. אבל שאר הכהנים ריים בי בי השמנה לשבה או שבירה ואי איכא הוראת כי די נכללין עם הצבור. הוא הדין אם אין זה בהן המשיח מופלא איו להוראה שרינו באר לעלמ. אבל בלא בעל העבר בלא העלט דבר אל שמבה מעשה בלא העלט דבר שום קרבן כלל. דתני אים בספרא מעם הארץ פרט למשיח וכרי ומתרצתא בפרך כדן לש שחוא (דף יא) וותא הדין הנהה כהריום שמפולא אינו חייב על שננת המעשה בלא העלט דבר שום קרבן כלל. דתני אם מעם הארץ פרט למשיח וכרי ומתרצתא בפרך כדן על שגנת המעשה בלא העלט דבר שהצדוקים מודין בו הא זיל קרי בי רב הוא ולאו מופלא. ואס דווה מסברארות בו (אבל) (און אם עקר כל הוגוף או שטעה בדבר שהצדוקים מודין בו הא זיל קרי בי רב הוא ולאו מופלא. ואס דווה מושב כי מעשהו מותר פרים שלא עד שלא נתמנה הוריתו שלא במצור חושב כי מעשהו מותר פרים שלא שלא מותר ביד שפירש בפרף העבר ועשה שונה עשירו והיה חושב כי מעשהו מותר פרים אל מותר מותר מותר בלים שלא שלה פטור דאינו חייב על שנגת משה לחודה שום קרבן כדאניוא. הורה שונג ועשה מזיד פטור. דמויד בכיה הורה שונג ועשה מזיד פטור. דמויד בכיה הורה שונג ועשה מונו מביא פר פשיטא. אמר א הבי הכא במאי עסקינן כגון שהורה ושכח שונג ועשה שונג מביא פר פשיטא. אמר אפיי הכא במאי עסקינן כגון שהורה ושכח שונג ועשה שונג מביא שר בשיח שונג ועשה שונג מביא של מידי של בותר שהבים במאר עסקינן בגרון הור של בי אותר ביד שפירש ברורים של ביד אומרה שונג ועשה מוד בתימא. אותר שנג ועשה מוד במאי עסקינן כגון שהור הור שנג ועשה מוד בתימא ביון דאילו מיב לנותר בלא הרב שנג ועשה מוד התימא מיון דאילו מיב לנותר בליים בליים במאר של מידי במותר במאר של מותר במותר במ

ותרתי מפקינן מדר' ילחק בר אבדימי חדא דלבור בחטאת קבועה דאין

ב"ד חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש ואידך דאין אשם חלוי

בא עליו אלא על ספק חטאת קבועה דאשם חלוי אפי׳ דיחיד אינו בא על

עשה ועל לא תעשה שבמקדש שהרי אינו ספק חטאת קבועה: אי הכי

קרבן עולה ויורד נמי הא כחיב כי יאשם.

לכתיב נפש כי תחטא בשגגה ושמעה

קול אלה דהיינו שמיעת הקול נוכתיב או

נפש אשר תגע וגו׳ דהיינו טומאת מהדש

וקדשיו וכחיבן או נפש כי חשבע לבטא

בשפתים וגו' דהיינו בטוי שפתים דכולהו

בקרבן עולה ויורד וכתיב והיה כי יאשם

לאחת מאלה מה כי יאשם בעולה ויורד

אף ואשם דכתיב באשם תלוי תהוי במקום עולה ויורד דלהוי אשם תלוי בא

יאפי׳ על ספק חטאת שאינה קבועה:

וו היא שיבה וו היא ביאה. דהא

דכתיב ושב הכהן לה חימה ושב הכהן

מבית המנוגע לביתו אלא הכי הוא ושב

הכהן מביתו לבית המנוגע דהאי שיבה

זו היא ביאה לבית המנוגע: נילף ואשם

מטומאת מקדש וקרשיו. דכתיב בו יף או

נפש חשר תגע וגו׳ יהוח טמח וחשם

דהיינו טומאת מקדש וקדשיו דהוא בקרבן

עולה ויורד דמטאת שאינה קבועה הוא:

דנין ומשם ומלות ה'. דכתיב בחשם

תלוי מואשמו ומצות ה' לאפוקי טומאת

מקדש וקדשיו דלה כתב והשם ומלות

ה': נילף ואשם ונשיאת עון. דכחיב

כאשם תלוי ולא ידע יאשם ונשא עונו

וכחיב בעולה ויורד אם לא יגיד ונשא

עונו והוא ידע ואשם לאחת מאלה: באשם

תליי כחיב יאשם ומצות ה׳ אשר לא

מעשינה ובפר ובהעלם כי דבר של לבור

כתיי אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה

ואשם ^{שו}הלכך אמרי' מה לבור חטא' בקבוע'

אף אשם חלוי אינו בא אלא על ספק

מטאת קבועה: מתבר' אין ב"ד חייכין

על שמיעם קול ועל כיעוי שפחים ועל

טומאת מקדש וקדשיו. דכל הני הויין

בקרבן עולה ויורד כדאמריכן לעיל דלבור

אין מביאין חטאת אלא בקבוע". ובדין הוא

דלא איבעי למיתנא דהא תנא לעיל אין

חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש

ואמרינן משום דבעי' לבור בחטאת

קבועה יטומאת מקדש וקדשיי הוי בעולה

ייורד יה"ה עלשמיעת קול ועל בטוי שפתים

דלא הוי חטאת קבועה דב"ד פטור והאי

דקתני הכא אין ב"ד חייבין על שמיעת קול כו׳ משום דבעי אפלוגי ר׳ יוםי הגלילי

ור"ע אין ב"ד חייבין על שמיעת קול ועל

בטוי שפתים וטומחת מקדש וקדשיו וה״ה

למשיח: והנשיח כיולת בהן. דחינו בקרבן

עולה ויורד דברי ר' יוסי הגלילי. טעתא

דר׳ יוסי הגלילי מפרש בגמרא: ר"ע אומר

הנשיא חייב בכולן. בקרבן עולה ויורד

חוץ משמיעת קול שחין שמיעת קול חל

עליי שהמלך לא דן ולא דנין איתו לא מעיד

ולא מעידין אותו כדתנן במסכת סנהדרין

בפרק כ"ג (דף יח.). ור"ע במשיח לא פי"

במתניתין ופירש בברייתא כדאמרינן לקתן

ט.ן בברייתא תניא ר"ע אומר משיח פטור

מכולן מקרבן עולה ויורד ימביא על כולן

פרכדאמרי׳ בסוףפירקיווט:ודר״עלאפטר

בג א מיי' פי"ב מהל' שגגות

הלכה א סמג עשין ריו: בד ב מיי שם פייח הלכה א: ג ומיי שם פייד הלייבן: בה ד מיי שם פייב הלכה ח: בו ה מיי שם פיים הליח: ו ער" כהשגות כפ"י שם הל' ו

יככ"מ שם וכחוריט: יר פ"ב מהלי סנהדרין י ה ופ"ג מהלי מלכים הלי ז:

תורה אור השלם

ו. את כָל אֵשר צוָה ייַ אַליכם ביד משה מן היום אשר צוה יי והלאה לדרתיכם:

כמדבר טו כג 2. ויאמר אם שמוע תשמע. לקול יו אלהור והישר בעיניו תעשה האַזָנָהָ למצְוֹתִיו ושְׁמֵרתִּ כָל חקיו כָל הַמחלה אָשר שַּמְתִּי במצרים לא אָשִׁים עָלִיךְּ כִי אָנִי יִי רפאך: שמות טו כו גו הָיָה כִי יאשם לאָחת מאַלה. והתודה אשר הטא עליה: ויקרא ה ה

. ושב הכהן ביום השביעי וראה והנה פשה הנגע בקירת הבית: וכא הבהן וראה והנה פָּשָה הַנגע בָבְית צרעת ממארת הוא בבית טמא הוא: ייקרא יד לט,מד

.5. או נפש אשר תגע בכל דבר טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא ונעלם ממנו והוא

רבינו חננאל

הדר ביה מיניה כמזיד קמ"ל: פינה כמוין ומי קמ"ל: פינקא שהוריית משיח לעצמו כהוריית ב"ד לצבור מנא הני מילי דת"ר בספרא אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם הרי משיח כצבור מה צבור אינו מביא אלא על העלם צבור אינו מכריא אלא על העלם רבר עם שנגת המעשה. פיי העלם דבר מכייד. ושנגת מעשה הקהל. אף משיח אינו מביא אלא על העלם דכר עם שנגת המעשה. הלא רין הוא. פר מן הדין הוא שלא יתחיים משיח אלא בהעלם דבר עם שגגת המעשה אע"פ שלא נכתב לאשמח העם (שייך לדף זע"א) צבור מוצא מכלל יחידין זמשיח מוצא מכלל יחידין מה צבור אינו מביא אלא על העלם דבר עם שגגת המעשה אף יתיד כן: (או) כלך לררך זו נשיא מוצא מכלל יחיד. (ס"א צבור) פ"ז שקרבנו שעיר ומשיח מוצא מכלל יחיר (ס"א צכור) פי שקרבנו שעיר. מה נשיא מביא בשגגת מעשה אף משיח כי. נראה למי דומה צבור כפר ואיי מכיאין אשם תלוי. פירוש אם מני אן היב הורו ב״ד ועשו הקהל ונסתפק הורו בייר ועשו הקהל ונסחפק להן אם הורו אם לאו. והוא הריי אם הורו ננסתפק לקהל אי עשו אם לא לא מייתי א) קרבן צבור תלוי דכתיב ונודעה התטאת וגרי אבל כל אחד מביא אשם תלרי ומשיח כפר ואין מביא אשם תלרי. פיי לקמי איקימגן דכדי נסבה. מה צבור אינו מביא אלא על דעלם רבר עם שגגת מעשה אף משיח כי: (און כלך לררך זו נשיא מביא שעירה בעבורת כוכבים ומביא שפירון מככב בינברא אשם ודאי, פיי אשם מעילות וגזלות ושפחה חרופה ונזיר ב) המפורש בפי איזהו מקומן בשחיטת קדשים. ומשיח מביא שעירד בעבודת כוכבים ימביא אשם ודאי, פיי נשיא ומשיח מייתו שעירה בעבודה כוכבים דכתיב בפרשה שלח לך ואם נפש אחת תחטא בשגגה. וחניא צלה כספרי עכודת בוככים היתה בכלל כל המצות שהיחיר מביא עליהן כשבה או שעירה נשיא מביא שעיר משיח וב״ד מביאין פר הרי הכתוב מוציאה מכללן להחמיר עליה ליהון בקבועה ושיהו יחיד ונשיא בקבומה דשרה עליה עז בת שנתה לחטאת לכך נאמי פרשה [זו]. פיי נפש כל דהו משמע.

למן היום וגו'. הכי משמע את כל אשר לוה ה' אליכם ביד משה דוו עבודת כוכבים ומנין שזו עבודת כוכבים מדכתיב בהדי' למן היום אשר לוה ה' והלאה שאר מלות והלאה כלומר מכאן ואילך לדורותיכם איזו היא מלוה שנאמרה בתחילה הוי אומר זו עבודת כוכבים דכתיב בתחילת

> עבודת כוכבים: י' מלום נלטוו במרה. דהיינו קודם מתן חורה אלמא עבודת כוכבים לא נאמרה חחלה: מחורהא כדשנינן מעיקרא. כדברי ר' יהושע בן לוי או כדברי רבי: כותנר' אין ב"ד חייבין קרבן על עשה ועל לא מעשה שכמקדש. דהיינו טומאת מקדש וקדשיו עשה שבמקדש וישלחו מן המחנה כל צרוע ^{כו} לא תעשה ולא יטמאו את מחניהם ^{לו} שאע"פ שהוא דבר שודונו כרת ושגגתו מטאת הואיל ואין שגנתו מטאת קבועה אלא קרבן חטאת עולה ויורד הלכך פטור לגמרי כדמפרש בגמרא. והאי דקתני אין חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש לא קא מיירי בכהן משיח כלל משום דהוי פלוגתא דר"ש ור"ע ר"ע לא פטר ליה מפר על טומאת מקדש וקדשיי ור"ש פטר ליה לגמרי כדמפרש בגמרא בסוף פירקין וט:ן: ואין מביאין. יחידין: אשם חלוי על עשה ועל לא חעשה שבמקדש. דאין אשם חלוי בא אלא על ספק חטאת קבועה כדמפרש בגמ' אבל בב"ד לא איצטריך למיסגא אין מביאין אשם חלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש שהרי חין ב"ד מכיחין חשם חלוי אפי׳ במקום ספק חטאת קבועה כדאמרי' בריש פירקין וו.ן משיח בפר ואין מביא אשם תלוי דכתיב באשם תלוי מי וכפר עליו הכהן על שגגתו אשר שגג מי שחטאתו ושגגתו שוה ילא משיח ומכלן דאין חטאתו ושגנתו שוה דכתיב לאשתת העם י הרי משיח כלבור דלבור לריכין העלם דבר עם שגגת מעשה לפיכך אינו באשם תלוי הלכך כי איצטריך אין מביא אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש כגון ביחיד דעלמא: אבל חייבין. ב"ד על עשה יעל לא תעשה שבנדה דהוי ודונו כרת ושגגתו חטחת קבועה ומביאין יחידים אשם תלוי על עשה ועל לא מעשה שבנדה משום דהוי ספק חטאת קבועה: אל תכא על הנדה. דכתיב (ויקרא יח) ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב: פרוש מן הנדה. כלומר בסמוך לוסתה כדי שלא תהא רואה בשעת תשמיש דכתיב ^{ס)} והזרתם את בני ישראל כדמפרש בגמרא במסכת שבועות בפרק ידיעות הטומאה (דף יח:): גמ' מנה הני מילי. דלבור לה מחייבי שום קרבן בעולם אלא במקום חטאת קבועה: ויחיד חשם סלוי נמי. חין חייבין אלא על ספק חטאת קבועה: אמר רב ינחק בר אבדימי נאמר. כאן ואשם בחטאת קבועה דיחיד דכחיב בפ׳ ויקרא ודן ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם החרך בעשותה חחת ממלות ה' חשר לה תעשינה וחשם וכתיב והביה את קרבנו דמביא כשבה או שעירה

בנכור מה ואשם. האמור בפרשת ויקרא בחטאת יחיד הוי חטאת קבועה אף ואשמו האמור בלבור אין מביאין שום קרבן אלא במקום חטאת קבועה דחילו עשאו יחיד ^{עו} הוי בעולה ויירד ונאמר ואשם (בא) באשם חלוי דכתיב בחשם תלוי שי וחם נפש כי תחטא ועשחה אחת מכל מצות ה' אשר לא מעשינה ולא ידע ואשם מה לבור חטאת בקבועה כלומר מה ואשמו האמור בלבור חטאחו בקבועה דגמרי מואשם דחטאת יחיד: אף. ואשם האמור באשם חלוי אינו בא אלא על ספק חטאת קבועה לאפוקי עשה ולא תעשה שבמקדש דאין אשם חלוי בא עליו משום דהוי חטאת

מר עשר מצות נצמוו במדה. הא דלא מייתי מהני דכתיב כהדיא כגין מילה לאכרהם שפירת דמים דכתייב שופך דם האדם וויליי עדיית. משום דהכא לעון ישראל והתם בני נתו. חייב ע"ד עשה וע"ד "א תעשה שבגרה. בפרק ידיעות הטומאה מפרש שפירש מן הגדה בקושי שיניאתו הנאה לו כביאתו אלא ינעץ צפרניי ויפרוש באבר

אלא על דבר שדרונו כרת ושנגתו חטאת. נקוט האי כללא בירך כל היכא דכתיב ונש לא מחיים צבור. מה ושיא מכיא בשנגת מעשה. אף משיח מביא בשנגת מעשה חיל לאשמת העם הרי משיח בצבור. מה צבור אינו מביא כר. פי לאשכת

h; נראה דל"ל דלא מייתי לבור אשם חליי. ב) מנורע ל"ל בנשיא כמ"ש לקמן דף יו"ד ע"א.

עשרת הדברות " אנכי ולא יהיה לך דהיינו למן היום אשר צוה ה' והלאה לדורותיכם איזו היא מצוה שהיא נאמרה בתחלה הוי אומר זו עבודת כוכבים והא אמר מר 6עשר מצות נצמוו ישראל במרה יי(דכתי' יוהיה אם שמוע תשמע לקול ה' אלהיך) אלא מחוורתא כדשנינן מעיקרא: מתני' מאין חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש יואין מביאין אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש אכל יחייבין על עשה ועל לא תעשה שבנדה ומביאים אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבנדה איזו היא מצות עשה שבנדה פרוש מן הנדה ומצות לא תעשה אל תבא על הנדה: גמ' מנא הני מילי דצבור לא מחייבי קרבן בעלמא ויחיד אשם תלוי גמי לא אמר רב יצחק בר אבדימי נאמר ואשם בחמאת ובאשם תלוי ונאמר ואשמו בצבור מה ואשם ביחיד בחמאת קבועה אף ואשמו בצבור יבחטאת קבועה ומה צבור בחטאת קבועה אף אשם תלוי נמי אין בא אלא על ספק חטאת קבועה אמרי אי הכי קרבן עולה ויורד נמי הא כתיב יוהיה כי יאשם לאחת מאלה דנין ס (אשם מן אשמו) ואין דנין אשם מן יאשם ומאי נ"מ והא תני דבי רבי ישמעאל ⁴ושב הכהן ובא הכהן ייזו היא שיבה זו היא ביאה ועוד נילף מן ואשם ממומאת מקדש וקדשיו דכתיב יוהוא ממא ואשם אמר רב פפא דנין ואשם ומצות ה' מן ואשם ומצות ה' א"ל רב שימי בר אשי לרב פפא ונילף ואשם ונשיאת עון מן ואשם ונשיא' עון אלא אמר ר"נ כר יצחק דנין ואשם ומצות ה' אשר לא תעשינה מואשם ומצות ה' אשר לא תעשינה ואל יוכיח שמיעת קול ובימוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו שלא נאמר בהם ואשם ומצות ה' אשר לא תעשינה: מתני' יאין חייבין על שמיעת קול ועל בימוי שפתים ועל מומאת מקדש וקדשיו יוהנשיא כיוצא בהם דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר הנשיא חייב בכולן חוץ משמיעת הקול ישהמלך ילא דן ולא דנין אותו יי[לא מעיד ולא מעידין אותו]: נמ' אמר עולא

> דאינו בעולה ויורד: ונאמר ואשמו עולה ויורד ולא הוי חטאת קבועה לו (ועוד דאין אשם תלוי בא עליו).

יטומאת מקדש וקדשיו קאי וקסבר ר' יוסי הגלילי כי יאשם לאחת הכי משמע כל שיש באחת כלומר כל שמצווה בכל אחת ואחת מתחייב קרבן בכולן ושאין מתחייב באחת אין מתחייב בכולן ונשיא הואיל ואינו מתחייב באחת מהן דהייני בשמיעת קול אין מתחייב בכולן דפטור מכולן: ואימא. כי יאשם

לא

מ"ם דר' יוםי הגלילי אמר קרא והיה כי

יאשם לאחת מאלה כל שמתחייב באחת

מתחייב בכולן ושאין מתחייב באחת אין

מתחיי' בכולן ואימא מתחיי' באחת מהן ואע"פ

שאין מתחיי' בכולן אלא מעמא דר' יוםי הגלילי

מהכא דתניא היה רבי ירמיה אומר נאמר

לאחת הכי משמע כי אפשר שיהא מתחייב אפי' באחת מהן אע"פ שאין ממחייב בכולן הוי חייב ונשיא נמי אע"ם שאינו חייב בשמיעת קול יהא חייב בבטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו: אלא טעמא דר' יוםי הגלילי מהכא וכו': נאמר. בשמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו:

ליה מפר: גמ' והיה כי יאשם לחחת מחלה. דחשמיעת קול ובטוי שפחים

שבורו במה מת להים עשה דהיי כלא מעשה שיש לפרוש באבר מת. ובמ"כ מפרש מת ולהכי חייבין על עשה דכחינ אשר לא מעשינה יכול שאני מוציא אף עשה שבודה מ"ל הלון ה" ריבה וכו' ומה ראים כו' מוציא אני שאר מצוח שאון בהן לא מעשה ומרבה אני עשה שבודה שיש בה לא מעשה: שר"ק

מ) סנהדרין ניג, כ) ס"ח ל"ג,ב) שבועות חון, ד) (ל"ל אשמו מן אשםן, כ) עירובין נח. חולין סה. יכמות חו נדה כבו יומל בו מיר הו מנחום ד. מה: בסורות לב. מכית ינ:, ו) כרימות ב:, ו) [שם], ח) [סנהדרין ית.], ע) ביים ועיין חוייטן, י) ן שתית כן, ל) ן במדבר קונין לוו נכמדבר הן, מן נייקרם הן. () נכמדבר הן, מן נייקרם הן. () נושם דן, מן נושם טיון, ען צייל לה הר, ען נייקרה הן, לן רשייה מיזו, ק) וַוּקְרָפָ הּן, ד) בַּקְ״ח: העלם, שׁ) ג׳יל יאשמו,

מוסף רש"י

אין הייבין. כ״ד כהוכלתם, על עשה ועל לא תעשה שבמקדש. כלותר על הירלת טיתלת מקדש כניתור על הירות טיתחם מקדם יקדשיי, בין שהוא של עשה, כגין שנטמא בעודה דהייני עשה דוישלחו, בין שהוא של לא מעשה, כגון נטמא בחוך דאיכא אוהרם אל המקדש לא מבא, משום דאין מביאין שר בהוראה אלא על בעלם לבר ששגנתו חטאת הנו על נשנט דכו שבונוו מקדם קנועה לימיד, אכל טומאת מקדם קרכן עולה ייורד היא שבונווח יו . ואין מביאין אשם תלוו. הימידים שבה לידם ספק כרת והלריכן הכחיב השם תלוי, אין תכיאין אוחי על ספק טומאם מקדש, לפי שאיני בא אלא על ספק דנר ששגנתו ולחי תטחת קביעה שם. שבגרה. להכי נקט נדה משום דמשכחת לה עשה, דימית דנטמת בעורה באינם שהיא מחהר לנאת. כגון שהיה משמש עם העהורה יאמרה לו נטמאתי שם, ומביאים אשם תלוי. הירידים, דחין חשם כלכור, דופש כתיכ כיה שם. זו היא שיבה זו היא ביאה. לדון גורה שוה זה מוה ייותא בי מכות וגן: כלומר ילפיגו גורה שוה תשיבה לכילה כמו דהוו תרויהו שיכה או תרויהו כילה גדו מכן דלש"ג דלא דמו קראי להדדי, כיון לתכרייהו בכיחם כהן משמעי דייניגן בהו נז"ש ייכוחות יו נראה וש"י עוזבין נא בארוכה .

תוםפות הרא"ש

אין חייבין על עשה ועל ל״ת שבמקדש. (שיי) (פיי) אין חייבין פר הע"ד על עשה ול"ת שבמקרש. אע"פ שיש בודונו כרת דכתיב את (מקדש) (משכן) טמא תכרתה וגרי, ובגמי ה' טמא ונכרחה זגרי, ובגפי מפרש טעמא מקרא דאין כ"ד חייבין אלא (על) דבר שדיחיד מביא חטאת קבוע. וה"ה הד"מ למתני ל"ה, שבקרשים דהאוכל קרש בטומאה הגוף קרבנו עולה רוורד אלא משום דבעי למתני על עשה ול"ת שבמקדש דומיא דנדה ובטומאת קדשים לא משכחת עשה. אבל בטימאת מקדש עשה. אבל בטימאת מקרש משכח עשה כגון שנטמא בעזרה שהצריכה התורה לצאת דבתיב יישלחי מן המחנה. ואם שהה או שכא לו כארוכה חייב דתרי קראי כתיבי בטומאת מקדש את (מקדש) (משכן) ה' טמא ונכרתה ן ונברתה כו' כי את מקדש ה' טמאן ומוקי להו התם בשבועות (רף טוני) חד לטומאה שאירעה בפנים וחד לטומאה שאירעה בפנים יווו לטומאה שאייעה מבחרץ, וכן בגדה משכחת לה עשה כגון היי משמש עם טהורה יפירסה נדה תחתיו לא יפרוש באסר חי שיציאתי רנאה כביאתו נחיים כרת אלא ימתין עד שימות האסר ויפרוש. ועשה דידיה דריש התם (שבועית יח:) דכתים יחהי נדתה עליו כשעת נדתה תהיה עליי, ול"ח דכתים ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לא תפרוש כדכתיב קרב אלין אל תגש בי. יהכי תנינן בפ״ב (דשכועות דף יר:) נטמא בעזרה כוי זו היא מייע שבמקדש שאין חייבין עליי ואיזו היא מייע שכנדה שחייבין עליי היי משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי ופירש מיד חייב שיציאתו הנאה לו כביאתו. וקאמד עלה בגמ היכא קאי דקתני זו היא. התם קאי אין חייבין על עשה ועל ל״ת שבמקדש (וקאמר זו היא מ״ע שבמקדשו שאיו חייביו עליה ט ע שבמקושן שאין זו בין פריה ואיזה היא מ"ע שבנדה כו": (פרי) [פרוש] מן הנדה. לא שיפרוש ממנה כשאמרה לו שפירסה נדה ראז מחייב ברת אם יפרוש מיד בקושי, אלא פרוש (מבעיא ליה) ומבעילת) גדה שאם יפרוש מיד

וכר נתקבלה גיש רעון על עם המיל נעד 200 מניי. 2) מטוע ליל מסיס למקן כף יייד ע"ט.

מלוי ליכא אלא היו: אין חייבין על שביה ולייד אין ביד הייבין משים והוו בעילה ויורד ולא הזה צריך למתני

תלוי ליכא אלא היו: אין חייבין על עשה ול"ח שבמקדש. אפ"ג דורננו כרת. כיש שמיעה קול ובסוי שפתים. אלא משוס פלונתא דר" הגללי ור"ע. והרמיה וי" פר אין חייבין על עשה ול"א משפוע" לא מרייב" בר בהוואה והשחא קמ"ל הלא מחייבי

כל דה בינויהו קרבן עולה ויורד בינין ותידים במני ונפטן |וב"דן לאו בכלל נפש נותו. והשחא ניותו החוד אין ביד חייבין הרביד ביין יותרים בתו (ונפטן) |וב"דן לאו בכלל נפש נותו. והשחא ניותו והשחא ונותו צבור שאין מביאון כל אי קרבן עולה ויורד. בינון דהראת ב"ד לא מפעיה אינו" או מהיד לא בשוביה לאו בשוביה לא בשוביה לא בשוביה משום הקרבנט עו"ה

נגם רדע דמהר נשא אינו בעו"ד אר בשער היריני "ד"א. עוד רדה" א. עוד רדה" א אנפ" אל מתחייב לאל בשוביה מוקד אולם ברו. ולא נוריה לא משים שביד מבראון ע"י ברותרת ב"ד להשתנוח דינו מדין ניתודים. דהא (פצרין) |הפצרין | קרב"ן ללה קפול או רובו שאכלו חלב בשנת מעשה שביא כל אחד כשבה או שעירה. היינו משום שביד מבראון ע"י ב בהוראה והן פטורין. הלבן סיד אין הצביר האור היינו בשנה משום הלבוד מביד אים ביינו ב"מורו אולה ב"מורו ואלו בספק תלב הקובה מורו ואכלו בספק תלב הקובה מורו ואכלו בספק תלב הקובה מורו ואפלו בספק תלב היורו ב"מו היורו ב"מו היורו ב"מו היורו ב"מו להיור ב"מון ב"מור ב"מון לב"ב לב"ב להלה בריאו שני הלה ב"ב ארץ הלב להב ארץ הלה ב"ב ללה וורוב הלב"ב לשניש להול לגן עלה על היורו ב"מו ב"מולו ב"מון ב"ב"ב"ב"ב שמחריב באות משום בכ"ל, משיים הוא ב"ר ומשרים במילן משים הוא הוא ב"ר וישה ב"ב"ב לשני"ב ב"ב"ב משה משום מאום ב"ב"ב"ב"ב"ב שמחריב במילן במשה בב"לן במשה משום ב"ב"ב"ב"ב"ב שמחריב במ"לן במידו במידו

ילא תגיע ידו ונאמר 2לא תשיג ידו מי שבא

לידי עניות ועשירות יצא נשיא ומשיח שאין

מכל מצות ה' אלהיו יומי שאין על גביו אלא

ה' אלהיו משיח רכתיב יוהכהן הגדול מאחיו

סאשהוא גדול מאחיו בנוי בכח בחכמה

ובעושר אחרים אומרים מנין שאם אין לו

גדלהו משל אחיי ת"ל והכהן הגדול מאחיו

מיניה רבינא מר"ג בר יצחק נשיא שנצמרע

מהו מידחא דחי או מיפמר פמיר א"ל דילך

או דגזא תניא ר"ע אומר משיח פטור מכולן

אמר רבא מ"מ דר"ע אמר קרא זה קרבן אהרן

ובניו זו באה חובה לו ואין אחרת באה חובה

לו ואימא כי ממעט ליה רחמנא מדלי דלות

ומאי ניהו עשירית האיפה אבל עניות ועשירו'

לא מעמיה רחמנא לא ם"ד דכתי' יוכפר עליו

הכהן על חמאתו אשר חמא מאחת מאלה

המתכפר באחת מתכפר בכולן ושאין מתכפר

באחת אין מתכפר בכולן אלא מעתה דכתיב

יותיה כי יאשם לאחת מאלה ה"ג דכל

המתחייב באחת מתחיי' בכולן ושאין מתחיי'

באחת אין מתחייב בכולן אלמה תגן ר"ע

אומר נשיא ייחייב חוץ משמיעת קול אביי

ורבא דאמרי תרוייהו מאחת משמע ליה

לאחת לא משמע ליה ומ"ש מאחת דמשמע

ליה דכתביה רחמנא לבסוף גבי עשירית

האיפה למימרא דכל דמחייב בעשירית

האיפה מחייב בכולן דאי מ"ד מתחייב באחת

אע"פ שאין מתחייב בכולן נכתביה להאי

מתני' מדכל המצות שבתורה שחייבין על

זדונן כרת ועל שגגתן חמאת היחיד מביא

כשבה ושעירה יוהנשיא שעיר יומשיח יוב"ד

מביאין פר יובעבודת כוכבים היחיד והנשיא

והמשיח מביאין שעירה יוב"ד פר ושעיר

פר לעולה ושעיר לחמאת אשם תלוי היחיד

כוהנשיא חייבין לומשיח פוב"ד פטורין יאשם

וראי היחיד והנשיא והמשיח חייבין וב"ד

פמורין יעל שמיעת הקול ועל במוי שפתים

ועל מומאת מקדש וקדשיו ב"ד פמורי

יוהיחיד והנשיא והמשיח חייבין אלא שאין

כ"ג משיח חייב על מומאת מקדש וקרשיו

דברי יר"ש ומה הן מביאין יקרבן עולה

גמ' תניא ר"ש היה נותן כלל כל שהיחיד

באשם תלוי הנשיא כיוצא בו משיח וב"ד

ויורד ייר"א אומר הנשיא

בעשירות:

מאחת מאלה בדלות א"נ

אשר יוצק על ראשו

בגדלהו מאחיו בעא

לירי עניות נשיא רכתיב יועשה אחת

כם א ב מיי פ״ה מהלי כלי המקדש ל ג מיי פע"ו מהלי שנגות הלי ע:

לא ד מייי שם פ"א הלכה ד: לב ה מיי שם ופט"ו הלכה א והלכה לג ו מיי שם פים הלי ד ופטיו הלי

לד ז מיי פיינ שם הלכה ח: לְה ח מיי שם פיים הלכה ד: לו ש מיי שם פייב הלכה א: לו י מיי שם פרק ח הלכה א: לח כ ל מרי שם פרק עו הצבה ה: לח כ ל מרי שם פרק עו הלכה ו: לש מ מרי שם פרק ריוב הלכה ב: ע נ מרי שם פרק ע הלכה י: בא ס מיי שם פיינ הלכה א: בב ע פ מרי שם פיי הלכה ז יערן שם נהשנות וככ״ת:

רבינו חננאל

העם בענין שיש בו לעם חוכת קרבן. או מה צביר שהורה, פי ב"ד ועשו אחרים כהוראתו חייב אף משית שהורה ועשו אחרים כהוראתו יהא חייב ת"ל על חטאתו אשר חטא, על מה שחטא הוא מביא ואינו מביא על מה שחטאו אחרים: אמר מר ומשיח שחטאו אחרים: אמר מר ומשיח בפר ואין מביא אשם תלוי. מנא ב-יאן משיח מביא אשם חלוי. ומהדרינן נפקא ליה מדכתים גבי אשם חלוי על שנגתו אשר שגג מי שחטאו כשגנה כלומר לבד כלא העלם דבר הוא דמייתי אשם תלוי צא משיח שאין חטאו בשגגה אלא עם העלם דבר. אמרינו ומנא ליה דמשיח חטאו כהעלם רכר. ומהדרינן נפקא ליה מלאשמת העם הרי משיח כצבור. אקשינו עד כאן לא קמה ליה. פיי כשאמר התנא משיח בפר ואין מביא אשם תלוי עדיין לא היה המדרש מעמד על בוריו אלא נושא ונותן ו היאך יעמידנו. ופרקינן אשם תלוי כדי נסכה כלומר לא דייק בה דאינה צורך ובהכי (לא) הוה סגיא [ליה] למימר צבור בפר ומשיח בפר מה צבור כו": מיסקא הורה בפני עצמו ועשה בפני עצמו הצבור ועשה עם הצבור מתכפר לו עם הצבור: ח״ר בספרא יכול הורה משיח עם הצבור וחטא עם הצבור יביא פר לעצמו ודין הוא שיתכפר לו עם הצבור נשיא מוצא מכלל צבור. פירוש דמייתי שעיר בשגגת מעשה ומשיח מוצא מכלל צבור מה נשיא חטא כפני עצמו מתכפר לעצמו חטא עם הצבור מתכפר עם הצבור. פירוש דשגגת מעשה לחודה בעי אף משיח שחטא בפני עצמו מתכפר לעצמו. חטא עם הצבור. פיי שעשה בהודיית ב"ד מתכפר עם הצכור. לא אם אמר כנשיא שכן מהכפר עם הצבור כיוה״כ. פי׳ בשעירי יוה״כ תאמר במשיח שאין מתכפר עם הצבור ביוה"כ. שאן כהוכפר כם חבבור ביוו כ. פיי אלא בפר שלו. דכתים כזאת יבא אהרן אל הקדש וגוי הואיל וכר יביא פר לעצמו. פי׳ כשחטא חטא. חטא בפני עצמו מתכפר לו כפני עצמו. חטא עם הצבור יו בפני עצנט, ווטא עם ווצבור מתכפר לו עם הצבור: והויגן בה היכי דמי הורייתו בהדי צבור דנתכפר לו בפר הצבור. אי דהוא זנחכפו לו בפו הכברה. מופלא והן אינן מופלאין הוריה דידהו ולא כלום היא ובעי כל חד מהצבור שעשה אייתויי כשבה או שעירה פי' והיא דהוראתו לעצמו הוראה כשעשה יביא פר מופלאין והוא אינו מופלא הוריית דידיה ולא כלום היא דכהדיוט דמי ובהדי קהל מחכפר דלאו בר אייתויי פר הוא. ושייר לדף ז ע"ב) ואוקימנא משמיה דרב פפא בשוין. הוא מופלא והן מופלאין והורו בתר איסורא ועכוד צבור וקא עבד איהו בהדייהו ואייתו קהל פר איכפר ליה בינייהי. אבל אם הורה עמהם ולא עבד רוב הקהל אע"ג דאיהו עבד לא דאע"ג דאין מתחייב באחת מהן מתחייב בשאר כולן: נכחביה רחמנא להאי מאחת בדלות. בתורין ובני יונה: אי נמי בעשירות. דהיינו כשבה או שעירה אלא מדכתב ביה רחמנא מאחת גבי עשירית האיפה למימרא דשאין מתחייב בעשירית האיפה אין מתחייב בכולן כלל הלכך פטור משיח מכולן הואיל ואין מתכפר

בעשירית החיפה דכתיב זה קרבן דחין אחרת כאה לו חובה: מתבר' כל המנום שבחורת שחייבין על ודוגן כרת ועל שגנתן וכו' משיח וכ"ד מכיחין פר. כדאמרינן לעיל (דף ח.) נאמר כאן עליה ^{ח.)} ונאמר להלן ^{מ.)} לגלות ערותה עליה וכו'. ונשיא יליף ממצות יחיד ואם נפש ילמוד מחתון מעליון: ובעבודת כוכבים יחיד ונשיה ומשיח מכיחים שעירה. דכתיב בפרשת שלח לך בעבודת כוכבים " וחם נפש וגו׳ וכולו בכלל נפש אחת הן: וכ"ד מכיחין פר ושעיר. כדכתיב בפרשת שלח לך כי ואמר לעיל (דף ו:) יליף מעיני מעיני מה להלן ב"ד אף כאן ב"ד: אשם פלוי היחיד והנשים חייבים כית דין ומשים פטורים. כדחמר ברים פירקין (ו.) דכתיב באשם תלוי לי וכפר הכהן על שגגתו אשר שגג מי שחטאו ושגגתו שוה וכו': אשם ודתי יחיד ונשית ומשיח חייבין. דכתיב באשמות ואם נפש מי ונשיא ומשיח בכלל נפש אחת הן. והא דחנן לעיל (דף ח.) אין חייבים אלא על דבר שודונו כרת ושגגתו הטאת ואשם ידאי אין שגגתו חטאת וכן המשיח הכי משמע וכן המשיח דגבי אשם ודאי פר הוא דלא יביא אבל אשם ודאי יביא כהדיוט: **וב"ד פטורים**. מאשם ודאי דפטורים לגמרי דאינן בכלל נפש חחת: על שמיעת קול וכטוי שפחים וטומאת מקדם וקדשיו כ"ד פטורין. דאמר לעיל (שם:) אין חטאת לבור אלא בקבועה והני עולה ויורד נינהו: יחיד ונשיא ומשיח חייבין. בשמיעת הול ובטוי שפתים וטומחת מקדש וקדשיו דכולן בכלל נפש אחת הן: אלא שאין כ"ג משיח חייב על טומחת מקדש וקדשיו דכרירכישמעון.מפרשבגמראונע"בן.והוא הדין דקחמר רבי שמעון אלא שחין הנשיא חייב על שמיעת הקול דמלך לא מעיד ולא מעידין אותו י אלא לא אצטריך ליה למיתנא דהא תנא ליה לעיל ר"ע וח:ן: ומה הן מביחין. נשיח בבטוי שפחים וטומחת מקדש וקדשיו ומשיח בשמיעת קול ובטוי שפתים קרבן עולה ויורד: ר"א אומר נשים מכים שעיר. ושלש מחלוקות בדבר ר׳ יוסי הגלילי סבר נשיא ומשיח פטורין מכולן ור״ע סבר נשיא חייב בכולן חוץ משמיעת הקול ומשיח פטור מכולן מעולה ויורד ור"ש סבר נשיח ומשיח חייבין בכולן בעולה ויורד אלא שאין כ"ג ומשיח חייב על טומחת מקדש וקדשיו: גמ" היה נוסן כהן כלל: כל שהוא בעולה ויורד. דהיינו שמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו: משיח וכ"ד פעורין. משיח דומיא דב"ד מה ב"ד פטורים מכולהו משמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו דלבור אין מטאמו אלא בקבועה אף משיח פטור מכולהו: קשייו

פטורין וכל שהוא באשם ודאי נשיא ומשיח כיוצא בהן וב"ד פטורין שמיעת הקול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו בית דין פמורין נשיא ומשיח חייבין אלא שאין הנשיא חייב בשמיעת הקול ולא משיח בטומאת מקדש וקדשיו כל שהוא בעולה ויורד נשיא כיוצא בו משיח ובית דין פמורין הא גופא קשיא אמרת שאין משיח חייב בטומאת מקדש וקדשיו בטומאת מקדש וקדשיו הוא דפטור אבל בשמיעת שפתים חייב אימא סיפא כל שהוא בעולה ויורר נשיא כיוצא בו משיח ובית דין מכולהון פטורין מה בית דין פטורין מכולהון אף ובית דין משיח פטור משיח הסמיר, וכשגנת מעשה לחודא לא מחיים: והא דתנינא הורה בפני עצמו סבר אביי בניו אלו כהנים הדיוטות כו׳ אז אינו אלא כ״ג כשהוא אומר יהכהז המשוח תחתיו מבניו חדי כ״ג אמוד הא מה אני מקיים כניו אלו כתנים הריוטות. פירוש שמקריבין עשירית האיפה ביום חינוכן לעבודה ומה לי כהן שמקריבה פעם אחת תובה. ומה לי כ"ג שמקריבה בכל יום חוכה. קרא מיהא איירי אף בכהנ" הדיוטים שמקריבין חובה. ופ" אחר שפ" רש"י

מביא שעיר:

למימר כגון דיתבי בבי מקומות. פיי קשפון, והבינת נפטר היה למות היה להמות בהיר איסור. פני הורה הוא בהיתר חלב והן בהיתר עבודה כוכבים, אכל משיח בחד (מקום) ושמנו ביד מה דאורי ולא מיחו בידיה הזה ליה מאך ולא חטא בפיע. והיה אם הם בבי מקומות ואורו בחד איסורא. אמר ליה דבא אטו מקומות גרמי אלא אפילו יותבי בחד מקום כיון דקא מורו בכ' איסורי הורה בפיע היא. פני הא דאמרן דאורו כב' איסורי היד דאי לא שרו ביד איסורא (מאי) (אלא) נקוט הכי לפטוטי הוראתן בחד איסורא ייא. פי והיה המשך האחד בב אסוד היד היא האחד ביד האסור המוץ (האחץ בעם הכי ששפט הוא המוק בידה אסורה. אלגו הרוה בפני עצמר דרא, ופיטיאל כך הדיכא דהוה שניהו וב"ד יהבין בחדא דרכתא ואורי (משימוס) (משיח) גרמיה בוארה ה חלב, ואורו ב"ד בחיתר צבודת סוכבים ואורי איהו בהדייהו ואול ואכל חלב כמה דאורי נפשיח ועבוד צבורא ואייתו פר

לא הגיע ידו לא השיג ידו. דמשמע מי שבא לידי עניות ועשירות דפעמים עני ופעמים עשיר הוא דישנו בקרבן עולה ויורד ילא משיח ונשיא דלעולם עשירים הם: נשיא שאין על גביו שום אדון אלא ה' דהיינו מלך ומלך לעולם עשיר הוא. וכ"ג בעינן שיהא גדול מאחיו בעושר דליהוי

לעולם עשיר: נשיח שנלטרע. לר' ירמיה ולר׳ יוסי הגלילי דעבר מנשיאותו שאין בכולן כדאמר ר' יוסי הגלילי והא חוץ משמיעת הקול התני דקתני ר"ע אומר

ראוי להיות מלך כשהוא מצורע כדאמרי לקמן בפ"ב (דף יג) וינגע ה' את המלך ויהי מלורע עד יום מותו וישב בבית החפשים "דמשמעשנעשהחפשיממלכותו: מהו. מי אמרי׳ פעור מקרבן עולה ויורד כשהוא נשיא ועכשיו כשנצטרע דעבר מנשיאותו ליחייב או דלמא מאי דהוי הדי כשהוא נשיא כלומר הואיל ונדחה ידחה כשנצטרע. ל"א מדחא דחי להאי נשיאות מקרבן עולה ויורד לגמרי דהואיל ונדחה ידחה אפילו כשנצטרע או דלמא מיפטר פטר נשיאות מקרבן עולה ויורד ובזמן דליכא נשיאות ליחייב דהיינו משנלטרע: א"ל. ממאי קבעית לחיוביה לאחויי קרבן כשנצטרע מממון שלך או מממון דגוא דידיה הוי אומר מגוא דידי׳ הוא דבעי לאתויי וכיון דמגוא דידיה קבעי אחויי אמטו להכי פטור לגמרי מקרבן עולה ויורד דה"ק רבי ירמיה ור' יוסי ילא נשיא ומשיח שאין באין לידי עניות האי נשיא שנצטרע נמי אינו בא לידי עניות דגזא דידיה כדקאי קאי הלכך פטור לגמרי: תנים ר"ע חומר משים פטור מכולם. מקרבן עולה ויורד דכתיב זה קרבן אהרן ובניו ביום המשח אותו עשירית האיפה דהיינו חביתי כהן משיח דחביתין באה לו חובה ואין אחרת באה לו דעשירית האיפה עולה ויורד לא באה לו חובה הלכך פטור מכולם מעולה ויורד ואמרינן לקמן דמפר לא פטר ליה ר"ע ואיכא לתרוצי דטעמא דר"ע משום דמעולה ויורד הוא דאמעיט כדכתיב זה קרבן אהרן אבל מפר לא אמעיט: חימת כי מעטי' קרם. לכהן משיח: מדלי דלות. דהיינו מעשירית החיפה דכתיב זה קרבן אהרן דאין אחרת עשירית האיפה באה לו חובה: מדלות לא מעטיה. דעל שמיעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו לחייב כשבה או שעירה או תורין ובני יונה: לא ס"ד דכתיב. גבי עשירית החיפה וכפר עליו הכהן מחחח מאלה דמשמע כל המתכפר באחת כלומר בכל אחת ואחת אפילו בעשירית האיפה מתכפר בכולן דישנו בעשירות ובדלות וכדלי דלות: ושאין מתכפר באחת מהן. כגון משיח דודאי אין מתכפר בעשירית החיפה דכתיב זה קרבן: אין מחכפר בכולם. דאמעיט נמי דאינו בקרבן עולה ויורד כלל: אלא מעתה האי דכתיב לחתם מחלה הכי נמי דכל דמתייב באחם. כלומר בכל אחת ואחת מחייב בכולן ושאין מתחייב באחת כגון נשיא שאין מתחייב בשתיעת הקול אינו חייב

הנשיא חייב בכולן חוץ משמיעת הקול

ל) ולהמוי. יה: ע"ש דאמיא מבו"שו. ב) (מוקומן היהוע ברטבים ממו בן. ב) יומה יח. חולין קלד: [חוקפתה דיומה היין, ג) [לייל חייב בכילן]. ד) יכמות ט., ה) נוסכר לקמן יכ:ן, ו) שבועות כר: [כריתות ב:], ו) [מ"ב טון, ל) וויהלל לו, מ) ושם יהו, י) ובמדבר טון, כ) ושסו, ל) ורקרם ה), מ) (שסן, ג) (סנהדרין יח.),

תורה אור השלם

ו. ואם לא תגיע ירו די שה ביא את אשמו שתי תרים או שני בני יונה ליי אחד לחטאת ואחר לעלה:

ויקרא הז ויקרא הז לא תשיג ידו לשתי .2 תרים או לשני בני יונה והכיא אָת קרבנו אָשָר חְטָא עשירת הָאָפָה סלִת לְחַטָאת לֹא ישים הָאָפָה סלִת לְחַטָאת לֹא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבנה בי חטאת היא: רקרא ה יא 3. אָשר נְשִיא יִחָטָא וְעשְה אִחָת מכל מצות יי אַלהיו אַשר לא תעשינה בשנגה ואשם:

4. והכהו הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה מלא את ירו ללבש את הבגדים אָת ראשו לא יפרע ובגדיו לא יַפוּם. 5. זה קרבן אהרן ובְנִיו אשר יַקריבו לִייִּ ביוֹם המשָּח אתו עשירת האפה סלה מנחה תמיד מְחַצִיתָה בָבקר ומִחַציתה זיקרא ויג בערב: וכפר עליו הכהו על חטאתו .6 אשר חטא מאחת מאלה ונסלח לו והיתה לכהן במנחה:

?. והיָה כּי יָאֲשׁם לאַחת מאֵלה

והתודה אשר חטא עליה: ויקרא ה ה

מוסף רש"י

חנשיא מביא שעיר. כדיני ככל המנום שנתורה ובריתות ב).

תוספות הרא"ש

א"ל דילך או דגוא דידיה. פיי רש"י ז"ל (כו') משלך או מארע שלו יביא פשטא או כואונו שלו בא כפטא דמשלו יביא הלכך אפילו נצטרע נמי פטור הגזא דידיה כדקאי קאי והרי אינו בא לידי עניות. ולא נהירא להרמ"ה ז"ל דאף על פי שיש לו ממון הרבה יכול לכוא לידי עניות כיון שהוא עבר ממלכותו ואין בידו ליקח מעם הארץ מסים והוי כעשיר שיש לו אוצרות הרכה ואפ״ה חייב דיכול לבוא לידי עניות אם אבר העישר ההוא כעניו רע. אבר תכיסו יוווא בכנן דכ. ופי וכי משלך יש לו רשות ליקה או צריך ליקה מאוצרוחיו אומר מאוצרוחיו ולא הוה אומר מאוצווחיו ולא משלך כיון שעבר ממלכותו. הלכך הוה כשאר עשיר וחייב בפרושו. אבל לישנא דגמי משמע כפרש"י ז"ל דה"ל למימר מדידן או מדליי ומה למימר מדידן או מדליי ומה לו להזכיר אוצדו, אלא רסתם מלך יש לו אוצרות מרוביי. וא"א לבוא לידי עניות. הלכך כיון שכבר נפטר מחמת עשרו עדיין הוא עומד באותו הפטור ולא דמי לעשיר (שפטר) (שפען מתחלה ואין לו כ״כ אוצרות מרובין. ויכול לבוא לידי עניות. מרובין, ויכול לבוא לידי עניתו. אין לפוטרו משום עשרו שיש לו עתה: מ"ט דר"ע א"ק זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו. ין ביים האיפה חובה ביום ה חינוכו. דבמנחות פרק התכלת (דף נא:) תני זה קרבן אהרן וכניו אשר יקריבו לה' וכו' כול יהו אהרי יבניו מקריבין

G דאמלואים קאי שאז הקריבו בני אהרן ולא לדורות ביים חינוכן ולההיא פרושא ניחא: הא גיפה קשיא אמרת שאין משיח חייב בטו"מ וקדשיו. וא"ח אמאי לא תקשי לי' מנשיא דקתני רישא אלא שהנשיא פטור בשמיעת קול והדר תני (כשהוא) [כל שהוא) בעולה ויורד נשיא כיוצא בו בעולה ויורד דהיינו במאי דמחייב ולאפוקי מר״א דאמר נשיא מביא שעיר. הרמ״ה ז

הקול

פמורין

ובמוי

קתני

ו מוכה לו: ושם נפתוו. ב) ל"ל אשם תלרי. ג) ווימכל וו. ד) והשוים כש"ש ה) [ויקרא דן, ו) [רש"ש מח"ון, ו) נייל שעיר, פ) נ"ש מ"ו,

תורה אור השלם

כול ובטוי שפחים כי דיניה אנו"ג דלים

בהו כרת כבקבועה: אלא לאו. מדלא

קחני הכי ש"מ דאטומאת מקדש וקדשיו

קא״ר אליעור דנשיא מביא "שעירה הואיל

ונאמר בו כרת כבקבועה והאי דלא קתני

ומשיח מביא פר בטומאת מקדש וקדשיו

הואיל ונאמר בו כרת כבקבועה משום

דמשיח פטור לגמרי בטומחת מקדש

יהדשיו דסבר לה כר"ש דפוטר: א"ל רב

הונה בריה דרב נתן לרב פפה וממחי

דלמה ר"ה הכולהו קהי. דנשיה מביה

שעיר אפי׳ שלא במקום כרת והאי דלא

קתני נתי משיח מביה פר בטומחת

מקדש וקדשיו ובשמיעת קול ובטוי שפתים

משום דבמשיח סבר לה כר"ע דאמר וע"אן

משיח פטור מכולן משמיעת קול ובטוי

שפתים ולעולם אכולהו האי ר"א דנשיא

מביה שעיר: ה"ל ר"ע מי פער. נמי

למשיח מפר חו (דלמא) כי הא"ר עהיבא

משיח פטור מכולן מטומחת מקדש וקדשיו

ושמיעת קול ובטוי שפחים כגוו להביח

קרבן עולה ויורד אבל להביא פר מחייב

וכיון דמחייב בפר א"כ ניתני נמי ר"א משיח

מביא פר בשמיעת קול ובטיי שפתים אלא

מדלא קתני הכי ש"מ דאטומאת מקדש

וקדשיו קאי רבי אליעזר דנשיא מביא

שעיר הוחיל ונחמר בו כרת כבקבועה

והא דלא קתני ומשיח מביא פר בטומאת

מקדש וקדשיו משום דסבר לה כר"ש

דאמר נע"אן דאין כהן משיח חייב בטומאת

מקדש וקדשיו: וחו לה מידי. וחו ליכה

למיקשי ילא מידי: א"ר יותנן. אע"ג

דקלמר ר"ח הואיל ונאמר בו כרת

כבקבועה דנשיא מביא שעיר כבחטאת

קבועה מודה ר"א לענין אשם תלוי דלאו

דיניה כבחטאת קבועה דכי היכי דאמר

לעיל וח:ן אין יחיד מביא אשם תלוי אלא על

ספק קבועה ה"נ אין מביא אשם תלוי על

ספק טומאת מקדש וקדשיו שאע"פ שנא׳

בו כרת כבקבועה הואיל ואינה ממש

מטאת קבועה אין מביא אשם תלוי: תני

מנא קמיה דרב ששח אשם חלוי בא על

ספק מומחם מקדש וקדשיו. הוחיל ונחמר

בו כרת כבקבועה: ח"ל דחמר לך מני ר"ח

היא דאמר. נשיא מביא שעיר הואיל ונאמר

בו כרת כבקבועה וקאמ׳ דה״ה לענין אשם

תלוי: ומי מצית אמרת הכי והא א"ר יוחנן

מודה ר"ה שהין מביה השם תלוי: קשיה.

דמתני׳ דידך לא מיתוקמא דלא כחד:

הדרן עלך הורה כהן משיח

השתא יש לומר טבר ממשיחותו

וחחר כך חעה מביה פר חעה

ו ואיש אשר ינומא ולא ימחנוא ונכרתה הנפש ההוא מתוך הקה בי את מקדש יי טמא מי נדה לא ורק עליו טמא הוא: במרבר יט כ

מוסף רש"י

לא אמר ד' אליקוד. קרכן קכוע לנשים בעבירה דקרבן עולה חירד, אלם בטומאם מקדש כוי אבל בשמיעם קיל ובכטוד שפחים לא אמר נשבועות ... ותו לא מידי. מי ליכל ללחשרי מידי מעדובין קנ: לון להקשות על דכר זה יעיד כג סד: לון לדון לחר דכר זה יעיד כג סד: לון לדון לחר דכר זה יטובה לו: ליכל לשטיי מידי מנהדרין סבו אין להקניט כדכר זה

שס מון. הדרן עלך הורה כהן משיח

תוספות הרא"ש

לו פיי שאין משיח חייב על (ה טו״מ וקדשיו דברי רש״י ז״ל: מי שקרבנו שוה לקהל. שמתכפר עם ברפ״ק דשבועות. והוא מתכפר בפר: נשיא נמי הא לא שוה לקהל, פרש"י ז"ל שהוא מביא שעיר והם מתכפרים בפר, ולא נהירא להרמ״ה ז״ל דהא דאפקי רחמנא לנשיא לידון בשעיר מכלל יחידים הוא דאפקי' דלא לייתי כשבה או שעירה בשגגת מעשה גרידתא. אבל מכלל צבור שחטאו בהעלם רבר לא אפקיי דמתכפר עם הצבור כפר. (והנשיא) [ופי נשיא] נמי הא לא שוה לקהל (דאינהו מעשה) [דאינהו מייתי] . כשבה או שעירה בשגגת מעשה (ואי) [ואיהר] מיתי שעיר כשאר מצות: בשעיר דיוה"ב שוה מיהו דמתכפר עם הקהל בטו"מ וקרשיו בשעיר: שאר כהנים גמי (הלא היא) והא לאן שוה לקהל (שהרי מתכפרים עם כה"ג) ביוה"כ בשעיר ושהרי מתכפרים עם כה"גז בשאר מצות בשאר השנה שמתכפרים עם הצבור בפר. א"ג שוה לקהל להתכפר בכשכה א ני שווי לקות לחותפו בכשבה או שעירה בשגגת מעשה אבל משיח פטור כדאמרינן לקמן: משיח נמי הא שוה לקהל בשאר מצות כל ימות השנה דכי חטא עם הצבור מתכפר עם הצבור. ואית ספרים רגרסי משיח נמי הא שוה (בשעירים) (בשעירה) דכי חטא בעבודת כוכבים בשגגת מעשה שוה לצבור להביא שעירה: אסר יוחנז לא אמר ר"א דנשיא מביא שעיר כמקום שיחיד מביא קרבן עולה ויורר. אלא בטומאת קיבן מקדש וקדשיו הואיל ואמר בהן כרת נידון כקבועה. כלומר כשאר רברים שהיחיד מביא עליהם חטאת קבועה דהיינו דבר שזדונו כרת ומביא עליהם יחיר חטאת קבועה כשבה או שעירה ונשיא מביא שעיר. הה"נ טומאת מקדש וכדשיו שהיחיד בעולה ייורד נשיא מביא שעיד הואיל וחייב נשיא מביא על זדונו כרת כקבועה, לפי שהכרת הוא עיקר חיוב של חטאת קבועה כדילפי׳ מעליה עליה (אומר תורה) ואו מתורהן יהיה לכם. וכשיצא נשיא ל יחיד ל־ונו בשעיר בכל דבר שזרונו כרת כדין שאר חיובי

ישא מכלל יחיד לגמרי כמצוה שזדונו כרת לידון בעצמו בשעיר: א"ל רב (כהוא) [התא) בדיה דרב נתן לרב פפא ממאי דלמא רי א מכולי יחיד לגמרי כמצוה שזדונו כרת לידון בעצמו בשעיר: א"ל רב (כהוא) [התא) בדיה דרב נתן לרב פפא ממאי דלמא סר ד"א אכולהו קאי. רב הונא אותביה לדב פפא דקאמר ה"נ מסהברא ובעי לאוכרוזי לקיים דביר ד"ל א אמר ה"א פלא בטרימ ודישיו ה"א סבי ב"ל האמר משיח פטור מכולן. (וקש") [נגירש"] א"ל ר"ע מי פטר ליה מפר דלמא כי מפטר ליה ר"ע מעולה ויורד אבל פר מייתי הלבך אי כר"ע ס"ל לתוגי משיח מביא פר. אלא הוא לא אמר ר"א אלא בטומאת מקדש וקדשי. ובמש"ח סבר לה כר"ש ולא לגדירא גירים זו ולא נמצאת בספרי ספיד. ואך יתכן שיאמר יב פפא דלמא לא פטר ר"ע אלא מעולה ויורד אבל פר מייתי ולכן אפר ו"ני מסקברא. בי נתא לדביר ארא לקיים ראי האל קוים ראא המפודשת שלא זיכל פר מייתי ולכן אפר ו"ני מסקברא. בי נתא לדביר ארא לקיים רביר ווא א אמורא צריך לרביא ראיה מפודשת שלא זיכל אות לסותרה והבא לסותר וכול לומר דלמא לא אמר פלוני כך אלא כך ראיה ברורה מכאן, אבל לא יתכן כלל שאדם מביר אור מודע היכו שמתים לל. ווול מניא הער העוד מדלא. ועוד ומומאת מכרש ומומאת מרוב מודשה מייתו שלה. ומו לא מידו א"ד יוונו מורה היכו מייתו מיר הוו מידו א"ד עוד מומאת מכרש ומשות בפר הרשמעת עלה. ומו לא מידו א"ד עוד מומו מרוב הרשמעת הלו בונו שמתרם כלל. דמשית בפר הרשמעת עלה. ומו לא מידו א"ד יוונו מורה ר"א מידו או" יוונו מורה ר"א מידו או" יוונו מודה ר"א מידו או" יוונו מודה ר"א מידו או" יוונו מודה ר"א יצאת ולא בנשיא. שהרי מייתו פר בהשמעת קול ובטוי שפתים וטומאת מקדש וקדשיו. היג משיח לא מייתי עליה. ותו לא מידי: א"ד יותנן מודה ריא שאינו מביא אשם תלוי ואע"ג ראמר ר"א דנשיא מביא חטאת קבועה על טומאת מקדש וקדשיו מודה הוא שאין הנשיא מביא על ספק אשם תלוי כדתנן אין מביאין אשם תלוי על עשה ולא תעשה שבמקדש. ואע"ג דלא אימעיט טומאת מקדש וקרשיו

ואחר כך עבר ממשיחותו מיבעיא נשיא אינעריכא ליה סלקא דעתך

הואיל ועבר מנשיאותו ואחר כך חטא סוי כהדיוע חטא ואחר כך עבר

מנשיחותו נמי ליהוי כהדיום קמ"ל. לישנה החרינה לריכה למימר דחטה

ואחר כך עבר ממשיחותו דמביא פר הא כיון דתנא ליה עבר ממשיחותו

דמביא פר כל שכן חטא ואחר כך עבר ממשיחותו דמביא פר הא לא קשיא משום דקתני גבי נשיא כי עבר מגדולתו ואחר כך חטא כי

הדיוט מייתי סלקא דעתך אמינא כי מטא ואחר כך עבר נייתי נמי

כי הדיוט הלכך תנא גבי נשיא שחטא ואחר כך עבר דמייתי כי

נשיא ואיידי דתנא גבי נשיא חטא ואחר כך עבר תנא נמי גבי

שגגתן חטאת דהיינו חטאת קבועה יחיד מכיא כשבה או שעירה ונשיא מביא שעיר ומשיח פר וכיון דשעיר דנשיא ופר כהן משיח במקום חטאת קבועה דיחיד קיימי אי אמרת אכולהו האמר ר"א דנשיא מכיא שעיר אע"ג דלית בהו כרת כבקבועה: ניתני נמי משיח מביא פר בשמיעת

> קשיין אהדדי אמר רב הונא בריה דרב יהושע לא קשיא כאן בדלות כאן בדלי דלות ור"ש סבר לה כר"ע בחדא ופליג עליה בחדא סבר לה כר"ע בדלי דלות דפטור ופליג עליה בדלות: אלא שאין כ"ג חייב כו': אמר חזקיה מ"מ דר"ש דכתיב יונכרתה הנפש ההיא מתוך הקהל מי שקרבנו שוה לקהל יצא זה שוה לקהל א"כ נשיא נמי איז שאין קרבנו לקחל שוח בכפרה דיוח"כ א"כ קרבנו שוה לא שוו לקהל בכפרה דיוה"כ כהנים נמי לקהל בשאר מצות דשנה כולה כהנים שוו משיח נמי הא שוה בשאר מצות דשנה אלא אמר רבא אימא הכי מי שחמאתו שוה ליחידים ומאי גיהו קהל: ר"א אומר הנשיא מביא שעיר וכו': א"ר יוחנן לא אמר ר' אליעזר אלא במומאת מקדש וקדשיו הואיל ונאמר כרת כו כבקבועה אמר רב פפא ה"ג מסתברא ראי ם"ד ר"א על כולהון קאמר מכדי שעיר נשיא ופר משיח במקום יחיד לחמאת קאי ניתני גמי משיח מביא פר בשמיעת קול ובמוי שפתים אלא מדלא קתני משיח ש"מ אטומאת מקדש וקדשיו קאי דמשיח פטור א"ל רב הונא בריה דרב נתן לר"פ ממאי דלמא ר"א אכולהון קאי ובמשיח סבר לה כר"ע דאמר משיח פטור בכולן א"ל ור"ע מי פטר ליה מפר יותו לא מידי א"ר יוחנן מודה ר"א שאין שאין סיותו מביא סאשם תני תנא קמיה דרב ששת אשם תלוי בא על מומאת מקדש וקדשיו א"ל דאמר לך מני ר"א היא דאמר הואיל ונאמר בו כרת כבקבועה מייתי נשיא שעיר עליה והא"ר יוחנן מודה ר' אליעזר שאין מביא אשם תלוי קשיא:

הדרן עלך הורה כהן משיח:

בהן אמשיח שחמא ואח"כ עבר ממשיחותו ואחר שחמא ב וכן מגדולתו כהן משיח מביא פר והנשיא מביא משיח שעבר ממשיחותו ואחר כך חמא וכן הנשיא שעבר מגדולתו ואח"ב חמא יכהן משיח מביא פר יוהנשיא כהדיום: לומר ממשיחותו עבר נמ' השתא יש ואח"ב

> קבועה נשיח מביח שעיר ה"נ היכח דחייב לה על זדונו כרח ועל שגגתו עולה ויורד מביא שעיר הואיל ודמי לחטאת קבועה לענין כרת אבל בשמיעת קול ובטוי שפתים דאין חייבין על זדונו כרת דלא דמי לחטאת קבועה לא בודון ולא בשוגג מודה ר' אליעור דנשיא אין מביא שעיר אלא קרבן עולה ויורד כהדיוט: אמר רב פפא הכי נמי מסתברא דאי **ס"ד רבי אליעור.** דאמר נשיא מביא שעיר אכולהו שמיעת קול ובטוי שפתים וטומלת מקדש וקדשיו: מכדי שעיר. דנשיה במקום חטחת קבועה דיחיד קחי והוח הדין לפר כהן משיח דבמקום חטחת קבועה

> דיחיד קאי וכדתגן נע"אן כל מלות שבתורה שחייבין על זדונן כרת ועל

קשיין אהדדי. דקתני אלא שאין משיח [חייב] אטומאת מקדש וקדשיו הא בשמיעת קול ובטוי שפתים חייב: בדלי דלות. משיח פטור מכילהו כדכתיב בי וה הרבן אהרן דאין אחרת באה לו חובה והאי דהאמר דמשיח חייב בשמיעת קול ובטוי שפתים כגון בדלות בתורין ובני יונה שעדיין לא בא לדלי דלות:

דר"ש מבר גם כר"ע במדם. דמנור ויה

למשיח מדלי דלות מזה קרבן אהרן יבניו: ופליג עליה בחדה. בדלות דחילו ר"ע פטר ליה נמי בדלוח דקחמר שחין מתכפר בעשירית האיפה אין מתכפר בכולן ולר"ש בדלי דלות הוא דאין מתכפר הא בדלות ועשירות מתכפר: מ"ע דר' שמעון. דחמר ולח משיח חינו חייב בטומחת מקדש וקדשיו: דכסיב. בטומחת מקדש וקדשיו ונכרתה הנפש ההיא מתוך הההל: מי שקרכנו שום לקהל. דמתכפר בשל קהל הוא דחייב בטומאת מהדש וקדשיו: ילה. משיח שחין קרבנו שוה דחין מתכפר בשל קהל בכפרת יוה"כ דהוא מתכפר בפר והם בשעיר: א"כ נשיא נמי אין קרבנו שום לקבל. דהוא מביא שעיר והם מתכפרין בפר בשאר ימות השנה ואמאי קתני המשיח לחודיה פטור בטומחת מקדש וקדשיו ולח נשיח ויחיד: ומשני הא לאו מילתא היא משום דהא שוה לקהל בכפרת יוה"כ: אי הכי כהנים נמי הא לא שוו לקהל בכפרה דיוה"כ. דמתכפרין נפרו של אהרן וליפטרו בטומחת מקדש וקדשיו: הח לא קשיא משום דכהנים שוו לקהל בשאר מלות דשנה כולה. דמתכפרי עם הלבור בפר הבא על כל המצות הלכך חייבין בטומחת מקדש וקדשיו: כהן משיח נמי הא שוה נקהל בשאר מנום. דכל השנה כולה דכי הורה עם הלבור מתכפר עם הלבור וליחייב בטומאת מקדש וקדשיו: אלא אמר רבא אימא הכי. מתוך הקהל מי שחטתו שוה ליחידים דמחייבי בשגגת מעשה כיחידים דיחידים שחטאו בשגגת מעשה מייתי כל חד ומאן יחידים קהל דכי חטאו קהל בשגגת מעשה לחודיה כלא העלם דבר מייתו כל חד קרבן דאוחן השוה ^{דו} ליחידים בדבר זה הוא דמחייבי בטומחת מקדש וקדשיו יצח משיח שחין חטאו שוה ליחיד דכי חטא בשגגת מעשה בלא העלם דבר פטור לגמרי כדאמרינן לקמן בפרק במרא (דף יא.) מע"ה הי פרט למשיח דחין מביח בשגגת מעשה והיינו דאמרינן לעיל (דף ז:) ילא משיח שאין חטאו בשגגה וכיון דאין חטאו שוה ליחיד לפיכך פטור בטומחת מקדש וקדשיו: א"ר יוחנן לא א"ר אליעור. דנשיא מביא שעיר בידיעה יו במקום עולה ייורד: אלא בטומאת מקדש וקדשיו בואיל ונאמר בו כרם כבמבועב. כלומר כבחטאת קבועה. דקסבר ר"א דכי היכי דבמקום שחייבים על זדונו כרת ועל שגגתו מטאת דהיינו במקום מטאת

יין יים כרת ושנתו חטאה וכן המשיח. ולא בעבודת כוכבים אלא על דבר שחייבין על זרונו כרת ועל שגנתו חטאת: מנא הני מילי דהנו רבנן רבי אומר נאמר כאן ונורעה החטאת אשר חטאו עליה. תאמר להלן לצרור לגלות ערותה עליה מה להלן דבר שחייבין על זרונו כרת ועל שגנתו חטאת אף כאן כן וכן המשיח דכתיב לאשמת העם דרי משיח כצבור יחיד ונשיא אתי׳ מצות מצות. פירוש כתיכ בצבור ועשו אחת מכל מצות הי ובנשיא כתיב ועשה אחת מכל מצות הי וביחיד כתיכ בעשותה אחת ממצות הי. ובעבודת כוכבים אתיא מעיני מעיני יחיד ונשיא ומשיח. אמר קרא ואם נפש אחת כולן נפש אחת הן וילמור תחהון מעליון: אקשינן. ורבנן דמפקי האי עליה דאחות אשה לדרשא אחרינא בתחלת יכמות מנא להו דאין חייבין אלא על דבר שתייבין על דינו כרת ועל שנות חטאת ופרקינן נפקא להו מדפקר: ס"א מדמתני ליה רבי ירושע בן לוי לבריה תורה אחת ידיה לכם לעישה בשגנה והנפש אשר תעשה ביד רמה מן האזרח ומן הגר את וגוי מפורש כתחלת פרק חלק דהאי מגדף עובד עבודת זוכבים הוא. והניא בספרי רבי ישמעאל אומר בעבודת כוכבים הכתוב מדבר שנאמר כי דבר ה' בוה. שביוה דכור ראשון בוכנים הואר ודגיא בספור דבי ישמאאר אומר ציבורות נוכנים והטום בנום שמאם כי דבו הרבות. שבירה זכור הישון שמאמר למשה מסי הקב"ה אנכי היא אלהיך ולא יהיה לך. הוקשה כל התורה כולה לעבודת בוכבים מה עבודת כוכבים שביר שאויבין על דרונה כרח ועל שנגמה חטאה והכי הניא אספרא אשר לא תעשינה יכול דברים שחייבין על ודונם כרח ורכרים שאין חייבין על זרונם כרח. ח"ל תורה אחת יהיה לכם לעושה בשנגה. הרי כל העושה בשנגה כעבודת כוכבים. מה עבודת כוכבים מיוחדת מעשה שחייבין על דרונה כרת ועל שנגמה חטאה אף כל מעשה שחייבין על דרונה כרת ועל שנגתן חטאה. אשכתן

ע טפק אשר מעשה שחייבין על דרונה כרח ועל שגנתר חטאת אף כל מעשה שחייבין על ודונה כרח ועל שגנתר חטאת אף כל מעשה שחייבין על ודונה כרח ועל שגנתר חטאת אף כל מעשה שחייבין על ודונה כרח ועל שגנתר חטאת אף כל מעשה שחייבין על ודונה כרח ועל שגנתר חטאת אף כל מעשה שחייבין על ודונה כרח ועל שאר הצבור אינן מביאין אשם תלוי על טומאת מקדש וקרשיו. כך נשיא אינו מביא היותר שנטיא מביא חטאת קבוצה. לפני שיצא (קברט) (שאר מעדיא מביא חטאת קבוצה. לפני שיצא (קברט) (שאר מעדיא מביא חטאת קבוצה. לפני שיצא (קברט) (שאר מעדיא מביא חטאת קבוצה. לפני שיצא מביא חטאת אף כל מעשה שדונו כרת. ופרשת עלה ויורר שנטיא מביא חטאת קבוצה. לפני שיצא מעבר. האי וכן לאו דוקא דאין דינם שרגי מביא שחטא מביא פר ונשיא מביא פר ונשיא מביר. הף דשעיר אתיא דלא כר"ש. דלריש דבעי חטאה וידיעה ה"ל לפלוגי כין נודע לו עד שלא עבר לנודע לו אחר שעבר: וכן נשיא שעבר. האי וכן לאו דוקא דאין דינם שוה אלא [בעברו] אחר החטא. ואיירי רתנא ברישא וכן תנא נמי בסיפא וכן: השתא "ל (ניער) [עבר] ממשיחותו כר. לא שייך הכא למימר לא זו אף זו קתני. דא"כ נערבינהו ונתנינהו בחד בבא ולא נמער)

א א מיי פט"ו מהלי שגגות הלכה

ז סמג עשיו כיו: ב ב מיי שם הלכה נו ממג שם: ג ג מיי שם הלי ו: ד ד מיי שם הלכה ט:

רבינו חננאל

לאשמת העם הרי משיח כצבור: ולא בעבודת כוכבים. פירוש א) כ״ד ער שיורו לכטל מקצת ולקיים מקצת. מנ"ל דתנו רבנן בספרי לפי שיצאת עבודת כוכבים לידון בעצמה. יכול יהו חייבין על העלם מצוה כולה נאמר כאן אם מעיני העדה ונאמר להלן ונעלם דבר חצרה האמו לחקן הפלט דבו מעיני מה להלן כב"ד אף כאן בב"ד מה להלן דבר ולא כל הגוף אף כאן דבר ולא כל הגוף: מתני" אין חייבין. פירוש ב"ד אלא על העלם דכר עם שגגת המעשה: מנא הני מילי דאין ב״ד חייבין (כלא העלם רכר) דת״ר בספרא ישגו. יכול הו חייבין על שגגת המעשה ת"ל ישגו ונעלם שאיז חייביו אלא על העלם דבר עם שנגת מעשה. וכן המשיח לאשמת העם כתיב. הרי משיח כצבור: וועם כוויב. הוי משיח כצבור: ולא בעבודת כוכבים. כרתניא בספרי לפי שיצאת עבודת כוכבים לידון בעצמה. יכול יהו חייבין על שגגת המעשה שלה. נאמר כאן מעיני ונאמר וכר: אתאז לאוסמא למתניתיו מדלא קתני משיח בעבודת כוכבים לענין שגגת מעשה כרבי ולא רבנו. דתניא כתוספתא משיח בעבוד׳ כוכבים רבי אומר בשגגת המעשה. פירוש בלא העלם רכר. וחכ״א בהעלם דבר ושוין שבשעירה כיחיד ושוין שאין מביא אשם תלוי: ודחי׳ ותסברא זרונו כרת ושגתו תטאת מי קתני וכן המשיח והא קיימא לן לקמן דאין חייבין בעבודת כוכבים אלא על דבר שודונו כרח ושגתו על דבר שחונו כוח ושגמו חטאת. אלא תנא ליה בהא. פירוש גבי שאר מצות וה״ה בעבורת כוכבים הכא נמי תנא בעכורת כוכבים הכא נמי תנא ליה גבי מצות וה"ה לעבודת כיכבים. ולעולם רבנן היא: מ"ט דרבי אמר קרא התם בפרשה שלח לן וכפר הכהן על הנפש השוגגת בחטאה בשגגה נפש זה נשיא ב) שוגגת זה משיח בחטאה בשגגה רכי סבר הכי קאמר רחמנא מי שחטאו בשגנת מעשה לחורה בשאר מצות יביא בעבורת כוכבים על שגגת מעשה לחודה. יצא משיח שחטאר כשאר מצות כהעלם דבר ושגגת מעשה. ושוין שכשעירה כיחיד. כדאמרן פירוש שוגגת זה משיח. ס״א מנא לן דכתיב ואם גפש אחת אחר יחיד ואחד נשיא ואחד משיח בכלל נפש אחת הם: (שייך לדף ה) ושוין שאין משיח מביא אשם תלוי דכתיב ביה על שגגתו אשר שגג. מי שחטאו בשגגת מעשה לחורה מייתי אשם תלוי. יצא משיח שחטאו בשגגת מעשה עם העלם דבר. אתמהיי משיח ג' חטאו בשגגה הוא. פי' בעבודת כוכבים לובי אלא אימא מי שכל חטאו בשגגת מעשה לחורה. יצא משיח דבעי בשאר מצות העלם דבר. אקשינן מכדי כל תטאו בשגגה הין כתיב. ופרקיגן אין דא"כ נכתוב על שגגתו לחודד. אשר שגג למה לי. אלא דכי קאמר מי שכל חטאו בשגגה יצא זה שאין כל חטאו בשגגה: מתני' אין חייבין אלא על דבר שזרונו

ה א מיי פט"ו מהלי שגנות הלכה

וב מיי שם הלי ו: ו ג מיי׳ פרק ב מהל׳ מחוסרי כפרה

רבינו תננאל יחיד נשיא ומשיח בין כעבודת כוככים בין כשאר מצרי צבור בעבוד׳ כוכבים מנ״ל א) אמד קרא ואם נפש: כדתניא רבי אומר לפי יאם נכש: פוזג איזב אומו יכ שמצינו בעבודת כוכבים שחלק הכתוב בין מרובין ליחידין מרובין בסייף לפיכד ממונס אבד פירוש אנשי עיר הנדחת. יחידין בסקילה לפיכך ממונם פלט יכול נחלוק בקרבנותיהס [ת"ל תורה אחת] פי' בשגגת מעשה לחודה כלא הוראה שוה דכל חד וחד בין יחיד ביז רבים מייתי שעירה. ופירשנו בפרק הא' של זו המסכת כי כל ישראל אם עשו בלא הוראה כל חד וחד מייתי קרבן יחיד והיינו דקא (סמיך) (משרי להו) הכא. אבל בענין הוראת ב"ד לא מיירי כלל: מחקיף לה רב חלקי מהגרוניא. ס״א רב חייא מהגרוניא אלא טעמא דכתב רחמנא תורה אחת הא לאו הכי הוה אמינא חלוקין הן וכי שגוו רבים במעשה כלא הוראה קרבנם חלוק מהיחיד. דבר זה אי אפשר על הדעת שאין שום קרבן שיחייבו בו מאי נייתי פר צבוו בשאר מצות הוא דמייתי ליז פירוש בהוראה. נייתו פר ושעיר צכור בעבודת כוכבים הוא דמיי להו. פירוש בהוראה. לייתו שעיר. פי׳ דעדיף משעירה. בדמפרש בספרא דשעירה לא אחיי׳ קרבן צבור. נשיא בשאר מצות הוא רמייתי ליה, פירוש בשגגת מעשה לחוריה. מאי אייתר לך שעירה חיד נמי קרבנו. ומהדרינן אצטריך סד"א צבור בעכורת פירוש בהוראה מייתו פר לעולה ושעיר לחטאת הני דעבוד בשגגת מעשה ולייתו אפכאן פירוש לייתו שעיר לעולה ופר למטאת ווצבוי) שציו לעלה דפו לחטאה (וצבר) [א"נ] צריכין קרבן אחר ואין להם תקנה קמ"ל: אמר ברוך ראיתי שכתב רב האי גאון זצ"ל אנו שכתב יב יוא גאון יב י אמ אומרים כי מדרש רבי בענין תורה אחת לא יתכן שהרי חלק הכתוב ביז מרוביו ליחידים גם בקרבז עבודת כוכבים שהרי יחידים מביאין שעירה וצבור שהן ב"ר מביאין פר לעולה ושעיר להטאת. וכיון שפירש הכתוב וחלק לא הוה סלקא אדעתין שחייבין אנו לחלוק חלוקה אחרת כדי שיהא צריך לאשמעינן תורה אחת. ור׳ נסים ב״ר יעקב זצ״ל אתקפה ופירשה באנפא אחרינא כתבנוהי בתחלת פירוש דיבמות. וכין מר ובין מר לא עיילי סוגיא דשמעתא רלא סברי ראיכא הפרש ברבים כין הוראה בשגגת מעשה ובין קרכן צבור לעיר הגדחת. ב) דקרבן בן בה אל אתי עד דעכדי רוב צבור לא אתי עד דעכדי רוב הקהל ואפי לרי יהודה ודי שמעון [ער דעבד שבט אי] וקים לו רעבד שבט אין וקים לן כתחילת סנהדרין בין לר׳ יאשיה בתחילת טנהדרין בין דרי אשיה בין לרי יונתן דכל השבט שהודח לא עבדינן יחיה עיר הנדחת. כמה פרכי איכא ג' (דבדירן למרי ליבא מאי) הוא והמכשלה הזאת תחת ידך ד' אקשי׳

ל) גי' רבינו כלו כהני' כיכמות ש"ם מלח נפש. ב) עי' ברי"ף בפ"ק דיבמום. ג) אולי ל"ל דבכגון דין למרי מבשרו דזבין שהיו לפני הדבור אין מטמאין לאחר הדבור אלא אם כן ראו זיבות אחר הדבור: סאמר בנגעי אדם שמעמאין באונם. כגון על ידי נפילה והכאה וכויה או ע"י שד. וה"ה לנגעי בחים דמטמאו באונס: רבא אמר. לא קשיא הא דקאמר ר"ש פרט לנגעי אונסין כגון נגעי רוחות דע"י נפיחת שד ולא ע"י

אדם וכי קתני תאמר בנגעים שמטמאין באונס כגון ע"י הכאה וכויה: רב פפא אמר. כי אמר ר"ש פרט לנגעי אונס ע"י כשפים דלא מטמו וכי קחני חאמר בנגעים דמטמאו באונס כגון שלא ע"י כשפים: וישב בבית המפשים. לנעשה הפשי מן המלכות דכהדיוט דמי ואינו מכיא שעיר ודלא כרבי יוסי דאמר לעיל בפרק הורה כהן משיח (דף ט.) מי שבא לידי עניות והאי נלטרע לא בא לידי עניות דגום דידיה מיהם חיתיה: מכלל דעד השתח עבד הוה. דשררות עבדות הוא לו לפי שמוטל עליו עול רבים: וסולתה. סולת. ולהכי נקט בהדי פיתא סולת קמחא לפי שהפת מתעפש ואינו מתקיים כסולת: ומחעה את הספנים. שכן דרך של ספנים לשעה הפורשין לים רב החובל נותן עיניו ^{מז} ובלפון והכוכב מתהלך לדרום ורואה] ^{כז} בכוכב אחד העומד לימינו או לשמאלו וכל זמן שרואה אותו כוכב ללדו אחר יודע שנהפכה הספינה ומיישרה לדרכה וכוכב שעולה אחת לשבעים שנה פעמים נראה בלפון ופעמים נראה בדרום וכשרב החובל נותן עיניו בו בלפון והספינה תהפך בדרום ורואהו לנדו אחר סבור שנהפכה הספינה ומיישרה אחר הכוכב והוא סבור ליישרה ומהפכה לדרך אחר וכן הוא מתעה את הספנים: אמר לו כל כך. חכמה יש בידך ואתה יורד לספינה לסחורה (על) [בשביל] מזונוחיך כלומר ואתה לריך לירד לספינה לצורך מזונות: נתן. רבן גמליאל דעתו עליהם להושיבם ברחש כדי שיהו מתפרנסים (מחותה) שררה שיתו להם: כמדומיו אתם ששררה אני נותן לכם. שלא באתם בשליחות ראשון שהייתם בורחים מן הגדולה:

עכדות

ואח"כ חמא מביא פר חמא ואח"כ עבר ממשיחותו צריכא למימר משום דקתני גבי נשיא דכי עבר מנשיאותו ואח"כ חטא כהדיוט מייתי אהכי תני גבי משיח ⊅[חמא ואח"כ עבר] מביא פר מנא ה"מ סדתנו רבנן יוהקריב על חטאתו מלמד שמביא חטאתו משעבר שיכול והלא דין הוא ומה נשיא שמביא בשגגת מעשה אין מביא חמאתו משעבר יי משיח שאין מביא בשנגת מעשה אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה ס[לא] כ"ש תלמוד לומר והקריב על חמאתו מלמד שמביא על חטאתו משעבר ונייתי גמי נשיא מק"ו ומה משיח שאין מביא בשגגת מעשה מביא חטאת משעבר נשיא שמביא חטאת כשגגת מעשה אינו דין שמביא חמאתו משעבר תלמוד לומר 2 אשר נשיא יחמא כשהוא נשיא אין כשהוא הדיום לא: מתני' סאחמאו עד שלא נתמנו ואח"כ נתמנו הרי אלו כהדיוטות ר"ש אומר אם נודע להם עד שלא נחמנו חייבים ומשנתמנו פפורים יאיזהו נשיא זה מלך שנאמר 2מכל מצות ה' אלהיו יישאין על גביו אלא ה' אלהיו: **גבו'** מה"מ דתנו רבנן יאם הכהן המשיח יחמא יו (לאשמת) פרט לקודמות "(שיכול) והלא דין הוא ומה נשיא שמביא בשגגת מעשה אין מביא על הקודמות משיח שאין מביא אלא על העלם דבר עם שגגת מעשה אינו דין שלא יביא על הקודמות לא אם אמרת בנשיא שכן אין

משעבר יביא על הקודמות תלמוד לומר המשיח יחשא חשא כשהוא משיח מביא כשהוא הדיום אינו מביא ותניא נמי גבי נשיא כה"ג יאשר נשיא יחטא פרט לקודמות ™(שיכול) והלא דין הוא ומה משיח שמביא הטאתו משעבר אינו מביא על הקודמות נשיא שאין מביא חמאתו משעבר אינו דין שלא יביא על הקודמות מה למשיח שכן אין מביא בשגגת מעשה תאמר בנשיא שמביא בשנגת מעשה הואיל ומביא בשנגת מעשה יביא על הקודמות תלמוד לומר אשר נשיא יחמא שחטא והרי הוא נשיא ולא שחטא ועודהו הדיוט: ת"ר אשר נשיא יחטא יכול גזרה ת"ל אם הכהן המשיח יחטא מה להלן לכשיחטא אף כאן לכשיחטא אמר מר יכול גזרה גזרה מהיכא תיתי אמרי אין אשכחן דכתיב ונתתי נגע צרעת כבית ארץ אחוזתכם כשורה היא להם שנגעים באים עליהם דברי רבי יהודה רבי שמעון. אומר פרט לנגעי אונסין לאו אמר רבי יהודה בשורה הכא נמי אימא גזרה היא הלכך כתיב אם ולרבי שמעון נגעי אונסין מי לא מפמו והא סתניא ⁴אדם כי יהיה מן הדבור ואילך והלא דין הוא פמא בזב ופמא בנגעים מה זב מן הרבור ואילך אף נגעים מן הרבור ואילך לא אם אמרת בזב שכן יאין מטמא באונם תאמר בנגעים שמפמאין באונם תלמוד לומר אדם כי יהיה מן הדבור ואילך רבא אמר פרט לנגעי רוחות רב פפא אמר פרט לנגעי כשפים תנו רבנן אשר נשיא יחטא פרט לחולה משום דהוה ליה חולה אידחי ליה מנשיאותיה אמר רב אבדימי בר חמא יפרט לנשיא שנצטרע שנאמר יוינגע ה' את המלך ויהי מצורע עד יום מותו וישב בבית החפשית ויותם בן המלך על הבית מדקאמר בבית החפשית מכלל דעד השתא עבד הוה כי הא דר' גמליאל ורבי יהושע הוו אזלי בספינתא בהדי דר' גמליאל הוה פיתא בהדי רבי יהושע הוה פיתא וסולתא שלים פיתיה דר' גמליאל סמך אסולתיה דרבי יהושע אמר ליה מי הוה ידעת דהוה לן עכובא כולי האי דאיתית בולתא אמר ליה כוכב אחד לשבעים שנה עולה ומתעה את (הספינות) [הספנים] ואמרתי שמא יעלה ויתעה [אותנו] אמר ליה כל כך בידך ואתה עולה בספינה א"ל עד שאתה תמה עלי "תמה על שני תלמידים שיש לך ביבשה רבי אלעזר חסמא ורבי יוחנן בן גודגדא שיודעין לשער כמה מפות יש בים ואין להם פת לאכול ולא בגד ללבוש נתן דעתו להושיבם בראש כשעלה שלח להם ולא באו חזר ושלח ובאו אמר להם כמדומין אתם ששררה אני נותן לכם

מביא חמאתו משעבר תאמר במשיח שמביא

חמאתו משעבר הואיל ומביא חמאתו

של השימו בין מייכפי ויהרא, גו לעיל - משים חנות ותח"כ עבר ממשיחותו מבית פר, ומה שכתוב בספרים מני גבי משיח עבר ואחר כך חטא לאו מחרלמא היא ולשון ראשון עיקר דקאמר השתא יש נומר כו': מה"מ. דמשיח שעבר ואח"כ חטא דמביא פר: בותנר' מעאו עד שלא נחמנו ואח"כ נחמנו הרי אלו כהדיוטום.

דרבנן בתר חטא אולי: ר"ש אומר אם נודע להם עד שלה נחמנו חייכין. דר"ש חטאה וידיעה בעי וה״ה דפליג ר״ש ברישא דקתני נשיא שחטא ואח"כ עבר מגדולמו מביא שעיר דר"ש האמר נמי דחם נודע לו משעבר דחיו מביח שעיר דחטאה וידיעה בעי כשהוא נשיא: גם' אם הכהן המשיח יחטא. חטא במשיחות הוא דמביא פר: פרט לקודמות. לשחטא ואח"כ נחמנה דהרי הוא כהדיוט וחין מביח פר: ומה נשיה שמכיה בשגגם מעשה אין מכיא על הקודמות. כדאמר להמן אשר נשיא יחטא כשיחטא והרי הוא נשיא ולא כשיחטא והרי הוא הדיוט: שאין מביא חשאתו משעבר. כדתכן כי וכן הנשים שעבר מגדולמו ואח"כ חטם הנשים כהדיוט: יכול גורה. דגורת מלד היא שנשיא יחטא מדלא כתיב ואם נשיא יחטא: פ"ל אם פכפן במשים יחטא. מה יחטא האמור להלן לכשיחטא דהא כתיב אם אף יחטא האתור כאן גבי נשיח לכשיחטה: גורה מהיכה חיחי. כלומר היכי מצית למימר יכול גזרה דהיכא אשכתן גזרה כה"ג: אין. דודאי חשכחן כה"ג: דכחיב ונחתי נגע לרעת כבים ארן אמוומכם בשורה היא להם. שהכתוב מבשרן שעתיד להיות אע"פ שדבר רע הוא הכא נמי אימא גזרה הלכך כחיב אם הכהן המשיח יחעא לכשיחטא וה"נ אשר נשיא יחטא לכשיחטא: ר"ם אומר. ונחתי נגע לרעת שיהא כא מחליו: פרט לנגעי חונסין. שחם בחו נגעים ע"י נפיחת שד דלא מיטמו: אדם כי יהיה בעור בשרו מדבור ואילך. דנגעים בין כאדם ובין נבתים פטר בהן לפני הדבור דאותו נגעים שארעו לפני הדבור אין מטמאין לאחר, הדבור: מה וב מדבור וחילך. דכחיב ⁽⁾ כי יהיה זב

.. ד) כ״ה בדפו״י, ה) כתובות מה. ו) [לעיל ט. לקמן יא:], ו) ב"ש מ"ו, ק) ב"ש מ"ו, ע) מ"כ פ' מלורע. י) נס"י תפוה אני, ל) נלעיל ט:], ל) וויקרא טון, מ) רש"א ועי' נחלופי גרסחות), נ) [עי׳ רש״ש],

תורה אור השלם

 אַם הַכהַן הַמְּשִׁיתִּ יָחֲטְא לְאַשְׁמֵת הָעָם וְהַקְרֵיב על הַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חְטָא פָּר בּן בָקֶּר תָמִים לִייִ לַּתִּטָאת: ייקרא דג ג אֲשֶׁר נְשִׁיא יַחֲטָא ועשָה אַחַת. מרל מצות יי אלוזיו אשר לא תַּעְשִּינָה כִשְּנָנָה וְאָשִם:

ויקרא ד כב 3. בִּי תָבאו אַל אָרֵץ כִּנְעַן אשר אָני נתן לכם לאחוה ונתתי נגע צרעת בבית אָרץ אחזתכם:

4. אַדָּכּ כֵּי יִהְיָה בעור בְּשְׁרו שאת או ספחת או בהרת והיה כעור בשָרו לנגע צָרְעת והוּבְא אֶל אָהרן הַכּהַן או אָל אַחר מַכְנָיוֹ הַכֹּהְנִים: רקרא יג ב 5. וְיַנָגְע יי את המלך ויהי מצרע ער יום מתו וישב בבית החפשית ויותם בן המלך על הבית שפט את עם הארץ: מלכים כטוה

מוסף רש"י

חמאו עד שלא נתמנו. נשיל ימשות שלון קרבנס כשל יחיד, שהנשיל מכיל שעיר ימשות מכיל בחדיושות. נכשנה ישעיר שחע"פ שנשמנה גופס לה נשמנה קרכנס (שם). אם נודע להם עד שלא נתמנו. דהוה ליה ידיעה ומטחה במד נופח. חייבים. כהדיוטות. ומשנתמנו. דהוה ליה מטאה כשעת קרכן יחיד רדיעה נשעת קרכן נשיא, משורים. לנמרי (שם). בשורה היא להב. לפי שהטמינו למוריים מטמוניות של זהב בהירות בתיהם כל ארבעים שנה שביו ישראל בחדצר ועל ידי הנגע נותך הכית ומוליאן וויקרא יד

תוספות הרא"ש

אשר נשיא יחטא יכול גזרה. משום בדיבורי וכתיב אשר נשיא יחטא ולא כתיב אם נשיא יחטא כי היכי דכתיב אם הכהן המשיח יחטא כעי יכול שהכתוב מבשרך שעתידין (הגשיאות) [הנשיאים] לחטוא ת"ל יחטא דמשמע במקרה כמו יחטא רכתיב גבי כ"מ. ומתוך פרש"י ו"ל משמע שכתוב בספרים נאמר כאן יחטא ונאמר יחטא, ואפיי אם ישנו ם אינה ג״ש ממש הו צריכי למעוטי דתרוייהו צריכי למעוטי קודמות. אלא גלוי מלתא בעלמא דיחטא דהכא כמו יתטא דהתם. והאי דכתיב אשר כדדריש לקמן אשרי הדור שהנשיא מביא קרבן על שהנשיא מביא קרבן על שגגתו: (ואי) [ומי] כתיב קרא הכי לבישר על הרעה. איו . [דכתיכ] ונתתי נגע צרעה בבית ורץ אחוזתכם בשורה היא להם. (אלא) [אלמא] אורתא כולי האי דאותה בשורה טובה בתיהם ובמקום המטמון: ונגעי אונסין לא מטמו והתניא וכו' עד תאמר

המשפג איד התישות אם או הרמ״ה ז״ל הקשה מאי פריך מנגעי אדם לנגעי כחים הכא ענינא דקרא דכתרב ונתתי אני ולא שבא ע״י אונס. והכא מענינא דקרא ז׳כתיב כי יהיה דמשמע בכל ענין שיהיה. ועוד אי ס״ד המעיקרא להלק בין ננגץ יאדם לנגעי בחים. והרמ״ה ז״ל המאי הוא ס״ד הנגעי רוחות וכשפים מאי קא פריך (הא) לא דמי האי אונס שמביא אדם בגרמותו לאונס אחר. וכ״ת דאפי׳ אי מוקמת ליה הוה ס״ל דנגעי האונסין דממעט ר״ש לאבר דמשמע ליה לר״ש כגגעי רוחות בנגעי כשפים. ופירש דס״ד מעיקרא דהני נגעי אונסין דממעט ר״ש לאב בנגעי בחום להדש קרא ונתחי אני ממילא פרט לנגעי השר אונסין שלא באו ש"ד בקיקום כ"ה בלבר אלא ע"ד רבי אחר. ואם אינו ענון לנגעי בתים דס"ד דליכא מידי בנגעי בתים דלא הזה מהמת המקום שהיי אין בכית רוח היים שיקבל חולאים ונגעים כמו בבשר ודם. וע"ב אי אתה מוצא בנגעי בתים אלא ע"י גזירת המקום. ולא שייך למעוטי בהו נגעי אונסין. וקרא ע"כ באם א"ע לנגעי בתים תנהו ענין לנגעי בני אדם, ומש"ה פרין מהך בר"חא. ותידצו רכא ור"פ רמשכתם שפיר נגעים בכתים שלא באו על ידי הקב"ה בלבר כגון נגעי רוחות וכשפים. (זהכי) (זבכתים) ממעט ר"ש אבל באדם מטמא אפ" באונס: (ת"ש) (ת"ד) אשר נשיא יחטא פרט לחולה. כדמפרש שאם נצטרע וחטא אינו מביא שעיר לפי שעבר מנשיאותו והרי הוא הקריה בכדם כנו, נעיר רחות וכשפים, והכדון ממכנד כייש בל באדם מספא אפיי באונם: (חידן אשר נשיא רוסא פרט לחולה. כדמפר שם נבטרים ומכנד לייש בל באדם מספא אפיי באונם: (חידן אשר נשיא רוסא פרט לחולה. ברוכה ובחינה בל הבכיע לה אם ננטרע אין מרחד היה הוא בעבר הרי הוא ברוכה רוב הדרך ברייתא בל להביא שעיר אחר שחלה ועבר בהא לו (כ"א) מודו דלא כדמני לעיל אשר נשיא יחטא כשהוא נשיא אין כשאינו נשיא לא. וחנן נמי בסתני נשיא שעבר הרי הוא כהריוט וליכא מאן בפליג. הרמ״ה ו"ל: א"ל להביא שעיר אחר שחלה ועבר בהא לו (כ"א) מודו דלא כדמני לעיל אשר נשיא יחטא כשהוא צריך לירר בספינה בספינה פרט״י זיל כ"א מתמה יש בידן ואתה יורד לספינה בשביל מונותין. כלומר אתה צריך לירר בספינה בספינה פרט״י זיל כ"ל מתמה מהיינה למרינה. ונ"ל (כבר) [כ"כ] אתה יודע במרצאי הום וקורותיו ואתה יורד לספינה. וא"ל עד שתמה אתה על שלא הועלה בספינה ממרינה למרינה. ונ"ל (כבר) [כ"כ] אתה יודע במרצאי הום וקורותיו ואתה יורד לספינה. וא"ל עד שתמה אתה על שלא הועלה במכיל ליעול עצר לעצמן להרויח אפילר וכי מונוחם בצפצוס. הרמ״ה ו"ל: מן דעתו להושיבם בראש פירש רש״ ברי שיהיו מתפניססים בשרה שיתן להם. ולא נהירא דלשון להושיבם בראש בישיבה משמע כדאמרינן בכתובות בשלהי פרף הנושה פרנס על הצבור. הרמ״ה ז"ל: מו מרנסה איכא. אלא משום דאשבחיהו רכי יהושע כולי האי אמר ראוים הול להושיבם בראש בישיבה מלא פרנסה איכא. אלא משום דאשבחיהו רכי יהושת כולי הייא ז"ל: מו מהיא ארא משום דאשבחיהו רכי יהושם בראש. ובישיבה מאי פרנסה איכא. אלא משום דאשבחיהו רכי יהושה בראש. ובישיבה מאי פרנסה איכא. אלא משום דאשבחיהו רכי יהושם בראש למנותם פרנס על הצבור. הרמ״ה ז"ל:

סדורה בפיכם מסכחה פלוני ופלוני: איעסריתו פורתה. כלומר יש

לכם עושר ואין לכם לטרוח אחר מזונות ויש לכם פנאי לעסוק תדיר

בתורה: אמרו לו אין דוכנן. לכל חד וחד מינן קטינא דארעא ומתונינן

מינה ברווחה: קרי עלייהו השריהם ללדיקים שמגיע הליהם כמעשה

הרשעים שבעוה"ז. דחכלי לדיקים תרי

עלמי: לפס חכילה נסה. שלח לפום

מלוה אלא נתכוין לאוכלו לשם קנוח

סעודה: מי דמי אנן קאמרינן חד דרך.

דוה ילך בה חה יכשל בה: והכא שני

דרכים. דלוה נודמנה לו אשתו ולוה

נודמנה לו אחותו: נפשע. נמרד שמרד

בו שפירש ממנו: מקריה עוז. עוז כמו

עז אברהם כדכתיב אל נור חולבתם

(ישעיה נא): שהטיל מדינים. בינו ובין

בני ישראל כבריחים שנועלים שהחיצונים

אינם יכולין ליכנס לפנים יכך אין עמוני

ומואבי יכולין להמערב בישראל דכחיב ^{ם)}

לא יבא עמוני ומואבי: לחאוה. של

עבירה יבקש נפרד: זה לוט. דכתיב

ביה שו ויפרדו איש מעל אחיו: יתגלע.

כמו לפני התגלע (משלי ח) לשון גלוי:

תמר זנתה. ונתכוונה לשום מלוה כדי

להעמיד זרע מן הצדיקים כדכתיב ^{פו} כי

ראתה כי גדל שלה: זמרי זינה. ונתכוון לשם עבירה: מדקאמר גדולה עבירה

לשתה ממצוה שלא לשתה מכלל דמצוה

שלה לשמה גריעותה הוא והא אמר רב

יהודה וכו': אלא אימא גדולה עבירה

לשמה. כלומר לשום מצוה כמלוה שלא

לשמה: בין רגליה כרע נפל שכב בין

רגליה כרע נפל באשר כרע שם נפל שדוד.

הרי שבעה: נתכוונה לשם מלוה כדי

להתיש כתו ותהא יכולה להורגו: מ"ב

קרבנות. ג"פ ז' מובחות פר וחיל במובח:

ילאה ממנו רום. שילא ממנה דוד שריוה

להקב"ה בשירות ובמשבחות (ברכות

ו: כ"ב יד:): דקרייה מואב. משמע מאבי:

א נמיי פי"ב מהלי חיפורי כיחה הלי יח טוש"ע חה"ע פי' ד

קעי' בן: ב מיי' פ"ג מהל' מ"ח הלכה ה ופ"י מהל' תשובה הלכה ה סמג י"ד סי' רמו סעיף כ:

רבינו חנגאל

רכולי עלמא מיהת הני קראי. פירוש הכתובין בפרשת שלח לך וכי תשגו וגו' בעכודת ין ופי וושגו וגוי בעבודה כוכבים הוא דכתים מנא לן אמר רבא ואיחימא רי יהושע בן לוי ואמרי לה כדי בלא חכם (סבר) [אחר] אמר קרא וכי (סבר) [אחר] אמר קרא וכי תשגו ולא תעשו את כל המצוח האלה. איזו היא מצוח ששקולה כנגד כל המצות כולן הוי אומר זו עבודת כוככים התם תגיא בספרי אשר דבר ה' אל משה מנין אתה אומר שכל המורה מנין אומי אומי שכי המדרה בעבודת כוכבים כופר בעשרת הדברות ת"ל אשר דבר ה'. ולהלן הוא אומר נידבר אלהים. אחת דבר. הלא כה דברי כאש. מנין אף במה שנצטווה משה את כל אשר צוה ה׳ אליכם ביד משה. מנין אף כמה שנצטוו הנביאים ת״ל מן היום אשר צוה ה׳. מנין אף כמה שנצטוו האכות ת״ל והלאה לדורותיכם. ומהיכן מתחיל המקום לצוות האבות. שנאמר ויצו ה' אלהים על האדם. (מנין) [מגידן הכתוב שכל המודה בעבודת כוכבים כופר בעשרת הדכרות. שנצטווה משה ובמה שנצטוו הנביאים ובמה שנצטוו האבות: [רבי רבי] תנא את כל אשר צוה הי אליכם ביד משה וכתיב אשר] דבר ה' אל משה. איזו היא מצוה שהיא בדבורו של הקב"ה וצוה על ידי משה הוי אימר זו עבודה כוככים פירוש דכתיב לא יהיה לך: רבי רבי ישמעאל תנא (שייך לדף ת ע"ב) למן היום אשר צוה הי והלאה איוו היא מצוה שהיא נאמרת תחלה הוי אומר זו עבודת כוכבים. פירוש תחלת עשרת הדברות. ודחי הא. דהא תניא יי מצות נצטוו ישראל במרה וכון כדאיתא בפרק ד מיתות אלמא אתרים קדמי. אסיקן (אלא) מחוורתא (תרא ן כדשנינןן מעיקרא: מתנ" אין חייבין, פירוש ב"ד על עשה ועל לא תעשה שבמקרש, פי׳ עשה כשנטמא בעזרה לא תעשה כשנטמא בחוץ. כאשר מפורש בפרק ידיעות הטומאה מאי טעמא אין דאין צבור עני. ותו דנפש כתים בהו. ואין שום אדם מכיא אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש אבל בית דין חייבין על עשה רעל לא תעשה שבודה כל אדם מביא עליהן אשם דהא איתא בקבועה רש בספרא ובתוספתא טעמא דמחייבי על עשה

שבנדה וכבר ביארנום בפרק

ידיעות הטומאה: איזו היא

מצות עשה שבנדה. פרוש מן הגדה פי כשנודע לו (בפנים) הנדה פי כשנודע לו (בפנים) [בכניסה] איזו היא מצות לא

תעשה אל תבוא על הנרה. פירוש כשידע קודם ביאתו: מנא הני מילי. פי׳ דאין מביאין אשם תלוי על עשה ועל לא תעשה שבמקדש. א״ר יצחק בר

אבדימי נאמר באשם תלוי ולא

בקבוע. פיי מה קרבן צבור אינו בא אלא בקבוע אף אשם תלוי אינו בא אלא [על] חטא שודאי בקבוע. אקשינן אי הכי עולה

כדכוריה. דבאידך כחיב אם כל עדת ישראלישגו יי אם הכהן המשיח יי אם נפש יי והכא כתיב אשר נשיא יחטא ודאי אשרי משמע: אשריהם ללדיקים. כלומר אשרי הנדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים שבעולם הבא בעולם הזה כלומר שמגיע אליהם לרות ללדיקים בעולם הזה כדרך שמגיע לרשעים בעוה"ב: אוי. כמו ווי. דהכא לא כחיב אשר דמשמע אוי להם לרשעים שמגיע אליהם טובות בעולם הזה כדרך שמגיע טובות ללדיקים בעולם הבא דרעה היא לרשעים כדכתיב ומשלם לשונאיו אל פניו וגו' (דברים ז): לדיקים אי אכלי תרי עלמי מי סני להו. מי שנאוי הוא להם וכלומר כלום רע להםו ללדיקים שאוכלים שני עולמות שיש להם טובה בעוה"ז ובעוה"ב: אלא אמר רכא אשריהם ללדיקים שמגיע להם. טובות כמעשה הרשעים שבעוה"ן שיש להם טובה כדכתיב ומשלם לשונאיו דכך מגיע ללדיקים בעוה"ו אשריהם שיש להם טובה בעולם הוה ולעוה"ב: ואוי להם לרשעים שמגיע להם. לרות כמעשה הלדיקים שבעולם הזה ןדמשמע שבאים עליהם לרות כמו שבחים על הלדיקים בעוה"ז] דהקב"ה עושה כדי לגבות [חוכם] מהלדיקים בעוה"ז כדי שיהא להם שכר טוב בעוה"ב דכך מלינו לרות לרשעים בעיה"ו אוי להם שאין להם טובה לא בעולם הוה ולא בעולם הבא: אוקימשון מסכתה פלו. כלומר יש לכם מסכתה

על שגגתו מרגיש כ"ש שמרגיש על זדונו

וחוזר בתשובה: שאני הכא דשני קרא עבדות אני גותן לכם שנאמר יוידברו אליו

עבדות אני נותן לכם. שהשררות עבדות היא לו לאדם לפי שמוטל עליו

עול רבים: אשר. כמו אשרי: לריך אחה לומר מהו הדיוע. בחמיה.

כלומר אם המלך שאין לבו כפוף מרגיש ומביא קרבן על שגגתו כ"ש

שהדיוטות מרגישין שלבם כפופים: מהו על זדונו. בתמיה. כלומר אם

לאמר אם היום תהיה עבד לעם הזה: ת"ר אשר נשיא יחמא ליאמר ריב"ז אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שגגתו אם נשיא שלו מביא קרבן צריך אתה לומר מהו הדיום ואם על שגגתו מביא קרבן צריך אתה לומר מהו זדונו מתקיף לה רבא בריה דרבה אלא מעתה דכתי' יואת אשר חמא מן הקדש ישלם ובירבעם בן נבט דכתיב ביה יאשר חטא ואשר החטיא הכי נמי דאשרי הדור הוא שאני הכא דשני קרא בדבוריה דרש רב נחמן בר רב חסדא מאי דכתיב יש הבל אשר נעשה על הארץ וגו' אשריהם לצדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים של עולם הבא בעולם הזה אוי להם לרשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים של עולם הבא בעולם הזה אמר רבא אמו צדיקי אי אכלי תרי עלמי מי סני להו אלא אמר רבא אשריהם לצדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים של עולם הזה בעולם הזה אוי להם לרשעים שמגיע אליהם כמעשה הצדיקים של עולם הזה בעולם הזה רב פפא ורב הוגא בריה דרב יהושע אתו לקמיה דרבא אמר להו אוקימתון מסכתא פלן ומסכתא פלן אמרו ליה אין איעתריתו פורתא אמרו ליה אין דזבגן קטינא דארעא קרי עלייהו אשריהם לצדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים שבעולם

ל) [מוספתל דכ"ק פ"ו ה"ב], כ) נזיר כג, ג) [בנזיר כג. ליתל רבא], ד) נזיר כג:, כ) שם יבמות עו:, ו) נזיר כג:, ז) ומיר כנ: ע"שן, ק) וסנסדריו הה: נ"טן, כן) פסחים נ: נויר כג: כב: מו. סנהדרין קה: ערכין טו:, י) ניכמות קנ. נזיר כג:], כ) נל"ל גופא אמר רב יהודה כו' וכ"ל במירן. ל) [מיל כג: ע"ש סוטה מו. ע"ש סנהדרין קה: ע"שן, מ) ב"ק לח: מיר כג:, נ) [חקרא ד], ם) [דברים כגן ע) וכרחשים יגן, כ) וברחשים לחן,

תורה אור השלם

ו. וידברו אליו לאמר אם היום תהנה עבר לעם הזה ועברתם נעניתם ודברת אליהם דברים טוכים וְהָיו לך עַכָּדים כּל הִיְמִים: מלכים איב ז

2. אֱשֶׁר נָשׁיא יַּחְטֶא וְעשָׁה אַחַת מַכָּל מצות ייִ אַלהיו אַשר לא תעשינה בשננה ואשם:

ויקרא ד כב 3. ואח אשר חטא מו הקדש ישלם נ. זאון אָשׁר וְּשָׂא מֵן זְאָן שׁ יְשְׁלָבּ וְאָת חֲמִישׁתוֹ יוֹסָף עָלִיוּ וְנְתַן אתוּ לְבַהָּן וְהַכָּדוֹן יְבַפּר עָלְיוּ בְאִיל הָאָשָׁם וְנִסִלְּח לוֹּ: וִיְּקְרִא ה טֹז הָאָשְם וְנִסלְח לו: ויקרא ה טז 4. ויתן את ישְרָאל בּגלָל חטאות בְעָם אֲשֶׁר חָטָא ואֲשׁר החָטִיא ת יְשֶׂרְאָל: מלכים א יד טו יָשִׁרְאָל: יָשׁ הָבָל אֲשֶׁר נְעֲשׁׁה עַל הָאָרץ. אשר יש צדיקים אשר מגיע אלהם מעשה הרשעים ויש רשעים שמגיע אלהם במעשה הצו 6. מִי חָכְם וְיַבֹּן אלֵה נְבוּן וִיְדְעם כִי
 ישָרִים דְרַבִּי יִי וְצִדּקִים ילבוּ בְּם יִּבְּשׁלוֹ בָם:
 וּפשְעִים יבָשׁלוֹ בַם: ופשעים קשלו בם: המשע ידי 7. וישא לוט את גיניו ויירא את כל ככר הירדן כי כלח משקה לפני שחת ין את סדם ואת עמרה כגן ין: כארץ מצרים באכה צער:

אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמי: רראשים ליו ז

9. ויאמר לו אָביו וְאָמוֹ הַאִּין בּבנות אַחיך וּבּכָל עִמי אשָה בי אחה הולך לקחת אשה מפלשתים הערלים ויאמר שמשון אל אביו

10. וירא אתה שכם כן חמור החוי נשיא הָאָרץ וִיקּח אתה וישבב אתה וְיְעָנָהָ: בראשית לר ב 11. כִּי בִּעָד אשָה זונָה עַד כַּבַּר לחם ואשת איש נפש יקרה תצור: משלי וכו . 11. כי זנתה אמם הבישה הורתם בי אמרה אלכה אחרי מאהכי נתני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ַרְשִׁקּוּיָיִי הושע ב. הושע ב. 13 13. אָח נָפּשָׁע מקריַת עוֹ וְמִדְיָנְיִם כברית ארנגון: משלי יח יו 14. לא יבא עמוני ומואבי בקחל י גם דור עשירי לא יבא להם בקהל עד עולם: דברים כג ד יין עד עוקם: 15. לְתַאָּוָה יְבַכֶּשׁ נפּרדּ בְּכֶּל תושיה יותְגַלְע: משלי יח א 16. תִברך מֹנִשׁים וְעַל אשֶׁת חָבֶר

יה כרע נפל באשר כרע שם מואב ואל תתגר בם מלחמה כי לא

תוספות הרא"ש

ואחר אכלו אכילה גסה. פרש"י ז"ל (לשם אכילה גסהן שלא נתכוון לאכלו לשם מצוה אלא נתכוון לאכלו לקנוח סעודה לשם אכילה גסה). ופירושו אינו מוכן דבמאי פשע אי כמה שאכל ב, ב... כשל אי כמה שאכל בקנוח סעודה זו היא עיקר מצותו שיהא נאכל על השבע. ועוד מאי שרוא נאכי על השבע. דעוד מא דקאמר לשם אכילה גסה אם הוא שבע כ״כ שהאכילה גס היא לו

מה לו להזכיר לשם אכילה גסה. ואם ארות מה לו להזכיר לשם אכילה גסה. ואם הוא מה לו להזכיר לשם אכילה גסה. ואם הוא מה שבע מה שה שבע מה שבע מה שבע משאר מאכלים ונפשם קצה בהם אלא שנהגים ממאכלים הטובים שכנה אין הומניקן התובים בקינות טעודה עד שבנד שעני מאמה ממכיס ונעשם קצה. ביזה אלא שתובים ממאלים החביב באחרונה. אכל אין לאנסל קדשים אחר השבע כיכ שאין נפשם והנה מהם שאין זה למשחה. ומית פריך שפיר בהי רלא קא עביד מצוה מן המובחר פסח מיהא עביד דמקריא שביר אכילה אעיים שאינו נהנה מהם. והא ראמריינן האוכל אכילה נסה ביוודים פטור אלמא דלא מקריא אכילה כלל היינו כשהוא שבע כ"כ שמאכל כואב לו מדוב שבעו: "האומר יבקט נפרד זה לוט שנפרד מאבורהם. אעיים שלא נפרד עד שאמר לו אברהם כיון שמריכה זו באה מהמת הרועים היל למחות שלא יריבו עוד ללמדך שהיה האב להפרידו וכיון שפתה לו אברהם מיד נפרד ממנו ומתוך זה נתגלה קלונו שאם נשאר אצל אברהם לא בא תקלה זו ע"י. הרמ"ה ז"ל: נרילה עבירה לשמה מה שנבעלה יעל לסיסרא לא להנאתה כיונה אלא לתשש כוחו שירדו ויהרגנוהו אבל בעילות האמהות להואתו הלכד קרי להו מצוה שלא לשמה:

הזה בעולם הזה שמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחגן מאי דכתיב שכי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם ופושעים יכשלו בם משל לשני בני אדם שצלו פסחיהם אחד אכלו לשום מצוה ואחר אכלו לשום אכילה גסה זה שאכלו לשום מצוה צדיקים ילכו בם זה שאכלו לשום אכילה גםה ופושעים יכשלו בם א"ל ריש לקיש רשע קרית ליה נהי דלא עביד מצוה מן המובחר פסח מי לא קאכיל אלא משל לשני בני אדם זה אשתו ואחותו עמו בבית וזה אשתו ואחותו עמו בבית אחד נזדמנה לו אשתו ואחד נזדמנה לו אחותו זה שנזדמנה לו אשתו צדיקים ילכו בם וזה שנזרמנה לו אחותו ופושעים יכשלו כם מי רמי אנן קאמרינן חרא דרך והכא שני דרכים אלא משל ללוט ושתי בנותיו הן שנתכוונו לשם מצוה צדיקים ילכו כם הוא שנתכוון לשם עבירה ופושעים יכשלו בם ודלמא הוא גמי לשם מצוה הוא מכוין א"ר יוחגן כל הפסוק הזה לשם עבירה נאמר יוישא לוט *ותשא אשת אדניו את עיניה את עיניו יויאמר שמשון [וגו'] אותה קח לי כי היא ישרה בעיני וירא יוירא אותה שכם בן חמור את כל ככר הירדן ייכי בעד אשה זונה עד כבר לחם כי כלה משקה ייאלכה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושקויי והא מינס אניס תגא משום רבי יוסי בר רבי חוני למה נקוד על וי"ו שבקומה של בכירה לומר לך שבשכבה לא ידע אבל בקומה ידע ומאי ה"ל למעבד מאי דהוה הוה נפקא מינה דלפניא אחרינא לא איבעי ליה למישתי דרש ירבה מאי דכתיב ייאח נפשע מקרית עוז ומדינים כבריח ארמון אח נפשע מקרית עוז זה לוט שפירש מאברהם ומדינים כבריח ארמון שהטיל מדינים בין ישראל לעמון שנאמר יילא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' ידרש רבא ואיתימא ר' יצחק מאי דכתיב יילתאוה יבקש נפרד (ו)בכל תושיה יתגלע לתאוה יבקש נפרד זה לום שנפרד מאברהם (ו)בכל תושיה יתגלע שנתגלה קלונו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ס×דתנן עמוני ומואבי אסורין איסור עולס יואמר עולא תמר זנתה וזימרי זינה תמר זנתה יצאו ממנה מלכים ונביאים זימרי זינה נפלו כמה רבבות מישראל "אמר רב נחמן כר יצחק גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה שנאמר יותבורך מנשים יעל אשת חבר הקיני מנשים באהל תבורך מאן יינינהו נשים באהל שרה רבקה רחל ולאה איני ®והאמר רב יהודה אמר רב כלעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה כא לשמה אימא כמצוה שלא לשמה יאמר רבי יוחגן שבע בעילות בעל אותו רשע באותה שעה שנאמר ייבין רגליה כרע נפל שכב וגו' והא קא מיתהניא מעבירה אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון כן יוחאי אפילו מובתם של רשעים רעה היא אצל צדיקים סאמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אפילו שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה שבשכר מ"ב קרבנות שהקריב בלק הרשע זכה ויצתה ממנו רות דאמר רבי יוםי ברבי חנינא יורות בת בנו של עגלון בן בנו של כלק מלך מואב "א"ר חייא כר אבא א"ר יוחנן מנין שאין הקב"ה מקפח אפילו שכר שיחה נאה מהכא דאילו בכירה דקרייה מואב אמר ליה רחמנא למשה "ואל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה מלחמה

ייודד נמי דהא כתיב והיה כי (ומשיח) על שמיעת הקול. פירוש אם הורו בהיתירה. ועל ביטוי שפתים ועל טומאת מקרש וקדשיו. פי האין צבור בעולה

לכובחים שם דדבר הלמד בג"ש מחר ומלמד כג"ש יעדיין ל"ע.

בקהי מהכת בלנמיה כח ילם מנוני ומחשר ושפ לדי הראשר רבים בנדר, ודכר מהירה יבקש ידי מפרד, וחייה זה כיט שפדר חפו מכרהם, כדמרים בקבדה מכר מהכתה בל החברים במה בל החברים בל החברים בל החברים במה בל החברים בל החברים במה בל החברים בל הח

מקיני מנשים כאהל תברר: שופטים ה כד 17. בין רגליה ברע נפל שכב בין נְפָל שְׁדוּד: שופטים הכוּ 18. וַיאמָר יִי אלָי אַל תצַר אַת

ישש". מברים וגביארם. מלפים מדוד ונכואים מישעיה, כדאמת מר (סוטה יו) אמין ואמציה אמים היו, וגמיר כל מקום שהוכיר הפתוב נכיא ושם בברים וגביארם. מלפים מדוד ונכואים מישעיה, כדאמת מר (סוטה יו) אמין ואמציה אמים הבריך בנשים יק". כלמת כאמן שים המל נכיא בינור שמו. בדידה בירוך של שעשה מניא בינור לשמה בכיל לא משם הכל לא משם הבין הבינור שמוב בינור בשם בינור בשם בינור בשם בינור בינור בשם בינור בינור שמוב בינור בי

ניתה היא מרמה, ומת תמתח דעינידה נסתה נדונה היתנה משה, אמא בשבור האד דשבה. במיקי קוחן משהם בשבע בעירות. כין ברשה נעילה וסיכה את כיז שכנ כלה (מש. מו, בין ביידה. כין ירסתיה של עלה משה את ביידה ביידה ביידה מו והמא, דאמר מר (יכתות ב-2): בשם שלו מש כיו יוחד שם: מדיב ברבבות. משכע מונחות שערך כני מקימות ועל כל אחד ואחל היעלה פר ואל, שם ייד לכל מתמד תמעדה, וני ענתים יידה מידה ביידה ביידה לבלקה של לשם מלה משהם. רבר ויידה במגיר ותו את את מה לבלך מתמד בשירות ובשבחות משה או שללו מתנה דיד ושלמה שהרכו להקריב קרבנות מוסרה מזה ביידה מואב. לשין פרלות, שהיא מאלפה וביק בחש.

הוא דלא הא צעורי צערינהו ואילו צעירה

דקרייה בן עמי א"ל יאל תצורם ואל תתגר

בם כלל אפילו צעורי לא "א"ר חייא בר

אכין א"ר יהושע בן קרחה לעולם יקרים

למלכות ייתנו

הארץ פרם למשיח מעם הארץ פרם לנשיא

תינח משיח אלא נשיא בשגגת מעשה הוא

דמייתי אמר רב זביד משמיה דרבא הכא

במאי עסקינן כגון שאכל כזית חלב כשהוא

הריום ונתמנה ואח"כ נודע לו סלקא דעתך

אמינא נייתי כשבה או שעירה קמ"ל הניחא

לר"ש דאזל בתר ידיעה אלא לרבנן דאזלו

בתר חטאה מאי איכא למימר אלא אמר רב

זביד משמיה דרבא הכא במאי עסקינן אכגון

שאכל חצי כזית חלב כשהוא הדיום ונתמנה

והשלימו ואח"כ נודע לו סלקא דעתך אמינא

נצטרף ונייתי כשבה או שעירה קמ"ל בעא

מיניה רבא מרב נחמן נשיאות מהו שתפסיק

היכי דמי כגון שאכל חצי כזית חלב כשהוא

הריום ונתמנה ועבר והשלימו התם הוא

רלא מצמרף דאכליה פלגא כשהוא הריום

ופלגא כשהוא נשיא אבל הכא דאידי ואידי

כשהוא הדיום אכליה מצטרף או דלמא לא

שנא מאי תפשום ליה מהא יידאמר עולא

א"ר יוחגן יאכל חלב והפריש קרבן והמיר

וחזר בו הואיל ונדחה ידחה הכי השתא

ששת אכל ספק חלב כשהוא הדיום ונתמנה

ונודע לו על ספקו מהו אליבא דרבנן דאזלי

בתר חמאה לא תבעי לך דמייתי אשם

תלוי אלא כי תבעי לך אליבא דרבי שמעון

מדאשתני לודאי אשתני לספק או דלמא כי

אשתני לודאי ראשתני קרבן דידיה אבל

אשם תלוי תיקו יית"ר מעם הארץ יפרט

למומר ™ר"ש בר יוסי אומר משום ר"ש יאשר לא תעשינה בשנגה ואשם ייהשב בידיעתו מביא קרבן על

שגגתו לא שב בידיעתו אינו מביא קרבן על שגגתו מאי בינייהו א"ר המגונא מומר לאכול חלב ומביא

קרבן על הרם איכא בינייהו מ"ם כיון רמומר לאכול חלב לדם גמי מומר הוי ומ"ם לדם מיהא שב בידיעתו

הוא והא רבא אמר דכולי עלמא מומר לאכול חלב לא הוי מומר לדם אלא הכא באוכל נבלה לתאבון

ונתחלף לו בשומן ואכלו קמיפלגי מר סבר "כיון דלתאבון אכיל במזיד מומר הוא ומ"ס כיון דאילו אשכח

דהיתרא לא אכל דאיסורא לאו מומר הוא תנו רבנן "אכל חלב זהו מומר ואיזהו מומר אכל נבילות

ומריפות שקצים ורמשים ושתה יין נסך 🕫 רבי יהודה אומר אף הלובש כלאים אמר מר אכל חלב זהו

מומר ואיזהו מומר אוכל נכילות כו' מאי קאמר אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחגן ה"ק "אכל חלב לתאבון

הרי זה מומר להכעים הרי זה שצדוקי ואיזהו מומר דבסתמו צדוקי הוי אומר אוכל שבילה ומריפה שקצים

ורמשים ושתה יין נסך רבי יוסי ברבי יהודה אומר יאף הלובש כלאים מאי בינייהו איכא בינייהו כלאים

דרבנן מר סבר מדאורייתא הוי מומר דרבנן לא הוי מומר ומר סבר כלאים כיון דמפרסם אסוריה אפי' בדרבנן

הוי מומר 9פליגי בה רב אחא ורביגא חד אמר לתאבון מומר להכעים צדוקי וחד אמר להכעים נמי מומר אלא

איזהו צדוקי יכל העובד עבודת כוכבים מיתיבי אכל פרעוש אחד או יתוש אחד ה"ז מומר והא הכא דלהכעים

הוא וקא קרי ליה מומר התם דאמר אמעום מעם דאיסורא: ואיזהו נשיא זה מלך כו': יחנו רבנן נשיא יכול

הכא דלא אשתני קרבן דידיה אימא

ילאו בר אתויי קרבן הוא האי בר

קרבן הוא בעא מיניה רבי זירא מרב

מומר

אתויי

לדבר מצוה

והלא כבר יצאו משיח לידוו

לידון בשעיר שיכול משיח על

עם שנגת מעשה מביא פר על

הארץ פרט למשיח מעם הארץ

לחודיה מביא כשבה ושעירה ת"ל

שבשכר

לצעירה זכתה

כהן משיח פרק שלישי הוריות

לילה אחת

רבנן 2 מעם

רפר זשיא

העלם דבר

שגגת מעשה

פרט לנשיא

מעם

וקדמתה

"א ב מיי׳ פט"ו מהל׳ שגנית הלכה

יא ב מיי שם פיינ הלי מ ודלא כרייי ב ד מיי שם הלכה ז:

ינ ה מיי פט"י שם הלכה דר ו זה מיי שם פייג הלכה ו ופרק ג מהלי מעשה קרכנות הלי ד: בו טיבל מיי פ"ד מהל' רולמ הלכה יסמג לאיין קסג עיש"ע מ"מ סי' מכה סעיף ה וטור סו"ע יו"ד סי" קנח סעיף ב:

תורה אור השלם

ו. וקרבֶתְ מול בני עמון אל תִצרם ואל תתנר כם כי לא אתו מארע בני עמון לך ירשה כי לבני לוט נתחיה ירשה: 2. ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם האָרץ בעשתה אחת ממצות יי אשר לא תעשינה ואָשם:

ויקרא ה כנ 3. אַשר נְשִיא יחטָא ועשָּה אַחָת. מבַל מצָות ייִ אלהיו אָשר לא תעשינה בשגגה ואשם:

4. והַיתָה עָמוּ וקרָא בוּ כַל ימִי חִיָיו למען ילמד ליראה את יי אלהיו לשמר את כל דברי התורה הזאת ואת החקים הָאַלה לעשתָם: דברים יו יט

מוסף רש"י

הואיל וגדחת. הקרגן כשהמיר דמו, לחין מקבנין קרבן מן המומרים כדתנים מעם החרן פרט למומר ופוהדריו מו.. מעם הארץ, מעם ולה כל עם, יגבי חטחת כחיב קבה על השונג יתודיו ר., פדם למומר. לחינו כמכים קרכן על שגנמו דפין מקבלין מתנו כעיר ב. ר"ש בר יובי אופר. מכהן פתה למד, אשר יוםי אומו. מכחן חתה כמר, > לא תעשינה בשגנה וא יסמיך ליה 10 הודע אליו חעאתו חטא והכיא אשמי, דמשמע אשר לא חושיות את היה יודנו שהוא אחור מעסיכה מוס יהים יודע שמוח משת, ושנגה היתה לו ומטא ואשם הוא יכיא יחורין ה - משמע שאילי ידע לא עשה אכל בשגנה עשה ואשם ייוחא פ:, השב מידיעתו. הפירש ווכדל מחחלה ואין עובר אם היה יודע שהוא חקור, וכפר"כ גרם היושב, שחם היה כשאין להם בשר, אבל אינו מיפקר להיות איסור והיתר לפניו להנית היתר ולאכול איסור ואם עושין כן זה להכעים פרו כו

רבינו חננאל

ויורד וה"ה למשיח ונשיא כיוצא בהן דברי ר' יוסי הגלילי. רבי עקיכא אומר נשיא חייב בכלן חוץ משמיעת הקול שהמלך לא מעי כדמפרש מעידין רא מערין. וטעמיה דר' עקיבא בסנהדרין. וטעמיה דר' עקיבא במשיח מפרש במתניתא: מאי טעמא דר' יוסי הגלילי. פירוש בנשיא, אמר רב המנונא אמר קרא וטומאת מקדש וקדשיו. והיה כי יאשם לאחת מאלה. כל שישנו באחת כלומר דמצווה על כל אחת ואחת ישנו (בכללז) וככולן) נשיא הואיל ואינו בשמיעת הקול אינו באחרות. ודחינן אימא מתחייב באחת אע"פ שאינו מחחייב בכולן אלא טעמא דר' יוסי הגלילי מהכא. דתניא ר' ירמיה אומר נאמר ואם לא תגיע ידו ונאמר ואם לא חשיג ידו. מי שכאיו לידי עניות ועשירות כנשיא הוא אומר

מכל מצות: (והשאר חסר חבל על דאבדין)

תוםפות הרא"ש (המשר) שאיז הגוף נהנה ודאי מיז הוא. שאן המון מונה הא שין הוא. הרמ"ה ז"לן נו: רבי יהודה אומר אף (על הכלאים) [הלובש כלאים] פרש"י ז"ל דארישא קאי ואמר אף הלובש כלאים כמו אוכל נדהלובש כלאים בסתמא הוי מין . כיוז דלית ביה הנאה טפי מכשאר

נשיא שבם כנחשון בן עמינדב ת"ל ימכל מצות ה' אלהיו ולהלן הוא אומר ילמען ילמד ליראה את ה' אלהיו כלאים דרכנז כגוז לכדים שהז . שוע ואינו טווי וארוג דמדאורייתא לא הוה כלאים עד שיהא שוע כל אחד לכד וטווי כל אחד לבד ונוז דהיינו שזור כל אחד לכד שוב האם נוחד האוגב ומהחריות לא הוה בלא בים כל שהוא אם כל לא הוה כבו הוחיר כל אחות בים החדרים שהו כל אחות לכם ואח"כ ארגנו יחד, כפר"ח ועיקר נו, ח"ד יכול נשיא שבט כנחשון בן עמינרם ח"ל מכל מצות ה" אלהיו ולהלן הוא אומר למען ילמד ליראה את ה" אלהיו. הך ברייתא מפרשה למתניתן דקתני איזהו נשיא זה מלך שנאמר מכל מצות ה" (אלהיו) שאין גביו אלא ה" אלהיו. דלא תימא ממשמעות קרא דריש קמ"ל דלא דטובא קראי כתיבי ה" אלהיו ה" אלהין אלהיכם ואחד מלך ואחד הדיוט במשמע.

קרבן דידיה דכשהוא הדיוט מביא כשבה או שעירה והשתא כי נחמנה משיח מביח פר ונשיח מביח שעיר: אבל הכא. כי נודע לו על ספק דנודע לו משנחמנה דספק חלב אכל: דלא אישמני קרבן דידיה. דעל ספק חטאת קבועה בין כשהוא הדיוט ובין כשהוא נשיא מביא אשם

תלוי מודה רבי שמעון דמייתי אשם תלוי. מיקו: מעם הארץ. מביא קרבן ולא כל עם הארך: פרט למומר ^ש. שאין מקבלין מידו: אלא הכא באוכל נבילה לחחבון. דכי חין לו בשר דהיתרא אוכל חלב ונכלה ונתחלף לו לוה חלב בשומן ואכלו דסבור דשומן הוא קא מיפלגי ולכשנודע לו דחלב הוא רוצה להחריב קרבן ת"ק סבר כיון דלתאבון אכיל במזיד מומר הוא ואין מקבלין מידו ור"ש בר יוסי סבר כיון דבמזיד אי משכח היתרא לא אכיל איסורא שב מידיעתו קרינא ביה ולא מומר היא ומקבלין מידו: החני אכל חלב שחוטה זה מומר יהדר תני איזהו מומר מאי האמר: להכעים. דאית ליה היתרא ואכיל איסורא: הריוהנדוקי שו.ם) ושחיטתולעבודתכוכבים: אוכל נכילה וטריפה שקלים ורמשים ושתה יין נסך. הואיל והני אוכלין הוו דברים שהנפש קלה בהם ודחי להכעים הוא עושה וסתמו לי רע הוא: ר' יוםי בר רבי יהודה אומר אף הלובש כלאים. הרי זה מומר: מאי איכא. בין ת"ק לרבי יוסי בר רבי יהודה כיון דאמר ת"ק אכל חלב הרי זה מומר מה לי אוכל חלב מה לי לובש כלאים אידי ואידי דאורייתא ואסור: ת"ה סבר כלאים דאורייתא דומיא דחלב הוי מומר דהיינו ארוג ביה חוט של נמר וחוט של פשתים יחד על פני כולו: ור׳ יוםי סבר אף הלובש נמי כלאים דרבנן הוי מומר דהיינו או שוע או טווי או נוז דהכי מפרשי רבנן שעטנז שוע טווי ונח כדאמרינן במסכת נדה (דף סא:) ורבנן בזור בחד מנייהו. שוע שמנפד כחחת ועשה מהם לבד טווי שנטוה כחחת וחכף בו שתי תכיפות נוז שחרוג חפי׳ חוע אחד של למר בבגד פשתן או חוט אחד של פשתן בבגד למר דכולהו אסיר מדרבנן: חד אמר. האוכל חלב ונבילה לתאבון הרי זה מומר: להכעים. דאים ליה היתרא ואפי הכי אכיל איסורא לדוקי הוא ש: אכל פרעום או יחום וה מומר. דהכא ודאי להכעים קם עביד דלחו מידי דבר מיכל הוח וקתני הרי זה מומר ואינו לדוקי וקשיא למאן דאמר להכעים לדוקי הוא: לעולם אימא לך להכעים נדוקי הוא והכא היינו טעמא דהוי מומר ולא הוי לדוקי משום דקאמר בעינא למיטעם טעמא דאיסורא שתאב לטעום דבר

ולא להכעים קא עביד:

בן עמי. בלשון נקיה הוא דלא רלתה להודיע דמאביה נתעברה: אמר אל חלורם ואל תחגר כם. ומדלא כתיבא בהו מלחמה ש"מ דאפילו צערא לא ליעבד להם. ולא עוד אפילו בכירה דקריתיה אב הכתוב פירסמה דכתיב (בראשית יט) ותשכב את אביה ובלעירה כתיב ותשכב עמו "י:

> בישראל עד רחבעם בן שלמה דהוה ליה מנעמה העמונית: פ"ר ואם נפש אחת סמעא בשננה מעם הארן. ולא כל ע"ה פרט למשיח דמשמע דלא יביא כשבה או שעירה כיחיד: למה לי מעם הארן. למעוטי הני והלא כבר יצא משיח מכלל יחיד לידון בפר ונשיא ילא מכלל יחיד פר ועל שגגת מעשה לחודיה יכיא כשבה או שעירה כהדיוט: מ"ל מעם הארץ **פרט למשים.** דאינו מביא בשגגת מעשה דהיינו בשננת מעשה: פלה נשיה הה כשגנם מעשה הוא מייתי. וחאי הא ס"ד אמינא. הואיל וחטא כשהוא הדיוט קמ"ל. מעם הארך פרט לנשיא דאינו יאח"כ נתמנו הרי אלו כהדיוטות: מאי דהחני פרט לנשיח: ס"ד אמינא נגטרם. חלי זית בתרא לחלי זית קמא ולייתי והוא הדין דמצי למימר סלתא דעתך אמינא נצטרף ונייתי שעיר אלא משום ידעו אם אכלי כלל ובההוא ליכא אשם לפי שנשתנה נופס דהשתא נחמנו לקרבן ספק ופטור יאין מביאין אשם חלוי: או דלמא כי אישתני לודאי. היינו טעמא דר׳ שמעון לפטר משום דאישתני

> והדמתה ארבע דורות. בישראל עובד ישי דוד שלמה ואילו לעירה לא הוה

א) נזיר כג: ב"ק לח: ע"ש, ב) ח"כ פ' ויהרת, ג) זכחים יכ: כריתות ז. סנהדרין מז., ד) חולין ה: (שכם סט.) יימא פ. לעיל ב., ה) (בס"א: למשותד, יכן להלון, ו) ושביעית כי :), ו) נתוספחה פכק הן, ה) נצ"ל רי יוסי בר' יהודה אומרן, ש) כדפום ורניצים הגירסם מין, וכן להלן, י) ועי מוס' בכירות לו. ד"ה ויין נסך יע"ע חיספית בע"ו כו: שמפרשי יע"ע חיספית בע"ו כו: שמפרשי נבילה שמחה מחמת חולי וטרפה שנשנרה מפרקתה שמחה והולכת יחינה ראויי לאפילה ע"ש ד"ה וחד אמרו, כן ע"ן כון, לן מ"כ פי מקרא, מולה עיד יבוי עמיי ניחה בס״ה. ג) (לעיל י.), כן בס"א: למשומד, יכן להלן, ע) בס"א: מין, יכן להלן, בק"ה נוסף: ומוריבין חוחו לבור,
 בדפים וויניליה הגירסה מין,
 בדפים נועליה הגירסה מין,
 בס"ה נוסף ומוריבין חוחי לבור,

תוספות הרא"ש

כשהוא הדיוט ונתמנה ואח"כ נודע לו מהו דתימא נייתי כשבה או שעירה קמ"ל תינח לר"ש דאזיל בתר ידיעה קמייתא קמ"ל. ואיכא גירסא שארל רזים מלר כשהוא ושיא דיעה, ואע"ג דחטא ער שלא נתמנה ונתמנה ונודע לו לא אולי בתר ידיעה להביא קרבן נשיא. אלא לרבנן דאזלי הלא כבר יצא נשיא לידון

הבא כ"ע כגון שאכל חלב

הלכך פטור אלא לרבגן ראולי בתר חטאה גרידא אמאי פטור, הב"ע שאכל חצי זית חלב כשהוא הדיוט ונתמנה והשלימו בכדי אכילת פרס מהו דתימא נייתי כשכה או שעירה דצרף אכילה בתרייתא בהדי אכילה . אחרת בספרים הב"ע כגון ועבר ואח"כ נורע לו מהו דתימא נייתי כשבה או שעירה קמ״ל. תינח לר״ש ראזיל בתר ידיעה הלכך לא יכול למפרך והלא ככר יצא נשיא לידון בשעיר דנשיא ככה"ג לאו בכלל חיובא דשעיר הוה ואצטריך ליה למעוטי מדין הדיוט רסד"א לייתי כשעת אזיל ד"ש כתר ידיעה להביא שעיר אע"ג דליכא קרא למעוטי אלא מסברא הוא דאית ליה (הכין הכא (ה"נ) צריך קרא דהיכא דהוה חטאה וידיעה כתרי גווני מסתכר טפי לילך אחר ידיעה הגורמת הבאת קיבן להשוות קרבן זה לרוב צבור כגון אכל כשהוא נשיא ועבר ונודע לו דסר"א ניזל בתר ידיעה להביא כשבה או שעירה כרוב צבור להכי אצטריך קרא למעוטי. אבל אכל כשהוא הדיוט ונתמנה וגודע לו מסכרא בתר חטא דתנן כהן המשיח שחטא ואחר כך עבר ממשיחתו וכן נשיא שחטא ואח״כ עבר מנשיאתו משיח מביא פר ונשיא מביא שעיר מאי איבא למימר כיון דנשיא ככלל חיובא דשעיר ל"ל למעוטי לנשיא ממעוטא דעם הארץ והלא ככר יצא נשיא לידון בשעיר. הב"ע שאכל חצי זית חלב כשהוא שאבי ועבר והשלימה בכדי גשיא ועבר והשלימה בכדי אכילת פרס ונודע לו מהו דתימא כיון דלא השלים השעור כשהוא נשיא לא קרינן כיה אשר נשיא יחטא לצטרף חצי זית קמא בהדי חצי זית בתרא וליתי כשבה או שעירה כרוב צבור (דאיכא) (דליכא) למפרך בשעיר דבכה"ג לא יצא לידון בשעיר קמ"ל דפטור אף מכשבה או שעירה, וגירסא זו נראה עיקר דאמר ^{ה)} נשיא יחטא משמע דאתי למעוטי כשאכל כשהוא נשיא וללישנא קמא במאי רבעי למימר מעיקרא אכל כשהוא הריוט. ועוד רמסתברא דהא דאזיל ר"ש בתר דיעה מסכרא ידע ליה ולאו ו עה מטבוא דע לה ולאה מקרא מדלא מייתי האי קרא למדרש טעמיה דר״ש: ואיוה מומר דכסתמא הוה מין איכל נבלות כו׳. פרש״י ז״ל כיון ראוכל דכרים שאין הגוף נהנה בו וקשה תינח נכלות דאיכא למוקי בנכלות מוסרחות אכל טרפות מאי איכא למימר [ובפרש"י ז"ל לא הזכיר טרפות

לידון בשעיר: שיכול. כלומר חילו לח נאמר מעם הארץ הייתי אומר משיח על העלם דבר עם שגגת מעשה יביא לחודה כלל והיינו דקאמרן בפרק דלעיל (דף ז:) ילא משיח שאין חטאו בשגגה ממעט דקאמר מעם הארץ פרט לנשיא: נייתי כשבה או שעירה כהדיוט: מביח כשבה חו שעירה: חלח לרבנן דאולי בחר חטאה. ומייתי ודאי כשבה או שעירה כדחנן ^{כן} חטאו עד שלא נחמנו **איכא למימר.** דממאי קא ממעט לנשיא כשבה או שעירה: קמ"ל. מעם הארץ פרט לנשיה דכההי גוונה לה מייתי כשבה או שעירה וכהאי גוונא נמי לא מייתי שעיר דהא לא מנטרפי כלל. דקרא קא מישתעי בכשבה או שעירה: כגון שחכל חלי זים סלב כשהוח הדיום ונחמנה ועבר. מנשיאותו והשלימו: אכל מפק חלב כשהוא הדיוט. דקא סבור דשומן הוא: ונתמנה ונודע לו על ספקו. שנודע לו לחחר שנחמנה שספק חלב אכל: מהו. מי מייחי אשם מלוי או לא: **מדאישמני לודאי.** דקאמר ר׳ שמעון לקודם לכן היו שוגגים שלח תלוי אם נודע להם משנחמנו פטורים ומדאישתנו לקרבן ודאי אישתנו נמי

. משמע דל"ג ליה (ברש"י שלנו כתוב טרפות), אלא יי"נ מאי איכא למימר. ומיהו י""נ איכא לאוקמי ביין שנתנסך לעבודת כוכבים ולאו משום דאין הגוף תאב לו אלא כיון דפקר כולי האי לשתות יין שנתנסך לעבודת כוכבים. ומידו קשה אפילו בנבלות סרוחות שקצים ורמשים אמאי הוי מין הא קתני לקמן אכל פרעוש אחד כוי אע"ג דאין הגוף מתאוה לו. וייל דלא אכל אלא פ"א כדקתני אכל פרעוש אחד דנפשו חומדת לטעום כל דכר ואפין דבר איסור. אבל הכא דאתפקר כולי האי לאכול גבלות וטרפות תדיר כדבר

עין משפם נר מצוה

מה להלן שאין על גביו אלא ה' אלהיו. דבתלך קא משתעי קרא דכתיב - והלא לחוך בו את העקרים אינו מספיק. לפי שהשתן לא היה אלא שנים שום תשים עליך מלך (דברים יו): כגון אני מהו בשעיר. כלומר נשיאות דידי מי הוי נשיאות מעליא דאילו הוינא בזמן שבית המקדש קיים מייחינא שעיר או לא: א"ל הרי לרחך בכבל. ראש גולה שבכבל דהוי על גבך

> החם שבש. דהיינו מקל כמו כי תכנו בשבט לא ימוח (משלי כג): והכא מחוקק. חכם: בותבר' איזה הוא המשיח. שמביה פר בהורחה זה המשוח בשמן המשחה: ולם מרובה בכנדים. שבבית שני שלא היה להם שמן המשחה: אין כין כהן משוח כשמן המשחה למרובה בגדים אלא פר הכא על כל המלות. שתרובה בגדים אינו מביא פר העלם דבר לה משלו ולה משל נבור הבל מביה כשבה או שעירה מו דיחיד: ואין בין כהן המשמש. והיינו ראשון שחור לעבודחו ולאחר שחור הוי פר של יוה"כ שלו ועשירית החיפה שלו: ווה ווה. בין כהן המשמש דהיינו ראשון שחזר לעבודתו ובין כהן שעבר דהיינו שני שמינו תחתיו דלחתר (שנעבר) ושחזרן הרחשון מעבירין השני: שוים בעבודת סיום. דמהרבי הרבנות היום ביוה"כ איזה שירנה: בכן שמן המשתה שעשה משה. כדכתיב שמן משחם קדש יהיה זה לי (שמוח ל): כו שולקין את העקרים. אותם שרשים של בשמים האמורים בפרשה דכתיב (שם) ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור וגו':

יחנן בעינן שחין על גביי אלח ה׳ אלהיו:

עשר לוגין כדמפרש לקמן והעקרים היו מרובים ואפילו בסיכה היה נבלע בעהרים כל שכן בשליקה: אלא שורה אם העקרים במים. ברישא שהיו מחמלאים מן המים ושוב לא יהו בולעים מן השמן כל כך: ומניף עליהן שמן. לאחר שהוליאם מן המים כדי שיקלוט השמן מריח הבשמים: וקפחו. ומולים השתן לחלמר. וקפחו כמו קפחתי חת

הרועה (יומה דף פג:): טעון משיחה. ואי לא משוח בשמן לא הוי כה"ג: מפני מחלוחתו. דהיכה דחיכה מחלוחת בעי משיחה: ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל. משמע ירושה היא להם כאדם שמורים ירושה לבניו: ולא כל דבעי מלכא מורים לכניה מלכוחא. אפילו בלם משיחה ירושה היא כזמו ששלום בישראל :משוםדמלקראשוןהוא.ממשפחתו דאינו מלך בן מלך: זה. דמלכות בית דוד טעון משיחה: וחין חחר. שחינו ממלכי בית דוד טעון משיחה : משום מחלוקתו של יורם נמעול בשמן המשחה. דאמרינן לעילדמלכי ישראל אין מושחין ממנו : באפרסמא דכיא. דלא הוי משמו המשחה: ומאי בכור. דקרי ליה הבכור יוחנן: בכור למלכות. שמלך רחשון: יורם ממלח מקום חבותיו הוה. דכי מלך אכתי הוה נדיק ממלא מקום אכוחיי הוה ואחר כך החמין: משולם כמעשיו. דלדיק גמור הוה בעל מעשים טובים: אמר לו. נבוכד נלר יה ילדיק עליך את הדין אם תמרוד בי:

א) ולעיל ט, י.ן, כ) סנהדרין ה., ג) ול"ל בשבט יכד אר נסנהדרין ועי רש"י דהמם ודהכחו דו מגילה מי. וכל העניו ע"ם כמה וכמה שינוייםו. ן כני השנין ע ש כמה זכמה פרשת חשה ז) ן כפרט"י בנימוקי החומש פרשת חשה ל' פכ"ד גרס דברי ר' מאיד אמר לו ר' יהודה והלא לפוך וכו' יכן נרס ר' יהודה והלא לפוך וכו' יכן נרס הרמב"ן בפירושו שם ועי' ירושלמי שקלים פ"י ה"א), מ) מ"כ פרשה לי, מ) ותנחות פטון, י) ולקמן יבון, כ) ומנילה כנ.ן, ל) בע"י ל"ג, מ) ול"ל

תורה אור השלם

ו. לא יתור שבנו מיהודה ומחהכ ין רגליו עד כי יבא שילו ולו . ואל בני ישראל תדבר לאמר שמון משתות קרש יהיה וה לי 3. ויקח משה את שמן המשחה וימשח את המשכן ואת כל אשר בו וִיִּקֵדשׁ אתָם: ויקרא ח י 4. והכהו המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חק עולם ליי כליל ינקט. 3. לבלתי רום לכבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאול למעז יאריף יְמִים על מַמלְכתו הוא ובְנָיו בקרב ישראל: דברים יז כ משלח ויריאהו יהוא אדמיני

קום משתהו כי זה הוא: שמואל א טו יר 7. ובני יאשיהו הבכור יוחנן השני יהויקים השלשי צדקיהו הרביעי דברי הימים אג טו ויתו להם אביהם מתנות רבות לבסף ולזַדְּב ולמגדנות עם ערי מצרות בידודה ואת הממלכה נתי ליהורם כי הוא תבכור: דביי הימים כ כא ג

9. וימלך מלך בכל את מתניה דדו תחתיו ויטב את שמו צרקיהו: מלכים ב כד יו

10. ולתשובת השנה שלח המלר נבוכְדָנצֵר וְיבאהוֹ בָבלָה עם כְלִי חמְדָת בֵית יִי וַימלך את צדקוָהו אחיו על יהודה וירושלם: דברי הימים ב לי י

וו. וגם בַּמלך נכוכִרנאצר מְרְד אַשר השביעוֹ באלהים וְיקש את ערפו ויאָמץ את לכבו משוב אל יי

דברי הימים ב לו יג

תוספות הרא"ש

בעי מיניה רבי מרבי חייא. אע"ג דרבי חייא תלמידיה הוה אפ"ה מגדולי תלמידיו (היה) דהיה נושא ונותד (בו) ורבין עמו: כנין אני. אם הייתי בזמן הבית מכיא שעיר אם הייתי בזמן הבית מכיא שעיר או לאו. וא"ל לא לפי שראש גולה גדול ממנו כדמפרש ואזיל לפי שרודין את העם בשבט: ובו נמשחו כהנים גדולי ומלכים. ואע"ג דכתיב בקרא אשר יתן אפשר דדריש ליה מדכתיב על בשר אדם לא ייסך ודרשי אדם ולא מלך כדדרשי (מגילד דף יא.) בקום עלינו אדם ולא מלך זד המן

מה להלן שאין על גביו אלא ה' אלהיו שאף נשיא שאין על גביו אלא ה' אלהיו בעא מיניה רבי מרבי חייא כגון אני מהו בשעיר אמר ליה הרי צרתך בבבל איתיביה "מלכי ישראל ומלכי בית רוד אלו מביאים לעצמם ואלו מביאים לעצמם אמר ליה התם ילא כייפי אהדדי הכא אגן כייפיגן להו לדידהו רב ספרא מתני הכי בעא מיניה רבי מרבי חייא כגון אני מהו בשעיר א"ל ייהתם שבם הכא מחוקק ותניא ילא יסור שבט מיהודה זה יראש גולה שבבבל שרודה את ישראל יבמקל ומחוקק מבין רגליו אלו בני בניו של הלל שמלמדים תורה לישראל ברבים: מתני' ואיזהו המשיח יהמשוח בשמז המשחה לא המרובה בבגרים ספאין בין כהן המשוח בשמן המשחה למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות ואין בין כהן משמש לכהן שעבר אלא פר יוה"כ ועשירית האיפה יזה ווה שוים בעבורת יוה"כ "ומצווים על הבתולה "ואסורים על האלמנה ואינם משמאים בקרוביהם יולא

כהן משיח פרק שלישי הוריות

פורעים ולא פורמים לומחזירין הרוצח: גמ' יח"ר שמן המשחה שעשה משה במדבר היו שולקים בו את העקרים דברי ״רבי יהודה רבי יוסי אומר והלא לסוך את העקרים אינו סופק אלא ^פשורין את העקרים במים ומציף עליו שמן וקולט את הריח וקפחו אמר לו רבי יהודה וכי גם אחד געשה בשמן המשחה והלא תחלתו שנים עשר לוגין וממנו היה נמשח משכן וכליו אהרן ובניו כל שבעת ימי המלואים וכולו קיים לעתיד לבוא שנאמר ישמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם י תניא אידך יויקח משה את שמן המשחה וימשה (את) המשכן [ואת] כל אשר בו רבי יהודה אומר שמן המשחה שעשה משה במדבר כמה נסים נעשו בו מתחלה ועד סוף תחלתו לא היה אלא שנים עשר לוגין ראה כמה יורה בולעת וכמה עקרים בולעים וכמה האור שורף ובו נמשח משכן וכליו ואהרן ובניו כל שבעת ימי המלואים ובו נמשחו כהנים גדולים ומלכים יואפילו כהן גדול בן כהן גדול מעון משיחה יואין מושחים מלך בן מלך ואם תאמר מפני מה משחו את שלמה ימפני מחלוקתו של אדוניה ואת יואש מפני עתליה ואת יהואחז מפני יהויקים שהיה גדול ממנו שתי שנים ואותו שמן קיים לעתיד לבוא שגאמר שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם יוה בגימטריא שנים עשר לוגין הוו אמר מר ואפילו כהן גדיל בן כהן גדול מעון משיחה מגלן דכתיב יוהכהן המשיח תחתיו מבניו נימא קרא והכהן מתחתיו מבניו מאי המשיח קמ"ל דמבניו דכהן גדול אי הוי משיח הוי כהן גדול ואי לא לא הוי כהן גדול אמר מר ואין מושחין מלך בן מלך מגלן אמר רב אחא בר יעקב דכתיב למען יאריך ימים על ממלכתו וגו' ירושה היא לכם ומגלן דכי איכא מחלוקת בעי משיחה ולאו כל דבעי מלכא מורית מלכותא לבניה אמר רב פפא אמר קרא הוא ובניו בקרב ישראל בזמן ששלום בישראל קרינא ביה הוא ובניו ואפילו בלא משיחה תנא אף יהוא בן נמשי לא נמשח אלא מפני מחלוקתו של יורם ותיפוק ליה משום דראשון הוא חסודי מחסרא והכי קתני ימלכי בית דוד משוחין מלכי ישראל אין משוחין מגלן אמר רבא אמר קרא יקום משחהו כי זה וגו' זה מעון משיחה ואין אחר מעון משיחה אמר מר אף יהוא בן נמשי לא נמשח אלא מפני מחלוקתו של יורם ומשום מחלוקתו של יורם בן אחאב נמעול בשמן ייכראמר רב פפא באפרסמא דכיא ה"נ באפרסמא דכיא ואת יהואחז מפני יהויקים שהיה גדול ממנו שתי שנים ומי קשיש מיניה והכתיב יובני יאשיהו הבכור יותנן השני יהויקים השלישי צדקיהו הרביעי שלום וא"ר יוחגן הוא שלום הוא צדקיהו הוא יוחגן הוא יהואחז לעולם יהויקים קשיש ומאי בכור בכור למלכות הומי מלכי זוטרי מקמי קשישי והא כתיב "ואת הממלכה נתן ליהורם כי הוא הבכור יהורם יממלא מקום אבותיו הוה יהויקים לאו ממלא מקום אבותיו הוה אמר מר הוא שלום הוא צדקיהו הוא יוחנן הוא יהואחז והא חד חד קא חשיב דכתי השלישי הרביעי מאי שלישי שלישי לבנים ומאי רביעי רביעי למלכות דמעיקרא מלך יהואחז ולבסוף יהויקים ולבסוף יכניה ולבסוף צדקיהו ת"ר הוא שלום הוא צדקיהו ולמה נקרא שמו שלום שהיה סמשולם במעשיו איכא דאמרי שלום ששלמה מלכות בית דוד בימיו ומה שמו מתניה שמו שנאמר יוימלך מלך בבל את מתניה דורו תחתיו ויסב את שמו צדקיהו א"ל יה יצדיק עליך את הדין אם תמרוד בי ◊(שנאמר ייווביאהו בבלה) וכתיב ייוגם במלך נבוכד נצר מרד אשר השביעו באלהים

מו אבד מיי פרק טו מהלי שנגות הל' ו:

ב ומדי פ"ד מהלי סנהדרין הלי ינן: יז ה מיי פ"ד מהלי כלי מקדש

ידי ידי יח ו מיי פט"ו מהלי שנגות הלי

ים ז מיי פ"ל מהלי עבודת יו"כ הל' ב: ב ח מיי פי"ו מהלי איסורי כיאה

הלי א והלי יג פמג לארן הכא

בא ט מיי שם הלי ח: כב י מיי פ"ג מהלי חכל הלי י סתג לחיון רלו: בג כ מיי פיים מהלי ביחת מקדש הלי י סתג לחיון ש: בד ל מיי פייו מהלי רולח הלי ט: בה מ מיי פייח מהלי כלי התקדש

הל' ב סמג עשין קסו: בו נמיי שם הלי זו בז ס ע מדי שם הלכה יא ופ"א מהלי מלכי הלכה יב: בח פ חייי פיים מהרי בלי החתכם

בש צ מיי׳ פ״א מהג׳ בלי המהדש

ל ק ר מיי פ"ד מהלי כלי המהדש הלי כ ופ"א מהלי מלכים הלי סמג עשין קטי:

מוסף רש"י

שבם. לשון שררה רש להן רשות להפקיר דהפקר ג"ד הפקר דכחיב ושוכם יו וכל משר לם יכם וגוי. (שומו י) יכל משל כנו יכו וגוי, ביבתות (פט:) בהסטה רבה יסוהדרין ה.ג. מחוקק, שלכה מועטת ישח. שרודה את שראל. שיש להס כח וכשות מחת מלכי פרס (שם). בני בגיו שה ההדה. הלל נשים היה כדחמר בפסחים באלו דברים (סו.) הושיכוהו בראש ימיניהו נשיא עליהם ישוו, השרובה בכנדים. כהנים ששימשו בבית שני ואף בבית ללוחים של שתן המשחה וחגיבה שלא היה להם לכהינה גדולה שהורה היתר בדבר שזרונו כרת לעם ונו' :Bos. בהי משמש. העכירו הכא מחתיו, הראשון הריי גדול שבכל יום. שחי חפשר להכיח לח הוי חלה י"ב לוגין ועיקרין היי טוכה שס"ח מנין ישם. עייש בשימי. שורין את העקרים בשים. שיכלעו המים לכשיניף בש ש: טפנעי התוט נכטיניף עליהן השמן לא יכלעיהו :שם:. וקשחו. קנמו, וחברו קפחת את הרועה ביותה ומנה. הנחו חשה שאתה מתמיה שאינו ספק אפילי (ה.) שבעה ימים ימלא את ידכם, הם הה. מפני יהויקים. יהויקים היה גדול מיהואחו כ׳ שנים, דכחיכ כו (מ״כ כג) יהואחו כן עשרים ושלש שנים היה כמלכו ונ' חדשים עשרים וחמש שנה היה במלכו, נמלא יהויקים גדול מיהיאחו בי שנים, כך שנייה נסדר עולם כריתות ה:, זה בניסמריא שנים עשר "זונין, אלמא כולהו "כ לונין דקיימי לעתיד לכום שם:

יית פיין מניתיד נגוה שם: איך פיין לקיית החדר נגיה שם: הא לא קשיא ליאל אשמת מלוב, להכי אהרינן ייד לנג אנותות פשי . בובן ששאים בישראא". הוי המלכות יחשה ולא נעי משיחה, אכל כי איכא מחלוקת לאי ומנית משיחה מחליקת מלי וכעי משיחה מחליקת המיין משל דלא אשמת מדלורייתא הדי משוחה מלו, להכי אור מלך בית דיד כי איכא מחלוקת נפקא לן מקראי יהדר מלמילמיה קמייתא למשיחה, אכל משל משל בששה בשל בשחה משוח באתרים באת

א ומיי׳ פ"ד מהל' בית הבחירה הממדש הלכה מ: לב ה מיי שם

לג ו טוש"ע או"ח סי' מקפג ס"א:

מוסף רש"י תשימו בארנו מצדו. אלמא כל סיכא דהוי ארוו הוי ארנו בהדיה וכי ליגניז ליגניז כהדיה (כריתות ה: ובעידו יומא נב:). כמין גור. סכיב על כלשו ובריתות הם. כפין כי, מות יוונית ועשוי כזה דמציק שתן על רחשו ואח"ל בין ריםי עיניו ומלרפן באלכעו דרך הפדמת (שם). כשהוא מספר. מדבר, ל"ח מסמפר, דשקיל כמזייה (שם). מעלתי. ששממי שם יומר מדי (שם). אבל אני מעלתי. שנגדי נהנים מרות השמן שכוקני (שם). ולה זהו גיחון הגדול היולה מעדן ושם. לירבי תרנגולא. לפם ליעביד אינים הכי דלמא הרי סימנא בישה ומלער נסשיה ומיחרע מוליה (שם). קרא. ללעת, רוביא. מלתן, והני פיכח דנדלי מהר וחיכח דמחקי (שם). אקילקלי. לספות (שם). אפרני רפומבדיתא. שלקטין היו ככלמכינו בהעור והרוטב וחיניו הכו פומנדימלה לוייך לשני לושפיון (כריחות ב). דמה קרני ולא רמה שבי. זו היא נכואתה שנתנבאית על שאול ויהוא שלא חימשך מלכותן, נמשיחת דוד ושלמה כתיב קרן השמן ובמשימת שאול ויהוא כמיב פר אינו נוהג אלא באחת והדעת מכרעת של ימין (חולין קלד:), ויליף לה מה' דהירך ודרש הירך חשובה שבירכות

תומפות הרא"ש

(קדושין כא:).

גנוו שנאמר ויאמר ללוים המבינים (לכל ישראל) (בעם) הכדושים לה׳ חוו אח הקודש כבית אשר כנה שלמה בן דור מלך ישראל. ומשמע לשון פשטי דקרא דלמגנזי קאמר. קאי דמאן אפקי׳ מהתם דאיצטריך יאשירו המלד וולדוכתי להדור קאמר להו) (למימר להו לאהדורי לדוכתיה) ועוד לכתוב קרא בבית ה׳ וממילא ידענא דשלמה בניה למקדש ל"ל לכתוב בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל. אלא משמע מהכא דכי בנייי שלמה לבית המקדש הוה אדמת' והכיז בית תחת הקרקע שיהיי מוכן לגנוז כו אדון כדי שלאו ופרן יד אומות העולם. ועלי: קאמר יאשיהו בבית אשר כנה שלמה. ואיכא [ואשים] שם מקום לארון (מלכים א ח) אההיא דוכתא קאמר. ולאו כ"ע ידעי ליה לההיא דוכתא אלא לחטידי כהונה ולויה דהוה מסור להו דור אחר דוד והיינו דכתיב ללוים המביגים (בעם) [לכל ישראל] הקדושים לה׳ שהיו מבינים ויודעים את מקומו: וכשהוא מספר 6 את זקנו עולות ויושבות בעקרי זקנו ונדבקין ככשר שאין שם שער. הרמ"ה ז"ל: יהורדתב אותו אל גיחון. הוא מעין קטן שהוא למטה מירושלים והוא מי שלוח: אמשיך נהורא. מתמר ועולה (בעליה) (כעלה) משוך ולא מקטף אקטיפי שאינה נוטה לכאז ולכאז כדרך (שהשלכת) (השלהכתן על ידי רוח. כדאמרי׳ (פסחים ודף ח) גכי אור הנר יפה לבדיקה ניחון. אלמא בעי משיחה על המעיין: ניחלי. ידליק: אי משיך נהוריה. שדולק כל זמן שהשמן בחוכו: לירבי הרגולא. על שם ההוא עיסקה: שמין ושפיר. שמשמנת ומשבחת: כיחה דחברה. בית חשוך: ולאו מילחא היא. דזימנא דאף על גב דלית ליה בבואה דבבואה הדר אתי ואפי׳ הכי לא ליעבד הכי

דדלמא לא חזי בבואה דבבואה חלשה דעתיה ומתרע מוליה ולא הדר אתי ומשום דמיתרע מוליה דאי לא הוה עביד הכי לא הוה מיתרע מזליה והדר אמין הלכך לא ליעביד: קרא ורוביא כרתי וסילקה וחמרי. דהני גדלי לעגל טפי משחר ירקות. קרח דלעת רוביה תלתן: גרסו מתניחה. מעיקרה כי היכי דתהוי מרגלה מילתה בפומייכו ותהוון דעין למשחל ליה: ממשכן שמעסת. דלא ליפסוק מפומייכו כמעין זה שמושך והולך: דמחם מחסים. הוו תלמידי חכמים ראויים להוראה ותרבות יפה היה בהם אבל בפומבדיתא לא הוי תרבות מעליא כל כך וקאמר ליה מוטב לו לדור באשפה במתא מחסיא מלדור באפדנא בפומבדיתה: גילדנה סריה. מוטב לפכול דג קטן מוסרח כדחמרינן בפ"ק דמו"ק (דף ים:) כוורם סמוך למיסרחיה מעלי מכותחת דרתי כיפי. אפילו מכוחה שהוח משובח וחזק שמשבר את האכן כששופכים הימנו אעפ"כ לא תאכל הימנו כדאמרינו נפרק (ערבי פסחים) [ואלו עוברין (פסחים דף מב.)] שלשה דברים נאמרו בכוחח מטמטם את הלב וכו'. כיפי סלעים כדמחרגמינן סלע כיפא ש). אית דמפרשי מוטב תאכל גילדנא סריא שאין דמיהם יקרים מכותח שחוכלים חותו עשירים ושרים הדרים ברתי כיפי כלות' במגדלים וחומות גדולות לפי שדמיהם יקרים: אם הכהן המשיח יכול מלך. יבים פר שהיה משוח ת"ל כהן: המיומן שבמשוחים. דהיינו כהן גדול: מרובה בגדים מנין מלמוד לומר. והביא הכהן המשיח:

אימא

ומי הוה שמן המשחה. בימי יהואחז דקתני ויהואחז נמשח מפני יהויקים: והתנים משנגנו הסרון וכו'. מדכתיב חשימו בחרגו מלדו דחרגו בלד סרון קסי סלמת בהדי חרון נגנו ומדקאמר יאשיהו תנו אם ארון ה׳ בבית וגו' משמע שלוה לגומו: אין לכם משא בכתף. ואמרינן במסכת

שנגעתי בו כשהלבשתיו: ואני מעלתי. שמא נפל עלי מן השמן במקום שאין ראוי לחשיחה וחטלחיי והורדתם אותו אל

שקלים כן אמר להם אם גולה עמכם שוב אינכם מחזירין אותו בכתפיכם לוה לגומו :אתיאשסשם.דכתיבבארון לושמוחכהן ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת וגו׳ וכתיבן שם כטן ונועדתי שמה לבניישראל וכחיב בלולנת המן (שם שו) ותן שמה מלח העומר מן מה ארון נגנו אף לנלנת המן נגט: אתיא דורות דורות. דכתיכ בלנלנת המן והנח אותו לפני ה' למשמרת לדורותיכם (שם) וכתיב בשמן המשחה שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם ושטלן מה לנלנת המן נגנו אף שמן המשחה נגנו: משמרת משמרת. דכתיב בלנלנת המן דהוי נגנז למשמרת לדורותיכם וכתיב במקלו של אחרן למשמרת לאות לבני מרי וגו׳ לי מה לנלנת המן נגנו אף מקלו של אהרן נגנו: אמר רב פפא באפרסמא דכים. משחו את יהואחז: כמין נור. דהדר ליה הודרני באלבעתיה ככלילא (כוה): כמין כף יוני. שמתחיל למשוח באלבעו בין ריסי עיניו ומושך אלבעו על הרחש והולך עד שמגיע לעורף ככף יוני כוה י : נותנים לו שמן בין ריםי שיניו. ושם מושחים לכהן כמין כף יוני כדפרישנא: מאן דאמר יליקה עדיפה דכסיב וילוק משמן המשחה. והדר וימשח: שכן אחה מולא אלל כלי שרת. דהוה משיחה ולא יליקה: מה טעם וילוק משום דוימשם. כבר: כשהוא מספר. כשהיה מדבר עם אחרים: עולות ויושבות. בעקרי זקנו כדי שלח יפלו: שמה ח"ו מעלחי בשמן המשחה.

א) יומה נכ: וכריחות ה: מוספסה סוטה פי"ג ה"כ וחוספחה דיומה פ"כ ה"ג הדר"ג פת"ה), ב) כריחוח ה:, ג) שם ע"ם מנחות עה. ע"םן, ד) וכריתות הנו, ה) וכריתית שסו. ו) ל"ל עסקל, יענ"ך, ו) (בערוך הג" דהברא פי" חופך ועי בכריתות ה:) וע" ערוך ערך הבר ב, ח) ג"ו שם, ע) ב"ש, י) נ"ל למיכל כן מיתה בכריתות וכן חות נרסת הטור או"ח סי' תהפ"ג אמנם נערוך ע' קרל ד' לימל למחזין, ל) נצ"ל לבניהן. ל) נע" רש"י בע"ו כח. ד"ה נקרא ורש" ב"ק כא. ד"ה אקילקלחאן, מו [מגילה יד.], כ) מ"כ פי לו, מ) חולין לא. קלד: קדופין כל:, ע) מגילה ט:, (פ"ר ה"ח], ל) (שמות כהן,
 ק) (כמדבר יו), ל) לורה וו משוכשת נכונה הים ברמב"ם במרה מ מהלי כלי מקדש הלכה ע וצורתו כזה X, וכמדכר כן,

תורה אור השלם

ו. ולקחתם את ארוו יי ונתחם אתו אל העגלה ואת כלי הוהב אשר השכתם לו אשם תשימו בארגו מצדו ושלחתם אתו יולך יי אתר ואת מלכ**ר אשר** 2. יולך יי אתר ואת תְקִים עָלִיךְּ אֱל גוּי אָשְר לא יִדְעָתְ אַתָּה וָאַבֹּתִיךְ וַעְבַּדְתְ שְׁם אַלהים אחרים עץ וַאָבֶן:

רברים כח לו זים ביום לון. 3. וַיאמֵר לִלְוּיִם הָמְבִינִים לֹכָל יִשְרָאַל הַקְּדוֹשִׁים לִייָ תְנוּ את אַרוֹן הָקּדִשׁ בַּבָּיִת אשר בְּנָה שלמה בן דְויד מִלך ישִראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את יִי אֲלֹדִיכֶם וְאת עַמּוֹ ישֶׁרְאֵל: דברי הימים ב לה ג

ויצק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אתו לקדשה ויקרא חיב 5. בשמן הטוב על הראש ירד על הַּוְקוֹ וְמָן אָהרוְ שֵּירִד עַל פִּי מַדוֹתִיו: תהלים קלג ב 6. כָטַל חָרמון שִירִד עַל הַרִרי ציון כי שם צוה יי את הברכה ים עד העולם:

7. שיר המעלות לדוד הנה מה יו. שיי המקלחו לקוד המדינהה טוב ומה נְעים שֵבְת אָחים גם יָחָד: תהלים קלג א 8. ויאמר המלך לָהם קחו את עברי הַפּרדָה אשר לי והורדתם אתו מלכים א א לו ונְתַן לְכֶם אֲדני לְחַם צָר ומִים לחץ ולא יכנף עוד מוריף והיו עיניף ראות את מוריף: ישעיהו ל כ

10. ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בין רמה קרני בין רחב פי על אויבי בי שמחתי בי שמחתי שמואל אב א בישועתף ביות הבהן המשיח יחטא לאשמת העם והקריב על הטאחו אשר הטא פר בן בקר הטאחו אשר הטא פר בן בקר תַמִּים לִייָ לְחָטָאת: ויקוא ד ג

ומי הוה שמן המשחה יוהתניא אמשנגנו ארון נגנז שמן המשחה וצנצנת המן ומקלו אהרן שקדיה ופרחיה וארגז ששלחו של פלשתים דורון לישראל שנאמר יואת כלי הזהב אשר השבותם לו אשם תשימו בארגז מצדו ושלחתם אותו והלך ומי גנזו יאשיהו מלך יהודה גמו שראה שכתוב בתורה יולך ה' אותך ואת מלכך וגו' צוה וגנזום שנאמר ויאמר ללוים המבינים לכל ישראל הקדושים לה' תנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל אין לכם משא בכתף עתה עבדו את ה' אלהיכם ואת עמו ישראל ואמר רבי אלעזר אתיא שם שם אתיא משמרת משמרת אתיא דורות דורות אמר רב פפא באפרסמא דכיא ת"ר סביצד מושחין את המלכים יכמין נזר ואת הכהגים כמין כי מאי כמין כי אמר רב מנשיא בר גדא יכמין כף יוני תני חדא יכתחלה מוצקין שמן על ראשו ואח"כ נותגין לו שמן בין ריםי עיניו ותניא אחריתי בתחלה נותנין לו שמן בין ריםי עיניו ואח"כ מוצקים לו שמן על ראשו תנאי היא איכא ראמרי משיחה עדיפא ואיכא דאמרי יציקה עדיפא מ"מ דמאן דאמר יציקה עדיפא דכתיב יויצוק משמן המשחה על ראש אהרן וימשה אותו לקדשו ומאן דאמר משיחה עדיפא מ"ם קסבר שכן אתה מוצא אצל כלי שרת והכתיב ויצוק ובסוף וימשח הכי קאמר מאי מעם ויצוק משום דוימשח ת"ר סיכשמן הטוב [וגו'] יורד על הזקן זקן

אהרן וגו' כמין שני טפי מרגליות היו תלויות לאהרן בזקנו אמר רב פפא תנא כשהוא מספר עולות ויושבות לו בעיקר זקנו ועל דבר זה היה משה דואג אמר שמא חם ושלום מעלתי בשמן המשחה יצחה בת קול ואמרה כשמן הטוב וגו' יכפל חרמון מה פל חרמון אין בו מעילה אף שמן המשחה שבוקן אהרן אין בו מעילה ועדיין היה אהרן דואג אמר שמא משה לא מעל אבל אני מעלתי יצתה בת קול ואמרה לו הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד מה משה לא מעל אף אתה לא מעלת ת"ר האין מושחים את המלכים אלא על המעיין כדי שתמשך מלכותם שנא' "ויאמר המלך להם קחו עמכם את עבדי אדוניכם [וגו'] והורדתם אותו אל גיחון ⁹ אמר רבי אמי האי מאן דבעי לידע אי מסיק שתיה אי לא ניתלי שרגא בעשרה יומי דבין ראש השנה ליום הכפורים בביתא דלא נשיב זיקא אי משיך נהוריה נידע דמסיק בעשרה יומי דבין ראש השנה ליום הכפורים בביתא שתיה ומאן רבעי למיעבד יובעיסקא ובעי למידע אי מצלה אי לא מצלח לירבי תרנגולא אי שמין ושפר מצלח האי מאן דבעי למיפק [לאורחא] ובעי למידע אי חזר ואתי לביתא אי לא ניקום בביתא ״דחברא אי חזי בבואה דכבואה לידע דהדר ואתי לביתא ולאו מלתא היא דלמא חלשא דעתיה ומיתרע מזליה ייאמר אביי השתא דאמרת סימנא מילתא היא ייו[לעולם] יהא רגיל יולמיחזי בריש שתא קרא ורוביא ייולעולם וסילקא ותמרי אמר להו רב משרשיא סלבריה כי בעיתו מיעל ומיגמרי קמי רבייכו גרסו מתניתא ברתי לקמי רבייכו וכי יתביתו קמיה חזו לפומיה דכתיב יוהיו עיניך רואות את מוריך וכי גרסיתו גרסו נהרא דמיא דכי היכי דמשכן מיא משכן שמעתתייכו ותיבו אקילקלי דמתא מחםיא ולא תיבו אפדני דפומבדיתא מב גלדנא סריא [דמתא מחסיא למיכל] מכותחא דרמי כיפי יורמה קרני באלהי ים רמה קרני ולא רמה פכי דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן שאול ויהוא שנמשחו בפך לא נמשכה מלכותן: המשוח בשמן המשחה וכו': ת"ר סמשיח יכול מלך ת"ל כהן אי כהן יכול מרובה בגרים ת"ל משיח אי משיח יכול משוח מלחמה תלמוד לומר והכהן המשיח שאינו משיח על גביו מאי משמע 🤊 כדאמר רבא הירך המיומנת שבירך הכא נמי המשיח המיומן שבמשוחים אמר מר משיח יכול מלך מלך פר הוא דמייתי שעיר הוא דמייתי איצטריך ס"ר אמינא על שנגת מעשה יביא שעיר על העלם רבר יביא פר קמ"ל: אין בין משוח בשמן המשחה כו": מתניתין רלא כרבי מאיר ראי ר"מ הא $^{\circ}$ תניא מרובה בגדים מביא פר הבא על כל המצות דברי ר"מ ולא הודו לו חכמים מ"ט דר"מ דתניא יימשיח אין לי אלא משוח בשמן המשחה מרובה בגדים מנין תלמוד לומר הכהן המשיח במאי אוקימתיה כרבנן

אכא כושורו בשכון הבושוחה כחידבה בגדים כננין הנכחו לזכנו הבודי בולים הוא היה ההיה שה הבודיה שוכן הוא בי אור הגדי שה הבודיקה בחיקה שה הוא הבודיקה בחיד המשור הוא הבודיקה בחיד המשור הוא על כל אקטיפי: כן פר הבא על כל המצור. דכתיב ביה הכהן המשיח. האינה בעילה ביה מינה ביה הכהן המשיח. האינה המשור של הבחולה. מינה ביה הכהן בהיה שלא לרכות. הרמיה היל אמשיח כשם המשחה לליקח) פרי [ליקח] בחילה ולא בשלה בשלה בכתוליה יקח ולא בעילה. ולאו הבא מכלל עשה עשה: פ"ט דרי מאיר דתניא משיח אין לי אלא משיח כשם המשחה מורה בגדים מנין ח"ל המשיח הה"א רמשיח משמע נמי מעוט כראמריי הירך המיומנה שבירך ומעוט אחר מעוט לרבות (מרובה) בגדים. ורש"י ז"ל גריס ח"ל הכהן משמע נמי מעוט כראמריי הירך המיומנה שבירך ומעוט אחר מעוט לרבות (מרובה) בגדים. ורש"י ז"ל גריס ח"ל הכהן משמע נמי מעוט כראמריי הירך המיומנה שבירך ומעוט אחר מעוט לרבות (מרובה) בגדים. ורש"י ז"ל גריס ח"ל הכהן משמע נמי מעוט כראמריי הירך המיומנה שבירך ומעוט אחר מעוט לרבות (מרובה) בגדים. ורש"י ז"ל גריס ח"ל הכהן

מומו. דאינו חוזר לעבודתו מפני המום מניז שמלווה על הבתולה תלמוד

לומר והוא: משיח שנלטרע. כלומר כהן גדול שנלטרע מהו באלמנה:

מי אמרינן כהונה גדולה מדחא דחי להאי מאלמנה או דלמא כהונה

גדולה מיפטר פטר ליה להאי מאלמנה וכי נצטרע דליכא כהונה גדולה

לא פטר ומותר באלמנה: עבר מחמת

מומו מנין פלמוד לומר והוא. דאפילו

עבר ראשון מחמת מומו אסור באלמנה

וכי נצטרע אין לך מום גדול מזה ושמעי׳

מינה דאפילו הכי אסור באלמנה: למטה

למטה ממש. דהיינו בשפת חלוקו:

למעלה למעלה ממש. בלוחר בשפה

במפתח חלוקו: למטה מקמי שפה.

שהורעיו למטה משפה לפיו שהוא למטה

מבים הצוחר: למעלה מקמי שפה.

שקורעין בית הלוחר ממש: כיון דבעלמה

הוי הרע. דאם רלה אינו מבדיל אלא

קורעין למטה משפה ויצא ידי קריעה

אם כן כהן גדול היכי מלי קרע למטה

מקמי שפה קרי כאן בגדיו לא יפרום:

אינו אלא קרע של מפלום. דבעלמא

לא יצא ידי קריעה הלכך מותר בכהן

גדול: ברחש וכגד של מוטה. דכתיב

ופרע את ראש האשה (במדבר ה) ותנן

במס' סוטה (דף ז.) הכהן אוחו בבגדיה

אם נקרעו נקרעו ואם נפרמו נפרמו:

שמואל סבר לה בחדה כרבי יהודה.

דכל שאינו מבדיל מקמי שפה הוי קרע

של תפלות: ופליג עליה בחדא. דחילו

רבי יהודה סבר דכהן גדול אינו בפריעה

ופרימה כל עיקר ושמואל סבר דפורם

מלמטה למטה מקמי שפה: למה לי.

למכחב אשר לעולת החמיד אלא לכל

דמדירא בכל מקום היא קדמה דוה בנה

מששה וכא מעשה מחתיו ובא מעשה

. לפני חכמים ואמרו ראשוז חוזר לעכודתו שני אינו ראוי לא לכהן

. גדול ולא לכהז הדיוט וכז סיל

ביומא. כ"ש, ד) נברכות כת. שבת כא: יומא יב: עג, מגילה ט: כא: מנתו' לני.

.E"3 (1 .IE"D .ap fmr) (5 .I.u5

ז) ניומה לב: עג. חולין כעין, ה) נמכים יה.ן, ע) נלעיל עין, י) יימה יג: נמו"ק

יד: ב"ק קיון זכחים לטו מוספחם דובחים פי חים ה"ב, ל) מר"ה כב:

ל) נשם: ושם חיחה כל קרע שאינו מבדיל קמי שפה שלו), מ) מ"כ פי

לתור, כ) זכחים פטו ללו. ב) ובחים פטו ע"שן, ע) [בוכחים שם ליחת]:

ביטין גט: מ"ק כמ: גדרים סב:,ניטין גט: מ"ק כמ: גדרים סב:,ניטי מוסי מולין פז. סד"ה יסייבו,

ק) עיין כ"ש, ר) ולעיל יה:ן,

אימא סיפא אין בין כהן המשמש לכהן שעבר. דהיינו שני: אלא פר יום הכפורים ועשירים החיפה. דמשל רחשון הן בחין הח לכל שחר דבריהם זה וזה שוין דשני נמי כל מלוח כהונה גדולה עליו: פחחן לרכי

א מיי' פרק א מהלי יוה"כ הל' ג ועייו ג ועיין ככסף משנה:

כלי יב: לו ג מיי שם יפ"י מהלי מעשה

הקרבנות הלכה יה: הקרבנות הלכה יה: לז ד מיי פ"ח מהלי כלי המקדם הלי א ופ"י הלי ד סתג עשין קעג: קעג: לח ה מייי פיא מהלי עכודת

ייה"ב הלי בי לש ו מיי פייז מהל׳ איסורי כיאה מ ז חויי חייו חבלי כולח בלי נו:

בא ה מיי פי"ז מהלי חיסורי ביאה הל' א: מב ט מיי פרק ה מהלי כלי המקדש הלי ו ופ"ז מהלי אבל הלכה י יפ"ח הלכה א: מנ י מרי פ"ב מהלי ביאת מהדש

מה ל מיי שם כלי ז: שו כל מיי פייה מהלי כלי המקדש הלי ו ופייח מהלי אבל הלי א: בז ג מיי פייח מהלי אבל הלכה ג סמג עשין מד"ם ג טוש"ע יו"ד סי שמ סעיף יב: מח ס ע מיי פ"ע מהלי ממידים

ומוספין הלכה ב: כם פ מיי שם הלי ז: ג צ מיי פ"ד מהלי כלי המקדש מלי ב מוש"מ לויים מי

מוסף רש"י בל מצות בחונה עליו. משמש בח' בנדים, לא פורע ילא פורס ימציוה על הבחולה ומוזהר על האלמנה ומקריב אונן מנילה ט: ובעיים יומא יבם ואינו מטמא לקרונים שם:. ושני אינו ראוי בו". לשמש לא בשמונה בגדים בר? נפתם נה כפתושה בהיים ככהן גדול ולא בארבעה ככהן הדיוט (שם ושם). מעליון בקדש ילא מורידין, מקרא ילפיט לה במנחות נפרק שתי הלחס ושבת באה. רבי היא. וסתמה חליכם לנפשיה, ונביב לה אליבא לנפשיה, ונביב לה אליבא לנפסים, יובד בי לוו או בא דתגאר. במרוכה בגדים סבר לה כרכנן וככהן שעבר סבר לה כר' מחיר :מגילה שם, סד חבא על על זדינו כרת. מביח פר יההדיונו מניה כשנה הו שעירה כשהר יחיד שנישרה (יומא עונג. יעשירית האישה. שככל יום, כדכתיכ (ויקרם ו) הכהן המשיח תחחיו מכניו יעשה חותה (שם). אא שודט. כחשו לגדל שיער מחמה אבילות (שם). פירם מלמטה. שיפולי בנדיי (שם). וארן מטמא לקרובים. אבל סדיע מטמא לאימו האמוריו בפרשה ושם:. נהינן האומורץ בפרסה (שמה. ומווחר על חבתולה. בעסה, ואסור באלמנה. כללו (שמ). ומחזיר את הרוצח. נמיממו ושם) כתו שנחתר (בתדבר לה) החתרי תות הכהן הגדול ישוב הכולה :מכות יא ז. ומקרים אונו. רכתיב (ויקרס כ) ומן המקדם לם ילם ייומא עג∋. ואינו אוכל. כלימר אע"ם שהוא מלוק מן החדיוט לענין הקרבה, שוח הוא לו לענין אכילה :שם:. ואינו חודק, כשהוא אונו לאכול לערב בשתעבור חולה שאינו ראוי לאכילה אינו חולה שחים לפור להפינה חים חוקק . מקריב חלק בראש. ראש להקטיר ולהקריב כל חלק ל משם ידה, וגומל חלק סינמר בו אבו מופקת הכמר לו (שם). מועל מנה יפה פיכחר לו (שם). חוץ מפר המביא על כל המצות. דמשים כחיב כיה, יאע"ג דגבי עשירית החיפה גמי משיה כתיב. איתרבי נמי מרובה בגדים מוהכהן בת"ב, אבל הכהן דכתיב גבי פר הבא על כל המנות רבי אינטריך לגופיה, כדתניא בת"כ

היא ונסיב לה אליבא דמנאי. בחדא סבר לה כרבי מאיר וסתמה כרבי מאיר וברישא סבר לה כרבנן וסתמה כרבנן: רבי שמעון סכר לה כרבי מאיר בחדא. דכהן שעבר דשני כל מצות כהונה עליו מוד מפר יוה"כ ועשירית החיפה: ופליג עליה בחדם. דחילו רבי מחיר סבר מרובה בגדים מביא פר הבא על כל המצות ^{ק)} דהיינו פר העלם דבר של לבור ואילו ר' שמעון סבר דאינו מביא פר הבא על כל המצות כדתנן לי אין בין משוח בשמן המשחה למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות: ונועל חלק בראש. אע"פ שאינו מקריב: <mark>ומשמש בח' כלים</mark>. וההדיוט בד': וכולם נוהגין במשיח שעבר. דהיינו שני: חוץ מפר יוה"כ ועשירית האיפה. דאין בין כהן המשמש לכהן שעבר אלא פר יוה"כ ועשירית האיפה: מאן שמעה ליה דאמר פעור על טומאה מקדש וקדשיו רכי שמעון: ס"ל כי נור שמן משחם (קדש) אלהיו עליו ולא על משיח חבירו. למעוטי משוח מלחמה דאין מקריב איכן אבל כהן גדול מקריב אוגן בין מרובה בגדים ובין ראשון שחוזר לעבודה ואפילו שני מפני שהן בכלל כהונה [גדולה] לאפוקי משוח מלחמה דלאו בכלל כהונה גדולה הוא: ואמר שחלקו הכסוב. למשוח מלחמה שאינו מקריב אונן ככהן גדול יכול לא יהא מלווה על הבתולה: אלא שעבר מחמת קריו. דהוי כהן גדול מעליא שהרי חוזר לעבודתו הוא: עבר פחמם

מאיר דמניא וכו'. עבר דברייתא לא דמי לשעבר דמתניחיו: רבי

אימא סיפא אין בין כהן משמש לכהן שעבר אלא פר יום הכפורים ועשירית האיפה אתאן לרבי מאיר 🌣 דתניא אירע בו פסול בכהן גדול ועבר ומיגו כהן אחר תחתיו הראשון חוזר לעבורתו והשני כל מצות כהונה עליו דברי ר"מ יוםי אומר ראשוז חוזר לעבודתו ושני אינו ראוי לא לכהן גדול ולא לכהן הדיום] אמר רבי יוםי מעשה ביוסף בן אילים מצפורי שאירע בו פסול בכהן גדול ועבר ומינו אחר תחתיו ולא הניחוהו אחיו! הכהנים להיות לא כהן גדול ולא כהן הדיום) כהן גדול משום איבה כהן הדיום משום י מעלין בקדש ואין מורידין רישא רבגן י וסיפא ר"מ אמר רב חסדא אין רישא רבנן וסיפא ר"מ רב יוסף אמר רבי היא ונסיב לה אליבא דתנאי רבא אמר ר"ש היא וסבר לה כר"מ בחדא ופליג עליה בחדא ס דתניא דברים שבין כהן גרול לכהן הדיום אלו הם פר הבא על כל המצות ופר יוה"כ ועשירית האיפה ולא פורע ולא פורם אבל הוא פורם מלממה וההדיום מלמעלה ואין מממא לקרובים ומוזהר על הבתולה ואסור באלמנה ומחזיר את הרוצח ומקריב אונן

אב דבכל מקום חדיר קודם דמשמע אשר ואינו אוכל יי[ואינו חולק] ימקריב חלק בראש לעולת התמיד שהיתה כבר: לפחוח רחשון. לקרות בתורה: ולכרך רחשון. בומון: יונוטל חלק בראש יומשמש בשמונה כלים ייהוכל עבודת יום הכפורים אינה כשרה אלא בו ופטור על טומאת מקדש וקדשיו וכולן נוהגין במרובה בגדים חוץ מפר המביא על כל המצות וכולן נוהגין במשיח שעבר חוץ מפר יוח"כ ועשירית האיפה וכולן אין נוהגין במשוח מלחמה חוץ מה" דברים האמורים בפרשה לא פורע ולא פורם ואין מטמא לקרובים יומוזהר על הבתולה ואסור באלמגה ים מחזיר את הרוצח דברי רבי יהודה וחכמים אומרים יאינו מחזיר והאי ממאי דר"ש היא א"ר פפא מאן שמעת ליה דאמר פמור על מומאת מקדש וקדשיו ייור"ש: חוץ מה' דברים האמורים בפרשה: מה"מ דת"ר יוהכהן הגדול מאחיו זה כהן גדול אשר יוצק על ראשו שמן המשחה זה משוח מלחמה ומלא את ידו ללבוש את הבגדים זה מרובה בגדים על כולן הוא אומר ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרום ועל כל נפשות מת לא יבא יכול יהו כולן מקריבין אוננים ת"ל בכי נזר שמן משחת אלהיו עליו עליו ולא על חבירו ואחר שחלקו הכתוב יכול לא יהא מצווה על הבתולה ת"ל והוא כתנאי והוא אשה בבתוליה יקה אחר שהלק הכתוב ריבה דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר אין לי אלא שעבר מחמת קריו מחמת מומין מנין "ת"ל והוא בעא מיניה רבא מרב נחמן משיח שנצטרע מהו באלמנה מידחא דחי או מיפטר פמר לא הוה בידיה זימנין הוי יתיב רב פפא וקמבעיא ליה א"ל הונא בריה דרב נחמן לרב פפא תנינא אין לי אלא שעבר מחמת קריו עבר מחמת מומין מגין ת"ל והוא קם נשקיה ברישיה ויהיב ליה ברתיה: מתני' בהן גדול פורם מלממה וההדיום מלמעלה ייכהן גדול מקריב אוגן בולא אוכל לוההדיום לא מקריב ולא אובל: גמ' אמר [רב] "לממה לממה ממש למעלה למעלה ממש ושמואל אמר לממה לממה מקמי שפה למעלה למעלה מקמי שפה וזה וזה בצואר מיחיבי פיעל כל המתים כולן רצה מבדיל קמי שפה שלו רצה אינו מבדיל קמי שפה שלו על אביו ועל אמו מבדיל כיון רבעלמא הוי קרע קרי כאן בגדיו לא יפרום שמואל כרבי יהודה סבירא ליה דאמר יכל קרע שאינו מבדיל שפה שלו אינו אלא קרע של תפלות ומי אית ליה לר"י קריעה בכהן גדול והא תניא "אילו נאמר ראש לא יפרע ובגד לא יפרום הייתי אומר בראש ובגד של סומה הכתוב מדבר ת"ל יאת ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרום שאינו בפריעה ופרימה כל עיקר דכרי רבי יהודה רבי ישמעאל אומר אינו פורם כדרך שבני אדם פורמין אלא הוא מלמטה וההדיום מלמעלה שמואל סבר לה כר"י בחדא ופליג עליה בחרא: מתני' ספל התריר מחבירו קודם את חבירו יוכל המקודש מחבירו קודם את חבירו פר המשיח ופר הערה עומרים יפר המשיח קודם לפר העדה בכל מעשיו: גמ' מגא הני מילי ⁰ אמר אביי דאמר קרא ⁴מלבר עולת הבקר אשר לעולת התמיד ש (למה לי) מכדי כתיב עולת הבקר עולת התמיד למה לי הכי קאמר רחמנא כל דתדירה קדמה: וכל המקודש מחבירו הוא קודם את חבירו: מגלן יי דתנא דבי ישמעאל וקדשתו ילכל דבר שבקדושה לפתוח יוראשון ולברך ראשון וליצול

> שרע כר אבל לא מקריב אתן ואמיי גדמה בההיא פרשתה, דהר תניא יכיל יקריב אתן הייל עליו ולא על חברו שוח. בהן דרוף סקריב אוכן, דרסמנא שרייה, דרסיב (רקרא כא) ומן המקדש לא ילא ולא יואל וג'י ידרשינן לה בשחיטת קדשים וובחים טו,) במת אביו ואתו שאינו ד"ר. פשיטה דעולה הכקר עולה החמיד היא. אלא חלה לך טעם הקדמתה נחדירות כדי שחלמוד לשלר חדירון שיקדימיו, דמשום היא נוסא למה לי לפריטי טעמא וובדים מם . דפתוח האשרי. ככל דכר כנוד, כין כמירה כין בשיכה הוא ידכר כלש אניטין נפן. לקרית כסית וחויק בה חדיים סבו, ודברך האשון, בסעידה אניטין טם: בכרכת המולא יבכרכת המוץ אדרים שבו. ודיבוד פגד ישה האשון. אם כא לחלוק עם ישראל בכל דבר, לאחר שיחלקו בשוה אותר לו ברור יטיל איזה שחדלה וגישין שבן כשחילק עם אחיי הכהנים בלחם הפנים וגדרים שבי.

ומר לי פרול יכול איזה שחללה אניסין שב: כשחילק עם אחי הכתכם לחם הפנים אחרים שב. ברי בחיב מלבד עולת הבוקר. ומינה שמעינן דתמידון קודמין למוספין שהכי משמע לישנא המלבד שלא תאמר עולה זו במקום עולת הבקר בריך שיקריבו עולת הבקר בריך שיקריבו עולת הבקר היא אלא מלבד עולת הבקר היא באה שאע"פ שהקריבו עולת הבקר צריך שיקריבו גם המוספין ש"מ דעולת הבקר קריבא ברישא. למה לי למכתב תו אשר לעולת התמיד. אלא ליתן טעם לדבר למה תמידין קודמין למוספין לפי שהיא עולת התמיד למילף מינה דכל התדיר מחבירו קודם לו:

תורה אור השלם

ו. והבהו הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא אר דו ללכש אַת הבגדים אַת ראשו לא יפרע ובגריו לא יפרם:

2. ומן הַמקרָשׁ לא יִצא ולא יַחְלֵל את מקרש אלהיו בי נזר שמן משחת אַלהִיו עַלִּיו אַני ייִ

ויקוא כא יב הוא אשה בבתוליה יקח: .3 4. מלבֶר עלָת הבקר אשר לעלת

התמיד תעשו את אלה:

תוספות הרא"ש "" אמר רבי הוא ונסב לה אליכא

דתנאי. ולאו משום דסבר כר״מ בתרא אלא סבר בכולה מלתא כרבנז, אלא בחדא נסיב לה בר״מ כדי לאשבוהי טובא אין בין. ואליבא דר״מ מצי למתני אין בין כהז משמש לכהז שעבר אלא וכר כון משמש לכון שעבר אלא (כי יוסי הכתיב) [פר יוה"כ] ועשירית האיפה אבל לא אליבא דרבנן דסברי דשני אין לו דין כהן גדול כלל: ומחויר את הרוצח ודברי דר״י ורכני היא במכית פרק אלו הן הגולין אבל במרובה כגדים ומשית שעבר מודו רמחזיר. ואע"ג דכתיב אשר משח אותו בשמן הקדש מרבויא דקרא מרבי להו. דתלתא כהן כתיבי בקרא. להו. דתלתא כהן כתיבי בקרא. וישב בה עד מות הכהן הגדול. כי רטיר מכלטר ישר עד מרח דרדו בציו פקנטו שב צו פות הכהן הגרול. ואחרי מות הכהן הגדול ישוב הרוצח. חד למשיח בשמן . המשחה. וחד למרוכה כגדים. וחד למשיח שעבר. ובמשוח מלחמה פליגו כה ר"י ורבנן [ר"י סבר] מחזיר. ומפרש טעמא החס דכחום בארץ עד מות הכהן. ורבנו סברי מדלא כתיב הכהו הגדול ש"מ האי הכהן חד מהנך תלתא כהני הוא: הכהן הגרול מאחיו זה כהן גרול. אפי אם לא כתוב אשר יוצק על . ראישו ממילא ידענא דלא הוי גרול אלא במשיחה או כרבוי בגדים דילפי מאהרן: דבתיב כי נזר שמן משחת אלהיו עליו עליו ולא על חבירו. משמע דממעט אחר משוח כמותו אכל לא מרובה בגרים. ועוד דמרוכה בגדים הוי בכלל ומן המקדש לא יצא שהרי הוא משמש במקדש בכהונה גדולה: ר"ע אומר אין לי אלא שעבר מחמת קריו מחמת מומו מנין ת"ל והוא. פי' הרמ"ה דר"ע דריש שתי דרשות מז והוא רכוליה מן הוא אלא עבר מחמת קריו עבר מחמת מומו [מנין] ת"ל פי' וי"ו תירא דוהוא, ולא נהירא דמשמע דר"ע אוהוא דדרש ר' ישמעאל קאי וכי היכי דר"י לא דריש מני׳ אלא חדא דרשא ה"נ ר"ע לא רריש מניה אלא חדא ררשא. וה״פ

אין לי דמסתבר למימר שלא תפחות קדושתו (מחמת) פסולו אלא שעבר מחמת קריו שבידו לחזור לקדושתו כשירצה שיטבול ושמשא ממילא (עבר) [ערכא]. עבר מחמת מומו שאין בידו לחזור לקדושתו מנין: משיח שנצטרע מהו באלמנה. לענין מלקות קא בעי דבלאו הכי מצורע אסור בתשמש המטה, א"נ מ"ר, (מ"ק דף זו) מצורע בימי חלוט מיחר: מ"רוח דרו או מפטר פיו"ף ד"ר מ"ר אמר" כחונה גדולה b) ולא נהיא נדקא") נדח"! צדרך של האבעיא אינם בענין אחד רמרחא רוזי היא קודם שנטרוע ומפטר פטר אחר שנטטרע ואין ה שטת ההלמור. עלא בכ"מ ב" צדר האבע"א הם בענין אחר. יעוד כשהוא אימר או מפטר פטר איני נותן שום טעם למה ל"א הוא"ל ננותה ידחה. נעוד לישנא דמפטר פסר לא ניחא דהל"ל משרא שיר. תיאה לפרש מדחא דרו מ"ר אמר" משיח שנטפרע מדחה הואיל תנהחה ידחה. ועוד לישצא ומפשר פשר לא ניחא דהכ"ל משרא שרר. ננראה לפרש מרחא דחי מי אכריי מטיח שונטרע מידחה ידחה מכדונה בורלה לפי שצפטרע ואיא לל לשמש כיז השות אפצרע ונהשתא צייכ לא מדחי אלא מרברם שאיא "לקיימן כשהוא מצורע לא מדחי. א"ד מפטר פטר מכל דין כהונה לגמרי והרי הוא מתחר באלמונה דומיה דילי "לפבה מקמי שפה כלומר לנטה משפת פי הבנד לרכריב; שמעור מוץ שפד ידייה לפיז טביב. שמניח את השפח וקורע למטר ממנה. ודא דקאמר למטה מקמי שפה לאשמועין דקריעה לא היי אלא מצר שהוא לעבר פני הבנד כמו שיראה עד פני הלבוש: פ"ל אביו ועל אמו מבדיל קמי שפה, דמתיב באלישע והוא מצעק אבי אבי "0 ש"מ דבאביו נמי בעי הכי וה"ה באמו: ב5 החדיר מחבירו קודם את חבירו. תמידין קודם למוספין מוסף שבת קודם למוסף ר"ח מוספי ר"ח קודמין למוספי ר"ה: כ5 המקודש מחבירו קודם את חבירו. דם חטאת קודם לדם עולה מפני שהוא מרצה. אברי עולה קודמין לאמורי חטאת מפני שהוא כליל לאשים ואגב פר העדה ופר העלם דבר הוא דמייתי לה. ואע"פ שאין טעם שלהם לא משום תדיר ולא משום מקודש אלא גזורת

מנה יפה ראשון:

פר

מסורת הש"ם

ומוספין הלכה ז: בב ב מיי שם הלי

נד ד הוז מיי שם הלכה ו: נה חטימיי שם הל"ט:

נסג״ס: גו ל מיי פ"ח מהלי חתנות מניים יו״ד פו׳ רנא פעיף ח: נח מ נ מיי וסמג שם טוש"ע יו"ד

סיי רנכ סעיף ח: גם ס מייי פיייב מהלי אכידה הלכה א טור שויע יו"ד סוי רמד סמי לה וסי רנג סיט: ם ע מיי שם הלכה ג ופיה מהלי

ח״ת הלכה א שמג עשיו יב טור שו"ע יו"ד פי רמב פעיף לד וסי רוב סעריט:

מא פ טור שו"ע יי"ד סי' רנג מעיף םב צ הכל כמרי

מקדש הלכה יט: בנ ק מיי פ"ג מהלי אכל הלכה ט: סד ר מיי פ"ח מהלי מחנות עניים הלכה יו סמג עשין קסב טור שו"ע יו"ד פוי רוא סעיף ט הכל שם: ש (מיי שם הלי יה ופייג מהלי הלמוד חורה הלי ב טושיע ייד פוי רמי סעי' טו כהגהן:

מוסף רש"י

והקריב את אשר להמאת ראשונה. כשמיעת הקול כמיכ מבחים צו. ואת השני. כמכיה דההול קרל כמיכ כשכועת בעוי וממילא דעיק כיון דהאי שני עולה מטאת הוה ראשון (פחרים נמ). זה מטאת הוה ראשון (פסחים נמנ). זה בנה אב. הצנין הזה כנה הכתוב אכ ללמד לכל מטאות שיקדמו לעולות הכאות עמהן (שם) תלה הכתוכ הקדמתו בשביל שם חטאת (זבחים צ). וקי"ל האפילו הפואת תעוף כו'. בובחים כפרק כל החדיר דהאי בנין אכ עם עולח בהמה כגון יולדת עשירה שם שונה כהמה יחטאמה עוף, שמכיאה עולמה בהמה יחטאמה עוף, שתקדים חמלת לעולה פסחים ומי. לחשת כתיב. נפרשת שלת לן והיה אם מעיני העדה נעשתה כשנגה וגו' וכחיב התם ושעיר אחד לחטת חשר א' לומר שאיני כשאר חטאות, שכל מטחת שנתורה הכחה עם עולה מטחת קידמת וזו עולה קודמת מבחים צם. כמשמת כתיב. נההוח קרא ומנחמו ונסכי כמשפט משמע כמשפט סדר מקראו כך סדר עבודחו, ופר כרישה כתיכ ושחם. והתניא משוח מדחמה קודם למגן. דמשמע לכל דבר קודם לי דמימו עדיף טפי חיד מם. ממוד תלמיד

חבם קודב בו'. לפתוח רחשין

ולכרך כלשון וסומה דם.

שבמקדש: איבשיא להו לשנין טומאה. ליטמא למת מלוה סגן ומשוח מלחמה אי זה מהם קודם: להחיותו. הוא קודם לסגן משום דלבור לריכים לו למשוח חלחמה לצורך חלחמה טפי מסגן: דכתיב ויכדל סהרן. אלמא כהן עדיף מלוי: [בכלל ארור. כנען. לא מלא נח קללה

לכנען גדולה מזו שיהא עבד לאחיו מכאן שכל עבד הרי הוא בכלל ארור]: הכל רולין לישה גיורם. שמתרלין לישה גיורת מלישה משוחררת: משוחררת לה היתה בחוקת שמור. דסמם שפחה מופקרת. לשון אחר גיורת בעיא לאיגיורי ומשמרת עלמה לפי שבדעתה להתגייר אבל שפחה אין בידה לשחרר עלמה ואינה משמרת עלמה: מפני מה הכל ם) מושלין בעלברים. כלומר מפני מה נתנה מפלה יתירה לעכברים שנרדפין תדיר תדיר: **חמר להם מפני שסורן רע.** שינר לבם רע הוא יותר מדאי. סורו שר שלהם כדאמר (ב"מ דף נט:) בגר שסורו רע דהיינו יצר הרע ששר שלו רע הוא: מאי היא. היכי הוי סורן רע: אמר רבה הפילו גלימי. דלהו מחכל ולית בהו הנאה אפי׳ הכי גייני להו: גייני. נושכין:

פר כהן משוח ופר עדה כו': מגא הגי מילי דת"ר יושרף אותו כאשר שרף את הפר הראשון מה ת"ל הראשון שיהא ראשון קודם לפר העדה בכל מעשיו ת"ר פר כהו משיח ופר העדה עומרים פר כהן משיח קודם לפר העדה בכל מעשיו הואיל ומשיח מכפר ועדה מתכפרת דין הוא שיקדים המכפר למתכפר וכן הוא אומר יוכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל מייפר העלם דבר של צבור קודם לפר של עבודת כוכבים מ"ם האי חטאת והאי עולה יותניא יוהקריב את אשר לחטאת ראשונה מה ת"ל אם ללמד שתהא חמאת ראשונה הרי כבר נאמר ואת השני יעשה עולה כמשפט אלא יזה

שופמל בנה אב שיהו כל חטאות קודמות לעולות הבאים עמהם וקי"ל יראפילו חמאת העוף קודמת לעולת בהמה יפר עבודת כוכבים קודם לשעיר עבודת כוכבים אמאי האי חמאת והאי עולה אמרי במערבא משמיה ◊דרבא בר מרי חמאת עבודת כוכבים חסירא אל"ף 1 לחמת כתיב 7 רבא אמר כמשפט כתיב ביה ישעיר עבודת כוכבים קודם לשעיר נשיא מ"ט האי צבור והאי יחיד ישעיר נשיא קודם לשעירת יחיד מ"ם האי מלך והאי הריום ישעירת יחיד קודמת לכבשת יחיד והא תניא כבשת יחיד קודמת לשעירת יחיד אמר אביי תנאי היא מר סבר שעירה עדיפא שכן גתרבתה אצל עבודת כוכבים ביחיד ומר סבר כבשה עדיפא שכן נתרבתה באליה "עומר קודם לכבש הבא עמו שתי הלחם קודמים לכבשים הבאים עמהם יזה הכלל דבר הבא בגין ליום קודם לדכר הבא בגין לחם: **מתני' פר הא**יש קורם לאשה להחיות ולהשב אברה לוהאשה קורמת לאיש לכסות יולהוציא מבית השבי יבומן ששניהם עומדים בקלקלה האיש קודם לאשה: **גמ'** ת"ר היה הוא ואביו ורבו בשבי - הוא קודם לרבו יורבו קודם לאביו יאמו קודמת לכולם חכם קודם למלך ישראל חכם שמת אין לנו כיוצא בו מלך ישראל שמת כל ישראל ראוים למלכות מלך קודם לכהן גדול שנאמר יואמר המלך (אליהם) [להם] קחו עמכםי (או מ)עבדי ארוניכם וגו' כהן גדול קודם לנביא שנאמר יומשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הגביא הקדים צדוק לנתן ואומר "שמע נא יהושע הכהן הגדול אתה ורעיך וגו" יכול הדיומות היו ת"ל כי אנשי מופת המה ואין מופת אלא נביא שנאמר יונתן אליך אות או מופת ימשוח בשמן המשחה קודם למרובה בגדים מרובה בגדים קודם למשיח שעבר מחמת קריו משיח שעבר מחמת קריו קודם לעבר מחמת מומו עבר מחמת מומו קודם למשוח מלחמה משוח מלחמה קודם לסגן סגן קודם לאמרכל מאי אמרכל אמר רב הסרא אמר כולא אמרכל קודם לגזבר גזבר קודם לראש משמר ראש משמר קודם לראש בית אב ראש בית אב קודם לכהן הדיום "איבעיא להו לענין פומאה סגן ומשוח מלחמה איזה מהם קודם אמר מר זומרא בריה דרב נחמן ת"ש דתניא סגן ומשוח מלחמה שהיו מהלכים בדרך ופגע בהם מת מצוה ימומב שיטמא משוח מלחמה ואל יממא סגן שאם יארע בו פסול בכהן גדול נכנם הסגן ומשמש תחתיו והתניא משוח מלחמה קורם לסגן אמר רבינא כי תניא ההיא להחיותו: מתני׳ 🕫 כהן קודם ללוי לוי לישראל ישראל לממזר וממזר לנתין ונתין לגר וגר לעבד משוחרר אימתי בזמן שכולם שוים אבל אם היה ממזר תלמיד חכם וכהן גדול עם הארץ ממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ: **נמ'** כהן קודם ללוי שנאמר °(ו)בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן (להקריב) [להקדישו] קדש (ה)קדשים לוי קודם לישראל שנאמר °יבעת ההיא הבדיל ה' את שבט הלוי ©(מתוך) וגו' ישראל קודם לממזר שזה מיוחם וזה אינו מיוחם ממזר קודם לנתין זה בא מטפה כשרה וזה בא מטפה פסולה נתין קודם לגר זה גדל עמנו בקדושה וזה לא גדל עמנו בקדושה גר קודם לעבר משוחרר זה היה בכלל ארור וזה לא היה בכלל ארור: אימתי בזמן שכולן שוין בו': מה"מ א"ר אחא ברבי הגינא דאמר קרא ייקרה היא מפנינים ממהן גדול שנכנם לפני ולפנים תניא רשב"י אומר בדין הוא שיקרים עבד משוחרר לנר שוה גדל עמנו בקרושה וזה לא גדל עמנו בקרושה אלא זה היה בכלל יארור וזה לא היה בכלל ארור שאלו תלמידיו את רבי אלעזר ברבי צדוק מפני מה הכל רצין לישא גיורת ואין הכל רצין לישא משוחררת אמר להם זו היתה בכלל ארור וזו לא היתה בכלל ארור דבר אחר זו היתה בחזקת שמור וזו לא היתה בחזקת שמור שאלו תלמידיו את רבי אלעזר מפני מה הכלב מכיר את קונו וחתול אינו מכיר את קונו אמר להם ומה האוכל ממה שעכבר אוכל משכח האוכל עכבר עצמו עאכ"ו שאלו תלמידיו את ר"א מפני מה הכלי מושלים בעכברים מפני שמורן רע מאי היא רבא אמר אפילו גלימי גייצי

פרשת פר כהן משיח כתיבא ברישא מי והדר כתיבא פר העלם דבר של לבור. ועשה לפר כחשר עשה לפר החטחת דהיינו לפר כהן משיח למה ליה למיהדר וכתב כחשר שרף חת הפר הרחשון: וכפר בעדו. והדר ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל: פר דעבודת כוכבים הוי עולה: חסירא

> כתיב ביה. בפר דעבודת כוכבים דבתר כתיבה אולינן ועולה ברישא כתיבא: שעיר יחיד קודם לככשת יחיד. כגון שהיו שנים זה הביא כשבה חה הביא שעירה: שכן נחרבתה באליה. דעו אינה טעונה אליה: כגין יום. בגלל יום. כבש גלל עומר וכבשים בגלל שתי הלחם: מתנר' עומדים בקלקלה. החים למשכב זכור י: גמ' אמו קודמם לכולם. דאית לה זילותא טפי: [חכם הודם למלך ישראל. שאין כל ישראל ראוין לחכמה אבל מלך כל ישראל ראוין למלכות]: מלך קודם לכהן גדול. מדחמר מלך לכהן גדול קחו עמכם מעכדי חדוניכם [וע"כ אנפשיה קאמרן אלמא מלך עדיף: המרכלה. שממונה על כולם וחין משיבין על דבריו: גובר. הממונה על האולרות

> אל"ף. למימרא דעולה הדמה: כמשפט

ל) זכחים ל:, כ) שם. פסחים נט.,ג) ל"ל דרבה. יעב"ך, ד) (בזכחים ל: לימל רבינא. כ) כמינום סו, ע"ש. ו) נייל את, ו) נויר מו: נע"ש שינ נדולים], ח) גיטין נט., ט) לא נמנא בכתוב ועיין בב"ם, י) וסוטה ד:ן, ל) [כדכתיב ארור כנען פר' נה ט פכ"הן, ל) [בס"א: מתולין], מ) ורהכל דו. כ) בע"י ניסף: והלשה לונות האיש קודם להאשה ואפיי היא אשת איש ואפיי היא נערה מאורסה דפגמיה דאים נפים מחשה. ם) נס"ח: מחולין,

תורה אור השלם

 והוציא את הפר אל מחוץ ן לְּמָחֲנָה וֹשְׁרָף אֹתוֹ כַאֵשֶׁר שְׂרָף את הַפָּר הָראשוֹן הִטְאת הקהָל ויקרא ד כא :הוא ווא: ויקיא דינא 2. וכל אָדָם לא יְהִיְּה בָּאהֹל מועד בּבאו לְכָפֶּר בָּקדש עד צאתו ובפָּר כָעָדו ובַעד כיתו ובעד כָל קַהְל וִשְׁרָאל:

ויקרא טז יז ויקרא טז יז .3 תההריב את אשר לחטאת ראשונה ומלק את ראשו ממול ערפו ולא ובדיל: ויקרא ה ח והיה אם מעיני העדה נְעשׁתָה לשׁנְנָה תְּשׁוֹ כְּל הְעָרָה פָר כָּן בָּקֵר אחָר לעלָה לְרִיח פַר כַּן בָּקַר אחָר לעלָה לְרִיח ניתח ליי ומנחתו ונסכו כמשפט ושעיר עזים אחד לחטת:

כמרבר טו כד 5. ויאמר המלה להם קחו עמכם את עבדי אדניכם והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי והורדתם אתו אל גחון:

מלרים א א לו וְנָתָן הַנָּבִיא לְמַלֹך עַל ישרָאַל ותקעתם בשופר ואמרתם יחי המלך שלמה: כלכים אא לד . שמע נא יהושע הכהן הגדול אתה ורעיר הישבים לפניר כי זכריה ג ח את עבדי צמח: 8. כִּי יֻקום בַקרבְן נְביא או חֹלִםחַלוֹם ונְתן אלין אות או מופת:

9. בני עמרם אהרו ומשה ניבדל אהרן להקדישו קדש קדשים הוא וּבָנִיו עד עולָם להַקְטִיר לפני יי לשרתו ולכרך בשמו עד עולם: רברי הימים א כג יג 10. בעת ההוא הבדיל יי את שבט הלוי לשאת את ארון שבט היכי קשבה. ברית יי לעמד לפני יי לשרתו ולכרה בשמו עד היום הוה:

דברים י ח יקרה היא מפנינים וכל חפציך לא ישוו כה:

משלי ג טו

דכרים יג כ

תוספות הרא"ש

מה"מ דת״ר ושרף אותו כאשר שרף את הפר הראשון וה"ל למכתב כאשר שוף את פרו מה ת"ל הראשון (שיהא) ראשון (לכל העבודה) (לפר העדה) לכל מעשיו: רתני' והקריב את אשר לחטאת ראשונה. בקרבן עולה ויורד בשמיעה קול ובינוני שפחים אלא זה בנין אב שיהא חטאות קודמות לעולות הבאים עמהם: קרדמות לעולות הבא ב עמות. וקיי": דאפילו חטאת העוף קורמת לעולת הכהמה. ואע"ג רבהמה עדיפא דהוי מין זכח. קרא דרם חטאת קודם לרם הרא דרם חטאת קודם לרם העולה שהוא מרצה. אלא לאשמעי דאי מתרמי חטאת העוף דראובן ועולת בהמה

רב אבל בהד גברא לא משכחת דמייתו הטאת העוף ועולת בהמה: לחבת חסר כתיב, אלא למימר דמעלת הטאת זו חסירה ממעלת שאר הטאת: (רב"ש) [ב"ב] האי דיחיד והאי דצבור וצבור קודמין ליחיד אפר הוא נשיא. והא דאמריי בפיק דריה (דף ה: ושיים) מלך וצבור מלך נכנס תחילה לדין התם שאני כרמפרש טעמא לאו אורח ארעא למיתב מלכא אבראי. ואביא מקמי דלפוש חרון אף: ואומר שפע נא יהושע הכהן הגדול. מאי ואומר וב"ת שאני צרוק הכהן דהוה משמש כאורים וחומים וה"ל כמו נכיא כמו (במדבר כז) ולפני אלעור [הכהן] יעמוד ושאל לו כמשפט האורים (ותומים) ויהושע נכיא היה ואפ"ה לאלעור. אבל כה"ג שאינו משמש באורים ותומים המשחה באורים מוחת בשמן לא עדוף מנכיא ת"ל שמע גא יהושע ובבית שני היה וכבר פסקו אורים ותומים (קודם): משוח בשמן המשחה פרובה כגדים. וה"ג איתא במסכת נויר ד"פ כהן גדול משוח בשמן המשחה ומרובה בגדים משות בשמן המשחה עדיף דמביא פר הבא על כל המצות אבל מרוכה בגדים לא. ותימה האיך הוה כי כהנים גדולים כאחד. "ים שאירע טומאה לכהן משיח, אחר שגנו יאשיהו המלך השמן המשחה עדיף דחוי לעבודה ומרוכה בגדים לא חחתיו. ולא נהירא דא"כ ה"ל למכחב משוח בשמן המשחה קודם למרוכה בגדים שעבר כדאמרינן מרוכה בגדים קודם למשיח שעבר ועוד דהתם כנזיר ה"ל למימר משוח בשמן המשחה עדיף דחוי לעבודה ומרוכה בגדים לא חוי לעבודה כרקאמר התם מרוכה בגדים מרובה בגדים עדיף דאילו מרוכה בגדים עביד עבודה ואילו משיח שעבר לאו כד עבודה הוא דאינו ראר לא לכה"ג ולא לכהן הדיוט. ופ"י הרב ר" משה מאוברא דכגון [שגלה או] שחלה כה"ג ואוקמו אחר תחתיו וכיון ששימש ימים רכים ככה"ג מסתמא אין מעבירין אותו אף כששב או שנתרפא דדוקא באירע קרי שהשני אינו משמש אלא לפי שנה חזור ראשון לעבודתו: מרובה בגרים קודם למשיח שעבר. כגון שאירע קרי לכה"ג קודם שגנו שמן המשחה ומשתו אחר תחתיו ומת כה"ג ומינו אחר תחתיו אחר שגנו שמן המשחה. ומה שלא מינו משוח שעבר (אע"פ) (אפשר) שהאתר גתחכם ונתעלה יותר או שמא ע"פ מלך מינוהו כמו שמצינו שהיו נתמנים עפ"י מלך בבית שני ברבוי דמים (יומא דף ח: יח. יכמות סא.): אבע"א להו לענין טומאה סגן ומשוח מלחמה איזו מהן קודם. הך בעיא איתא נמי בנזיר בריש כ"ג ואין (וכתב) (כתוב) שם לענין טומאה. אלא סגן ומשוח מלחמה מאי. ומשום דקאי אמתניתין כה"ג ונויר שהיו מהלבין בדרך ומצאו מת מצוה ר' אלעור אומר יטמא בה"ג ואל יטמא נויר. וחב"א יטמא נויר ואל יטמא בה"ג. ועלי קאי הבעי משוח מלחמה וסגן מאי. אבל הכא מתניתין בקרימה להחיותו איירי ומשום הכי הוצרך לפרש לענין מאי (והא ילא מבעיא) (ופשיטאן ליה לענין החיותו משוח מלחמה קורם לפי שהוא ראש ערכי מלחמה וחיי ישראל חלוין בו אבל לענין מאי. אבל הכא מתניתין בקרימה להחיותו איירי ומשום הכי הוצרן לפי שהוא מזומן לשמש תחת כהייג:

ככל הנוחיד וכל"ל. 3) נ"ל יפים

חטין עצמן, ג) יומל עו: [סנהדרין

עין משפט גר מצוה

ם האבג מיי׳ פרקו מהל׳ ת״ת סלי ו סמג עשין יג טור שו"ע הני ו סמג עשין זג טור שחייע.
יו"ד ס" רמ"ד סעיף טור ונדרכ
אופס קידושין פרק א דף רכא!
ע"ש היטב שהשמיט הא דרכא
האידנא דסלשא עלמא אפיי
לגדולים נמין:

בו ד מיי שם הלי ו טושיע שם שו ה מיי שם פוש"ע שם פעיף

ייז: סח ו טור יו"ד סי' רמד: סט ז מי" פ"י מהל' זכייה ומתנה סלכה ז נופ"ו מהל" מעשר שני הלכה ו) סמג עשין פג טוש"ע מ"מ פון הנה פעיף עו:

שופחה. י) ביתד של מרח דעץ הוח גייץ: המנים כליו. מלבושיו: פח פחמין. פת החפוי בגחלים: של שיורי העיסה. שנשתיירו חלישה: משכם למוד של ע' שנה. שסדור בפיו כל ע' שנה: משיב. מחזיר חת הלמוד שנשחכח הימנו כבר ע' שנה: וסימנך. לגרסא שלא תטעה שאם

לא תדע אם אחד אומר אחד ולא שתים

ואחד אומר שמים ולא שלש או שמא אחד

אומר שתים ולא שלש ואחד אימר שלש

ולא ארבע יהא סימן קמילה כלומר

כפוף הקמילה ונשחיירו מחותן חלבעות

של יד העומדין לבד שתי אלבעית זקופין

כסדרן מכאן דהיינו אנבע ואמה מכאן

וזרת מכאן דהיינו שתי אנבעות מכאן

ואלבע אחד מכאן ובכך מהא זכור שאחד

אומר אחת ולא שתים ואחד אומר שתים

ולא שלש. גודל לא קא חשיב הכא עם

שאר אלבעות משום דלא קאי בסדר

אלבעות: ס האוכל פת ופחמין עלמן

כחדה חשיב להו: קשים ללמוד. שהעושה

אותן יהא קשה לשמוע: העובר חמת

הפסר גמל כ"ש מחם גמל עלמו. כחדה

חשיב להו: פעובר מחם ריח של גבילה.

כלומר ההולך ומריח ריח נכילה דכל

ההולך ומריח הוי עובר תחת חותו ריח

שהריח הולך ועולה: זוהמא ליסטרון.

אותו כף שבוחשין את הקדרה קרי להו

הכי על שם שמעבירין הזוהמח לנדדין.

[על שני נדיו ^{ע)} תרגום על תרין סטרוהי]:

כל העם עומדין. כל השורות כולן אפילו

הן מאה: ועושין לו שתי שורות בלבד: עושין אותן. לבני חכמים שממונים

אביהם פרנם על הלבור: מניפין. שמושיבין

אומן בלד הזקנים מפני כבוד אביהם

דהויין סניפין לוקנים כסניף זה שמלניפין

לקורה גדולה סני"ף בלע"ו: אלא לקטנים.

דאנום הוא אבל יצא לגדולים אינו נכנם

ייושב במקומו דפושע הוא משום דהוה

ליה למיבדק נפשיה: כדי שלא יהרחק.

דהיולא לפנות ביום לריך שיתרחק מן

הדרך כדי שלא יהו אחרים רואים אותו

רב פפא אמר אפילו שופתא מרא גייצי ת"ר חמשה דברים משכחים את 6 הלימוד האוכל ממה שאוכל עכבר וממה שאוכל חתול והאוכל לב של בהמה והרגיל בזיתים והשותה מים של שיורי רחיצה והרוחץ רגליו זו על גבי זו ויש אומרים אף המניח כליו תחת מראשותיו חמשה דברים סמשיבים את הלימוד פת פחמין וכל שכן פחמין עצמן והאוכל ביצה מגולגלת בלא מלח והרגיל בשמן זית והרגיל ביין ובשמים והשותה מים של שיורי עיסה ויש אומרים אף הטוכל אצבעו במלח ואוכל הרגיל בשמן זית מסייע ליה לרבי יוחגן דאמר רבי יוחגן כשם שהזית משכח לימוד של שבעים שנה כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה: והרגיל ביין ובשמים: מסייע ליה לרבא יידאמר רבא חמרא וריחני פקחין: והמובל אצבעו במלח: אמר ר"ל ובאחת כתנאי ר' יהודה אומר אחת ולא שתים וכי יוסי אומר שתים ולא שלש וסימניך קמיצה עשרה דברים קשים ללימוד העובר תחת האפסר [הגמל] וכל שכן תחת גמל (עצמו) והעוכר בין שני גמלים והעובר בין שתי נשים והאשה העוברת בין שני אנשים והעובר מתחת ריח רע של נבילה והעובר תחת הגשר שלא עברו תחתיו מים והאוכל הקברות המים העוברת בבית

ע.ן, ד) נחוספי סנהדרין פ"ז ה"הן, ה) נעיין חוסי יבחוח קה: ד"ה חי שלריךן, ו) ס"ח אחורי, ו) ברכוח סב, הוא לדידן. ואית דגרסי נתקין מילחא כי ליתנן כלומר נתקין מילחא דלהוי לזכרון לעולם לדורות אפילו כי אינן בעולם. ואים דאמרי נתקין מילתא ת) פ"ל לל גרפי וער ב"ם, פו) וער כי ליתני לומר לו שילמדנו דבר שחינו יודע ללמוד ויחבייש: גלי עוקלים. סוטה ינ. ד"ה אחרים). מ) סנהדריו ל. ידרוש לן מסכת עוקלין: דלים ליה. ן גיטין נכ.ן, נ) ל"ל בית יד, ם) ן דכור זה שייך לעיל חתר דיכור פת פחמיןן, שחין סדור לו: פשט. פירש: גרם ש) ושמות לן, ש) בס"א סאן הוא פוה"ד ופנה. גרם ושנה: המר. רבן שמעון בן גמליאל מאי דקמא דלמא חם ושלום כ) נייקרם כון, ש) ושמות יגן, כו": בתר דמוחים. בתר שסיים: ושדו ליה. לפיתקא בי מדרשא: שאלות ^{פ)} תורה אור השלם דהוה מיפריק מתרץ ומה שלא היה מתרץ כתבו אינהו הפירוקין ושדו בי מדרשת: [חורה מבחוץ כוי. או הם

יכנסו לבהמ"ד או אנו נלא אליהם ונשב

עמהסן: נהי דחהני לך קמרח דחבוך.

כלומר דאהני לך חשיבותא דאביך דהוית אב ב"ד אבל למהוי נשיא מי אהני לך

דקח בעית למהוי נשיח: קמרה. חבנט

מחהב כדאמרי' במסכת שבת בס' במה

אשה (דף נט:): מחני ליה רבי לרבי

שמעון בריה אחרים אומרים אילו (לא)

היה סמורה לה היה קרב. דתנן במס׳

בכורות בפ׳ בתרא (דף ס.) קרא לתשיעי

עשירי ולעשירי חשיעי ולאחד עשר עשירי

שלשתן מקודשין התשיעי נאכל במומו והעשירי מעשר והאחד עשר קרב שלמים

ועושהו תמורה דברי ר"ת אמר לו רבי

יהודה וכי יש תמורה עושה תמורה והא

קיימא לן דאין תמורה עושה חמורה

כדתנן במסכת תמורה בפ' קמא (דף ה:) ⁽³⁾

אך בכור שור קדש הן ^{קו} וכו׳ הן קריבין

ואין תמורתן קריבין ומעשר יליף

עברה עברה מבכור כחיב הכח ^{ה)} כל

אשר יעבור תחת השבט וכחיב התם

בבכור שו והעברת כל פטר רחם וגו':

ממר

כדאמריט במסכת ברכות [סב.]: אמר רכא ובחיי אביהם. הא דעושים

סניפין מפני כבוד אביהם: נשניה משנה. הא דתניא לעיל כשהנשיא

נכנס וכו': נחקין מילסה כי לדידן. כלומר נעבד ליה כי היכי דעבד

ו. מי ימלל גבורות יי ישמיע כל

מוסף רש"י

שקחין, פקחוני, עשלוני פקח ייומא ער סנהדרו ער, ילפד אדם קצמר. לפנות, "החשבים. קודם היום, ולהערייה. משחשכה וברכוח סור. עריש, אילו היה תמורה. לחמו מחל עשר, לא היה קרב. דממולם מעשר אינה קרכה, כדגמרינן כמסכת משחר היסי קופה לדבחיק כתפכה ממורה (הי) מעשר העברה העברה מבכור, ובככור דרשיען הם קריבין וחץ ממורמו קריבה, חלח ודחי מדקרב שלמים הקדש ראשין חשבינן ליה ולכך עושה ממורה כדין שלמים מחרים :בכודות D. רב יוסף סיני עוקר הרים לרכה כר נחמני שהיה מחודר יותר בפלפול (ברכוח סד.). למרי חבוא. למי שקבן חכולה למכור, כלותר למי שקבן שמועות שם:. אומנא לביתיה לא חדיף. יכשהיה לריך להקח דם היה הולך לבית הרופא ולא היה שולח לבא אליו

תוספות הרא"ש

ו**סמנ**ד *המיצה.* וסימנד שלא חטעה לומר שמא חד אמר אחת ולא שתים וחד אמר שחים ולא שלש. או שמא אחד אומר שתים ולא שלש ואחר אומר שלש ולא ארבע. יהיה סימנך קמיצה, כלומו כפוף הקמיצה וישאר ב׳ אצבעות והא דלא קאמר וסימנך אמה שאם וזרח מכאן וקמיצה מכאז משום דדרך לכפוף הקמיצה כדי לקמץ נקט קמיצר. אי נמי דלא הוי סימן מסוים כ"כ דאיכא למימר אגודל וישאר רק הזרת מצד א' ממילא ידענא דאין הגודל בכלל דא"א לומר אחד ולא שלש: ניים וחנא.

במשנת עוקצין:

מ' יום והאוכל פת שלא בשל כל צרכו בשר מזוהמא ליסמרון והשותה והמסתכל כפני המת ויש אומרים אף הקורא

כתב שעל גבי הקבר ת"ר ""ל משהנשיא נכנם כל העם עומדים ואין יושבים עד שאומר להם שבו בבשאב ב"ד נכנם עושים לו שורה אחת מכאן ושורה אחת מכאן עד שישב במקומו יכשחכם נכנם אחד עומד ואחר יושב עד שישב במקומו יבני חכמים ותלמידי חכמים בזמן שרבים צריכים להם מפסיעיו על ראשי העם יצא ∘ לצורך יכנס וישב במקומו יּבני ת״ח שממונים אביהם פרנס על הצבור בזמן שיש להם רעת לשמוע נכנסים ויושבים לפני אביהם ואחוריהם כלפי העם בזמן שאין להם דעת לשמוע נכנסים ויושבים יולפני אביהם ופניהם כלפי העם רבי אלעזר בר ר' [צדוק] אומר אף בבית המשתה עושים אותם סגיפין [אמר מר] יצא לצורך נכנס ויושב במקומו אמר רב פפא לא אמרו אלא לקמנים אבל לגדולים לא הוה ליה למברק נפשיה מעיקרא "דאמר רב יהודה אמר רב לעולם ילמר אדם עצמו להשכים ולהעריב כדי שלא יתרחק $^{lpha}($ אמר רבא) האירגא דחלשא עלמא אפילו לגדולים נמי רבי אלעזר ב"ר [צדוק] אומר אף בכית המשתה עושים אותם סניפים אמר רבא בחיי אביהם כפני אביהם א"ר יוחגן ∞בימי רשב"ג נישנית משנה זו רבן שמעון בן גמליאל נשיא רבי מאיר חכם רכי נתן אב"ד כי הוה רשב"ג התם הוו קיימי כולי עלמא מקמיה כי הוו עיילי רבי מאיר ורבי נתן הוו קיימי כולי עלמא מקמייהו אמר רשב"ג לא בעו למיהוי היברא בין דילי לדידהו תקין הא מתניתא ההוא יומא לא הוו רבי מאיר ורבי נתן התם למחר כי אתו חזו דלא קמו מקמייהו כדרגילא מילתא אמרי מאי האי אמרו להו הכי תקין רשב"ג אמר ליה ר"מ לרבי נתן אנא חכם ואת אב"ד נתקין מילתא כי לדידן מאי נעביד ליה נימא ליה גלי עוקצים דלית ליה וכיון דלא גמר נימא ליה ימי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו י למי נאה למלל גבורות ה' מי שיכול להשמיע כל יותהלותיו נעבריה והוי אנא אב"ד ואת נשיא שמעינהו רבי יעקב בן קרשי אמר דלמא חם ושלום אתיא מלתא לידי כיסופא אזל יתיב אחורי עיליתיה דרשב"ג פשט גרס ותנא גרס ותנא אמר מאי דקמא דלמא חם ושלום איכא בי מדרשא מידי יהב דעתיה וגרסה למחר אמרו ליה ניתי מר וניתני בעוקצין פתח ואמר בתר דאוקים אמר להו אי לא גמירנא כסיפיתנן פקיד ואפקינהו מבי מדרשא הוו כתבי קושייתא [בפתקא] ושדו התם דהוה מיפריק מיפריק דלא הוו מיפריק כתבי פירוקי ושדו אמר להו רבי יוסי תורה מבחוץ ואנו מבפנים אמר להן רבן [שמעון בן] גמליאל ניעיילינהו מיהו ניקנסינהו דלא נימרו שמעתא משמייהו אסיקו לרבי מאיר שאחרים ולר' נתן יש אומרים אחוו להו בחלמייהו זילו פייסוהו (לרבן שמעון ב"ג) רבי נתן אזל רבי מאיר לא אזל אמר מי דברי חלומות לא מעליו ולא מורידיו כי אזל רבי נתן אמר ליה רשב"ג נהי דאהני לך קמרא דאבוך למהוי אב ב"ד שויניך נמי נשיא מתני ליה רבי לרבן שמעון בריה אחרים אומרים אילו היה תמורה

תוספות הרא"ש

אפילו אומנא לביתיה לא

קרא. הרבה מהמון עם הולכין לבית האומן

להקיז דם. והנכבדים קוראים לאומן ובא לביתם וכ״כ השפיל עצמו שלא רצה לקרוא את האומן לביתו. ורב

האי גאון פיי כד שלחו מתם

סיני עדיף והשפיל רב יוסף עצמו ולא רצה לנהוג שררה

כפני וכה היה חולה לו רבה

. כל צוכו בביתו של ובה.

והרמ״ה ז״ל פי׳ כך הואיל שהשפיל רב יוסף את עצמו

ולא רצה לנהוג שררה כפני

רבה הגינה זכות ענותנותו עליו ועל אנשי ביתו שלא

חלה אחד מהם כל השנים

שמלך רבה ואפי׳ אומן להקיז דם לא קרא לביתו.

והדיז פירוש מסתבר לז:

אביי ורבא ורב זירא ורבה כו

מתנה הוו יתבו בהדדי והוו צריכי רישא. כלומר היו צריכין למנוח ראש עליהם לאותה שעה כדי שישנה

להם ויסדר להם משניות

וברייתות והם יקשו לו והוא מתרץ ולפי שהיו כלם מתרץ ולפי שהיו כלם חכמים ונכונים רארים להיות

לאחד מהם למנות את השני כדי שלא יתקנאו בו שלישי או רביעי. לפיכך אמרו כל

מאן דאמר מלתא ולא מפרכי

f) [כטרות ס.], כ) כרטות סד., ג) (ב"ב) [נכח] כחרת קמה:, ד) נדפו"י רבא, ה) [נכרכות פי" רש"י שהיה רב יוסף הולך לנית הרופלו. ו) ניים מייו:

תורה אור השלם

אמר עוקר הרים. דחריף ומפולפל בחורה

אע"ם שאין משנה וברייתא סדורין לו כל

כך: רב יוסף. קרו ליה סיני לפי שהיו

משניות וכרייתות סדורות לו כנתינתן

מהר סיני אבל לא היה מפולפל כרבה:

הכל לריכין למרי מעיא. כלומר רב

יוסף הוא מרי חטיא שמשנה וברייםא

סדורין לו מפי השמועה כנתינתן מהר

סיני דמשנה וברייתא אבוהון דהלכחא:

אומנא לכיסיה לא קרא. שלא רלה לנהוג שררה בעלמו כל אותן השנים שמלך

רבה אפילו בהאי שררותה שלא רצה

ו. גם אַהָּכָּחָם גַּם שנאָחָם גַּם קנאתם בבר אברה חולק אין להם עוד לעולם בכל אשר נעשה תחת השמש:

קהלת טו 2. הָאוֹיֵב תַּמּוּ הַאָרבוֹת לָנְצַח וְעָרִים נְתַשִּׁתְּ אָבָד וֹבְרָם הִמָּה: תהלים ט ז

להביא שום אומן בתוך ביתו אלא כשהוא רוצה להקיז דם היה האומן אמר ליה האויב שמו תרבות לנלה. דמשמע אע"פ שכבר מתו חרבות על לביתיה דרבה ושם היה מקיז. ואית דגרסי שלא רצה לנהוג שררות לנצח ואין יפה להזכירם: אפי רבי דעניו הוה. הכא לא נהוג ענותנותא ימירת דחמר משום רבי מחיר ולח רלה לומר בהדים חמר ר"מ: סיני בעלמו כל אותן שנים שמלך רבה כלומר שלא היה לו פנאי להקיז עלמו אלא היה עוסק כל שעה בסורה לפני רבה: חזייה לאביי דגבה מדיף. מי ששנה משנה וברייתא סדורין לו כנתינתן מהר סיני: וחד

> לא היה קרב אמר לו מי הם הללו שמימיהם אנו שותים ושמותם אין אנו מזכירים אמר ליה בני אדם שבקשו לעקור כבודך וכבוד בית אכיך אמר ליה יגם אהבתם גם שנאתם גם קנאתם כבר אבדה אמר ליה יהאויב תמו חרבות לנצח אמר ליה הני מלי היכא דאהנו מעשייהו רכנן לא אהנו מעשייהו הדר אתני ליה אמרו משום רבי מאיר אילו היה תמורה לא היה קרב אמר רבא אפילו רבי

דענוותנא הוא תנא ליאמרו משום ר"מ אמר

מסכת הוריות

רישיה. כלומר ראה לו הרמת ראש:

נחמני פתח. ואמור דרשא דמשמיא

פסקו ליה רבומא. אביי קרו ליה נחמני

ו (ואיכא דאמרי דבלשון גנאי קרי ליה

נחמני כלומר עדיין אתה חלמידו של

רב נחמן): חריף ומקשה. מתוך פלפול

יתירא דהוה ליה הוה מקשה ומתרן

אבל רבה בר מתנה לא הוה חריף כל

כך אלא מתוך שהוא שוהה ומעיין יפה

הדרן עלך כהן משיח וסליקא לה

יפה מסיק אליבא דהלכתא:

ר"מ לא אמר אמר רבי יוחגן פליגו בה רבן שמעון בן גמליאל ורבגן חד אמר סיני עדיף וחד אמר עוקר הרים עדיף יובף מוני רבה עוקר הרים שלחו לתמן איזה מהם קודם שלחו להו סיני עדיף ידאמר מר הכל צריכין למרי חטיא ואפילו הכי לא קביל רב יוסף עליה מלך רכה עשרין ותרתי שנין והדר מלך רב יוסף וכל שני דמלך רבה רב יוסף אפילו אומנא לביתיה לא חליף אביי ורבא ורבי זירא ורבה בר מתנה הוו יתבי והוו צריכי רישא אמרי כל דאמר מלתא ולא מפריך להוי רישא דכולהו איפריך דאביי לא איפריך חזייה יורבה לאביי דגבה רישא א"ל נחמני פתח ואימא איבעיא להו רבי זירא ורבה בר רב מתנה הי מנייהו עדיף רבי זירא חריף ומקשה ורבה בר רב מתנה מתון ומסיק מאי תיקו:

הדרן עלך כהן משיח וסליקא לה מסכת הוריות

מאן זאמר מלחם ור רשש, אפריך ואילו דאביי לא אפרך חזייה רבא לאביי דגבה רישא. כלומר ראה לו הרמת ראש והצהלת פנים מהמח דלא איפרך ליה מלתא אמר ליה נחמני פתח ואימא דרוש לקמן דמן שמיא פסקי מנייהו מלתא (זכל הוה) [דכולהנן אפריך ואילו דאביי לא אפרך חזייה רבא לאביי דגבה רישא. כלומר ראה לו הרמת ראש והצהלת פנים מהמח דלא איפרך ליה נחמני פשם ומפרשי בכמה דומר בנמרא ונקטי (נן ד) רבון דבר אחזירי דרבה רב הרמת אימו וממני כשם אבוחי דרכה לא הזה קרא לו בכל שנוחיו נחמני בשם אבוח אלי ביר דיל אפרץ אלה רבי זירא ורבה בר מתנה מדים שקורא אביי ביוליק ליה אביי. ביון שהיה מן האבות והגדולה קרייה רבן העיקא להור ביו דירא הרבה בר מתנה מרמק שמעחתא אליבא דהלכתא כזו ומצטרך עלמא לחד מנייה ועדיף. ההשרא מפרש (מזה) (מרה) דלכל חד מנייהו רי יריא חריף ופקשה מתרף פילפולא חיה יודע להקשות ולחרץ (מי לא) (מיד) הוה ידע לאסוף שמעחתא אליבא דהלכתא רבה בר מתנה מתון ומסיק כלומר לא היה מפולפל וחריף כ"כ להקשות ולחרץ מיד אלא שהה ומפיין יפה עד רמסלקא ליה שמעתיי אליבא דהלכתא מאי הי מנייהו עדיף וסלקא בתיקו:

רבה בר מתנה מתון ומסיק כלומר לא היה מפולפל וחריף כ"כ להקשות ולחרץ מיד אלא שהה ומפיין יפה עד רמסלקא ליה שמעתיי אליבא דהלכתא מאי הי מנייהו עדיף וסלקא בתיקו:

א) עי׳ כערוך ערן אכיי.

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

הַדְּרָן צֵלֹף מַשֶּבֶת עדיוֹת וְהַדְרָךְ עֲלָן. דַעְתָּן צֵלָךָ מַשֶּבֶת עדיוֹת וְדַצְתָךְ עֲלָן. לא בָעָלמָא הָדִין ולא בעלמא דאַתי:

יאמר כן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יָהִי רְצוֹן מִלְפַנֶּיךְ יָיָ אֱלֹהֵינוּ וָאֱלֹהֵי אֲבּוֹתֵינוּ שֶׁתָהא תוֹּרְתָךְ אָמָנוּתָנוּ בְּעוֹלְם הַזֶּה וּתְהֵא עָמָנוּ לְעוֹלם הַבְּא. הַנִּינָא בֶּר בְּפָּא רְמִי בַּר בְּפָּא נַחְמֹן בַּר פָפָא אָחָאי בַּר פָפָא אָבָא מְרַי בַר פָפא רַפְּרָם בַּר פָפָא רָכִישׁ בַר פָפָא טוּרְחָב בַר פּפָא אַדָא בַר פָפָא דָרוּ בַּר פָפָא

הַאַרַב נָא יִי אלהִינו אֶת דִּבְרֵי תוֹרָתִךְ בְפִּינוּ וּבָפִּיפִּיוֹת עַמֹךְ בַּית יִשְׂרָאֵל, וְנַהְיֶה בָּלְנוּ אֲנָהֻנוּ וּצֶאֱצָאֵינוּ וְצֶאֶצָאַי עַמְךְ בִּית יִשְׂרָאֵל בְּלְנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךּ וְלוֹמֵדִי תוֹרָתֶךָ: מֵאוֹיְכָי תְּחַבְּמֵנִי מִצְוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלְם הִיא לִי: יְהִי לִבִי תְמִים בְּחֻפֶּיךּ לְמעַן לֹא אֵבּוֹשׁ: לְעוֹלְם לֹא אֶשְׁכַח פָּקוּדֶיךְ בּי בָּם חִיִּיחָנִי: בָּרוּךְ אַתָה יְיָ לַמְדֵנִי חֹקֶיךְ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֶלָה וְעֶד:

מוֹדִים אַנַחָנוֹ לְפָנֵיךְ יַי אַלֹדֶינוּ וָאֱלֹדֶי אָבוֹתִינוּ שֶׁשְׁמִתְ חֹלְקָנוּ מִיּוֹשְבֶּי בְית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שָׁמָתּ חַלְקָנוּ מִיּוֹשְבָּי בְּעוֹת. שֶׁאָנוּ מִשְׁבִּימִים וֹהֶם מַשְּבִּימִים. אָנוּ מַשְּבִּימִים לְדָבָרִי תוֹרָה וָהֶם מַשְּבִימִים לְדָבָרִי תוֹרָה וָהֶם מַשְּבִּימִים לְדָבָרים בְּטַלִים. אָנוּ עֲמַלִים וָהֶם לְדָבָרי תוֹרָה וְהֶם מַשְּבִּימִים לְדָבָרי תוֹרָה וְהָם מְשַבִּימִים לְדָבָרי וְאָינַן מקבּלִים שָּׁבֶּר. אַנוּ רַצִים וְהֶם רַצִים. אָנוּ רַצִים לֹחַיֵּי הַעוֹלִם הָבָא וְהָם רְצִים לְבָאַר שַׁחָת. אַנִשַּי דָמים וּמָרָמָה לֹא יַחֲצוּ יִמֵיהֶם וַאַנִי אַבָּטח בָּךְ:

יָהִי רְצוֹן מִלְפָּנֶיךְ יַיָּ אֱלֹהַי בִּשֶׁם שֶׁעַזַרְתַּנִי לְטַיֵם מִסֶּכּת עדיוֹת כֵּן תַעזַרָנִי לְהַתְחִיל מְסֶּבְתוֹת וּטְפַרִים אָחַרִים וּלְטַיָּמִם לְלָמֹד וּלְלָמֵד לשְׁמוֹר וְלַצָשׁוֹת וּלְקִיֵּם אֶת כּל דְּבָרֵי תַלְמוּד תוֹרְתֶּךְ בְּאֲהַבָּה. וּזְכוּת כָּל הָתנָאִים וַאֲמוֹרָאִים וְתַלְמִידִי חֲכְמִים יִעֲמוֹד לִי וּלְוַרְעִי שֶׁלֹא תַמוּשׁ הַתּוֹרָה מפּי ומפּי זַרעי וָזַרע זַרְעי עַד עוֹלָם. וְתִתְקָיַם בּי בִּהְתָהַלֶּכָךְ תַנְּחָה אוֹתָךְ בִּשְׁכָבָךְ תַשְׁמֹר עָלֶיךְ וַהַקִּיצוֹתְ הִיא תִשִּיהֶוּך. כִּי בִּי יִרְבּוּ יָמֶיךְ וְיוֹסִיפוּ לֹךְ שְׁנוֹת חַיִּים: אוֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָה בְּשָׁמֹאלָה עשֶׁר וְכָבוֹד: יִיָּ עוֹז לְעמוֹ יָתַן יִיְ יָבְרַךְ אֶת עַמוֹ בַשְּׁלוֹם:

יִתְגַדַל וְיִתְקַדַשׁ שְׁמה רַבָּא. בְעַלְמָא דְּהוּא עָתִיד לְאָתְחָדָּתא, ולְאָחָיָא מַתַיָּא, וּלְאַפָּקא לְחַיֵּי עלְמָא, וּלְמָבְנַא קַרְתָּא דִירוּשְׁלַם, וּלְשַׁבַלֵּל הַיכְלֵיה בְּגַּוֹה, וּלְמָעָקר פּוּלְחָנָא נוּכָרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאָתָבָא פּוּלחָנָא דִּשְׁמֵיָא לְאַתְרֵיה, וְוַיַּצְמַח פָּרְקָנַה וִיקָרַב משִׁיחַהוּ. בָּחַיֵּיבוֹן וּבְיוֹמֵיבוֹן וּבְחַיֵּי דְכָּל בַּית יִשֹרְאֵל בַּעָגְלָא וּבְוֹמֵן קָריב, וְאָמָרוּ אמַן. יְהַא שְׁמַה רָבָּא מְבָרַךְּ לְעָלִם וּלְעלְמֵי עַלְמַיָּא. יַתְבָּרָךְ וְיִשְׁתַבָּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתנַשֵּׁא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעלֶה וְיִתַהַלְל שְׁמַה דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוֹא. לְעַלְא מַן כּל בְּרָבָּתָא וְשִׁירְתָא הָשְּבָחָתָא וְנָחִמָּתָא דַאֲמִירָן בְּצָלְמָא, וָאָמָרוּ אָמון: עַל יִשְּׁרָאַל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תַּלְמִידַיהוּון וְעַל כָּל תַּלְמִידַי תַּלְמִידַיהוּן, וְעַל כּל מַאן דְעָסְקִין בָאוֹרַיתָא, דִי באַתַרָא (קַדִּישָׁא) הָדַין וִדִי בָכָל אֲתַר ואָתַר, יָהָא לְהוֹן וּלְכוֹן שׁלְמָא רַבָּא חַנָא וּחַסְדָּא וְרַחַמֵּי וְחַיֵּי אַרִיכֵי וּמוֹונִי רוּיחֵי וּפְּרַקְנָא מָן קָדָם אָבּוּהוֹן די בָשִׁמִיא וָאַרָעָא וָאָמָרוּ אָמֵן: יָהא שְׁלָמָא רָבָא מָן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עַלִּינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאָמָרוּ אָמֵן: עוֹשֵׁה שְׁלוֹם בְּמָרוֹמִיו הוּא בַרָחֲמִיוּ יָעֲשֶׁה שָׁלוֹם עַלֶּינוּ וְעַל כָּל יִשׁרָאֵל וְאָמָרוּ אָמֵן:

*)[פי' הגון על זה תמלא בס' החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפראג בס' זכיות ח"א פ"ג]

^{**)[}בסיומא וסוף חשובת הרמ"א ו"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרח שמות הלוון: